

**KONYA MANİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
VE TASNİF ÇALIŞMASI**

(Yüksek Lisans Tezi)

Hasan SAVAŞ

Kütahya - 2016

T.C
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**KONYA MANİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
VE TASNİF ÇALIŞMASI**

Danışman:
Yrd. Doç. Dr. G. Tarıman CENİKOĞLU

Hazırlayan:
Hasan SAVAŞ

Kütahya - 2016

Kabul ve Onay

Hasan SAVAŞ'ın hazırladığı “Konya Manileri Üzerine Bir Araştırma ve Tasnif Çalışması” başlıklı Yüksek Lisans tez çalışması, jüri tarafından lisansüstü yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği/çokluğu ile kabul edilmiştir.

...../...../2016

Tez Jürisi	İmza	
	Kabul	Red
Porf. Dr. Ali TORUN		
Yrd. Doç. Dr. G.Tarıman CENİKOĞLU (Danışman)		
Yrd. Doç. Dr. İbrahim ÖZKAN		

Doç. Dr. Niyazi KURNAZ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

Yemin Metni

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Konya Manileri Üzerine Bir Araştırma ve Tasnif Çalışması” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yaralandığım kaynakların kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2016

Hasan SAVAŞ

Özgeçmiş

27 Eylül 1991 yılında Konya ili Doğanhisar ilçesinde doğdu. İlk ve Orta öğrenimini Doğanhisar Hisar İlköğretim Okulunda tamamladı. Lise öğrenimini Konya Merkez Selçuklu Cumhuriyet Lisesinde tamamladı. 2009 yılında Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne giriş yaptı ve 2013 yılında mezun oldu. Mezun olduğu aynı üniversite ve aynı yılda yüksek lisansa kabul edildi. Yüksek lisans çalışmalarına halen devam etmektedir.

ÖZET

KONYA MÂNİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA VE TASNİF ÇALIŞMASI

SAVAŞ, Hasan

Yüksek Lisans Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. G. Tarıman CENİKOĞLU

Haziran, 2016, 294 sayfa

Mâniler, Türk toplumu tarafından en çok sevilen ve kullanılan tür olarak anonim halk edebiyatının mahsulleri arasında yerini almışlardır. Bu durumdan hareketle mâniler, sözlü geleneğin en önemli taşıyıcıları olmuşlardır. Selçuk Üniversitesi Türk Halk Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin kurulduğu günden bu yana Konya vilayetindeki derlemelerden büyük oranda yararlanarak yaptığımız araştırmaları, “Konya Mânileri Üzerine Bir Araştırma ve Tasnif Çalışması” adlı yüksek lisans tezimizde ortaya koyduk. Bu yaptığımız çalışma, Konya’da derlenmiş mâniler ile sınırlıdır ve iki ana bölümden oluşmaktadır.

Çalışmamızın ilk bölümünde Türk halk edebiyatında mâni kavramı ile ilgili tanımlar verilmiş, mânilerin tarihi gelişimi incelenmiş, mâni türü ile ilgili teknik ve teorik bilgiler aktarılmıştır. Mânilerin muhtevasında yer etmiş hemen hemen tüm konular incelenmiş, araştırmacıların mâni üzerine yaptıkları tasnifler ve çalışmalara yer verilmiştir. Anonim Halk Edebiyatı ürünlerinden olan türkü, ağıt, ninni, halk hikâyesi, destan, fıkra, masal, bilmece, tekerleme, dua, beddua, deyim ve atasözleri ile mâninin ilişkisi incelenmiştir.

İkinci bölümde ise Konya’da mâni söyleme geleneği değerlendirilmiş, derlenmiş Konya mânileri üç ana tasnife tabi tutulmuştur. Şekil, konu, hazırlanış ve uygulanışlarına göre üç ana başlıkta tasnif edilmiş mâniler çeşitli örneklerle sunulmuştur.

Sonuç olarak; ek metinlerle belirtilen kısımda, mânilerin içerisinde geçen arkaik sözcükler basit bir mâni sözlüğü yapılarak anlamlandırılmaya çalışılmıştır. En son kısımda ise tezimizde kullandığımız kaynakçalar üç kısma ayrılmıştır. Bu üç kısımdan ilki kitap bibliyografyası, ikincisi sanal ağ kaynakçası, üçüncüsü ise kaynak kişileri ve mahsulleri derleyen şahısları verdiğimiz kaynakçadır.

Anahtar Kelimeler: Anonim, Konya, Mâni, Tasnif.

ABSTRACT

A RESEARCH AND CLASSIFICATION ON MANIS OF KONYA

SAVAŞ, Hasan,

Master's Thesis, Department of Turkish Language and Literature

Thesis Supervisor: Ass. Prof. Dr. G. Tarıman CENİKOĞLU

June, 2016, 294 pages

Manis (Turkish poems) have taken its place among the most favorite and used productions of anonymous folk literature. Based on this fact, Turkish poems have become the most important transmitter of verbal tradition. Benefitting from the compilations done in the province Konya since Turkish Folk Culture Research and Application Center of Seljuk University was established, we carried out our research in this master's thesis named as 'A Research and Classification on Manis of Konya'. This study is limited to the manis compiled in Konya and consists of two main chapter.

In the first chapter of our research, definitions related to the term 'mani' in Turkish folk literature was given, historical development of manis was examined, theoretical and technical information as to this genre was discussed. All of the topics covered in the content of manis were examined in details as well as studies and classifications related to manis carried out by researchers were given place throughout this chapter. The relationship between mani and such productions of Anonymous Folk Literature as ballad, dirge, lullaby, epic, anecdote, fairy tale, riddle, rhyme, pray, curse, idiom and proverb was investigated.

In the second chapter, tradition of saying mani in Konya was evaluated and compiled Konya manis were divided into three categories. Manis which were categorized in three main parts as shape, topic, preparation and application were presented with examples.

Consequently, in addition, in an attempt to give the meaning of archaic words included in manis, a simple mani dictionary was conducted. In the last section, references used throughout the thesis by means of citations and quotations were divided into three categories. The first category is bibliography of the book whereas the second is references for virtual network. The last and third category is reference section in which people compiling manis were given.

Key Words: Anonymous, Konya, Mani, Categorization.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK HALK EDEBİYATINDA MÂNİ TÜRÜ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. TÜRK HALK EDEBİYATINDA MÂNİ 20

1.1.1. Mâni İle İlgili Tanımlar.....	20
1.1.2. Mâniye Verilen Diğer İsimler	21
1.1.3. Mâni Adının Menşei İle İlgili Görüşler	24
1.1.4. Mâni Türünün Tarihsel Süreçteki Seyri İle İlgili Görüşler.....	26
1.1.5. Mânilerin Türk Edebiyatındaki Diğer Alanlara Yansıması	31
1.1.6. Mâniler Üzerine Yapılan Belli Başlı Çalışmalar	36
1.1.7. Mâni Türünün Şekil Özellikleri	37
1.1.7.1. Mânilerde Kafiye ve Redif.....	37
1.1.7.2. Mânilerde Ölçü ve Durak.....	41
1.1.7.3. Mânilerde Dize Sayısı	43
1.1.8. Mânilerde İlk İki Dizenin Doldurma Olup Olmadığına Dair Bazı Düşünceler.....	47
1.1.9. Mânilerde Kullanılan Başlıca Temalar	49
1.1.10. Türk Coğrafyalarında Mâni.....	53
1.1.10.1. Türk Coğrafyalarında Mâni Söyleme Geleneği	53
1.1.10.2. Konu ve Şekil Bakımından Mâni	56
1.1.10.3. Mâni Yerine Kullanılan Terimler.....	58
1.1.11. Mânilerin Tasnifi.....	59
1.1.11.1. Şekil Yönünden Mânilerin Sınıflandırması	59
1.1.11.2. Konu ve Söylendikleri Ortama Göre Mâni Tasnifleri.....	60

1.2. MÂNİLERİN DİĞER ANONİM HALK EDEBİYATI TÜRLERİ İLE İLİŞKİSİ 63

1.2.1. Mâni-Ninni İlişkisi	64
1.2.2. Mâni-Türkü İlişkisi	66
1.2.3. Mâni-Ağıt İlişkisi	69
1.2.4. Mâni-Halk Hikâyesi İlişkisi	72
1.2.5. Mâni-Tekerleme İlişkisi	75
1.2.6. Mâni-Bilmece İlişkisi.....	77
1.2.7. Mâni-Destan İlişkisi	78
1.2.8. Mâni-Masal İlişkisi	80
1.2.9. Mâni-Fıkra İlişkisi.....	80

1.2.10. Mâni-Alkış İlişkisi	81
1.2.11. Mâni-Kargış İlişkisi	82
1.2.12. Mâni-Atasözü İlişkisi	83
1.2.13. Mâni-Deyim İlişkisi	83

İKİNCİ BÖLÜM

KONYA'DA MÂNİ SÖYLEME GELENEĞİ VE KONYA MÂNİLERİNİN TASNİFİ ÜZERİNE

2.1. KONYA'DA MÂNİ SÖYLEME GELENEĞİ	86
---	----

2.2. KONYA MÂNİLERİNİN TASNİFİ ÜZERİNE	88
--	----

2.2.1. Şekil Yönünden Mâniler	93
2.2.1.1. Hece Sayısı Yönünden Mâniler	93
2.2.1.1.1. Hece Ölçüsü Yediden Az Olan Mâniler.....	93
2.2.1.1.2. Hece Ölçüsü Yedi Olan Mâniler	94
2.2.1.1.3. Hece Ölçüsü Yediden Çok Olan Mâniler.....	94
2.2.1.1.4. Hece Ölçüsü Düzensiz Olan Mâniler	95
2.2.1.2. Dizelerine Göre Mâniler	96
2.2.1.2.1. Düz (Tam) Mâniler	96
2.2.1.2.2. Cinash (Kesik) Mâniler.....	97
2.2.1.2.3. Artık (Yedekli) Mâniler	98
2.2.1.2.4. Müstezat (Gedikli-Çift Ölçülü) Mâniler	99
2.2.1.3. Kâfiye Örgüsüne Göre Mânilerin Tasnifi	100
2.2.1.3.1. Kafiye Örgüsü a a a Şeklinde Olan Mâniler	100
2.2.1.3.2. Kafiye Örgüsü a a a a Şeklinde Olan Mâniler.....	100
2.2.1.3.3. Kafiye Örgüsü a a b b Şeklinde Olan Mâniler	101
2.2.1.3.4. Kafiye Örgüsü a a b b x b Şeklinde Olan Mâniler	101
2.2.1.3.5. Kafiye Örgüsü a a b x b Şeklinde Olan Mâniler	102
2.2.1.3.6. Kafiye Örgüsü a a x a Şeklinde Olan Mâniler	102
2.2.1.3.7. Kafiye Örgüsü a b a b Şeklinde Olan Mâniler	103
2.2.1.3.8. Kafiye Örgüsü a x a Şeklinde Olan Mâniler	103
2.2.1.3.9. Kafiye Örgüsü x a x a Olan Mâniler	105
2.2.2. Hazırlanış ve Uygulanışlarına Göre Mâniler	105
2.2.2.1. Niyet, Fal, Yorum Mânileri.....	106
2.2.2.2. Katar Mâniler	107
2.2.2.3. Karşılıklı Mâniler	109
2.2.2.4. İş Yaparken Söylenen Mâniler.....	110
2.2.2.5. Sorulu Cevaplı Mâniler	111
2.2.3. Konularına Göre Mâniler	111
2.2.3.1. Sevda Mânileri	112
2.2.3.1.1. Adak İle İlgili Mâniler	112
2.2.3.1.2. Araya Engellerin Girmesi İle İlgili Mâniler.....	113
2.2.3.1.3. Ayrılık İle İlgili Mâniler.....	113
2.2.3.1.4. Cinsellik İle İlgili Mâniler.....	114
2.2.3.1.5. Çapkınlık İle İlgili Mâniler	115
2.2.3.1.6. Davet İle İlgili Mâniler	116
2.2.3.1.7. Dert-Sıkıntı-Keder İle İlgili Mâniler.....	116

2.2.3.1.8. Dilek-İstek-Koşul İle İlgili Mâniler	116
2.2.3.1.9. Fedakârlık İle İlgili Mâniler	117
2.2.3.1.10. Gizli Sevda İle İlgili Mâniler	117
2.2.3.1.11. Gurur-Kibir İle İlgili Mâniler	118
2.2.3.1.12. Sevgiliden Haber Sorma İle İlgili Mâniler	118
2.2.3.1.13. Hasret İle İlgili Mâniler	119
2.2.3.1.14. Sevdadan Hastalanma	119
2.2.3.1.15. Kader	119
2.2.3.1.16. Kanaat	120
2.2.3.1.17. Karşılıksız Sevgi	120
2.2.3.1.18. Kavuşma	121
2.2.3.1.19. Kıskançlık	121
2.2.3.1.20. Küçümseme	121
2.2.3.1.21. Küskünlük	122
2.2.3.1.22. Mutluluk	122
2.2.3.1.23. Abartma	123
2.2.3.1.24. Naz	123
2.2.3.1.25. Övgü	123
2.2.3.1.26. Özlem	124
2.2.3.1.27. Pişmanlık	124
2.2.3.1.28. Sabır-Sabırsızlık	125
2.2.3.1.29. Sadakat	125
2.2.3.1.30. Sevgilinin Güzellik Unsurları	125
2.2.3.1.31. Sevgiliyle Karşılaşma	126
2.2.3.1.32. Sitem	126
2.2.3.1.33. Şikâyet	127
2.2.3.1.34. Tehdit	127
2.2.3.1.35. Telmih	128
2.2.3.1.36. Teselli	128
2.2.3.1.37. Teşbih	129
2.2.3.1.38. Unutma-Unutmak-Unutulmak	129
2.2.3.2. Aile Bağları İle İlgili Mâniler	130
2.2.3.2.1. Anne-Baba İle İlgili Mâniler	130
2.2.3.2.2. Dayı İle İlgili Mâniler	131
2.2.3.2.3. Enişte İle İlgili Mâniler	131
2.2.3.3. Akrostiş Mânileri	132
2.2.3.4. Alkış Mânileri	132
2.2.3.5. Anne-Çocuk Mânileri	132
2.2.3.6. Askerlik Mânileri	133
2.2.3.7. Ay-Gün-Yıl İle İlgili Mâniler	134
2.2.3.8. Bekârlık İle İlgili Mâniler	134
2.2.3.9. Bitkilerle İlgili Mâniler	135
2.2.3.10. Davulcu Mânileri	135
2.2.3.11. Dedikodu Üzerine Söylenmiş Mâniler	136
2.2.3.12. Efsun ve Büyü İle İlgili Mâniler	136
2.2.3.13. Felek İle İlgili Mâniler	137
2.2.3.14. Gelin-Kaynana Mânileri	138
2.2.3.15. Gelin-Görümce Mânileri	139

2.2.3.16. Giysilerle İlgili Mâniler	139
2.2.3.17. Gurbet Mânileri	139
2.2.3.18. Hakaret Mânileri	140
2.2.3.19. Hayatın Geçiş Süreçleri İle İlgili Mâniler	140
2.2.3.19.1. Evlilik İle İlgili Mâniler	141
2.2.3.19.2. Ölüm İle İlgili Mâniler	141
2.2.3.20. Hayvanlarla İlgili Mâniler	142
2.2.3.21. Kişi Adları Kurulu Mâniler	142
2.2.3.22. Kargış Mânileri	143
2.2.3.23. Kına Mânileri	144
2.2.3.24. Kızlar ve Oğlanlar İle İlgili Mâniler	144
2.2.3.25. Manevî Duygular İle İlgili Mâniler	145
2.2.3.25.1. Tasavvufi Konuları İçeren Mâniler	145
2.2.3.25.2. Dini Konuları İçeren Mâniler	146
2.2.3.26. Mâni İle İlgili Mâniler	146
2.2.3.27. Mektup Mânileri	147
2.2.3.28. Meslek Mânileri	147
2.2.3.29. Mezar Taşı Mânileri	148
2.2.3.30. Milli Duygu İhtiva Eden Mâniler	148
2.2.3.31. Ramazan Mânileri	149
2.2.3.32. Şehir Adları İle İlgili Mâniler	149
2.2.3.33. Tarihi Şahsiyetlerle İlgili Mâniler	150
2.2.3.33.1. Milli Şahsiyetlerle İlgili Mâniler	150
2.2.3.33.2. Tasavvufî Şahsiyetlerle İlgili Mâniler	150
2.2.3.34. Yiyeceklerle İlgili Mâniler	151
2.3. MANİ METİNLERİ	152
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	292
EKLER	295
KAYNAKÇA	355
DİZİN	396

KISALTMALAR

Age.	Adı geçen eser
Ar.	Arapça
Ay.	Aynı Yer
b.	Bin (Ar. oğul)
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
Çev.	Çeviren
Der.	Derleyen
DPÜ	Dumlupınar Üniversitesi
H.	Hicri yıl
Haz.	Hazırlayan
K.K	Kaynak Kişi
M.	Miladi Takvim
M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
M.S	Milattan Sonra
Nu	Numara
s.	Sayfa
sa.	Sayfalar Arası
S.	Sayı
SBE.	Sosyal Bilimler Enstitüsü
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
t.y.	Tarih yok
TDK	Türk Dil Kurumu
TRT	Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
Y.	Yıl

TEZ METNİ

GİRİŞ

KONYA İLİNİN COĞRAFİ İDARİ BEŞERİ TARİHİ KÜLTÜREL DURUMUNA GENEL BİR BAKIŞ

1. COĞRAFİ DURUM

1.1. İlin Konumu ve Yüzölçümü

Konya ili Anadolu Yarımadası'nın ortasında bulunan, İç Anadolu Bölgesi'nin güneyinde, şehrin kendi adıyla anılan Konya bölümünde yer almaktadır.

İlimiz topraklarının büyük bir bölümü, İç Anadolu'nun yüksek düzlükleri üzerine rastlar. Güney ve güneybatı kesimleri Akdeniz bölgesine dahildir. Konya, coğrafi olarak 36041' ve 39016' kuzey enlemleri ile 31014' ve 34026' doğu boylamları arasında yer alır. Yüzölçümü 38257 km²'dir. Bu alanı ile Türkiye'nin en büyük yüzölçümüne sahip olan ilidir. Ortalama yükseltisi 1016 m'dir. İdari yönden, kuzeyden Ankara, batıdan; Isparta, Afyonkarahisar, Eskişehir, güneyden; İçel, Karaman, Antalya, doğudan; Niğde, Aksaray illeri ile çevrilidir.¹

1.2. Yeryüzü Şekilleri

1.2.1. Dağlar

Dağlar, ilin kuzey kısmında yer alan yükseltiler, genel olarak doğu-batı doğrultusunda uzanır. En önemlisi Bozdağlardır.

Konya'nın batısında yer alan sıra dağlar, kuzeyden güneye doğru uzanır. En kuzeyinde; Sultan Dağları, Aladağlar, Loras, Eşenler yer almaktadır. Bölgenin güney kısmı, Toros dağlarıyla sınırlanmıştır.

Bu alanda volkanik kütlelerin ve arazilerin önemli bir yeri vardır. Karapınar Ovasının güneyinde Karacadağ, Konya'nın güneybatısındaki Erenler Dağı, batısında Tekeli Dağı yer almaktadır.²

¹Konyakutuphanesi.gov.tr/konya/42-konyanın-coğrafi-konumu.html, 2015.

²Konyakutuphanesi.gov.tr/konya/42-konyanın-coğrafi-konumu.html, 2015.

1.2.2. Ovalar

İl sınırları içerisinde ovalar, platolardan sonra en fazla alanı kaplar. Konya ve Ereğli Ovaları yörenin en geniş ovalarıdır. Bunların yanı sıra; Çumra, Karapınar, Altınekin, Sarayönü, Ilgın, Akşehir, Doğanhisar, Beyşehir, Seydişehir, Akşehir, Akgöl ve Yunak Ovaları da mevcuttur.³

1.2.3. Akarsular ve Göller

Konya ili sınırları içinde irili ufaklı birçok akarsu vardır. Bunların çoğu dağlık bölgelerde yer almaktadır. Kaynakları, akarsuları geniş ovalara taşıyacak kadar zengin değildir. Aşağı yukarı çoğu, kar ve yağmur sularıyla beslenmektedir. Çoğunun suları yaz aylarında azalmakta, kurak yıllarda bazen tamamen kurumaktadır.

Konya'nın başlıca akarsuları şunlardır: Çarşamba Çayı, Delimahmutlu Çayı, Divle Suyu, Meram Çayı, İvriz Çayı, Sille Deresi, Bolasan Çayı, Çiğil Çayı, Doğanhisar Çayı, May Deresi, Ölüpınar, Nadir Suludere, Gödene Deresi, Kaşaklı, Karasu, Başgöz, İnsuyu.

Konya İli toprakları içerisinde önemli göller vardır. Kış mevsiminde Toroslara yağın karların erimesi ve yağmurlardan meydana gelen türlü akıntılar, ovalara yayılmadan sularını boşalttığı yerlerde irili ufaklı birçok göl meydana getirmişlerdir. Bunlar; Koçhisar-Tuz Gölü, Beyşehir Gölü, Akşehir Gölü, Seydişehir-Suğla Gölü, Acıgöl, Ilgın-Çavuşçu Gölü, Ereğli-Akgöl, Yunak-Akgöl.⁴

1.3. İklim

Konya mutedil bir iklime sahiptir. Yazın kurak fakat kışın, özellikle ilkbaharda, hayli yağmur yağmaktadır. Kışın kar da çok yağmaktadır nitekim karla örtülü gün sayısı 22 ila 27 gün arasında değişmektedir. Yıllık yağış ortalaması düşüktür. Ancak olağan şartlarda ziraat için yeterli sayılmaktadır.⁵

1.4. Bitki Örtüsü

Konya il topraklarının %60'ı ekili ve dikili alanlarla, %17'si orman ve fundalıklarla, %15'i çayır ve meralarla kaplıdır. Konya büyük bir bozkırı andırır.

³Konyakutuphanesi.gov.tr/konya/42-konyanın-coğrafi-konumu.html, 2015.

⁴T.C. Konya Valiliği, (1990), **Konya**, Dönmez Ofset, Ankara, sa. 46-48

⁵T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 46.

İlkbahar yağmurları ile yemyeşil olan arazi, kısa bir müddet sonra kavurucu sıcaklıklarla sararır. Orman varlığı azdır.⁶

2. İDARİ, BEŞERİ VE EKONOMİK DURUM

2.1. Konya'nın İdari Yapısı

Konya üç merkez, yirmi sekiz merkez dışı ilçeden oluşmaktadır. Merkez ilçeler; Selçuklu, Meram ve Karatay'dır. Merkez dışı ilçeler; Ahırlı, Akören, Akşehir, Altınekin, Beyşehir, Bozkır, Cihanbeyli, Çeltik, Çumra, Derbent, Derebucak, Doğanhisar, Emirgazi, Ereğli, Güneysınır, Hadim, Halkapınar, Hüyük, Ilgın, Kadınhanı, Karapınar, Kulu, Sarayönü, Seydişehir, Taşkent, Tuzlukçu, Yalıhüyük, Yunak olmak üzere yirmi sekiz tanedir.⁷

2.2. Nüfus

Konya nüfusu, Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK) adrese dayalı nüfus kayıt sistemi 2013 nüfus sayım sonuçlarına göre, iki milyon yetmiş dokuz bin iki yüz yirmi beş (2079225) olarak saptanmıştır.⁸ 2013 ve 2014 yıllı seçim sonuçlarına göre Konya'nın nüfusu 2014 yılı sonuçlarına göre iki milyon yüz sekiz bin sekiz yüz sekiz olarak saptanmıştır.⁹

2.3. Ekonomik Faaliyetler

2.3.1. Tarım ve Hayvancılık

Konya 4.169.400 hektarlık yüzölçümüyle yurdumuzun en geniş topraklarına sahip ilidir. Deniz seviyesinden yüksekliği, yerleşim birimlerinin konumlarına göre 570-1700 m arasında değişmektedir. Alansal genişlik ve deniz seviyesinden yükseklikteki farklılıklar, ilin çevreyle ilgili yapısından farklı özelliklerin oluşumuna neden olmuştur. Yıllık yağış miktarı bölgeden bölgeye 300-760 mm arasında değişmektedir. Topoğrafik açıdan; doğu-kuzey ve batı bölgelerinde oldukça düz ve büyük ovalar yer alırken, güney bölgesinde engebeli araziler bulunmaktadır. İlin doğu ve kuzeyinde yer alan ve ünlü "Konya Ovası" diye adlandırılan geniş alanlarda yağışın 400 mm'nin altında hatta bazı yerel bölgelerde 300 mm'nin altında seyretmesi kuru ziraat sistemini mecbur kılmıştır.

⁶ www.cografya.gen.tr/tr/konya/iklim.html, 2015.

⁷T.C. Konya Valiliği, **Age.**, sa. 111-133

⁸T.C. Konya Valiliği, **Eğitim Sektörü Raporu**, 2014 Sektör Çalışmaları, No: 2, s. 28

⁹<http://konya.gov.tr/goster.asp?baslik=N%C3%BCfus%20ve%20Da%C4%9f%C4%B1%C4B1m%C4B,> 2015.

Diğer bir ifadeyle ‘‘hububat nadas’’ münavebesi bu alanların en yaygın tarım sistemidir. Kuru tarım yapan çiftçiler, yağışın yetersiz olduğu yıllarda büyük sıkıntılara düşmüşlerdir. Bu sıkıntıları aşmak için ikinci bir tarım ürünü olan koyunculukla meşgul olma mecburiyeti hâsıl olmuştur. Şüphesiz ki koyunculuğun tercihinde bazı gerçeklerden hareket etmişlerdir. Şöyle ki, yağış yetersizliği meralardaki ot gelişimini olumsuz etkilemiş ve koyunun yararlanabileceği kısa boylu otlar meraların ana yapısını oluşturmuştur. Tabiatın bu gerçekleri kuru ziraat bölgesinde hububat-koyunculuk sisteminin yerleşmesine sebep olmuştur. Özellikle son yıllarda devlet yatırımı ve çiftçilerin kişisel ve ortak girişimleri sonucu ilimizde sulamaya açılan alanlarda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bugün için ilde 377.426 hektar alanda sulu tarım yapılmaktadır. Yeni alanların sulamaya açılmasıyla gelişen meyveli ve meyvesiz ağaç yetiştiriciliği ovanın bozkır görünümünü her geçen gün değiştirmektedir.¹⁰

2.3.2. Sanayi

Bir ziraat ve hayvancılık şehri olan Konya’da 1965’li yıllardan itibaren sanayiye ağırlık verilmeye başlanmıştır. Gerek konut üretimi gerekse küçük sanayinin her kolunda kooperatifler marifetiyle planlı ve imarlı sanayi siteleri mevcuttur. Demirciler, kunduracılar, marangozlar, manifaturacılar, matbuat ve basım, gıdacılar, motorlu sanayi, tekneçiler, oto galericiler, mobilyacılar, hurdacılar, sıhhi tesisatçılar, büz briket karo imalatçıları, şeker ve lokum imalatçıları gibi küçük sanayi siteleri çalışır ve faal iş yerleri olarak öne çıkmaktadırlar. 1. Organize Sanayi Bölgesi 1967-1970 yılları arasında tamamlanarak hizmete girmiştir. Daha ziyade ziraat aletleri üretimine ağırlık verilen bu bölgede 109 fabrika faaliyetini sürdürmekte, yaklaşık 4500 civarında da işçi çalıştırılmaktadır. Ziraat aletlerinin yanı sıra alüminyum tüp, değirmen makinaları, mermer, inşaat malzemeleri, otomotiv yan sanayi parçalarının da üretildiği bölge ihtiyaca cevap veremez hale geldiğinden 1976 tarihinde 2. Organize Sanayi Bölgesi, 1995 yılında da 3. Organize Sanayi Bölgesinin kurulmasına karar verilmiştir.¹¹

2.3.3. Turizm

Konya, din ve tarih turizmi açısından fazlaca önem arz eden bir şehirdir. Selçukluların payitahtı olması, Karamanoğulları döneminde önem arz etmesi, Osmanlı

¹⁰T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 65

¹¹T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 66

döneminde Mevlevîlikten ve şehzadelerin eğitimlerini gördüğü yer olmasından dolayı önem arz etmektedir.

Konya tam bir açık hava müzesi gibidir. Kent merkezine serpilmiş nadide eserler görenleri hayranlık içinde bırakmaya yeter. Bunlar daha çok Anadolu Selçuklu Devleti'nden kalmış canlı hatıralar halinde kendilerini gösterirler. Başta Mevlânâ Türbesi olmak üzere, Alâeddin Cami, Sultanlar Türbesi, İnce Minareli Medrese, Karatay Medresesi gibi yapılar yanında, Karamanoğulları ve Osmanlılar döneminde yapılmış göz kamaştırıcı eserler Konya'yı zenginleştirir. Milletimizin Anadolu'ya vurduğu mühürler gibi parıldayan bu nadide hatıralar, çevre düzenlemeleri daha iyi yapılarak hak ettikleri ilgiye kavuşmaktadırlar.¹² Burada her biri hakkında yerli ve yabancı araştırmacıların pek çok bilgi verdikleri bazı önemli yapılar kısaca tanıtılacaktır:

2.3.3.1. Çatalhöyük

Tarih öncesi çağlarda bir yerleşim merkezi olarak kullanılan Çatalhöyük, Konya'nın Çumra İlçesi sınırları içerisinde olup, şehir merkezine yaklaşık 50 km. uzaklıktadır. Çatalhöyük'ün geçmişi 9000 yıl öncesine kadar uzanmaktadır. Ortaya çıkan bulgular, burada yaşayan insanların avcı-toplayıcı bir toplumdan tarım toplumuna geçtiklerini göstermiştir. O dönemlerde Çatalhöyük'te 3000 ile 8000 arasında değişen bir nüfusun barındığı sanılmaktadır.¹³

2.3.3.2. Kilistra Antik Kenti

Konya sınırları içinde yer alan Kilistra Antik Kenti, şehir merkezinin 45 km. güney batısında Hatunsaray Beldesi, Gökyurt Köyü içerisinde yer almaktadır. Kentin adı M.S. I. yüzyıla ait bir mezar yazıtında "Kilistra" olarak belirtilmiştir. Daha erken dönemlere ait buluntular ise bu yerleşim yerinin Tunç Çağına kadar uzanan bir geçmişe sahip olduğunu göstermektedir. Kent, Lистра'dan (Hatunsaray) gelip Mistiya'ya (Beyşehir) doğru devam eden tarihi kral yolu (VigSeboste) üzerinde yer almaktadır. Belki bu sebeple Konya'dan çıkarılan Aziz Paulus ve arkadaşı Havarî Barnaba, Kilistra'ya uğramışlar ve bir süre burada ikamet etmişlerdir.¹⁴

¹²T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 35.

¹³T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 26.

¹⁴T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 28.

2.3.3.3. Sille

Bizans, Selçuklu ve Osmanlı devirlerinin en mamur şehirlerinden biri olan Sille, Konya kent merkezine 10 km. uzaklıkta olup şehrin kuzey batısındadır. Derin ve dar bir vadinin iki yakasında kurulu olan bu kadim şehrin ortasından bir dere akmaktadır. Şimdi Selçuklu Belediyesine bağlı bir mahalle konumunda bulunan Sille sit alanı olarak koruma altına alınmış durumdadır. Elbette eski canlılığından ve görkeminden tamamen uzaklaşmış bulunan şehirde gezilip görülmeye değer birçok mimari eser ve doğal güzellikler mevcuttur.¹⁵

2.3.3.4. Eflatun Pınarı

Hititler döneminde inşa edilen bu tarihi anıt Beyşehir İlçesi sınırları içerisinde ve ilçe merkezine 22 km. uzaklıktadır. Bir su kaynağı kenarında, dikdörtgen taşlarla inşa edilen anıtın üzerinde çeşitli kabartmalar bulunmaktadır. Niteliğini kaybetmeyen kabartmalar bulunmaktadır ve bu kabartmalar üzerinde bir güneş kursu, tanrıça ve ya tanrı olarak kabul edilen bazı varlıkların figürleri ve bunları selamlayan kişilerin kabartmaları vardır.¹⁶

2.3.3.5. Fasıllar Anıtı

Dünyanın en büyük kara anıtlarından biri kabul edilen Fasıllar anıtı, Beyşehir'e bağlı ve ilçe merkezine 18 km. uzaklıkta bulunan Fasıllar Köyü'nde bir yamaç üzerinde bulunmaktadır. Anıt, büyük tanrıyı bir dağ tapınağında, iki arslan arasında göstermektedir. Muhtemelen Hititler dönemi eserlerindendir.¹⁷

2.3.3.6. İvriz Kaya Anıtı

Ereğli İlçesi'nin 17 km. güneyinde, bugün Halkapınar İlçesi'ne bağlı Aydınkent Köyü içinde bulunan anıt, kaya üzerine kabartma olarak yapılmıştır. Torosların derinliklerinden gelen zengin kar sularının oluşturduğu tarihi İvriz Çayı'nın kaynağında, o çağlarda bile Ereğli Ovası'na hayat veren bu suyun çıktığı yere, özellikle seçilerek yapıldığı anlaşılan kaya kabartması günümüze kadar hemen hemen hiç bozulmadan ulaşabilmiştir. Anıt M.Ö. 800 yıllarında bu bölgede hüküm sürmüş olan

¹⁵T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 30.

¹⁶T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 32.

¹⁷T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 32.

Tuvana krallarından Varpalawaş tarafından yaptırılmıştır. Yüz kısmının önünde ve kralın arkasında Hitit hiyeroglif yazıları görünmektedir.

2.3.3.7. Kubad-Abâd Sarayı

Beyşehir Gölü'nün güney batı kıyısında, ilçe merkezine 60 km. uzaklıktadır. Gölyaka Kasabası (Eski Adıyla Hoyran Köyü) yakınındaki bir su kaynağı kenarına inşa edilen bu muazzam saray, Selçuklu sultanı I. Alâeddin Keykubat tarafından, mimar Saadettin Köpek'e yaptırılmıştır. 35x50 metre boyutundaki bu yazlık saray zamanla harap olmuş ancak 1950-1953 yılları arasında yapılan arkeolojik kazılarla gün yüzüne çıkarılmıştır. Kubad-Abâd Sarayı çini panoları dönemin bu sanatta ulaştığı zirveyi gösterdiği gibi, o günlerin yaşantısına da ışık tutmaktadır.¹⁸

2.3.3.8. Mevlânâ Türbesi

Türbe, Alâeddin Tepesi'nin doğrusundadır. Çeşitli dönemlerde birçok ilavelerle bir külliye haline gelen bu yer, Selçuklu vezirlerinden Emir Pervane ve diğer devlet adamlarının da katkısıyla, 1273 yılında vefat eden büyük âlim, şair ve mutasavvıf Mevlânâ Celâleddin-i Rumî adına yaptırılmıştır. Konya'nın dünyaca tanınan ve en çok ziyaret edilen yerlerinden biri olan bu türbenin ana giriş kapısı batı istikametindedir. Küçük bir dehlizden geçilerek önce geniş bir meydana sonra da türbenin asıl kapısına ulaşılır. İlk kapının sağında ve solunda Sultan III. Murad Han'ın yaptırdığı birçok derviş hücresi bulunmaktadır. Türbenin girişindeki kubbeli oda (Tilavet Odası), kıymetli hat ve levhalar ile doludur. Buradan ikinci ve gümüş bir kapıyla, Mevlânâ ve yakınlarının kabirleri bulunan uzun ve geniş bölüme, Huzur-u Pire ulaşılır. Pek sanatkârane yapılmış gümüş kapı, Sokullu Mehmet Paşanın oğlu Hasan Paşanın hediyesidir. Huzur-u Pirin sonunda yüksek ve işlemeli kubbe altında Mevlânâ'nın sandukası, etrafında da babası ve oğullarının sandukaları görülür. İlk zamanlar Mevlânâ'nın kabri üzerinde bulunan muhteşem ağaç sanduka daha sonra babasının kabri üzerine konulmuştur. Pir'in sandukası üzerindeki örtü, Yavuz Sultan Selim Hanın bizzat kendi eliyle örttüğü son derece kıymetli tarihi bir yadigârdır. Pir'in sandukası başındaki on altı kollu büyük şamdan Vezir-i Azam Gedik Ahmet Paşa'nın hediyesidir. Türbenin içi, gözleri ve gönülleri aydınlatan birçok kıymetli örtü, şamdan, avize ve kandillerle süslüdür. Türbenin doğu tarafındaki sandukalar altında, Bahaeddin Veled ile birlikte Horasan'dan

¹⁸T.C. Konya Valiliği, *Age.* , s. 34.

gelmiş kimselerin yattığı söylenmektedir. Huzur-u Pirin kuzeyinde semahane ve mescit bulunur. Bu kısımlar Kanuni Sultan Süleyman tarafından yaptırılmıştır. Türbenin çeşitli yönden açılan dört kapısı vardır. Çok uzaklardan görülen ve yeşil çinilerle süslü olan “Kubbe-i Hadra” Konya’nın sembolü gibidir. Etrafında başka türbe ve mezarlar da mevcuttur.¹⁹

2.3.3.9. Alâeddin Cami

Alâeddin manzumesi olarak bilinen ve içinde muhteşem türbeler bulunan bu yapılar topluluğu, Alâeddin Tepesi’nin kuzey doğusunda, şehre hâkim bir mevkiye bulunmaktadır. Çeşitli dönemlerde yapıldığı ve birçok ilavelerle zenginleştirildiği için muntazam ve tek bir planı olmayan cami, yüksek taç kapıları, kale gibi yüksek ve kalın duvarları, mermer sütunları, çini işlemleri ve gerçek bir sanat eseri sayılan ağaç minberi ile dikkati çeker. Caminin yapımı ilk Selçuklu sultanlarından I. Mesud zamanında başlamış, oğlu Kılıçarslan ve hatta torunları I. İzzeddin Keykavus ve I. Alâeddin Keykubat zamanlarında da sürdürülmüştür (1220). Eser, üzerinde daha çok emeği bulunan, Alâeddin Keykubat’ın adıyla şöhret bulmuştur. III. Sultan Murad zamanında esaslı bir tamir görmüş, daha sonra II. Abdülhamid dönemi Konya valilerinden Sururi Paşanın gayretleriyle yeniden onarılmış, düz ve toprak örtülü damı 1974’de betonarme yapılmıştır. 1993 yılında da ikinci bir kurşun çatı ile örtülmüştür. Tuğladan yapılmış tek şerefeli minaresi Caminin kuzey köşesindedir. Şu an içerisine doğu cephesindeki kapısından girilen camide elli kadar sütun mermer ve çinili mihrap ve ceviz ağacından yapılmış minber vardır. Caminin orta kısmındaki kubbe, Selçuklu çinileriyle kaplıdır. Sururi Paşanın onarımı sırasında tamamen çinili olan mihrap yerine bugünkü mermer kısım yapılmıştır. Cami, muhtelif dönemlerde inşa edildiği içim yapımında birçok mimarın çalıştığı düşünülür. Kuzey cephesindeki muhteşem taç kapısı üzerinde Muhammed Havlan el Dımişki’nin imzası görülmektedir.²⁰

2.3.3.10. İnce Minareli Medrese

Hangi tarihte inşa edildiği tam olarak bilinmeyen bu “Daru’l-hadis” Anadolu Selçuklularının büyük vezirlerinden Sahib Ata Fahreddin Ali tarafından yaptırılmıştır. Mimarı, Sahib Ata’nın yetiştirmelerinden ve diğer birçok eserin de mimarı olan Keluk

¹⁹T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 38.

²⁰T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 40.

b. Abdullah'tır. Medrese, adını çifte şerefeli ve çok uzun yapılmış olan minaresinden almaktadır. Kıymetli Selçuk çinileriyle süslü bu minarenin birinci şerefesinden yukarısı 1901 yılında yıldırım düşmesi sonucunda yıkılmış, daha sonra da tamir edilmeyerek öylece bırakılmıştır. Alâeddin Tepesi'nin batı tarafında ve tepeye çok yakın bir yerde inşa edilmiş olan yapının Selçuklu mimarisi içinde müstesna bir yeri olduğu bütün sanatkârlarca kabul edilmektedir. Özellikle minaresi taş işçiliğinin doruğa çıktığı taç kapısı ve içini süsleyen nadide çinileriyle göz kamaştırır. Fetih ve Yasin suresi ayetleriyle süslenerek ipek bir kurdelayı andıran taç kapısından bir dehlize, oradan da ana kubbenin örttüğü avluya girilir. Tıpkı Karatay Medresesi'ndeki gibi ortasında bir havuz bulunan bu avlunun sağ ve solunda dört adet, karşıdaki eyvanın sağ ve solunda ise birer adet oda vardır.²¹

2.3.3.11. Karatay Medresesi

Karatay Medresesi, Anadolu Selçuklularının büyük veziri Celaleddin Karatay tarafından H.649/M.1251 tarihinde dört mezhebe mensup âlim, fakih ve talebeler için yaptırılmış bir üniversitedir. 651 yılında düzenlenen vakfiyesinde açıkça belirtildiği üzere burada Kur'an, Hadis ve Tefsir gibi İslamî ilimler okutulmaktadır. Alâeddin Tepesinin kuzeyinde yer alan medrese muhteşem taç kapısı ve duvarlarını süsleyen Selçuk çinileriyle gerçek bir sanat eseridir. Uzun yıllar harap vaziyette kalmışsa da daha sonra kısmen tamir edilmiş ve çini eserleri müzesi olarak kullanılmaya başlanmıştır. Mimarının, Alâeddin Camisini de yapan Havlan-ı Dımışki olduğu tahmin edilmektedir. Banisi Celaleddin Karatay, hem I. Alâeddin Keykubat zamanında hem de daha sonra gelen Selçuklu Sultanları yanında önemli hizmetler görmüş olan bir devlet adamıdır. Kendisine "Atabeg-i Rum", "Ebu'l-Müluk ve'-s-Selatin" gibi yüksek vasıflar verilmiştir. M. 1254 yılında Kayseri'de vefat etmiş, cenazesi Konya'ya getirilerek medresesi içindeki mezarına defnedilmiştir.²²

2.3.3.12. Sırçalı Medrese

Konya'daki Selçuklu eserleri arasında müstesna bir yeri olan Sırçalı Medrese H.640/M.1242 yılında I. Alâeddin Keykubat oğlu II. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında Bedreddin Muslih tarafından yaptırılmıştır. Hanefî fıkı okunmak üzere inşa edilen

²¹T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 42.

²²T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 43.

medresenin mimarı, Tus’lu Osman oğlu Mehmet oğlu Mehmet’tir. Selçuklu mimarisinin şaheserlerinden biri olan medrese, gerek taç kapısı ve gerekse içini süsleyen nadide çinileriyle yerli ve yabancı herkesin dikkatini çekmektedir. Buraya Sırçalı Medrese isminin verilmesi, çinilerinin şöhreti sebebiyledir. Banisinin adıyla “Muhlisiye Medresesi” olarak da bilinir. Bugün Mezar Anıtları Müzesi olarak kullanılan Sırçalı Medrese’nin taç kapısı hayranlık uyandıran bir işçiliği göstermektedir. nebatî ve hendesî motiflerle ince ince işlenmiş olan bu kapıdan içeri girildiğinde geniş bir avluya erişilmekte ve tam karşıda çinilerle kaplı büyük bir eyvan görülmektedir. Mihrabı duvarları ve iki yanındaki oda cepheleri Selçuklu çinileriyle kaplanmış olan bu eyvan, gerçek bir sanat eseridir.²³

2.3.3.13. Sahip Ata Camisi

Larende Camisi adıyla da bilinen bu muazzam eser, büyük Selçuklu Veziri Sahip Ata Fahreddin Ali tarafından 1258 yılında yaptırılmıştır. Mimarı, Keluk b. Abdullah’tır. Caminin Selçuklu sanatının şaheserlerinden ve taş işçiliğinin nadide örneklerinden biri olan portali, görenleri hayrete düşürecek kadar süslü ve güzeldir. Taş, mermer, çini ve tuğlanın son derece uyum içinde kullanıldığı bu kapı, Türkiye’de örneği az görülen Emzikli Sebilleriyle de ünlüdür. Caminin ve daha sonra inşa edilmiş olan han kâh, hamam ve türbenin de banisi olan Sahip Ata Fahreddin Ali, kırk yıldan fazla bir süre Selçuklu hizmetinde bulunmuş, dirayetli ve hayırsever bir kimseydi.²⁴

2.3.3.14. Şems-i Tebrizi Türbe ve Camisi

Alâeddin Tepesi’nin doğusunda, geniş bir park içinde bulunan Şems-i Tebrizî türbe ve mescidi birbirine bitişik durumdadır. Türbe, klasik Selçuklu kümbetleri tipindedir. Üstü sonradan örtülen kurşun bir çatı ile kaplıdır. Kubbenin tam altında büyük bir sanduka mevcut olup, burada Şems-i Tebrizî’nin metfun bulunduğu rivayet edilir.²⁵

2.3.3.15. Sadreddin Konevî Camisi ve Türbesi

XIII. yüzyılda yaşamış olan büyük ilim ve fikir adamı; hadis âlimi, mutasavvıf Sadreddin Konevi adına M.1274 yılında yaptırılmış olan cami ve türbe, Konya’nın en

²³T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 44.

²⁴T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 45.

²⁵T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 46.

çok ziyaret edilen yerleri arasındadır. Kapısı güneye açılan caminin iki kitabesi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi eserin inşa edildiği Selçuklu dönemine ait olup burada mamurenin Sadreddin Konevi adına, kitaplarının korunması ve ashabından salih ve fakir kimseler için H.673/ M.1274 yılında yaptırıldığı belirtilmiştir. İkinci kitabe ise, mamurenin 1899 yılında tamir edildiğini göstermektedir. Cami içinde, eserin ilk yapılışından kalmış olan nefis, Selçuk çinileriyle süslü bir mihrap bulunmaktadır. Kıymetli kapı ve pencere kapakları başka yerlere kaldırılmıştır. Sadreddin Konevi Türbesi caminin doğusunda bulunmaktadır. Etrafı mermer direkler ve çok ustalıkla işlenmiş mermer şebekelerle süslenmiş olan bu Selçuk eseri içinde büyük âlim ve mutasavvıfın mermer sandukası yer almaktadır.²⁶

2.3.3.16. Gömeç Hatun Türbesi (Kız Kulesi)

Bugün Musalla Mezarlığı içinde bulunan ve “Kız Kulesi” adıyla da bilinen Gömeç Hatun türbesi XIII. yy da yapılmış olup eyvan biçimli bir yapıdır. Banisi, III. Gıyaseddin Keyhüsrev’in annesi ve Rükneddin Kılıçarslan’ın eşi olan Gömeç Hatundur. Kaynaklarda Tokatlı ve Mevlânâ Celâleddin-i Rumî’nin müridelerinden olduğu bildirilen bu hanım, Kılıçarslan’ın Moğollar tarafından öldürülmesi üzerine dul kalmış ve dönemin ünlü vezirlerinden Emir Pervane ile evlenmiştir.²⁷

2.3.3.17. Hasbeyoğlu Daru’l-Huffazı

Konya’nın mühim tarihi eserlerinden biri olan Hasbeyoğlu Daru’l-Huffazı, kapısı üzerindeki Arapça kitabeden anlaşıldığı gibi Karamanoğlu II. Mehmet b. Alâeddin zamanında 1421 yılında, hayır ve hasenat sahibi, Hatipli Hacı Hasbeyoğlu Mehmet tarafından, Daru’l-Huffaz olarak yaptırılmıştır. Mermer, tuğla ve taş işçiliğinin nadide örneklerinden biri kabul edilen bu küçük bina tuğla ile örülmüş ilginç kubbesi, dantel gibi işlenmiş mermer kaplamaları ve mozaik çinilerle süslü mihrabı ile gerçekten bir şaheserdir. Giriş kapısı batı cephesinde bulunmakta ve bir insanın eğilerek girmesini gerektirecek kadar küçük bir yapıdadır. Bu kapının Kur’an okunan bir yere hürmetle girilmesi gerektiği düşüncesiyle özellikle küçük tutulduğu rivayet edilmektedir. Daru’l-Huffaz büyük ölçüde Selçuk mimarisi özelliklerini göstermekle beraber kubbe yapısı itibariyle farklılık arz eder. Çinilerinin bir kısmının dökülmüş ve sökülmüş olmasına

²⁶T.C. Konya Valiliği, **Ay**.

²⁷T.C. Konya Valiliği, **Age** , s. 47.

rağmen mihrabı da Selçuklu çiniciliğinin ustalıkla devam ettirildiğini göstermesi bakımından önemlidir²⁸

2.3.3.18. Hasbeyoğlu Mescidi (Meram Camisi)

Meram'da Tavus Baba Türbesi yanındaki mescit ve Daru'l-Huffaz, II. Karamanoğlu Mehmet zamanında Hasbeyoğlu Mehmet tarafından yaptırılmıştır. Bitişindeki mescit de Hasbeyoğlu yadigârı olup dikdörtgen planlıdır. Sekiz adet ahşap direk üzerinde duran, düz bir damı ve yine altı ahşap sütun üzerine oturan, ferah ve geniş bir mescittir.²⁹

2.3.3.19. İplikçi Camisi

Alâeddin Caddesi üzerindedir. Şemseddin Altınapa tarafından 1201 yılından sonra yaptırılmış, Somuncu Ebubekir tarafından (1332) genişletilmiştir. Cami, dönemin iplikçiler çarşısında bulunduğu için İplikçi Cami adını almıştır. 1951-1960 yılları arasında klasik eserler müzesi olarak kullanılan cami, 1960 yılında tekrar ibadete açılmıştır. Selçuklu mimarisinin karakteristik eserleri arasında yer almaktadır.³⁰

2.3.3.20. Şerafeddin Camisi

Konya'nın mühim tarihi eserlerinden olan Şerafeddin Camisi, Alâeddin Tepesi ile Mevlânâ Türbesi arasında bulunmaktadır. İsmi, ilk banisi olan ve muhtemelen ilk Selçuklu âlimlerinden biri olan Şerafettin isimli bir zattan almaktadır. Kitabesi olmadığı için hangi tarihte yaptırıldığı kesin olarak bilinmiyor. Cami önce Karamanoğlu İbrahim Bey tarafından (1424-1463) tamir ettirilmiş, daha sonra 1600'lü yıllarda Arızkade Memi b. Mehmet Çavuş isimli bir hayırsever tarafından bugünkü şekliyle yenilenmiştir. 1881 yılında bir kez daha ve bu sefer Konya eşrafı ve hayırseverlerin katkılarıyla tamir edilen cami artık Osmanlı mimari tarzında görünmektedir. İlk yapılışı sırasında çifte şerefeli ve çinilerle süslü nadide bir mimarisi varmış. 1847 yılına kadar ayakta kalan bu minare, yıkılınca yerine Sille taşından bugünkü minare inşa edilmiştir.³¹

²⁸T.C. Konya Valiliği, **Ay.**

²⁹T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 48.

³⁰T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 49.

³¹T.C. Konya Valiliği, **Ay.**

2.3.3.21. Selimiye Camisi

Konya’da, Mevlânâ Türbesi ve civarına çok önem veren ve burada bir hayırlı eser yaptıran Osmanlı padişahı Kanuni Sultan Süleyman, türbenin hemen batısında muazzam bir cami inşaatını başlatmış, o dönemde Konya Valisi olan Oğlu Sultan II. Selim’in de gayretleriyle ilerleyen inşaat, nihayet 1565 yılında, yani II. Selim’in sultanlığı döneminde tamamlanmıştır. Üzerinde banisi ve yapılışını gösteren bir kitabe bulunmayan bu mabet, önceleri Süleymaniye yahut Yeni Cami adıyla tanınırken daha sonra Selimiye Camisi olarak şöhret bulmuştur. İstanbul’daki Fatih Camisinin planına benzer bir planla inşa edilmiş olan mabedin iki minaresi ve üç adet giriş kapısı mevcuttur. Kuzeydeki ana giriş kapısı, som mermerden olup maharetle işlenmiş durumdadır. Cami içindeki minber ve mihrap da mermer işçiliğinin nadide örnekleri arasında gösterilmektedir.³²

2.3.3.22. Aziziye Camisi

Türbe Caddesi üzerinde, çarşı içinde bulunan bu cami, son Osmanlı mimarisinin barok üslubu ile ortaya koyduğu muhteşem bir eserdir. H.1291/M.1874 tarihinde inşa edilmiş olup, yapımında büyük katkıları bulunması sebebiyle dönemin padişahı Sultan Abdülaziz’e atfen, Aziziye Cami adını almıştır. Küçük bir cami olmasına rağmen taş ve mermer işçiliği bakımından eşsiz bir görüntü arz etmektedir.³³

2.3.3.23. Meram Hamamı

Meram mesireliğinde, tarihi köprü çıkışında yer alan Beylikler devrinde yapılmış Meram Hamamı, yerli ve yabancı ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir.³⁴

2.3.3.24. Mahkeme Hamamı

Mahkeme Hamamı, Şerafettin Camisi ile Şems-i Tebrizi Camisi arasında yer alan, tarihi özellikleriyle milletimizin temizliğe verdiği önemi yaşatan, Türk Hamamı vasıflarını taşıyan Mahkeme Hamamı halen faaliyetine devam etmektedir.

³²T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 50.

³³T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 51.

³⁴T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 52.

2.3.3.25. Sultan Hamamı

Larende Caddesinde Sahip Ata Külliyesi'ne ait olan Sultan Hamamı bugün de faaliyetine devam etmektedir.³⁵

2.3.3.26. Alâeddin Türbesi

Anadolu Selçuklu sultanlarının adına yaptırılmış olup, içinde sekiz sultanın kabri ve sandukası bulunmaktadır. Yurdumuzda bu ayarda ve yükseklikte bir başka mahrutî kümbet yoktur. Alâeddin Tepesi üzerinde oluşu da görkem ve zarafetini artırmış gibidir. Eskiden üst kısmın tamamen çinilerle kaplı olduğu, geriye kalan izlerden anlaşılmaktadır. Sultan II. Kılıçarslan tarafından inşa ettirildiği bilinen bu kümbet içinde II. Kılıçarslan, I. Keyhüsrev, II. Süleyman Şah, III. Kılıçarslan, Alâeddin Keykubat, II. Keyhüsrev, IV. Kılıçarslan ve III. Keyhüsrev'in cenazeleri bulunmaktadır.

2.3.3.27. Ateşbazı Veli Türbesi

Mevlânâ'nın aşçıbaşı olan İzzeddin oğlu Yusuf adına yaptırılmıştır. Ateşbaz, baş aşçı Yusuf'un lakabı olup Farsça tamlamadır ve ateşle oynayan manasına gelir. O, M. 1285 yılında Konya'da vefat etmiş ve adına yaptırılan bu türbeye defnedilmiştir.³⁶

2.3.3.28. Dede Fakih Türbesi

H.860 yılında vefat eden İsa oğlu Şeyh Fakih adına yapılmıştır. Karamanoğulları dönemine ait bir eserdir.³⁷

2.3.3.29. Karaarslan Türbesi

Klasik Selçuklu kümbetlerindendir. Bazı araştırmacılara göre Alâeddin Keykubat zamanında vezirlik yapan Sahip Ziyaeddin Karaarslan adına yapılmıştır.³⁸

2.3.3.30. Kesikbaş Türbesi

Konya Devlet Hastanesi bahçesinde bulunan muazzam Selçuklu türbelerinden biridir. Son yıllar içinde Selçuklu belediyesi tarafından çevre düzenlemesi yapılarak

³⁵T.C. Konya Valiliği, **Ay.**

³⁶T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 54.

³⁷T.C. Konya Valiliği, **Ay.**

³⁸T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 55.

ziyarete açılmıştır. Türbe içinde yatan ve muhtemelen idam edilerek öldürülen zatın kim olduğu bilinmemektedir.³⁹

2.3.3.31. Seyfettin Karasungur Türbesi

Ünlü Selçuklu veziri Celaleddin Karatay'ın kardeşi olan Seyfettin Karasungur adına yapılmıştır. O, bir süre ordu kumandanlığı da yapmış olup hayır ve hasenata düşkün bir kimse olarak bilinmektedir. Ne zaman vefat ettiği tam olarak bilinmemektedir. Ağabeyi Celaleddin Karatay ise 1254 yılında ölmüştür.⁴⁰

2.3.3.32. Ulaş Baba Türbesi

Musalla Mezarlığı'nın güneyinde, Ankara yolu üzerindedir. Hangi tarihte ve kim adına yaptırıldığı belli olmamakla beraber Selçuklu dönemine ait kümbetlerdendir. Son yıllarda tamir edilip ziyarete açılmıştır.⁴¹

3. KONYA'NIN TARİHİ DURUMU

3.1. Konya Adının Menşei

Şehrin ismi ile ilgili kesin bilgilere ulaşmak zor görünmektedir. Bu adın “ikon” kelimesinden çıktığı söylenmiştir. Eski çağ kaynaklarındaki bir efsaneye göre o devirlerde yaşayan prens (Jüpiter'in oğlu Perseus) şehre ve halka zarar veren bir ejderhayı (Medüz-Gorgo) öldürmeyi başarmış, halkın sevgi ve saygısını kazanan bu prene bir teşekkür nişanesi olarak şehrin giriş kapılarına onun ikonları, yani heykelleri yapılmıştır. Bu ikonlarda prensin ejderha ile olan mücadelesi tasvir edilmiştir. Bundan sonra şehre ikonlu kent manasında İconion, daha sonraları da İconiom adı verilmiştir. İconium kelimesi tarih içinde Conium, Conie, Konich, Konia ve nihayet Konya şeklinde değişmiştir. Arap kaynaklarında Konya ismi “Guniye” şeklinde geçmektedir.

Başka bir zanna göre şehrin ismi Friglerden kalmıştır. Zira burada bulunan mesafe taşları üzerindeki “Koniun” adı Friglere ait “Kavania” sözünden türemiştir.

Konya adıyla ilgili ikinci menkıbe ise Horasan dervişleri ile ilgilidir ve daha yerli bir görüşü temsil eder. Bu tasavvufî rivayete göre, keramet sahibi iki derviş yerleşmek üzere bir arazi aramaktadırlar. Konya ovası üzerine geldiklerinde burayı

³⁹T.C. Konya Valiliği, **Ay.**

⁴⁰T.C. Konya Valiliği, **Ay.**

⁴¹T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 55.

beğenmişler, birisi ‘‘Konayım mı?’’ diye sormuş, diğeri de ‘‘Kon ya!’’ demiş ve bu söz, şehre isim olarak kalmıştır.⁴²

3.2. Konya’nın Tarihi Süreçteki Durumu

3.2.1. Selçuklular Dönemi Konya

M.S VII. asrın başlarında Müslümanlığın hızla yayılması gibi dünya tarihinin çehresini değiştiren oluşumlar başladığında Konya’da, egemen olanlar Bizans imparatorlarıydı. İslam askerlerinin Suriye ve İran’ı fethinden sonra akınlarını Anadolu’ya yönlendirdikleri görülüyor. Nitekim asıl olarak İstanbul’u fethetme amacı güden Müslümanların Anadolu’ya girdikleri, bu arada Konya’yı da işgal ettiklerini biliyoruz. Emevi ve Abbasilerin sık sık tekrar ettikleri bu akınlar uzun süreli olmamış, Konya 1069 tarihine kadar Bizans hâkimiyetinde kalmıştır. Artık Selçuklu akınlarına muhatap olmaya başlayan Anadolu 1071’den itibaren, kapılarını Müslüman Türklere açmış gibidir. Nitekim 1069’da ilk defa Konya’yı işgal eden Kutalmış oğlu Süleyman-Şah, 1071’deki Malazgirt Meydan Muharebesi’nden sonra bölgeye yeni akınlar düzenleyip, çok kısa bir süre başta Konya olmak üzere Anadolu’nun büyük bir kısmını ele geçirmeyi başarmıştır. O’nun 1080 yılında İznik’i fethederek bu uç şehrini başkent yapması ve Anadolu Selçuklularının İstanbul’a çok yakın bu sahil kentinde 17 yıl kalmış olmaları tarihin önemli olayları arasındadır. Bu süre içinde başta yine Konya olmak üzere birçok şehir, doğudan gelmiş Müslüman Türkler tarafından iskân edilmiş, siyasal ve sosyal çehresi tamamen değişmeye başlamıştır. Nitekim Kutalmış Oğlu Süleyman-Şah’ın ölümünden sonra İznik düşmüş, babasının yerine tahta çıkan I. Kılıçarslan, Haçlı ordularını Anadolu içlerine çekip imha etmiş ve Anadolu’nun artık bir Türk yurdu olduğunu ispatlamıştır. Kılıçarslan, İznik’i terk ettikten sonra merkezi Konya’ya taşıyarak ve şehrin imarına önem vererek oğlu I. Mesud’a bir payitaht bırakmıştır. Gerçekten I. Mesud zamanında artık Konya kesin olarak Anadolu Selçuklu Devleti’nin başkenti ve her türlü gelişmeye açık mühim bir merkezi durumundadır. Konya’nın tarih sahnesine çıkışı bu şekilde başlamıştır.⁴³

⁴²T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 10.

⁴³T.C. Konya Valiliği, **Age.**, s. 14.

3.2.2. Karamanoğulları Dönemi Konya

Moğol istilası boyunca direnen, zaman zaman onlara tabi Selçuklu sultanlarıyla bile mücadele eden Karamanoğulları daha çok Ermenek, İçel civarlarında bulundukları halde Konya ile ilgilerini hiç kesmemişler, şehri ele geçirip başkent yapmayı düşünmüşler ve belli dönemlerde de bu arzularına kavuşmuşlardır. Moğolların da zaman içinde zayıflamaları sebebiyle Konya, Karamanoğulları Beyliği'nin hakimiyetine girmiştir. Bu beylik içinde Mehmet Bey ve İbrahim Bey gibi kudretli şahsiyetler de yetişmiş, bunlar Konya'nın imar ve inşasını sürdürmeyi başarmışlardır. 1308-1467 yılları içinde Karamanoğulları şehirde Hasbeyoğlu Daru'l-Hüffaz'ı, Meram Hamamı ve Köprüsü, Mahkeme Hamamı, Dursunoğlu Camisi, Kadı Mürsel Camisi gibi eserlerin yanında İplikçi Camisi ve Şerafettin Camisi onarımlarını gerçekleştirmişler bunun yanında pek çok türbe, zaviye, hamam ve köprü inşa ettirmişlerdir. Bu dönemde şehri gezen meşhur seyyah İbn-i Batuta Konya'yı övmekte; sulak, bağlık- bahçelik, sanat eserleriyle dolu bir şehir olarak tavsif etmektedir. Karamanoğullarının şehirdeki hakimiyetleri, 1467 yılında Osmanlı Padişahı Fatih Sultan Mehmet'in şehri ve civarındaki Kevele Kalesi'ni ele geçirmesiyle kesin olarak son bulmuştur.⁴⁴

3.2.3. Osmanlı Döneminde Konya

1467'den itibaren bir Osmanlı eyaleti ve eyalet merkezi olarak vazife gören Konya'da ilk yıllarda Osmanlı şehzadeleri vali olarak görev yapmışlardır. Bunlar sırasıyla; II. Mehmet'in oğulları Şehzade Mustafa ve Şehzade Cem, II. Beyazıt'ın oğulları, Şehzade Abdullah, Şehzade Şehinşah ve ölümünden sonra onun oğlu Mehmet Şah'tır. Yavuz Sultan Selim döneminden itibaren Konya Valiliği bir takım ünlü devlet adamlarına devredilmiştir. Kanuni döneminde ise onun oğlu ve sonra sultan olan II. Selim 'de bir ara Konya'da valilik yapmıştır. Osmanlı şehzade ve idarecilerinin imar faaliyetleri arasında Mevlânâ Türbesi'nin tamirini, dergâha yapılan ilaveleri Yavuz Sultan Selim'in yaptırdığı çeşmeleri, II. Selim'in inşa ettirdiği Selimiye Camisi'ni, tamir edilen Şerafettin Camisi'ni, Kapu Camisi ve Aziziye Camisi'nin inşasını sayabiliriz. Şehri 1700'lü yıllarda gezen Evliya Çelebi, burada 11 medrese, 13 dar'ı-l-Hadis, 40 tekke, 11 imaret ve 900 dükkân olduğunu nakletmiştir. Konya Osmanlı Devleti'nin en büyük eyalet merkezlerinden biri olduğu için önemini her zaman

⁴⁴T.C. Konya Valiliği, *Age.*, s. 17

korumuş, ticari hayat ve şehre tren seferlerinin başlaması ile 1896 yılından itibaren çok daha ileri bir seviyeye ulaşmıştır. XIX. yüzyılda Konya'yı gezen seyyahlar, ticari hayatın canlılığından bahsetmekte fakat tarihî eserlerin bakımsızlığına vurgu yapmaktadırlar. Osmanlı Döneminde padişahların Mevleviliği himayeleri sebebiyle şehrin kültürel hayatı canlı tutabilmişti. Bu bölge, Osmanlıların yüksek bürokratlarının yetiştiği bir merkez olarak görev yapmıştır. Kanuni'nin ünlü veziri Piri Mehmet Paşa Konyalıdır. Osmanlı'da yüksek seviyede görev yapan devlet adamları mensubu oldukları şehirle de yakından ilgilenmişler; yeni camiler, medreseler, tekke ve zaviyeler kurmuşlardır. Bu eserlerin pek çoğu günümüze ulaşamamışsa da varlıkları ve fonksiyonları bilinmektedir.⁴⁵

3.2.4. Cumhuriyet Döneminde Konya

Konya İstiklâl Harbi sırasında ordularımızın dayanak noktalarından biri olarak önemli görevler yapmıştır. Bu dönemde de gelişimini sürdürmüş, asıl özelliği olan tarım ve hayvancılığın yanında büyük bir sanayi kenti olmaya başlamıştır. 2000'li yıllara gelindiğinde nüfusu 1 milyona yaklaşan, birkaç organize sanayi bölgesine kavuşmuş, uluslararası fuarların kurulduğu ve yapılaşmanın hızla arttığı bir şehir olmuştur. Türkiye'nin belli başlı birkaç şehriyle birlikte büyükşehir statüsüne kavuşan Konya'nın 3 merkez, 29 ilçe belediyesi mevcuttur. Merkez ilçeler; Karatay, Selçuklu ve Meram ilçeleridir.⁴⁶

⁴⁵T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 18.

⁴⁶T.C. Konya Valiliği, **Age.** , s. 20.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK HALK EDEBİYATINDA MÂNÎ TÜRÜ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

1.1. TÜRK HALK EDEBİYATINDA MÂNİ

1.1.1. Mâni İle İlgili Tanımlar

Mâni üzerine yapılmış pek çok tanım bulunmaktadır. Yapılan tanımlar büyük ölçüde benzerlik göstermekle birlikte mâni türünün net bir forma oturtulamamasından dolayı tanımların kısmi farklılıklar gösterdiği gözlenmektedir.

Şükrü Elçin'e göre: "Düğünlerde, kadın topluluklarında, iş yerlerinde, tarlalarda vb. söylenen mâniler, umumiyetle hece vezninin 7 veya 8'lisi ile meydana getirilen 4 dizelik manzumelerdir."⁴⁷

Ali Çelik'e göre: "Mâni, çoğunlukla hece ölçüsünün yedili, çok az olarak da dört, beş, sekiz ve on birli kalıbıyla söylenen; kafiye örgüsü **a a b a** veya **b a c a** şeklinde olan; bazı türlerinde dize sayısı artsa bile, çoğunlukla tek dörtlükten oluşan; her zaman ana tem olan sevginin yanında, toplumu ilgilendiren hemen hemen bütün temaların işlendiği anonim halk şiirinin en çok sevilen, en yaygın ve en eski türüdür."⁴⁸

Cem Dilçin'e göre: "Mâni halk şiirinin en küçük nazım biçimidir. Yedi heceli 4 dizeden oluşur. Birinci ikinci ve dördüncü dize uyaklı, üçüncü dize serbesttir..."⁴⁹

Ali Torun'a göre: "Mâni, anonim halk edebiyatının en yaygın şeklidir. Yedi heceli ve dört dizeli tek kıtadan meydana gelir."⁵⁰

Hikmet Dizdaroğlu'na göre: "Mâninin en belirgin özelliği, mâninin tek dörtlükten oluşması ve uyak düzeninin diğer türlere uymamasıdır. Anlam bakımından mâni bir bütündür. Edmond Saussey'in deyiimiyle 'mânilerin en belli başlı karakteri kendi kendine yetmektir.'⁵¹

⁴⁷ELÇİN, Şükrü, (1977), **Halk Edebiyatı Araştırmaları**, DSİ Basım ve Foto Film İşletme Müdürlüğü Matbaası, Ankara, s. 333

⁴⁸ÇELİK, Ali, (2005), **Mânilerimiz ve Trabzon Mânileri**, Akçağ Yayınları, Ankara, sa. 17-18

⁴⁹DİLÇİN, Cem, (2004), **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, TDK Yayınları, Ankara, s. 279

⁵⁰GÜZEL Abdurrahman - TORUN, Ali, (2008), **Türk Halk Edebiyatı El Kitabı**, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 157

⁵¹DİZDAROĞLU, Hikmet, (1969), **Halk Şiirinde Türler**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, s. 52

Mehmet Yardımcı 'ya göre: "Anonim halk şiirinin en kısa nazım şekillerinden olup doğa, sevgi, ayrılık ve nefret gibi konular yanında dinleyeni yürekten sarsan, umulmadık bir sürprizle sonuçlanan az sözle çok anlam ifade eden, küçük ve bağımsız bir şiir türüdür."⁵²

Doğan Kaya'ya göre: "Az sözle çok anlamın ifade edildiği, sevdâ konusu ağırlıkta olmak üzere hemen her konuda söylenmiş 7 heceli, müstakıl dördlükten oluşan anonim şiir."⁵³

N. Ziya Bakırcıoğlu'na göre: "Halk edebiyatının en küçük nazım şeklidir. Dört dizeden ibarettir. Bundan dolayı da son derece yoğun bir muhteva zenginliğine sahiptir."⁵⁴

Pertev Naili Boratav'a göre: "Gerek dil, gerek gelenek ortaklığı bakımından çok geniş bir alana yayılmış olan mâni, en çoğu 7 heceli ve a a b a düzeninde uyaklı bir dördlük olarak gösterir kendini."⁵⁵

Mâni ile ilgili pek çok tanım bulunmaktadır fakat daha önce de belirttiğimiz gibi tanımların muhtevalarının aynı olmasından dolayı verilenleri yeterli görüyoruz. Mâni üzerine yapılan tarifler incelendiğinde görülecektir ki genellikle tanımlar şekil üzerinedir. Hem konu hem yapı hem işlev hem de tarihsel süreç bağlamında yapılan tanımlar olsa da diğer tanımlar tek yönlüdür.

1.1.2. Mâniye Verilen Diğer İsimler

Mâni coğrafya, boy ve lehçe farklılıkları nedeniyle diğer Türk topluluklarında başka isimlerle anılmaktadır. Fuat Köprülü bu konuda: "Kazak-Kırgızlar **aytıpa** yahut **kayım ülenek**, Step-Kırım Tatarlarının **çinik** veya **çinig**, Kırım Tatarlarında **mane**, Tatarlarda **çinig çinig**, **cing**, **şın**, Özbeklerin **aşula** veya **koşuk** dendiğini belirtiyor.⁵⁶ Evliya Çelebi, **Acem Manisi** terimini kullanıyor. Evliya Çelebi'nin bu "Acem" sıfatıyla "Âzerî" demek istediği anlaşılıyor.⁵⁷ Bunun yanında Azerbaycan sahasında

⁵²YARDIMCI, Mehmet, (2013), *Başlangıcından Günümüze Türk Halk Şiiri*, Kanyılmaz Matbaacılık, İzmir, s. 17

⁵³KAYA, Doğan, (2007), *Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü*, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 468

⁵⁴BAKIRCIOĞLU, Ziya, (2007), *Halk Şiirimiz*, Ötüken Neşriyat, İstanbul, s. 79

⁵⁵BORATAV, Pertev Naili, (2000), *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*, Gerçek Yayınevi, İstanbul, s.170

⁵⁶KÖPRÜLÜ, Fuat, (1980), *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul, s. 273

⁵⁷BORATAV, Age. , s. 171

“**mahnı**”, Azerbaycan Türkçesinin etkisi altında kalan Doğu Anadolu civarında ise “**bayatı**” isimleri verilmektedir.

Mâniye Anadolu’da verilen isimler de bölgesel farklılıklara göre çeşitlilik göstermektedir. Denizli’de “**mana**”, “**deyişleme**”, Urfa’da kadınlarca “**meani**”, erkeklerce “**hoyrat**”, Kars’ta “**meni**”, “**akışta**”, Erzincan’da “**ficek**”, mâni yerine kullanılan ifadelerdir.⁵⁸ Doğu Anadolu’da halk hikâyelerinin icrası sırasında “**pişrevi**” denilen maniler okunur. Saadettin Nüzhet ve Mehmet Ferit, mâninin eski Türkler arasında var olduğunu, bunların “**arandak**” ve “**aşule**”, Anadolu’da “**dörtleme**” gibi adlarla anıldığını belirtmişlerdir.⁵⁹ Bölge olarak ayrıldığında ise Kars yöresinde “**akışta**”, Eğin Bölgesinde “**ala gözlüm**”, “**kömür gözlüm**”, Doğu Karadeniz Bölgesi’nde “**karşı-beri**”, Iğdır’da “**söz**” maniye verilen diğer isimlerdir.⁶⁰

Sami Akalın, mâniye verilen isimler hususundaki tasnifini de burada vermek istiyoruz. Akalın’ın tasnifinde hem muhteva hem şekil hem de yerel ağızlarda verilen isimler bulunmaktadır fakat bunlar karışık bir şekilde sunulmuştur. Birtakım kısaltmalar yaptıktan sonra olduğu gibi aktarıyoruz:

"1.Acem Manisi: Bu sözü Evliya Çelebi kullanıyor. Evliya Çelebi'nin bu 'Acem' sıfatıyla 'Âzerî' demek istediği verildiği örnekten de anlaşılmaktadır.

2.Akışta: Zincirleme mani metinlerinin eklenmesiyle meydana gelen türküler. Bunlara Kars Bölgesinde *Akışta*, Azerbaycan'da *Hakuşka* ya da *Hakışka* derler.

3.Alagözlü ya da Kömürgözlüm: Eğin Bölgesinde 11 heceli düz manilere o yöre halkının verdiği isimdir.

4.Arandak ve Aşule: Sadettin Nüzhet (Ergun) mani türünü İslamiyet’ten önce sayıyor. Ona göre mani eski Türkler arasında *Arandak* ve *Aşule* gibi isimler alıyordu.⁶¹

Aran sözü Şeyh Süleyman Efendi'nin sözlüğünde: 'ağlı' ve aşule sözü de 'türkü ve şarkı gibi bir savt ve nağmenin ismidir.'⁶² diye tanıtılıyor.

⁵⁸KARA, Ruhi, (1994), **Erzincan Mânileri**, Erzincan Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı Yayınları, Ankara, s. 3

⁵⁹KAYA, Doğan, (2004), **Anonim Halk Şiiri**, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 30

⁶⁰KARA, Age. , sa. 4-5

⁶¹ERGUN, Sadettin Nüzhet, (1927), **Konya Vilayeti Halkiyat ve Harsiyatı**, Konya, sa. 149-150

⁶²Şeyh Süleyman Efendi, (H.1298), **Lûgat-i Çağatâyî ve Türki-i Osmânî**, İstanbul, sa. 7-14

5.Bayatı: Bayat Türk boyundan türeyen bu ad, Doğu Anadolu'da mani karşılığında kullanılmaktadır. Aynı bölgede bayatıdan başka, mani sözü de geçerlidir. Bayatı sözü, genel olarak mani karşılığını verdikten başka, ağıt ve benzeri başka bir türün sonuna eklenen tek bir mani için de kullanılmaktadır.⁶³

6.Berete: Sözlük anlamı halay manisi olan bu söz, 'oyun esnasında karşılıklı söylenen' mani yapısındaki türküler için de kullanılmaktadır.⁶⁴

7.Cır: Kunos, Kırım Türklerinde maninin 'cır' adı ile anıldığını söylemektedir.⁶⁵

8.Dönderme (Döndürme): Zarşat'ın Goş köyünden derlenmiş katar manilerin başına, bunları söyleyen vatandaşım 'dönderme' demiş. Bu mani katarı 'öyle değil ey âşık' diye başlıyor, sonra maniler sıralanıyor. Yanılmıyorsam bunları 'âşık karşılması' sayabiliriz.⁶⁶

9.Dörtleme: Sadettin Nüzhet Ergun'a göre, mani türünden genellikle dört satırlı oluşundan ötürü aldığı bir ad da dörtlemedir.⁶⁷

10.Gencer Manileri: Nazilli ve çevresinde, Hıdırellez günü, genç kızlarla delikanlıların tanışmalarına yardım eden, bu işte aracılık yapan kimselere gencer, bunların okudukları manilere de gencer manisi diyorlar. Akhisar'da gencer yerine 'çağala' sözü kullanılıyor.

11.Halay Manileri: Türk manilerine, bağlı bulundukları törenlere göre isimler de verilmektedir. Düğün manileri, saya manileri gibi. Halay manileri de bu isimlerden biridir.⁶⁸

12.Hoyrat: Diyarbakır Bölgesinde cinaslı mani karşılığı olarak kullanılan bir söz.⁶⁹ Kerkük ve dolaylarında 'hoyrat', 'horyat' biçiminde de geçiyor.

13.Karşı-Beri: Doğu Karadeniz Bölgesinde karşılıklı iki kişinin ikişer dize söylemelerinden meydana gelen mani tipi.

⁶³DİZDAROĞLU, Age. , sa. 228-229

⁶⁴CAFEROĞLU, Ahmet, (1951), **Anadolu İlleri Ağızlarından Derlemeler**, İstanbul, s. 55

⁶⁵KUNOŞ, Age. , s. 170

⁶⁶CAFEROĞLU, Ahmet, (1942), **Doğu İlleri Ağızlarından Toplamalar**, İstanbul, s. 59

⁶⁷ERGUN, Age. , s. 150

⁶⁸CAFEROĞLU, Ahmet, (1948), "Halay Manileri", **Orta Anadolu Ağızlarından Derlemeler**, İstanbul, s. 172.

⁶⁹BORATAV, Age. , s. 185

14.Kilit-Açma Manileri: Hıdırellez manileri için Eskişehir halkının kullandığı söz. Kilit açma sözünü, kızların kapalı kismetlerini açma anlamında kullanıyorlar. Bu kilit açmanın, Hıdırellez küpünün kilitlenmesi ile ilgili olduğu da düşünülebilir.

15.Martaval: Hıdırellez manilerine çoğunlukla martaval denir. 'Saçma-sapan söz'⁷⁰ anlamına gelen bu kelime, Anadolu'nun türlü bölgelerinde türlü biçimlerde söylenmektedir: Martaval, mantıvar, vartivor, bahtiyar, vaf-ı hal gibi.⁷¹

16.Okşama: Denizli'de kına gecesinde gelin için okunan mani ve türkölere gelin okşaması diyorlar.⁷²

17.Peşrevi: Kars Bölgesinde, halk hikâyelerinin türköl bentleri arasına sıkıştırılan manilere peşrevi denmektedir.⁷³

18.Söz: Iğdır'a bağlı Karakoyunlu köyünde derlenmiş kesik manilere köylüler 'söz' diye başlık vermişler. Yanılmıyorsam Türk Edebiyatında edebiyat terimleri için bundan uygun genel bir ad bulunamazdı.

19.Şın: Blaşkoviç'in verdiği bilgiye göre, Gagavuz Türkleri arasında maniyer şın derler. (Şın yerine çın da var.) ' Tip bakımından en enteresan ve büyük sayıda bulunan 'şın' (çın) diye türköl vardır ki, Türk manilerinin karşılığıdır.⁷⁴ P. N. Boratav, Mişerler arasında 'maniyer andıran bir çeşit halk şiirine' 'çın' dendiğinin bildiriyor.⁷⁵

20.Şikest: Azerbaycan'da, daha çok kesik mani-cinaslı mani karşılığı olarak şikest sözü kullanılmaktadır.

1.1.3. Mâni Adının Menşei İle İlgili Görüşler

Mâni sözünün nereden geldiği ve hangi manayı ifade ettiğii hususunda henüz tam bir mutabakat sağlanamamıştır ve farklı görüşler ileri sürülmüştür. Bu farklı görüşlerin de yine kendi içerisinde ayrıldığı iki nazariye mevcuttur. Bir takım araştırmacılar bu sözün Arapça, bir takım araştırmacılar ise Türkçe asıllı olduğunu ileri sürmektedirler.

⁷⁰KADRİ, Hüseyin Kazım, (1944), **Büyük Türk Lügati**, C. 4, İstanbul, s. 372

⁷¹BORATAV, Age. , s. 191.

⁷²SARAÇOĞLU, Burhan, (1942), **Gelin Okşaması**, İnanç, C. 5, Denizli, s. 6

⁷³BORATAV, Age. , s. 192

⁷⁴BLAŞKOVİÇ, Joseph, (1961), "Dobruca Tatarları Folkloru Hakkında", **Türk Folklor Araştırmaları**, İstanbul, s. 146

⁷⁵BORATAV, Pertev Naili, (1955), "Mani", **İslam Ansiklopedisi**, C. VI, İstanbul, s. 285

Bu kelimenin Arapça olduğunu düşünen araştırmacıların görüşlerini vermek gerekirse:

Mehmet Fuat Köprülü, Arapça **mana**'dan bozulduğunu ve tuyuğla ilişkili olabileceğini belirtir.⁷⁶

Veled Çelebi, Arapça **mana**'dan bozularak Türkçede mânî şeklinde telaffuz edildiğini belirtir. Uyakları cinaslı dörtlüklere sahip olanları mânî, cinaslı olmayanları ise tuyuğ olarak tasnif eder.⁷⁷

Pertev Naili Boratav, sözcüğün Arapça manadan geldiği görüşündedir.⁷⁸

Ali Torun, mânî sözünün Arapça 'yasak etme, bırakmama, caydırma, durdurma anlamlarına gelen ''**men**'' kelimesi ile ilişkili olduğu düşüncesindedir. Bu düşüncesini şu şekilde açıklamaktadır: ''Mânî tarafından umumiyetle muhataba açık bir sataşma veya onu iğneleme gibi imalı bir ifade tarzı vardır. Ekseri de mânîler sataşmalara bir cevap niteliğindedir.'' ⁷⁹

Doğan Kaya, Arapça **ma'na** kökünden geldiği kanaatindedir. Ma'na sözünü Farısların mânî olarak telaffuz ettiğini Türklerin de eserlerinde ma'ni olarak kullanmış oldukları kanısındadır.⁸⁰

Ata Terzibaşı, Arapça ''**manâ**''dan⁸¹ geldiğini savunur.

Mânî sözcüğünün Türkçe olduğunu düşünenlerin görüşlerini vermek gerekirse:

Niyazi Eset bu kelimenin, koca-man (koca adam), şiş-man (şiş adam), Türkmen (Türk adam veya Türk soy), kara-man (kara adam) örneklerinde görülen ve adam, soy-sop manasına gelen man'dan geldiğini ve bu kelimenin sonuna nispet ekinin ulanması ile Türk'ten türkî (türkü), Varsak'tan varsağı gibi man'dan da mânînin çıktığını savunur.⁸²

⁷⁶KÖPRÜLÜ, **Age.** , s. 273

⁷⁷DİZDAROĞLU, **Age.** , sa. 51-54

⁷⁸BORATAV, **Age.** , s.171

⁷⁹TORUN, Ali, (1989) ''Mânî Tarzı ve Bu Tarzın Menşei Hakkında Bazı Düşünceler'', **Milli Folklor**, Haziran, C. 1, S. 2, Haziran, Ankara, s. 25.

⁸⁰KAYA, **Age.** , s. 82

⁸¹TERZİBAŞI, Ata, (1961), ''Türk Edebiyatında Mânî Biçiminin Doğuşu ve Gelişmesi'', **Türk Yurdu**, C. III, Ankara, sa. 3-4

⁸²ESET, Niyazi, (1944), **Mukayeseli ve Neşredilmiş Mânîler**, Ankara, s. 7

Sami Akalın, mânî kelimesini Türkçeye bağlanmasını ister ve görüşünü bu doğrultuda verir. Sami Akalın'a göre Türk halk edebiyatı ve folklorunda kullanılan tür isimlerinin genelini Türkçe olmasına karşılık en yaygın ve en bol kullanılan bu türün isminin Türkçe olmaması hususunda hayretlerini belirtir ve Türkmânî'nin kısaltılmış şekli; Dede Korkut'ta geçen ve bağırmaq anlamına gelen "manglamak"tan veya Kaşgar Türkçesindeki "salınarak yürümek, sallanmak" anlamındaki "mangmak" mastarından türemiş ya da Çağatay Türkçesindeki "mâne" sözünden gelmiş olabileceğini öne sürer.⁸³

1.1.4. Mânî Türünün Tarihsel Süreçteki Seyri İle İlgili Görüşler

Türk edebiyatında mânî türünün tarihsel seyri ile ilgili çeşitli görüşler ortaya atılmıştır. Bu görüşlerden ortaya çıkan genel kanı, mânî türünün İslamiyet öncesinde de Türkler tarafından bilindiğidir. Görüşlerin temel ayrılış noktası ise mânînin Türk edebiyatına özgü olup olmadığı hususudur. Bu konuda araştırmacılar çeşitli düşünceler ortaya atmışlardır.

Mehmet Fuat Köprülü, mânînin İslamiyet'ten önce yaşadığını, yazıya geçirilememesinden dolayı günümüze bu mânî örneklerinin ulaşmadığını ifade eder. Mânînin en eski Türk nazım şekli olduğunu belirtir.⁸⁴ Bunun yanı sıra ilk mânî örneklerinin ilk Türk şairleri tarafından söylenmiş olabileceğini öne sürer. En eski Türk şairlerinin sihirbazlık, rakkaslık, musikişinaslık, hekimlik gibi birçok vasfı kendinde toplayan kişiler olduğunu ve bu kişilerin halk arasında büyük bir yeri olduğunu belirtir. Şairlerin, muhtelif zamanlarda ve mekânlarda düzenlenen törenlere katıldıklarını, bu törenlerde birtakım şiirler okuduklarını, onları kendi musiki aletleri ile icra ettiklerini ve okunan bu şiirlerin Türk şiirinin en eski şeklini teşkil ettiğini belirtir. Bahsettiği Türk şiirinin en eski şeklinin mânî adını verdiğimiz dört dizeden oluşan kıtalar olduğunu söyler. Köprülü'nün Türk şiirinin en eski şekli olarak nitelendirdiği mânîlerin ise birleşerek; türkû, koşma, sagu, mersiye ve destanları oluşturduğunu belirtir.⁸⁵

Pertev Naili Boratav, Fuat Köprülü'nün bu nazariyesine reddiye olarak: Mânînin tuyuğ gibi müstakil bir şekilde geliştiğini, menşeyinin koşma gibi tamamen

⁸³AKALIN, Sami, (1962), **Türk Mânileri**, C. I, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kültür Yayınları, İstanbul, s. XIII

⁸⁴KÖPRÜLÜ, Fuat, (2004), **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**, Diyanet Yayınları, Ankara, s. 29

⁸⁵KÖPRÜLÜ, Fuat, (1976), **Edebiyat Araştırmaları 2**, Akçağ Yayınları, Ankara, sa. 71-72

müstakil beyitlerden oluştuğunu, tuyuğ ve rubai gibi ayrı bir gelişme safhası takip ettiğini ifade eder. Boratav, bir diğer çalışmasında mânî şeklinin İran rubaileri ile İranlıların halk şiirine özgü fehleviyatta görülen düzenin Türk nazmına etkisi sonucu yaratılmış olsa gerek diyerek, mânînin ilk şeklinin İran kültürü etkisiyle ortaya konmuş olabileceğini düşünür.⁸⁶

Vasfi Mahir Kocatürk, Arapların ‘ürûzesiyle’, Farsların ‘rûbai’siyle Türk mânîsi arasında çok farklılık vardır.” der ve mânînin Türklere özgü bir şekil olduğunu belirterek bu görüşe karşı çıkar.⁸⁷

Mânîler ile tuyuglar arasında bir benzerlik olduğu aşîkâr fakat hangi türün daha eski olduğu konusunda net bir durum bulunmamaktadır. Mânî türünün İslamiyet’ten önce de varlığı konusunda araştırmacılar genel görüş itibari ile hemfikirdir.

Mânî türünün ilk örneklerine, XI. Yüzyılda Kaşgarlı Mahmut tarafından kaleme alınan Türk edebiyatının ilkler hazinesi olan Divanü Lûgat-it Türk’ta rastlamaktayız:

Körklüg tonuğ özünge

Tatlığ aşîğ adhinka

Tutgıl konuk ağırılığ

Yadhsın çawıng budhunka

*“İyi elbiseyi kendine, tatlı aşî başkasına; konuğu ağırla, ününü herkese yaysın.” (İyi elbiseyi kendin giy, tatlı yemekten başkasına hisse ayır, konuğu ağırla, ta ki ününü herkese yaysın.)*⁸⁸

N. Ziya Bakırcıoğlu ve Şerif Oktürk ise mânîlerin ilk örneklerine Türklerin İslamiyet’i kabulünden sonra Yusuf Has Hacib’in 1067-1070 yılları arasında kaleme aldığı ilk edebi mahsul olan Kutadgu Bilig’de rastlandığını iddia ederler:

“İlk örneklerine Kutadgu Bilig’de rastlıyoruz. Bu örnekler günümüzdeki mânî anlayışına uymamakla birlikte, başlangıcının çok eskiye dayandığını göstermektedir.

⁸⁶KAYA, Age. , s. 31

⁸⁷KOCATÜRK, Vasfi Mahir, (1933), **En Güzel Türk Manileri**, İstanbul, s. 3

⁸⁸ATALAY, Besim, (1985), **Divanü Lûgat-it Türk Tercümesi**, TDK Yayınları, C. I, Ankara, s. 45

Bütün Türk boylarında, Anadolu ve Rumeli’de Beserabya’da, Kırım’da örneklerine rastlanmaktadır.’’⁸⁹

‘‘Türklerin İslamiyet’i kabulünden sonra verdikleri ilk edebi eser olarak anılan, Yusuf Has Hacib’in yazdığı Kutadgu Bilig adlı eserde de 73 fasıl ve 6500 den fazla beyit arasında manilerin de bulunduğu tespit edilmiştir.’’⁹⁰

XII. Yüzyılda Edip Ahmet İbn-i Mahmud Yüknekî’nin yazdığı Atabetü’l Hakayık adlı eserde de mani-tuyuğ denilen dörtlükler bulunduğu görülmektedir. Bu eserde 404 tane dörtlüğe yer verilmiştir. Bu dörtlüklerin kafiye düzeni manilerdeki düzenin aynısıdır.⁹¹

Mehmet Fuat Köprülü, Dergâh Mecmuasında yayınlanan bir yazısında, XIII. Yüzyıl mutasavvıflarından olan Şeyyad Hamza’dan bahsederken mânilerin de söylendiği bir olaydan söz eder. Şeyyad Hamza ile talebesi sefere giderken bir köye uğrarlar. Köydeki kadınların bir yerde toplandığını görünce Şeyyad Hamza bu durumun sebebini sorar ve kadınlar da O’na şu dizeleri söyler:

Dam yanında damımız

Yanında harmanımız

Erimiz köyden gitti

...

Şeyyad Hamza’da şikâyet eden köylü kadınlara karşılığında şunları söyler:

İşde geldik ikimiz

Arkamızda yükümüz

Destur verin kadınlar

...

⁸⁹BAKIRCIOĞLU, *Age.*, s. 79

⁹⁰OKTÜRK, Şerif,(1998), *Türk Manileri Antolojisi*, Kastaş Yayınevi, İstanbul, s. 12

⁹¹KAYA, *Age.*, s. 35

Mânilerdeki dördüncü dizeler, bizzat Mehmet Fuat Köprülü tarafından sansürlenmiştir. Sebep olarak da bu dörtlüklerdeki müstehcen ifadelerin bulunması gösterilmiştir.

Yukarıdaki olay ve iki mani, gerek şekil gerek tarz bakımından, bugünkü mani şekline çok benzemektedir. XIII. Yüzyılda söylenmiş bu mani örneklerine ilk mani örnekleri olarak görülmektedir.⁹²

Mâni kelimesini ilk defa, Türk edebiyatının en eski mahsullerinden olan Dede Korkut hikâyelerinde “Koçun türküsünün manisini ver” biçiminde tesadüf edildiğini belirten Niyazi Eset, Yunus Emre’nin, “Dilin ile şakırsın / Çok mâniler okursun”; Karacaoğlan’ın, “ Karacaoğlan eder bir mâni söyle/ Ezelden kalmıştır bu kanun böyle”; Âşık Ömer’in, “Fisebilullahtır Veysi nidası/ Tebrizi sözleri bir hoşça mâni”; Sümbülzade Vehbi’nin “ Kimi mâni kimisi vadi-i Türkmani’de/ Karaoğlan kayabaşısı yellallay-ı sühan” gibi dizelerde geçen mâni kelimesini misal göstererek, bu ismin XII. yüzyıldan beri kullanıldığını ve bilindiğini söyler.⁹³

Mâniyle alakalı fikir edindiğimiz en eski kaynaklardan birisi de Evliya Çelebi’nin Seyahatnâmesidir:

Öyle mi halim felek
Dil bilmez zalim felek
Kestin can bahçesinden
İki nihelim felek

Baba kitab ile sen
Uğraşma nafile sen
Bunda bir iş eyle kim
Anda yatabilesen

⁹²KAYA, *Age.*, s. 36

⁹³ESET, *Age.*, s. 23

Lalanın dibasına
 Aldanma dünyasına
 Dünya benim diyenin
 Dün gittik dün yasına⁹⁴

Evliya Çelebi'nin aktardığı bu dörtlükler; muhteva, şekil ve konu açısından değerlendirildiğinde mâni tipinin özelliklerini barındırdığı anlaşılmaktadır.

Bu konunun tarihçesine bakıldığında Mehmet Halit Bayrı, Eski Mani Mecmuası-I adlı yazısında bahsettiği Mecmua-i Maniyat adlı bir kitabın, Anadolu ve İstanbul mânilerini içeren ilk kitap olduğunu aktarmaktadır. Adı geçen eserin basım tarihi belli olmamakla birlikte takriben 1875 yılından önce yani Sultan Aziz saltanatının son yıllarında kaleme alındığı düşünülmektedir. Doğan Kaya'nın aktarımına göre mecmuada 164 adet ayaklı mâni bulunmaktadır. Bununla birlikte yazının ilk sayfasında mâni mecmuası olarak kaleme alındığından söz edilmiş ve eserdeki mâniler herhangi bir tasnife tabi tutulmaksızın verilmiştir. Eserdeki mâniler için herhangi bir kaynak kişi de verilmemiştir.

Bu konu üzerine yapılan ikinci çalışma Kunoş'a aittir. Kunoş,1880 yılında Budapeşte'de "Osmanlı Türk Halk Edebiyatı Mecmuası" adında bir dergi yayınlanmamış ve bu eserin ikinci cildinde 401 maniye yer vermiştir.⁹⁵

Yurdumuzda bugünkü anlamda ilk mani kitabı 1923 yılında İstanbul Darülfünunu Edebiyat Medresesi Mezunları Cemiyetinin bastırdığı "Maniler" adlı kitaptır. Bunda İgnaz Kunoş'un eserinden alınmış 328 mani ve 10 tane cinaslı Âzerî manisi bulunmaktadır.⁹⁶

1923-1928 yılları arasında Milli Mecmua'da "Halk Edebiyatından Numuneler" (C.V-X) başlığı altında 107 tane mani neşredilmiştir. İlk çalışmalardan olması bakımından önemlidir.⁹⁷

⁹⁴Evliya Çelebi, (1986); **Seyahatnâme**, Özyayın Matbaası, İstanbul, sa. 210-211

⁹⁵KAYA, **Age.**, sa. 36-37

⁹⁶KARA, **Age.**, s. 9

⁹⁷KAYA, **Age.**, s. 37

1.1.5. Mânilerin Türk Edebiyatındaki Diğer Alanlara Yansıması

Mâniler bilindiği üzere anonim halk edebiyatının mahsulleridir. Bununla birlikte mânilerin Türk edebiyatı içerisinde diğer alanlara da yansıdığı görülür.

Türk halk edebiyatının bir kolu olan âşık edebiyatında yaptığımız incelemede taklidi mahiyette halk edebiyatı ürünü olan manilere rastlanılmıştır.

Talibi Coşkun (Âşık Talibî)'un “Fatma Kadın Fal Bakıyor” adlı şiirini örnek olarak verelim:

Fatma'nın gözleri ala
Fincan ile bakar fala
Kara günler gelir geçer
Sen mevlâdan dilek dile

Oturmuş fala bakıyor
Nasip nereye kalkıyor
Ayrılık göründü deyü
Gözlerinden yaş akıyor

Fincanı yere devirdi
Borçlu kapuyu çevirdi
Pencerenin camı yoktur
Tipi içeri savurdu

Bu yıl tipi boran çoktur
Halimizden soran yoktur
Soğuk evden hastalandık
Bi yudum su veren yoktur

Evden eve varılmıyor
Dağlar taşlar görünmüyor
Şehir içi pek buzladı
Sokaklarda yürünmüyor

Yiğitlik olmaz tipiye
 Odun bulunmaz sobaya
 Para yoktur çarşı uzak
 Gidilmez Keçikapuya

Varlık koparır demiri
 Yokluk tükedir ömürü
 Bir liraya satılıyor
 Yarım batman taş kömürü

Ev tuttum at pazarında
 Bir caddenin üzerinde
 Tarihi bir yazı gördüm
 Gariplerin mezarında ⁹⁸

Âşık edebiyatının konu alanı içerisinde ikinci bir örneğini vereceğimiz Çıldırılı
 Âşık Şenlik'in bayatısını verelim:

Pâyidâr olmaz zalim
 Yiğide neyler ölüm
 İşte boynum sal kılıç
 Doğruyu söyler dilim ⁹⁹

Dinî-tasavvufî Türk edebiyatı bünyesinde mâni formu ile karşılaşmak mümkündür. Bu konuda Abdurrahman Güzel'in çalışması doğrultusunda açıklamaları verelim:

Dini-tasavvufî Türk edebiyatı mahsullerinde; halk şiiri tarzından da, koşma ve mâniye bağlı nazım şekilleri de kullanılmıştır. Özellikle hece ile yazılmış olan ilahiler şekil bakımından koşmaya benzerler. Bunun yanında bazı mutasavvıfların, tasavvufî manileri de kaleme aldığı görülmektedir. Demek oluyor ki mânilerin, anonimleri

⁹⁸HALICI, Feyzi, (1992), **Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şâirleri/Güldeste**, Atatürk Kültür-Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara, sa. 95-96

⁹⁹ÇETİNKAYA, Haydar, (1967), "Çıldır'lı Âşık Şenlik-Milliyetçi Cephesi ve İki Koçaklaması", **Türk Kültürü**, Haziran, S. 56, s. 561

olmakla beraber, taklîdî veya şairi bilinen mânilerin de mevcut olduğu görülmektedir. Kanaatimize göre, az da olsa Divân, daha doğrusu Dînî Tasavvufî Türk Edebiyatı mümessili sayabileceğimiz şairlerde bu türün örnekleriyle karşılaşmak mümkündür. Bir örnek olarak Erzurumlu İbrahim Hakkı (H.1115/M.1703-H.1194/M.1780)'nın mânilerini zikredebiliriz. Bu türden olmak üzere Erzurumlu İbrahim HAKKI'nın Divân'ında on beş mâni bulunmaktadır. Burada bu divandan birkaç örnek vermeye çalışalım:

Oldum sana hem-sâye
Sal üstüme hem sâye
Mihrin bana versin fer
Her niçe ki şems âya

Dendân'dır inciden den
Fark olmaz inci tenden
İncitme cân gönül yap
İncinme incitenden

Dilberde ki ol an var
Ol fer'den usan var
Sen sende bul ol mihri
Kim aksidir ol envar

İnsana cevabın ver
Hayvana cevâbın ver
Ger ehl-i kainâtsan
Men nefse cevâbın ver

Eyyâm-ı ömrü ondur
Kabr içre tenim undur
Âlemde ne ün versem
İşittiğim ol ündür

Candandır o dil beri
 Kim buldu o dilberi
 Alem ki draht olur
 Olmuştur o dilberi

Dil sevdi o cânânı
 Ah bulsa bu can anı
 Seyr eylese ol yüzden
 Hüsnü dil ü can anı

...

Mahlûk ile bil Hâkk'ı
 Masdar bul o müştakı
 Evvel Odur Ahir hem
 Pinhan ayân ey Hakkı¹⁰⁰

Mâniler, bazen de divan şairlerinin âşıkane beyitleri içine sıkıştırılmıştır. Buna örnek olarak Nahîfî'nin (1643-1778) şu beyti verilebilir :

Göz gördü gönül sevdi seni ey yüzü mâhım
 Kurbanın olam var mı benim bunda günâhım
 Mânide de: Saçımda siyâhım var
 Bülbül gibi âhım var
 Göz gördü gönül sevdi
 Benim ne günâhım var¹⁰¹

Türk halk edebiyatı bünyesinde nesre dayalı türler yahut göstermeye bağlı edebi metinler içerisinde ele alınan meddah anlatılarında da mâni metinlerini incelememiz esnasında rastladık.

“Kimi meddah, hikâyelerine daha yalın bir biçimde başlar. Ne divân okur, ne tekerleme söyler. Yalnızca hikâye anlatmaktaki amacı belirleyen bir iki dize sunar...

¹⁰⁰GÜZEL, Abdurrahman, (2012), **Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı El Kitabı**, Akçağ Yayınları, Ankara, sa. 223-224

¹⁰¹BANARLI, Nihat Sâmî, (1971), **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**, C.1, M.E. Basımevi, Ankara, s.198

Bu giriş, halk hikâyelerini anlatan âşıkların başlangıç sözlerini anımsatır. Anadolu’da âşıklar hikâyelerine genellikle şöyle başlardı:

Hak dilâ! Yâran-ı safâ!

Düneyin kıssamız budur karar.

Gelin, bugünkü kıssadan dinleyen varı!

El-uhdetü ale-r ravî.”¹⁰²

Yeni Türk Edebiyatının içerisinde Ziya Gökalp’ın mani formunda şiirlerine rastlamaktayız. Ziya Gökalp’ın Türkçe sevgisini dile getirdiği mani tarzındaki şiiri bu şekil geleneğinin devamı olarak söylenebilir.

Ziya Gökalp’ın Türkçe sevgisini dile getirdiği mâni formundaki şiirini şu şekilde verelim:

Uydurma söz yapmayız

Yapma sola sapmayız

Türkçeleşmiş Türkçe’dir

Eski köke tapmayız

...

Türklüğün vicdânı bir,

Dini bir, vatani bir;

Fakat hepsi ayrılır

Olmazsa lisânı bir.

Sonuç olarak mâni formunun Türkler tarafından özümsemp, Türk edebiyatının diğer alanlarında da sevilerek kullanıldığı görölmüşür. Bu formun Türk Edebiyatının diğer alanlarına yansması, tarihi derinliğini ve kültürel yayılımını görmemize sebep olmuştur.

¹⁰²NUTKU, Özdemir, (1997), **Meddahlık ve Meddah Hikâyeleri**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, s. 103

1.1.6. Mâniler Üzerine Yapılan Belli Başlı Çalışmalar

Mânilerle ilgili ilk önemli yayın, Macar Türkolog Ignaz Kunos'a (Osman-törük epköltesi gyüjtemeni II, Budapeşte 1889) aittir. O, bu derlemesinde 401 örneğe yer vermiştir. Onun buradaki manilerinin de yer aldığı başka bir çalışmasında, 229'u cinaslı olmak üzere 531 örnek vardır. (Proben, VIII, Senpetersburg 1889, 182-225)

Türkiye'de ise ilk mâni el kitabını 1923 yılında "İstanbul Darül-fünûn Edebiyat Medresesi Mezunları Cemiyeti" yayımlamıştır (İstanbul 1339/1923).

Fin bilgini Martti Rasanen'in çalışması, Avrupa'daki önemli çalışmalardandır: (Eine Sammlung von Mani-lieders aus Anatolien, Helsinki 1926).

Büyük Türk bilgini Kilisli Muallim Rıfat tarafından hazırlanan eserde 1760 mâni yer almaktadır (Bilge: 1928, 1996).

İstanbul mânilerini konu alan doktora çalışması Prof. Dr. Şeyma Güngör'ün danışmanlığında Abdulkadir Emeksiz Tarafından (Abdulkadir Emeksiz, İstanbul Mânileri, İstanbul, 2003) hazırlanmış olup 2007 yılında yayımlanmıştır.

Vasfi Mahir Kocatürk'ün, En Güzel Türk Mânileri (İstanbul 1933), Naki Tezel'in, Bilmeceler ve Mâniler (Ankara 1941), Niyazi Eset'in, Mukayeseli ve Neşredilmemiş Mâniler (Ankara 1944), Mahmut Yurter'in, Maniler (İstanbul 1958), Nesip Yağmurdereli'nin, Mânilerimiz (İstanbul 1936), M. Hasan Göksu'nun Mânilerimiz (İstanbul 1970), Eşref Ertekin'in, Çorum 'da Derlenen Maniler (Çorum 1971, L. Sami Akalın'ın Türk Mânileri I, II (İstanbul 1972), Şerif Oktürk'ün, Türk Mânileri Antolojisi-Güldeste (İstanbul 1985), Şükrü Elçin'in Türkiye Türkçesinde Maniler (Ankara 1990), Ali Çelik'in Mânilerimiz ve Trabzon Manileri (Ankara 2005), Eyüp Akman'ın Kastamonu Mânileri (Ankara 2006) diğer önemli mâni kitaplarıdır:

Pertev Naili Boratav'ın, İslam Ansiklopedisi (VII, 1977: 285-188) ve Fundementa'da ki (1964: 107-113) mâni maddeleri de özgün çalışmalardandır.¹⁰³

Bunların yanında 1993 yılında, Kayseri'de, Ahmet Öcal'ın Boğazlıyan'da Mâni Geleneği ve Boğazlıyan İle Yöresi Mânileri adlı basılmamış yüksek lisans tezi çalışması mevcuttur.

¹⁰³ ALPTEKİN, Ali Berat, (2013), **Türk Manilerinden Seçmeler**, Akçağ yayınları, Ankara, sa. 17-18

Konya’da Karatay Belediyesinin teşviki ile Mehmet Tahir Sakman’ın taklidi mahiyetteki mânilerini kitaplaştırdığı, 2000 yılında basımı gerçekleştirilmiş Ramazan Manileri adlı çalışması bulunmaktadır.

Müjgan Üçer, Fatma Pekşen, Murat Türkyılmaz’ın ortaklaşa hazırladıkları, 2009 yılında basılmış Mani Benim Ezberim Sivas ve Çevresinden Mâniler adlı çalışmaları mevcuttur.

Necati Demir’in 2013 yılında basılmış Türk Manileri adlı eseri mevcuttur.

Ali Berat Alptekin’in 2013 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilköğretim 100 temel eser kapsamında yayımlanmış Türk Manilerinden Seçmeler adlı eseri, literatürde yer almıştır.

1.1.7. Mâni Türünün Şekil Özellikleri

1.1.7.1. Mânilerde Kafiye ve Redif

Mâniler, müstakil dörtlüklerden meydana gelen, sevdâ konusunun ağırlıklı olarak işlendiği, kafiye düzeni genellikle a a x a şeklinde olan, Türk halk edebiyatının en çok sevilen ve kullanılan türlerinden birisidir. Mâniyi diğer türlerden ayırmamıza yardımcı olan temel öğeler ise kafiye şeması ve müstakil dörtlükler halinde oluşturulmasıdır.

Çekmecemi çekemem	a	
Dilden gömlek biçemem	a	
Dünya malını verse	x	
Yavrularımdan geçemem ¹⁰⁴	a	(3)

Mânilerde üçüncü dizeler serbesttir. Mâniler, anonim halk edebiyatının ürünleri olması ve irticalen söylenmelerinden dolayı üçüncü dizelerin serbest olması, söyleyene kolaylık sağlaması amacıyla. Bununla birlikte genellikle duygu yoğunluğu ve asıl aktarılmak istenen kısım son dizelerdedir. Fakat bu teze karşı olarak ilk iki dizenin son iki dize ile anlam yönünden bağlantılı olduğu görüşü de ileri sürülmektedir.

¹⁰⁴Der. Ayşe ÖZERTAŞ/ KK. Emine ÖZDEDE, Konya, İlkokul

Kafiye şeması a a x a şekline uymayan mânilerde vardır. Bu mânilerde birinci ve üçüncü dizeler birbirlerinden kafiye olarak bağımsızdır. Kafiye ikinci ve dördüncü dizeler arasındadır. Birinci ve üçüncü dizeler ise serbesttir. Bu tür mânilerin kafiye şeması x a x a biçimindedir. Örnek vermek gerekirse:

Ayakkabım bağını	x	
Bağlar mısın sevdiğim	a	
Başka bir yâr verseler	x	
Alır mısın sevdiğim ¹⁰⁵	a	(68)

Mânilerin kafiye şeması konusunda tartışma mevcuttur. Bu tartışmanın temelindeki husus ise a a b a şeklinin mi yoksa x a x a şeklinin mi daha eski olduğudur. Bu konudaki görüşleri tez-antitez bağlamında verelim:

Kowalski, x a x a örgüsündeki mânilerin daha eski olduklarını, a a x a biçiminin sonradan ortaya çıktığını söyler.¹⁰⁶ Niyazi Eset de böyle düşünmektedir.¹⁰⁷

Ali Çelik, Kowalski'nin görüşünü doğrular nitelikte bazı araştırmalarından yola çıkarak savlar öne sürer. "Bu bölgeye has olan atma türküler, Kowalski'nin en eski olduğunu iddia ettiği b a c a şeklindeki mânilerden meydana gelmektedir."¹⁰⁸

Pertev Naili Boratav ise en eski kafiye şeklinin x a x a olması hususuna anti tez olarak ilk örneğin a a b a olduğunu savunur. "T. Kowalski, 'Encyclopedie de l'Islam' ın eski basımına yazdığı mâni maddesinde, mâninin aslında b a c a düzeninde uyaklı bir dörtlük olup sonraki bir aşamada sondaki dizelerini yitirerek a a b a düzenine dönüştüğünü ileri sürüyordu: Biz onun bu açıklamasına katılmıyoruz. Öyle sanıyoruz ki a a b a düzeni mâninin asıl düzenidir; öteki biçimler, aşamaları izlenebilen bir dönüşümün çeşitli basamaklarıdır. Dört dizelik bir mânide anlam ağırlığının son iki dizede bulunduğu, bu aşamaların açıklanması için üzerinde durulması gereken bir olgudur. Cinaslı mânilerde, çoğu kez yukarıdaki örneklerde gördüğümüz gibi, ilk dize düşer, böylece mâni üç dizelik bir parçaya dönüşür (1. Basamak). Bu düzende bir mâninin sonuna iki dizelik bir parça eklenirse beş dizelik bir metin elde edilir

¹⁰⁵Der. T. Şebnem ARICIOĞLU/ KK. İlhan ÜNLÜ, Konya-Sarayönü, 1941, ?

¹⁰⁶DİZDAROĞLU, *Age.*, s. 220

¹⁰⁷ESET, *Age.*, s. 16

¹⁰⁸ÇELİK, *Age.*, s. 23

(2.basamak). Bu tip de, sonradan ilk dizesi düşerek b a c a düzenli bir mânîye dönüşür. Bu dönüşüm serisini şöyle şemalandırabiliriz:

a a b a > a b a > a b a c a > b a c a ‘’ diyerek Kowalski’nin tezine, anti tezi şemalandırarak aktarır.¹⁰⁹

Doğan Kaya, kafiyein a b c b şeklinde olmasının mânîlerin karşılıklı olarak söylenmesinden kaynaklandığını ifade eder. Atışma şeklinde geçen bu karşılıklı söyleyişte, kişilerin iki dizede sözlerini tamamladıklarını, sözlerin ikinci dizelerinin birbirine kafiye sözleri ihtiva eder.¹¹⁰

Bu iki kafiye düzeninin yanında çok nadir olarak bazı mânîlerde, a a a a düzeni de görülür:

Kaynana kazan karası	a	
Kaynata Allah belası	a	
İkisini birden alası	a	
Oğlu bana kalası ¹¹¹	a	(644)

Verdiğimiz örneklerden de görüldüğü üzere mânîler kafiye şeması itibariyle tek bir düzene bağlı değildir. Örnek mânîlerde görüldüğü gibi umumiyetle a a x a kısmen de x a x a ve a a a a şemaları mevcuttur. Fakat mânî tipinin farklı şemaları incelemelerde görülse de genel kabul a a x a üzerindedir.

Mânîlerin kafiyelerine bakıldığında, anonim halk şiiri kafiye yapılarını taşıdığı görülür. Türk halk edebiyatının mahsullerinde genellikle yarım kafiye esas alınır. Mânî tipi içinde durum aynıdır. Fakat şifahi bir edebiyatın mahsulü olması ve irticalen söylenmelerinin yanında âşık geleneğinin etkisi ile de tam ve zengin kafiye ile oluşturulmuş maniler de görülmektedir.

¹⁰⁹BORATAV, Age. , s. 174

¹¹⁰KINALIBAŞ, Mehtap, (2012), ‘‘Kütahya Manileri Üzerine Bir İnceleme’’, **Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, DPÜ SBE. , Kütahya, s.33

¹¹¹Der. İsmet ZALADINLI/ KK. Şerife ÖZBAYRAK, Güvenç, ? , Okur Yazarlığı Yok

Örnek vermek gerekirse:

1.Yarım kafiye

Garanfilim ez beni
Tülbentlerde süz beni
Sen kalem ol ben divit
Ak gerdana yaz beni ¹¹² (8)

2.Tam kafiye

Kalenin ardındayım
Babamın yurdundayım
Eller ne derse desin
Ben yârim derdindeyim ¹¹³ (26)

3.Zengin Kafiye

Kalenin ardı çarşı
Evimiz karşı karşı
Gel yârim konuşalım
Dosta düşmana karşı ¹¹⁴ (27)

Bu kafiyele şiirlerin yanı sıra kafiyele bozuk ve kafiyesiz mânileri de görmek mümkündür.

Ay aydın açtı güzel
Elinde testi güzel
Eğil bir buse alam
Yüreğim çekti güzel ¹¹⁵

Burada aktardığımız mâninin sözlü gelenekte kafiyele gibi algılanabilmesi gayet doğaldır çünkü Türk halk edebiyatı ürünlerinde kulak için kafiye anlayışı

¹¹²Der. Nurten PEHLİVAN/ KK. İbrahim PEHLİVAN, Konya-Altınekin, ? , İlkokul mezunu

¹¹³Der. Nurten PEHLİVAN/ KK. Nezahat TOPALOĞLU, Konya-Altınekin, 1959, Ortaokul mezunu

¹¹⁴Der. Nurten PEHLİVAN/ KK. Nezahat TOPALOĞLU, Konya-Altınekin, 1959, Ortaokul mezunu

¹¹⁵KAYA, Age. , sa. 47-48

hâkimdir ve irticalen söylenişte de kafiye pek dikkat edilmez. Bu manide de sadece redif kısmı bulunmaktadır ve bu da musiki açısından yeterli görülmektedir.

1.1.7.2. Mânilerde Ölçü ve Durak

Türk halk edebiyatında umumiyetle en çok kullanılan yedili kalıptır. Bununla birlikte kısmen de olsa dört, beş, altı, sekiz ve on birli hece kalıplarına da rastlamaktayız. Bunları örneklendirmek gerekirse:

Dört Heceli Mâni:

Sevil sevil
Sonra atıl
Altın olup
Pula satıl ¹¹⁶

Beş Heceli Mâniler:

Hayat bir gemi
Yoktur yelkeni
Unutma beni
Unutmam seni ¹¹⁷ (184)

Altı Heceli Mâniler:

Kız adın güllü mü
Saçında ki gül mü
Eller alıp gitti.
Yârin adı Hilmi ¹¹⁸ (220)

Sekiz Heceli Mâniler:

Allı gelin al olaydın
Selvilere dal olaydın
Ya ben seni görmeyeydim
Ya sen bana gül olaydın ¹¹⁹

¹¹⁶KINALIBAŞ, **Age.** , s. 35

¹¹⁷Der. Hasan ÖZÜCAN/ KK. Hatice ÖZÜBAL, Konya, 1977, Ortaokul mezunu

¹¹⁸Der. Hasan ÖZÜCAN/ KK. Hatice ÖZÜBAL, Konya, 1977, Ortaokul mezunu

¹¹⁹KAYA, **Age.** , s. 54

On Bir Heceli Mâniler:

Aşağıdan gelir benim şişmanım
 Ne çok imiş yarla benim düşmanım
 Ben seni saralı düşmandır köylü
 Sevdim ama sevdiğime pişmanım ¹²⁰

Genellikle yedili hece ölçüsüyle söylenen maniler çoğunlukla 4+3 duraklıdır. Durak genellikle bu şekilde olmakla beraber 3+2+2, 5+2, 3+4 şeklinde durakla söylenmiş maniler de vardır. Duraksız manilere de rastlanmaktadır. ¹²¹

Sarı kâğıt bükerim	4+3
Yâre gömlek dikerim	4+3
İşittim yâr evlenmiş	4+3
Diktiğimi sökerim	4+3 ¹²²
Entarım yeşil bezden	3+2+2
Ateşin yeğîn közden	3+2+2
Ben senden ayrılalı	4+3
Olmuşum iki gözden	3+2+2 ¹²³

Karanfil eker misin	3+4
Bal ile şekere misin	3+4
Yâr bana ittiğini	3+4
Ahrette çeker misin	3+4 ¹²⁴

İnleyim dinle gönül	5+2
Dinleyim inle gönül	5+2
İmil imil yanalım	4+3
Senin derdinle gönül	5+2 ¹²⁵

¹²⁰SAKAOĞLU, Saim - ALPTEKİN, Ali Berat, (2007), **Halk Şiirinden Seçmeler**, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 26

¹²¹ÇELİK, Age. , s. 22

¹²²ÖKTÜRK, Age. , s. 17

¹²³KAYA, Age. , s. 48

¹²⁴KAYA, Ay.

¹²⁵DİLÇİN, Age. , s. 280

1.1.7.3. Mânilerde Dize Sayısı

Mâniler umumiyetle dört dizeden teşekkül etmektedir. Bunun yanında mâniler, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz, on, on bir dizeli ve dize sayısı daha da fazla olabilir. Bu konuda öne sürülen savlar genellikle hemfikirdir. Fakat bazı araştırmacılara göre bu duruma getirilen açıklama anti-tez niteliğindedir.

Niyazi Eset, mâni metinlerinin dize sayısının çift olduğunu savunur. Beş ve yedi dizeli mânilerin olmadığını buna muhtelif tespit edilmiş beş ya da yedi dizeli manilerin mevcudiyetini ise hatalı söylemeden kaynaklandığını ileri sürer.¹²⁶

Hasan Göksu da Niyazi Eset'in görüşüne katılmaktadır. Mâni metinlerinde dize sayısının daima çift olduğu ve mânide birinci, ikinci ve dördüncü dizelerin birbirleri ile uyumlu olduğunu söyler. Yalnızca üçüncü dizenin bağımsız ve kendi başına olduğunu belirtir. Metnin dört dizeden çok olduğu manilerde ilk dördünde a a b a düzeninin esas olduğunu dile getirir. Bundan sonra gelenlerin ilk dizeleri bağımsız, ikinci dizeleri ilk dördlüğün; birinci, ikinci ve dördüncü dizeleriyle uyumlu olduğunu, a a b a c a d a düzeninin dize sayısı arttıkça sürüp gittiğini ifade ederek görüşünü desteklemeye çalışır.¹²⁷

Sami Akalın, "Mâni türü, geleneğe uyan biçimiyle dört dizelidir. Dört satırdan az mâni olmaz. Uzunluğu dört satırı geçen mâniler de vardır, bunlardaki satır sayısının illa çift olma zorunluluğu da yoktur." diyerek Eset ve Göksu'nun tezine muhtelif bir yorum getirir.¹²⁸

Cem Dilçin, Sami Akalın ile aynı nazariye etrafında yorum beyan ederek, mânilerin tek veya çift dizeli olma zorunluluğuna karşı çıkar. Bu türün dize sayısının beş dizeden ziyade on dört dizeye kadar çıkabileceğini öne sürer. Beş dizeli mânilerin uyak düzeninin a x a x a olduğunu, bununla birlikte altı ve altı dizeden daha çok olan manilerin kafiye düzeninin ise a a x a x a x a ... şeklinde teşekkül ettiğini belirtir.¹²⁹

Pertev Naili Boratav, Türk halk şiirinde türlerin kalıplaşmış kurallara bağlı olmadığını kimi mâni kıtalarında dize sayısının üçe hatta ikiye indiğini ifade eder. Bu durumun Doğu Karadeniz Bölgesinin karşılama veya karşı-beri diye isimlendirilen

¹²⁶ESET, *Age.*, s. 11

¹²⁷GÖKSU, M. Hasan, (1996), *Manilerimiz*, Say Yayınları, İstanbul, s. XIII

¹²⁸AKALIN, *Age.*, s. XVIII

¹²⁹DİLÇİN, *Age.*, s. 272

türkülerde görüldüğünü ifade eder. Kafiye örgüsü b a c a şeklinde olan manilerin koşma şekline sokulmasından ile meydana geldiğini, karşılıklı mâni atışan iki kişiden her birinin, sırası gelince, iki dize ile sözünü tamamladığını ve böylece maninin iki dizelik bir kıta haline gelmiş olduğunu dile getirir.¹³⁰

5 Dizeli Mâni:

Karaca
Aldım aşkın tüfeğin
Vurdum birkaç karaca
Dünyada bir yâr sevdim
Kaşı gözü karaca¹³¹

6 Dizeli Mâni:

Gülerler
Gümüş kollar gül eller
Yiğit aşka düşünce
Söyletirler gülerler
Bahçıvanca bahtım yok
Sümbül okşar gül eller¹³²

7 Dizeli Mâni:

Karadan
Yârim gider gemiyle
Ben giderim karadan
Ciğerim göz göz oldu
Görünmüyor karadan
Hak beni ayırmasın
Kaşı gözü karadan¹³³

¹³⁰DİZDAROĞLU, **Age.**, s. 56

¹³¹DİLÇİN, **Age.**, s. 282

¹³²DİLÇİN, **Age.**, s. 282

¹³³DİLÇİN, **Age.**, s. 283

8 Dizeli Mânî:

Yayılan
 Ya şâh-maran ya yılan
 Zülûf müdür kâkül mü
 Ak gerdana yayılan
 Yâr bana bir ok vurdu
 Elindeki yayılan
 Sıdkım bütün eyle
 Hoş geçin Mevlaylam¹³⁴

9 Dizeli Mânî:

Güldüğümü
 Vardım yârin bağına
 Çözölmüş gül düğümü
 Felek bir sille vurdu
 Şaşırdım bildüğümü
 Ey felek çok mu gördün
 Bir kere güldüğümü
 Hakk’a geçeydi niyâz
 Dilerdim öldüğümü¹³⁵

10 Dizeli Mânîler:

Kararsın
 Bulut gökte kararsın
 Ne büyüksün ne küçük
 Tamam bana kararsın
 Gündüz gelme gece gel
 Bekle sular kararsın
 Sarılalım yatalım
 Düşman bağı kararsın
 Atma kulunu yabana
 Bir gün olur ararsın¹³⁶

¹³⁴DİLÇİN, Ay.

¹³⁵DİLÇİN, Ay. , s. 283

¹³⁶DİLÇİN, Ay.

12 Dizeli Mâniler:

Yayılan
 Ya şahmaran ya yılan
 Zülûf müdür tel midir
 Ak gerdan yayılan
 Gökte bulut cenk eder
 Ürüzgar derya ilen
 Sıdkını bütün eyle
 Hoş geçin Mevla-y-ılan
 Yârim çıkma kapıya
 Ya kurt kapar ya yılan¹³⁷

14 Dizeli Mâniler:

Dağıdır
 Sayda gelmez dağıdır
 Gelse yârim yanıma
 Cümle gamım dağıtır
 Vur külüngün Şirin'im
 Sinem Ferhad dağıdır
 Dilin bülbül yüzün gül
 Sinen cennet bağıdır
 Ak gerdanın üstüne
 Siyah zülfün dağıtır
 Bir kez yüzüme gülmez
 Ettiği gözdağıdır
 Sensiz şeker yiyemem
 Kuzum bana ağıdır¹³⁸

¹³⁷KAYA, **Age.** , s. 61

¹³⁸DİLÇİN, **Age.** , s. 284

1.1.8. Mânilerde İlk İki Dizenin Doldurma Olup Olmadığına Dair Bazı Düşünceler

Mânî metinleri üzerinde bilindiği üzere pek çok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmaların pek çoğuna bakıldığında da mânîlerin ilk iki dizesinin doldurma olduğu üzerinde görüş bildirildiği görülecektir. Bu görüşe karşın aslında mânîlerin ilk iki dizesinin doldurma olmadığı ve ilk iki dizedeki bazı motifler ile son iki dizedeki konu arasında gizli bir bağ bulunduğu ileri sürülmüştür. Bu ihtilaflı konu üzerinde ilk önce mânîlerin ilk iki dizesinin doldurma olduğunu düşünen fakat belirli ölçülerde de anlamsal bütünlük olduğunu dile getiren araştırmacıların izahatını verelim.

Pertev Naili Boratav'a göre: Mânide anlatılmak istenen duygunun, düşüncenin özünü taşıyan düşüncenin özünü taşıyan son iki dize ile birinci veya ilk iki dize arasındaki tutarsızlığın sebebini bu türün irtical ile söylenen bir halk şiiri olmasında aramak gerekir. İlk dizeler bir bakıma maniciye son iki dizeye yükleyeceği duyguyu, düşünceyi, en özlü biçimiyle anlatacak sözleri ve uyakları arayıp düzenlemek için vakit kazandıran bir basamaktır. Mâniciyi düzeceği mâninin ilk iki dizesinde kullanabileceği, her yerde geçerli olan bir takım söz kalıplarını dağarcığında hazır tutar; sırası geldi de fırsat çıktımı bunları kullanır. Ne kendisi, ne de dinleyiciler bu ilk iki dizeye büyük önem vermezler. Ama birçok hallerde bu lüzumsuz giriş sözleri zengin bir çağrışıma, duygu anılarına hareket noktası, atlama tahtası olurlar. En güzel mânîler de ilk iki dizenin, ilk bakışta konu ile ilişkisiz gibi görünen sözleri ile son iki dizenin içeriği arasında içten bir bağlantı, nesnel, somut, maddî ile öznel, soyut ve duygulu olan arasında bir kaynaşma sağlayan mânîlerdir.¹³⁹

Pertev Naili Boratav'ın ilk iki dize konusunda doldurma olduğunu belirtse de olaya temkinli yaklaşarak en güzel mânîlerin ilk iki ile son iki dizesi arasında soyut bir bağ olanları olduğunu belirtir.

Şükrü Elçin'e göre: Her türlü hayat hâdiseleri arasında: Aşk, gurbet, kıskançlık, hasret, kırgınlık, tabiat vb. temleri işleyen mânîlerde ilk iki mısra bir bakıma duygu düşünce ve hayâlin girişini teşkil eder. Dinleyen veya okuyanın dikkat ve ilgisini çekmeğe yarayan bu iki dizeden sonra sonra üçüncü ve hususiyle dördüncü dize

¹³⁹BORATAV, *Age.*, s. 175

asıl konuyu vermeğe çalışır; nâdir olarak dört dizenin bütün bir duygu, fikir ve hayâlî işlediği görülür.¹⁴⁰

Şükrü Elçin'de Boratav'ın fikri ile paralel olarak ilk iki dizenin doldurma olduğu kanaatine varmakla birlikte mânilerin bazılarında dörtlüğün anlamsal olarak bütünlüğüne dikkat çeker.

Cem Dilçin: "Mânilerin ilk iki dizesi, uyağı doldurmak ya da temel düşünceye giriş yapmak için söylenir. Genellikle asıl söylenmek istenen düşünceyle anlam yönünden ilgisi pek yokmuş gibi görünse de konuya bağlı olarak yorumlanabilir. Üçüncü dizenin serbest olması mâni söyleyene kolaylık sağlar. Temel duygu ve düşünce son dizede ortaya çıkar."¹⁴¹ diyerek görüşünü bildirir.

Hikmet Dizdaroğlu, kimi mânilerde aradaki iki dizeyi çıkarmakla da mâninin kuruluşunun bozulmadığını, mânilerde anlam biriminin beyit olduğunu, mâni kıtalarında beyitlerin birbiriyle anlam bakımından bağlantılı olması zorunluluğunun olmadığını, her beytinin anlamca bağımsız olduğunu belirterek bu konudaki izahatını açıklar.

Abdurrahman Güzel ve Ali Torun, Türk Halk Edebiyatı El Kitabı adlı eserde; "İlk iki mısra çok defa asıl mana ve musikiyi hazırlayan giriş niteliğindedir. Dörtlüğün anlam yükünü 3. ve 4. mısralar taşır. Bununla birlikte en güzel mâniler, ilk mısralarıyla son iki mısraı arasında gizli bir bağ kurabilen ve böylece dış âlem ile iç duyguları kaynaştırmayı başaranlardır."¹⁴² diyerek doldurma dize hususuna temkinli bir yorum getirirler.

Niyazi Eset, ilk iki dizenin başlangıç olduğunu, asıl mevzu ve anlatılmak istenen fikrin son iki dizede toplandığını ileri sürer.¹⁴³

Hasan Göksu, mânilerde birinci ve ikinci dizenin genellikle diğer dizelere uyum sağlamaya yaradığını ve düşünce açısından diğerlerini tutmadığını, asıl vuruşun son iki dizede olduğunu, yükün onlarda bulunduğunu iddia eder.¹⁴⁴

¹⁴⁰ELÇİN, *Age.*, s. 333

¹⁴¹DİLÇİN, *Age.*, s. 279

¹⁴²GÜZEL-TORUN, *Age.*, s. 157

¹⁴³ESET, *Age.*, s. 16

¹⁴⁴GÖKSU, *Age.*, s. XIII

Yukarıda verdiğimiz savların yanı sıra belirttiğimiz üzere ilk iki dizenin doldurma olmadığı hususunda görüş beyan edenler de bulunmaktadır.

Ramazan Korkmaz: "Aslında bütün araştırmacıların fonksiyon olarak fazla değer vermedikleri ve adına 'doldurma mısra' dedikleri şey yoktur. İlk mısralar, genellikle maninin iç formunu hazırlayan ve imaj bakımından şiirle bütünlük oluşturan unsurlardır. Onları 'doldurma mısra' diye adlandırmak ve önemsememek hatalıdır." diyerek doldurma dize terimini reddeder.

Doğan Kaya, bu mevzuda temkinli olmayı yeğleyerek doldurma dize görüşüne karşı çıkmamakla birlikte ilk iki dizenin son iki dize ile bağlantısının her zaman olmadığını bazen de ilk dizede kullanılan sözün üçüncü dizede kullanıldığını belirtir.¹⁴⁵

Seyfi Karabaş, mânîyi mânî yapanın sadece son iki dize değil, ilk iki dize ile son iki dize arasındaki ilişki olduğunu belirtir.¹⁴⁶

İlhan Başgöz, her mânînin ilki anlatılmak istenen, diğer ikisi de ona uygun tabloyu hazırlayan dört dizeden meydana geldiğini ifade eder. Bu ikişer dizelik kısımlar arasındaki bağ ilk bakışta kolayca fark edilemeyecek kadar zayıf da olsa, bu bağın dört dizeyi birbirine bağladığını belirtir.¹⁴⁷

Bu yorumlar ışığında biz de görüşümüzü belirtmek istiyoruz. Mütemadiyen mânî müstakil bir formdur. Bizim düşüncemize göre ilk iki dize ile son iki dize arasında gizli bir bağ bulunmaktadır. Fakat bu durum, tüm mânîler için geçerli değildir.

1.1.9. Mânîlerde Kullanılan Başlıca Temalar

Mânîler, işlevsel yönüyle toplumsal duyguları-düşünceleri ifade etmekte kullanılan, anonim halk edebiyatının mahsullerindendir. Mânîler her ortamda söylenebildikleri için konu bakımından zenginlik arz eden bir tür olmuşlardır. Fakat bütün konuları vermek mümkün olmadığı için umumiyetle ve en çok kullanılan konular üzerinden örneklerle bu durumu açıklığa kavuşturmayı düşünüyoruz.

¹⁴⁵KAYA, Age. , s. 50

¹⁴⁶KARABAŞ, Seyfi, (1981), **Bütüncül Türk Budunbilimine Doğru**, Yapı Kredi Yayınları, Ankara, s. 59

¹⁴⁷BAŞGÖZ; İlhan, (1957), **Manilerimizden**, Dost Yayınları, Ankara, s. 10

Kendi çıkarımlarımızın ve bu konu üzerine yapılan tüm araştırmaların ışığında vardığımız sonuca göre mânilerde en çok ifade edilmek istenen, işlenen konu sevdadır. Bu konu tabir yerinde ise mâni söyleme geleneği ile özdeşleşmiştir.

Kalenin ardındayım

Babamın yurdundayım

Eller ne derse desin

Ben yârin derdindeyim ¹⁴⁸

Sevgilinin güzelliğini, sevgiliye sitemlerini, özlemlerini, kırgınlıklarını anlatma, sevda temasının belli başlı alt konularındandır. Sevdiğine sitemlerini söyleyemeyen kişiler, kırgınlıklarını mâni ile tabir yerinde ise allayıp pullayarak sevdiğinin bilinçaltına daha yumuşak bir eda ile bu sayede seslenmiş olurlar.

Maniden mastum oğlan

Ezelden dostum oğlan

Çek elini elimden

Ben sana küstüm oğlan ¹⁴⁹

Gurbete çıkmış kişilerin durumdan şikâyetleri, memleket özlemleri de mânilerin muhtevalarına yansımıştır.

Su gelir desti gider

Dolanır dosta gider

Zalim gurbet sana

Sağ gelen hasta gider ¹⁵⁰

İnsanların herhangi bir durum üzerine aileden, anne-babadan ayrılması ve onlara duyduğu hasreti, hüznü yansıtması açısından da mâniler işlevsel bir özellik gösterir.

¹⁴⁸Der. Nurten PEHLİVAN/ KK. Nezahat TOPALOĞLU, Konya-Altınekin, 1959, Ortaokul mezunu

¹⁴⁹Der. Ayşe ÖZDEMİR/ K.K Fatma Nezaket ACAR, Konya.

¹⁵⁰Der. Murat ŞEN/ K.K Mustafa APAN, Bozkır-Karacaardıç, 1930, İlkokul mezunu

Keklik gelir seke seke

Kulağında gümüş küpe

Ben annemden ayrılmazdım

Ayırdılar çeke çeke ¹⁵¹

Evlilik müessesesinde gelin-kaynana ilişkileri meşhurdur. Kimi zaman gelinler kayınvalidelerine söyleyemediklerini mâni ile dile getirirler, kimi zaman da bu kervana kayınvalideler katılır. Bu durum mânilere de bazen çok ağır bazen de çok hafif ithamlarla yansımıştır.

Sağan sağan kavurma

Kaynana karşımda durma

Sil gözünün çapağını

Midemi bulandırma ¹⁵²

Mânilerin işlevsel yönleri dikkatlice incelendiğinde sosyal olayları da muhtevalarında barındırmışlardır. Askerlik bizim toplumumuz açısından pek fazla ehemmiyet arz etmektedir. Bu durumda mânilerimizde yer bulmuştur.

Sıra yastık dayarım

Dayar dayar sayarım

Yârim askere gitti

Günleri sayarım ¹⁵³

Milli duygularımızın konu edinildiği mânilerimiz de bulunmaktadır. Vatan-millet sevgisinin farklı şekillerde yansıdığı, şehitlik konularının işlendiği mâniler, toplumun vicdanından bizlere kesitler sunmuştur.

¹⁵¹Der. Yusuf TEKİN/ K.K Mehmet GÜL, Konya-Çumra, 1932, Okuryazarlığı Yok

¹⁵²Der. Sevgi BİLGAY/ K.K Hayriye KİRTİŞ, Konya-Karaman-Bardas, 1955, İlkokul mezunu

¹⁵³Der. Nurten PEHLİVAN/ K.K Münevver PEHLİVAN, Konya-Altınekin, 1944, İlkokul mezunu

Telden olur kalbırı

Çoktur şehit kabiri

Ne ben sordum ne dedin

Hani ya iredif tabırı¹⁵⁴

Milli duygularımızın yanı sıra manevî hislerimizin de konu edinildiği maniler mevcuttur. Ramazan ayı, dini geleneklerimizin bir terennümü olarak Türklerin İslamiyet'e geçişiyle birlikte coşku içerisinde kutlanılmıştır. Bu kutlu ayı konu edinmiş pek çok mâni bulunmaktadır.

On bir ayın sultanı

Gönlümün mihmanı

Hep kalkmışız sahura

Tutarız Ramazanı¹⁵⁵

Mânilerin en ilginç yönlerinden biri ise mâni konusunu işleyen mânilerdir. Mâni ile ilgili mâniler de mütemadiyen mâni atışmalarında ya giriş ya da sonuçta veriliyor olsa gerektir. Çünkü ya başlangıçta konuya hazırlık için bir girizgâh ya da sonuç için bir kapanış olarak söylendiği kanaatindeyiz.

Söze mâni katmalı

Kokmayana atmalı

Mâni bilmeyen kızı

Pazarlarda satmalı

Mâni mâniyi açar

Mâni muhabbet açar

Mâni bilmeyen kızlar

Kalkar meclisten kaçır¹⁵⁶

¹⁵⁴Der. Ayşe KOFAL/ K.K Fatma SABIRLI, Yukarıçiğil, 1925, Okuryazarlığı Yok

¹⁵⁵Der. Kenan TÜRKMEN/ K.K Ahmet YILDIRIM, Ağrı-Eleşkirt, 1968, İlkokul mezunu

¹⁵⁶Der. T. Şebnem ARICIOĞLU/ K.K Yaşar TOKAY, Kars-Arpaçay, 1947, ?

Mânilerde feleğe sitem konuları da en çok işlenenler arasındadır. Herhangi bir sebep ile talihi yaver gitmeyenlerin (sevgilisinden ayrılan, bir yakını kaybetmiş olanlar gibi) Tanrı'ya şikâyet edemeyişlerinin sonucunda ortaya çıkmış mitik bir olgu olan feleğe mânilerde isyan edilerek şikâyet dileklerinde bulunulur.

Mendilim benek benek

Ortası çarkıfelek

Yazı beraber geçirdik

Kışa ayırdı felek ¹⁵⁷

Mâni söyleme geleneğinde, mâni söyleyenden asla hesap sorulamaz ve söylenilen sözlerden asla hesap sorulamaz. Mânilerde geçen sözler mâni söyleyenlerin değil bizzat mâninin kendisinin olarak kabul edilir. Bu sebeple mâni söyleyenlerin tüm toplumsal baskılardan uzak olmasından ötürü bu türün muhtevasında toplumun ve geleneğin yasak saydığı konulara da değinilir. Bu konular; hakaret, cinsellik, küçümseme, kibir gibi konulardır.

Son olarak içinde yaşanılan hayatın her evresine her durumuna her olgusuna mânilerde yer verilebilir. Bu sebepten, mâniler tema yönünden fazlasıyla zengindir.

1.1.10. Türk Coğrafyalarında Mâni

1.1.10.1. Türk Coğrafyalarında Mâni Söyleme Geleneği

Mâni, Türk Milletinin ortak bir ürünü olmakla birlikte sadece Anadolu coğrafyasında etkili olmakla kalmamış, hemen hemen Türk Milletinin ayağının değdiği tüm coğrafyalarda kendini göstermiştir.

Kırım Tatar Türklerinin mâni geleneği içinde ise mane, çın ve beyitler yer alır. Mane, çın ve beyitler Kırım-Tatar Türklerinin anonim edebiyatlarının en zengin türlerindendir. Halen bu gelenek bütün canlılığıyla yaşatılmaktadır. Neredeyse herkes

¹⁵⁷Der. Atike BAYAT/ K.K Hatice ÇINAR, Konya-Beyşehir-Huğlu,1331, Okuryazarlığı yok

mane, çın ve beyit bilir. Bunları söylemek Kırım Tatar Türkleri için sıradan bir iş değildir.¹⁵⁸

Kırgızlarda mani söyleme geleneği eski önemini yitirmiştir. Günümüzde sadece geçmişin bir hatırası olarak arşivlerde, kitaplarda yaşamakta ve günlük hayatta pek kullanılmamaktadır.¹⁵⁹

Kazakistan'da mâni söyleme geleneği devam etmektedir. Mâni söylemek için özel olarak toplanılmaz ve mâni söyleme geleneğine özgü ayrı bir mekân yoktur. Toy çadırları, düğün-nişan evleri, bağlar, bahçeler, tarlalar, harman yerleri vs. mâni söyleme mekânların arasında yer alır.¹⁶⁰

Irak Türkmenleri de mani söyleme geleneğini devam ettirmektedirler. Bahar mevsiminde yapılan kır gezilerinde, kırsal kesimlerde harman zamanında, kahve sohbetlerinde, toy veya sünnet törenlerinde, kadınların toplandığı şenliklerde maniler söylenmektedir. Irak Türkmen halk edebiyatında geniş yer tutan manilerin çok yaygın bir kullanım alanı bulunmaktadır. Türkü metinlerinin tamamına yakını, diğer türlerinde bir kısmı mani dördlüklerinden oluşmaktadır.¹⁶¹

Azerbaycan'ın bazı bölgelerin de mani (bayatı) söyleme geleneği bütün canlılığıyla devam etmektedir. Bunlar hayatın ayrılmaz parçaları olarak görülmektedir. Hem şiir, hem şarkı gibi okunmaktadır.¹⁶²

¹⁵⁸YILDIZ, Naciye, (2006), "Kırım Türklerinin Mane, Çın ve Beyitleri", **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, sa. 194-205

¹⁵⁹CUMAKUNOVA, Gülzura, (2006), "Yapı ve Konu Bakımından Kırgız Aşk Şiirleri", **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, sa.174-179

¹⁶⁰DURBİLMEZ, Bayram, (2006), "Kazakistan'da Mani Söyleme Geleneği", **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, s. 85

¹⁶¹SAATÇI, Suphi, (2006), "Irak Türkmen Halk Edebiyatında Manilerin Yeri", **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, sa. 231-234

¹⁶²GARİBOĞLU, Celil, (2006), "Azerbaycan Bayatları (Manileri)", **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, sa. 221-225

Kosova'nın doğusunda bir Türk köyü olan Dobırçan'da da mani söyleme geleneği yaşatılmaktadır. Hıdırellezde, düğünlerde, asker uğurlamalarında, ramazan ayında maniler halen söylenmektedir.¹⁶³

Bulgaristan Türkleri de mani söyleme geleneğini devam ettirmektedirler. Bayramlar, imece usulüyle yapılan çalışmalar, dini günler, ramazan ayı, hıdırellez ve nevrüz, düğünler mani söyleme geleneğinin yaşatıldığı belli başlı ortamlardır.¹⁶⁴

Eski Romanya toprağı olan Dobruca da mani söyleme geleneğinin yaşatıldığı yerlerden biridir. Dobruca'da karşılıklı maniler yaygındır. Aileler arasında bir araya gelmelerde, eğlencelerde, oyunlarda, tarlada çalışırken, mecilerde (imece), karşılıklı maniler söylenir. Daha çok Tuna boyu köylerinde kına gecelerinde, hıdırellez günlerinde de mani söyleme geleneği yaygındır.¹⁶⁵

Ahıskalı Türkler yaşadıkları yerden alınıp sürgüne gönderilmelerine, yaşadıkları pek çok sıkıntıya rağmen mâni söyleme geleneğini devam ettirmektedirler. Çeşitli nedenlerle Avustralya'ya göç eden ve orada yaşamını devam ettiren Türkler, bugün Yunanistan sınırları içinde olan Batı Trakya'da yaşayan Türkler, Bulgaristan Türkleri, bu geleneği muhafaza etmişlerdir.

Kıbrıs da mâni söyleme geleneğinin yaşatıldığı Türk coğrafyalarından biridir. Dağıstan bölgesinde yaşayan Kumuk Türkleri de milli geleneklerine bağlıdırlar ve mâni söyleme geleneğini yaşatmaktadırlar. Özbekistan'da da bu gelenek yaşatılır.

Türkmenistan'da genç kızlar yılbaşında, bahar aylarında veya nevrüz törenleri sırasında birbirlerine karşılıklı olarak maniler söylerler. Bu manilere “moncukattılar” denilir. Moncukattılar söylenirken, su dolu bir kaba kızlar kendilerine ait boncukları kor. Boncuk dolu bir kaptan bir boncuk çıkartılır ve boncuk sahibinin talibine bir mâni söylenir. Uygurlar da mâni söyleme geleneğini devam ettiren Türk topluluğundan biridir.

¹⁶³SÜLÇEVSKİ, Refike, (2006), “Dobırçan'da Ramazan Manileri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, s. 252

¹⁶⁴ÖZKAN, İbrahim, (2006), “Bulgaristan Türklerinde Mani Söyleme Geleneği”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, sa. 237- 250

¹⁶⁵OFLAZ, Kenan, (2006), “Eski Romanya Toprağı Olan Dobruca'da Mani Söyleme Geleneği ve Dobruca Manileri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, sa. 257-258

Yugoslavya'nın çeşitli bölgelerinde yaşayan Türkler, çeşitli merasimlerde, düğünlerde ve bilhassa hıdrellez gününde mani söylemektedirler. Bu geleneksel olarak, kına gecelerinde birileri hakkında niyet tutma, hıdrellezde de bir gün önce küp içine saklanan özel eşyalar üzerine mani okuma şeklinde yaşatılır.¹⁶⁶

Makedonya Türkleri arasında da mani söyleme geleneği devam etmektedir. Makedonya Türklerinde mani söyleyiciler devamlı olarak hıdrellezi hatırlamakta ve manileri çoğunlukta bu bağlamda ele almaktadırlar. Bahar bayramı olarak kutlanan bu günde, tüm Makedonya halkı yakın zamana kadar (çoğu yerde bugün de) erkenden işini bırakarak gezip eğlenirdi. O gün kırlara çıkılır, küçük çocukların sağlığı yürüsün diye gül altında yıkanır, boyunlarına sakız kabağından boncuklar asılır. Kızlar fal açar, niyet tutar ve talih denemeleri yaparlardı. İçine çeşitli eşyalar konularak bir gün önceden gülün dibinde hazırlanmış olan küplerden, eşyalar birer birer çıkartılıp mani söylenir.¹⁶⁷

Kazan Tatar mânilerini Kunos, Eger boyundaki tutsaklar kampında 1915 ile 1918 arasında derledi. Bu el yazması 212 yapraktan oluşmakta, her yaprak Türkçe ve Macarca çevirileriyle birlikte üç tatar mânisini içermektedir. Bütün malzeme 634 şiiri kapsamaktadır.¹⁶⁸

Ignacz Kunos'un bu yıllarda yaptığı derlemelerden hareketle Kazan Tatarları arasında mâni söyleme geleneğinin devam ettiğini görmekteyiz.

1.1.10.2. Konu ve Şekil Bakımından Mâni

Kırgız manileri şekil olarak ele alındığında, bizdeki manilerle ortak özellikler gösterse de yalnız kendisine has özellikler de gösterir. Genellikle yedili ve sekizli hece vezni kullanılmıştır. Kırgız manileri genellikle dört dizeden oluşmaktadır. Ancak bu dört dizinin korunması her zaman şart koşulmaz. Bu dizeler, sekiz dizeye kadar çoğalabildiği gibi bazen iki, üç dize düştükleri de görülür. Vurgu, ritim ve onu oluşturan hece sayısı, ritmik ara ve Kırgız Türkçesinin ses özellikleri Kırgız şiirinin biçimini etkileyen başlıca unsurlardır.¹⁶⁹

¹⁶⁶KAYA, Age. , sa. 120-143

¹⁶⁷HASAN, Hamdi, (2007), **Makedonya Türklerince Söylenen Maniler**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara, s. 144

¹⁶⁸KUNOS, Ignacz, (2013), **Kazan Tatar Mânileri** (Çev. Mustafa S. KAÇALIN) Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, s. 6

¹⁶⁹CUMAKUNOVA, Age. , s. 179

Kazakistan Türk manileri, şekil olarak manilerimizle aynı özellikleri gösterir. Hece ölçüsü ile söylenirler. Yedi heceli maniler yanında sekiz ve on bir heceli manilerde vardır. Yedi heceli manilerde durak 4+3 biçimindedir. Yedekli manilere de rastlanır manilerde yarım, tam ve zengin kafiye örnekleri görülür. Dize başı kafiyelelere de rastlanır. Konu olarak çeşitlilik gösteren Kazak manileri konusuna göre farklı isimler alır. “Talim ölen” adı verilen eğitimle ilgili maniler, Kazakistan mani geleneği içinde önemli bir yer tutar. Bunlar ders verici, hikemi manilerdir.¹⁷⁰

Azerbaycan bayatları dört dizelidir. Bazen altı dize olarak da karşımıza çıkabilmektedir. Yedi hecelidirler. Üçüncü dize serbesttir. Bayatılar insanın içsel duygularının ifadesidir. İnsan duygularının sınırları olmadığı gibi bayatıların konularının da sınırı yoktur.¹⁷¹

Kırım Tatar Türklerinde mani söyleme geleneği içindeki maneler şekil özellikleriyle manilerimizle aynıdır. Çoğunlukla yedili hece ölçüsüyle, a a b a kafiye düzeniyle söylenirler. Çınlar ise on birli ve on ikili hece ölçüsüyle söylenmiş iki dizeden meydana gelirler. Her konuda söylenmiş mane ve çınlar vardır.¹⁷²

Dobruca manileri de şekil ve konu yönünden mani türünün genel özelliklerini gösterirler.¹⁷³

Ahıskalı Türklerin manileri, bizim manilerimizle aynı şekil özellikleri gösterir. Konu olarak ise yukarıda bahsettiğimiz sürgün sırasında yaşadıkları kayıplar neticesinde acıları, çileleri, yurda kavuşma ümitleri çoğunlukla manilerinde işlenen konu olmuştur.

Avustralya Türklerinin manilerinde ülkelerine duydukları özlem ve gurbetin zorluğu konu olarak işlenmiştir. Şekil yönünden manilerimizle aynı özellikleri gösterirler. Batı Trakya Türklerinin ve Bulgaristan Türklerinin manileri de şekil ve konu yönünden Anadolu’da söylenen manilerden pek farklı değildir. Konu olarak çoğunlukla sevgi işlenmiştir.

Irak Türkmenlerinin manileri, şekil bakımından manilerimizle hemen hemen aynı özellikleri gösterir. Ancak muhteva ve sanat değeri bakımından birbirinden ayrılırlar. Hoyratlar yüksek zümre edebiyatından sayılacak niteliktedirler. Cinashlı olarak

¹⁷⁰DURBİLMEZ, **Age.** , sa. 169-170

¹⁷¹GARİBOĞLU, **Age.** , s. 222

¹⁷²YILDIZ, **Age.** , s. 194

¹⁷³OFLAZ, **Age.** , s. 257

vücuda getirilirler. Türkiye’deki cinaslı manilerle bayatılarda kullanılan hitap sözleri hoyratlarda pek bulunmaz.¹⁷⁴

Kıbrıs manileri de Türkiye’de söylenen manilerle büyük oranda benzerlik gösterir.

Konuları bakımından da söylenen manilerin çoğunluğunu sevda manileri oluşturur. Milli konularda söylenmiş manilerde Kıbrıs folklorunda önemli bir yer tutar.

Nogay manileri, toy (düğün), süyü (sevgi aşk), askerlik, ayrılık ve niyet manileri olarak karşımıza çıkar. Karşılıklı olarak söylenen ve “şın” diye adlandırılan maniler vardır. Şınların hece sayıları değişiktir. Birince ve üçüncü dize yedi, ikinci ve dördüncü dize dört veya beş hecelidir.¹⁷⁵

Makedonya Türklerince söylenen maniler kafiye düzeni bakımından çok çeşitlidir. Ama büyük çoğunluğu hece vezninin yedili kalıbıyla a a b a kafiye düzeniyle söylenmiştir. Bunlar şekil yönünden Türkiye’deki manilerle tam bir benzerlik içindedir. Makedonya Türklerince söylenen maniler konu olarak da çok zengindir. Ana motif olarak sevgi ve aşka, bunların dışında her türlü konuya manilerde rastlanmaktadır.¹⁷⁶

1.1.10.3. Mâni Yerine Kullanılan Terimler

Türk halk edebiyatı içerisinde mâni diye adlandırılan bu türün Anadolu sahasındaki bölgesel farklılıklarla ve ağız özelliklerine göre varyantlarını geçmiş konularımızda vermiştik. Bu türün kendi içindeki yapı, cinas, üslup ile ilgili sebeplerden dolayı bölgesel söyleyiş farklılıkları oluşmuştur.

Diğer Türk coğrafyalarındaki mâni sözü yerine kullanılan karşılıkların bir kısmını önceki konularımızda vermiştik. Fakat bu kısımda daha detaylı olarak işlemeyi düşündük. Bu isimlere gelince:

Azerbaycan’da “bayatı”, “manı”, “meni”, “mahnı”, “mahna”, Başkurtlarda “şigir törö”, “şiir taöri”, Irak Türklerinde hoyrat, koyrat, Özbeklerde “aşule”, “koşuk”, “törtlik”, Kırgızlarda “tört şap”, “tört saptar”, Kazaklarda “aytıspa”, “gayım öleng”, ölen, ölen türü, Nogaylarda şın/cın, Yugoslavya’da Prizren’de yaşayan Türklerde

¹⁷⁴ KINALIBAŞ, Age. , s. 57

¹⁷⁵ KAYA, Age. , sa. 120-138

¹⁷⁶ HASAN, Age. , sa. 12-19

“martifal”¹⁷⁷, Türkmen Türkçesinde “rubayı”, “rubacı”, Uygur Türkçesinde “törtlik sözleri”, Kırım Türklerinde “çın”, “çing”, “çinik”, “çinig”, “mane”, Kazan Türkleri ve Güney Kırım’da “cır”¹⁷⁸, Kazan Tatarlarında “kıska cır”, “takmak”,¹⁷⁹ Kırım Tatar Türklerinde “mane, çın ve beyit”¹⁸⁰, Bulgaristan’da “mani”, “mane”, “mana”, kavramları kullanılır.¹⁸¹

1.1.11. Mânilerin Tasnifi

Mânilerin tasnifi hususunda pek çok görüş ileri sürülmüş, araştırmacılar bu konuda hemfikir olamamışlardır. Tasnif konusunda iki temel görüş bulunmaktadır. Pek çok araştırmacı mânileri şekil bakımından ele almış, bir kısmı ise temayı esas almıştır. Diğer bir kısmı da mânileri hem şekil hem konu hem de söylendiği ortama göre tasnife tabi tutmuşlardır.

1.1.11.1. Şekil Yönünden Mânilerin Sınıflandırması

Kilisli Muallim Rıfat Bilge, manileri şekil yönünden incelemiş, düz veya tam mani, yedekli veya artık mani, karşılık mani (deyiş), cinaslı veya kesik mani, katar manileri olmak üzere sınıflandırmıştır.¹⁸²

Şükrü Elçin, manileri şekil yönünden inceleyerek düz maniler ve kesik veya cinaslı maniler olarak ayırmıştır.¹⁸³

Sami Akalın, mani tasnifini biraz daha detaylandırarak yapı, konu, Türk lehçeleri ve mani kümeleri bakımından tasnif etmiştir. Yapı bakımından yaptığı tasnifte, manileri kafiye örgüsüne göre, satır sayısına göre ve biçimine göre ele almıştır.¹⁸⁴

Saim Sakaoğlu ve Ali Berat Alptekin, manileri şekil yönünden tasnife tabi tutmuşlardır:

¹⁷⁷KAYA, Age. , s. 30

¹⁷⁸ÇELİK, Age. , s. 19

¹⁷⁹SİBGATULİNA, Elfine, (2006), “Kazan Tatar Manilerinde Hediye”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, s.266

¹⁸⁰YILDIZ, Age. , s. 194

¹⁸¹KINALIBAŞ, Age. , s.59

¹⁸²ÇATIKKAŞ, Ata, (1996), **Maniler** (Kilisli Rıfat BİLGE), Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, s.17

¹⁸³ELÇİN, Şükrü, (1986), **Halk Edebiyatına Giriş**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, s. 281

¹⁸⁴AKALIN, Age. , sa. 20-21

Asıl (düz) mani, cinaslı mani, ayaklı mani, İstanbul manisi, yedekli(artık mani) ve karşiberi (deyiş).¹⁸⁵

Cem Dilçin, manileri şekil yönünden inceleyerek. Kesik mani, artık mani ve deyiş(karşılıklı mani) olarak nitelendirmiştir.¹⁸⁶

Niyazi Eset, manileri cinaslı ve cinassız düz maniler olarak iki grupta incelemiştir. Cinaslı manileri ise iki gruba ayırarak kesik maniler ve doldurmalı kesik maniler şeklinde tasnif etmiştir.¹⁸⁷

Hikmet Dizdaroğlu, manileri iki gruba ayırarak düz ve kesik mani olarak sınıflandırmıştır.¹⁸⁸

Ali Çelik, manileri beş gruba ayırmıştır. Yapılarına ve benzedikleri nazım şekline göre maniler:

Düz maniler, kesik manileri, ayaklı maniler, artık veya yedekli mani, müstezat mani olmak üzere tasnif etmiştir.¹⁸⁹

Doğan Kaya, manileri yapılarına göre, hazırlanış ve uygulanışlarına göre, konularına göre olmak üzere tasnifte bulunmuştur. Doğan Kaya'nın tasnifi en kapsamlı sınıflandırmalardan biridir.

Şekil yönünden manileri: Hece sayısına göre, dizelerine göre maniler olmak üzere iki ana başlık üzerinde incelemiştir. Hece sayısına göre manileri; dört, beş, altı, yedi, sekiz, on bir heceli olarak tasnif etmiştir. Dizelerine göre manileri ise; düz mani, kesik/ cinaslı mani, yedekli mani ve müstezat mani olarak ayırmıştır. Yedekli manilere; altı, yedi, sekiz, dokuz, on, on bir, on iki, on dört, on altı, on yedi dizeli olarak tasnif etmiştir.¹⁹⁰

1.1.11.2. Konu ve Söylendikleri Ortama Göre Mânî Tasnifleri

Doğan Kaya konularına göre; sevda mânîleri, şehir, cinsel konulu mânîler, ramazan mânîleri, milli duygularla söylenmiş mânîler, mektup mânîleri, hayvanlarla

¹⁸⁵SAKAOĞLU-ALPTEKİN, *Age.*, s. 22

¹⁸⁶DİLÇİN, *Age.*, sa. 284-287

¹⁸⁷ESET, *Age.*, s. 15

¹⁸⁸DİZDAROĞLU, *Age.*, s. 59

¹⁸⁹ÇELİK, *Age.*, sa. 29-79

¹⁹⁰KAYA, *Age.*, s. 51

ilgili mâniler, askerlik mânileri, gelin-kaynana mânileri, tatlı mânileri, öğüt mânileri, sosyal konulu mâniler, felek için söylenmiş mâniler, kişi adları ile kurulu mâniler, gurbet mânileri, anne için söylenmiş mâniler, sünnet mânileri, meslek mânileri, mezar taşı mânileri, kabadayı mânileri, nazarla ilgili mâniler, kardeş mânileri, ırmak mânileri, politik maniler olarak tasnif etmiştir.

Hazırlanış ve uygulanışlarına göre ise; niyet mânileri, katar mânileri, karşılıklı mâniler, iş yaparken söylenen mâniler, tarlada çalışan kadınların gelip geçenele söyledikleri mâniler, halı dokuyan kızların söyledikleri mâniler, bulgur çekerken söylenen mâniler, taş toplarken söylenen mâniler, çayır biçilirken söylenen mâniler, bostanda çalışırken söylenen mâniler, saya mânileri, bayraktar mânileri, soru-cevaplı mâniler olmak üzere tasnife tabi tutmuştur.¹⁹¹

Ali Çelik, mânileri söylendikleri yere, amaca ve kuruluşlarına göre tasnif etmiştir.¹⁹²

Pertev Naili Boratav, mânileri söylendikleri ortam ve konularına göre olmak üzere iki ana başlık altında sınıflandırmıştır. Ayrıca bu iki ana başlık altında sekiz alt konuya ayırmıştır: Yorma mânileri, sevgi mânileri, iş mânileri, bekçi veya davulcu mânileri, İstanbul'un birtakım gezici esnafınca düzülen mâniler, İstanbul kahvelerinin cinaslı mânileri, Doğu Anadolu'da halk hikâyelerinin anlatılışı sırasında türkü beyitleri arasına sıkıştırılan mâniler, mektup mânileri.¹⁹³

Sami Akalın tasnifini, Pertev Naili Boratav'ın tasnifine ekleme yaparak ortaya koymuştur. Kendi sözleri ile tasnifini şu şekilde ifade etmiştir: "Ben bu sınıflamaya Dügün mânileri, Saya mânileri, Atışma mânileri, Ağıt mâniler, İnsan adına bağlı mâniler, Şehir adına bağlı mâniler ve Oyun mânilerini de katmayı düşünmekteyim." Boratav'ın tasnifi üzerine yaptığı ekleri ifade etmiştir.¹⁹⁴

Saim Sakaoğlu ve Ali Berat Alptekin, mânileri konu bazında tasnife tabi tutmuşlardır. Bu tasniflerini şu şekilde verelim: Ramazan manileri, bekçi ve davulcu

¹⁹¹KAYA, **Age.**, sa. 51-52

¹⁹²ÇELİK, **Age.**, sa. 29-79

¹⁹³BORATAV, **Age.**, sa. 176-178

¹⁹⁴AKALIN, **Age.**, s. XXI

manileri, semai kahvelerinde söylenen maniler (İstanbul manileri), mektup manileri, düğün manileri, niyet manileri, asker manileri, şehirler için söylenen maniler.¹⁹⁵

Muharrem Bayar, konularına göre mânileri: Tarihi vesika niteliğinde olan maniler, niyet manileri, fal manileri, iş manileri, ramazan manileri, sosyal konulu maniler, mektup manileri, aşk manileri, ayrılık ve hasret manileri, atışmalı maniler, dua ve beddualarda maniler olmak üzere tasnife tabi tutmuştur.¹⁹⁶

Şerif Oktürk, konularına göre mâni tasnifini şu şekilde vermiştir: Semai kahvelerinde mâni, mânilerde aşk ve sevgi, toplumsal konularda mâni, doğa ile ilgili mâniler, mâniler ile ilgili mâniler, mektuplarda mâniler, dedim-dedili mâniler, Hıdırellez mânileri, ticarette mâniler, göz ile ilgili mâniler, illere göre mâniler, ramazan ve bekçi mânileri, bayram mânileri, kahve hakkında mâniler, sigara ile ilgili mâniler, içki ile ilgili mâniler, kız-erkek adları ile ilgili mâniler, alfabetik mâniler.¹⁹⁷

Müjgan Üçer, Fatma Pekşen, Murat Türkyılmaz konularına göre mânileri şu şekilde tasnif etmişlerdir: Aşk, sevgi, ana, baba, kardeş, el, askerlik, dert, gurbet, özlem, mektup, sabır, sadakat, sevdâ, sıra, sitem, umut ve umutsuzluk, vefa, yâre kıyamamak, kırılmalık, yerinme.¹⁹⁸

Necati Demir, mânilerin tasnifini şu şekilde ifade etmiştir: “Mânilerde konu sınırsızdır. Derleyebildiğimiz mânilerin çoğunun gönül meselelerini işlediğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Yani ağırlıklı konu, sevdadır. Ana teması sevdâ ve aşk olmakla birlikte Türk insanının yaşadığı, yüz yüze olduğu her unsur mânilerde konudur. Türk insanının yaşadığı, yüz yüze olduğu her unsur mânilerde konudur. Türk insanının hayat tarzı, düşünce yapısı, aşkları, sevgileri, nefretleri, beğenileri, dertleri, kıskançlığı, özlemleri... mânilerin içinde canlı canlı kendisini göstermektedir.”¹⁹⁹

İsa Kayacan, mâni tasnifini konu bakımından ele almıştır: Şehir manileri, fal(niyet) manileri, ramazan mânileri, davulcu-bekçi manileri, cinaslı maniler, satıcı

¹⁹⁵SAKAOĞLU-ALPTEKİN, *Age.*, s. 22

¹⁹⁶BAYAR, Muharrem, (2006), “Bolvadin Manileri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, s.355

¹⁹⁷OKTÜRK, *Age.*, s. 10

¹⁹⁸ÜÇER, Müjgan - PEKŞEN, Fatma - TÜRKYILMAZ, Murat, (2009), **Mâni Benim Ezberim**, Bayrak Matbaası, İstanbul, s. 22

¹⁹⁹DEMİR, Necati, (2013), **Türk Mânileri**, İlksan Matbaası, Ankara, s.16

manileri, mektup manileri, saya manileri, düğün manileri, sevda manileri, iş manileri, hikâye manileri.²⁰⁰

Nail Tan, manilerin söylendikleri ortam ve kullanıldıkları yerlere göre tasnif edilmesi gerektiği kanaatinde olduğunu belirtmiştir. Manileri; atışma manileri, bilmece manileri, düğün manileri, hikâye ve masal manileri, insan adına bağlı maniler, konuşma manileri, mektup manileri, niyet-fal-yorum manileri, iş manileri, oyun manileri, ramazan manileri, satıcı manileri, saya manileri, semai kahvelerinde söylenen cinaslı maniler, şehir adına bağlı maniler, türkü manileri olarak tasnif etmiştir.²⁰¹

Mâniler üzerine çalışma yapan araştırmacıların görüşlerinden yola çıkarak mâniler her konuyu bünyesinde barındırmaktadır diyebiliriz. Yalnız mânilerde en çok işlenen konun aşk-sevda olduğunu, hem bizim yaptığımız çalışmalardan hem de mâni üzerine çalışma yapan araştırmacıların görüşlerinden yola çıkarak söyleyebiliriz. Bunun dışında konu bakımından yapılan tasnifler genel hatları ile birbiri ile yakınlık göstermektedir. Bizim yaptığımız tasnif ise büyük ölçüde Doğan Kaya'nın tasnifi ile paralellik göstermektedir. İlerleyen konular içerisinde göreceğimizden burada verme gereksinimi duymuyoruz.

1.2. MÂNİLERİN DİĞER ANONİM HALK EDEBİYATI TÜRLERİ İLE İLİŞKİSİ

Anonim halk edebiyatı ürünleri teşekkül ve muhteva açısından ortaklık gösteren ürünlerdir. Sözlü geleneğe bağlı olmak, varyant özelliği göstermek ve son olarak da fonksiyonel oluşları bu ortak noktalardan en önemlileridir.

Bu ürünler kişiden kişiye sözlü iletişim yoluyla aktararak günümüze kadar ulaşmışlardır. Bir diğer özellik geleneğe bağlılıktır. Folklor ürünlerinin her türü bir geleneğe bağlıdır. Gelenekler, folklor ürünlerinin belirli birer form kazanmasını ve bu form içinde kendini devam ettirmesini sağlar, onlara kendilerini belirleyen diğer ayırıcı özellikler kazandırır. Gelenekler, ait oldukları toplumun ihtiyaçlarını karşılamak üzere

²⁰⁰KAYACAN, İsa, (2006), "Mânilerimizin Genel Değerlendirilmesi Işığında Ramazan Manileri", **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, s.261

²⁰¹GÜLER, Abdülkadir, (2006), "Türk Halk Edebiyatında Maniler ve Konularına Göre Yansımaları", **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, s. 95

üyelerin gönüllü iştirakiyle vücut buldukları için, nesiller değıştikçe ihtiyaçlar farklılaştıkça onlar da değışirler. Bu da bu ürünlere ayrı bir dinamizm kazandırır. Çeşitlenme özelliğı de bir diğerk özelliktir. Folklor ürünlerinin yayılımı sözlü iletişim yolu ile olduğı için, paylaşıldığı ortam, paylaşanların yetenekleri, durumları, tecrübeleri, icra edilen folklor ürünün farklı şekilde tekrar edilmesine yol açar. Tekrar sırasında eski ürün, yeni unsurlar kazanabilir ve bazı özelliklerini de kaybedebilir. Böylece ürünün çeşitli varyantları meydana gelir. Bu ürünlerin sayısız varyantları meydana gelse bile, bu ürünler, kendilerine mahsus kalıpları korur, bu kalıplarla tanınır ve bir tür olarak ayrılırlar. Bu da folklor ürünlerinin kalıplaşma özelliğidir. Diğerk bir ortak özellikleri de anonim olmalıdır. Her ürünün ilk yaratıcısı vardır ama sözlü gelenek bunu muhafaza edememiştir.²⁰²

Folklor ürünlerinin belki de en önemli özelliklerinden birisi fonksiyonellikleridir. Fonksiyonellik, anonim ürünlerin toplumun ihtiyaçlarında vuku bulması ve bu konuda işlevsellik göstermesidir. Anonim ürünler ise bizzat toplumun ortak aklının, kendini ifade etme isteklerinin bir sonucu olarak doğmuş olsa gerektir. Bir cenaze ortamında yakılan mâni formunda ağıtlar, ortamından çıktığı anda farklı bir tür olarak yeniden vücut bulmuş ve umumiyetle türkü olmuşlardır. Bu verdiğimiz örnekten de hareketle anonim ürünler fonksiyonunu yitirebildikleri için diğerk türlerle iç içedirler. Bunun yanında destanlar ve halk hikâyelerinin özelliklerinden birisi de hem manzum hem mensur oluşlarıdır. Bu durum destanlarda ve halk hikâyelerinde de mânilerin görülmesine olanak sağlar. Tekerlemeler, bilmece, fıkralar, masallar içinde de mânilere rastlarız. Bununla birlikte mânilerin içerisinde alkışlar, kargışlar, atasözleri, deyimler görülmektedir.

Türlerin tariflerini ve yukarıda belirttiğimiz mânilerin diğerk türlerle olan ilişkilerini kısaca inceleyeceğiz.

1.2.1. Mâni-Ninni İlişkisi

Doğank Kaya, ninnileri şu şekilde tarif etmiştir: "Uyutulmaya çalışılan çocuğak veya çocuğak hoplatıp severken söylenen ve bir takım duygu, düşünce, inanç, umut ve

²⁰²YILDIRIM, Dursun, (1985), "Türk Folklor Araştırmalarının Problemleri", Mayıs 1985, sa. 549-551

hayalleri, sevinç ve acıları ihtiva eden; çoğunlukla dört dize ile söylenen, dize sonlarına bir takım klişe sözler ilave edilerek ezgiyle terennüm edilen manzum sözler."²⁰³

Şükrü Elçin'e göre ise şu şekildedir: "Ninniler, annelerin süt emen çocuklarını uyutmak için ezgi ile söyledikleri manzum ve mensur türlerdir."²⁰⁴

Ağlayan çocuğu avutmak, oynatmak ve uyutmak için anne, hala veya teyzenin kucağında, dizinde, beşikte ezgili olarak söylenen manzum sözlere ninni adı verilir.²⁰⁵

Mehmet Yardımcı, ninniler hususunda şu tarifi yapmaktadır: "Anonim halk şiiri ürünlerinde olup, en az iki üç aylıktan en çok dört yaşına kadar olan çocukları kucağa alıp, ayağa yatırıp ya da beşiğe koyup sallayarak dinlendirmek, ağlamasını kesmek veya daha çabuk uyutmak için söylenen ezgili manzumelerdir."

Âmil Çelebioğlu, ninniyi şöyle tarif etmiştir: "En az iki üç aylıktan üç dört yaşına kadar annenin çocuğuna, uyutmak ya da ağlamasını susturmak için özel bir ezgiyle söylediği, annenin o anki ruh halini yansıtan genellikle mani türünde bir dörtlükten meydana gelen türkülerdir."²⁰⁶

Âmil Çelebioğlu'nun tanımından hareketle ninnilerin genellikle mâni formunda olduğunu ve diğer tanımlara da bakıldığında ninnilerin anneler tarafından yani kadınlar tarafından icra edildiğini görmekteyiz.

Mâni şeklinde ortaya konmuş ninni örneği verelim:

Karanfil olacaksın

Saksıya dolacaksın

Uyu da büyü yavrum

Sen adam olacaksın

İnce gömlek biçemem

Soğuk sular içemem

Dünyayı verseler

Ben yavrumdan geçemem²⁰⁷

²⁰³KAYA, Age. , s. 351

²⁰⁴ELÇİN, Age. , s. 265

²⁰⁵SAKAOĞLU-ALPTEKİN, Age. , s. 15

²⁰⁶ÇELEBİOĞLU, Âmil, (1995), **Türk Ninniler Hazinesi**, Kitabevi Yayınları, İstanbul, s. 9

²⁰⁷ÇELEBİOĞLU, Age. , s. 170

1.2.2. Mâni-Türkü İlişkisi

Anonim halk edebiyatı ürünlerinden türküler müstakil bir form değildir. Ortamından kopmuş türler türkü havuzunun içerisine dolar ve burada ezgisel farklılıklar kazanarak türkü formunu kazanırlar. Türküler bir tür havuzudur diye tabir etsek yerinde olacağı kanaatindeyiz.

Türkü teriminin etimolojisine bakıldığında ise bu konuda Ali Torun'un nazariyesini aktarmak istiyoruz: "Türkü sözcüğünün kaynağı Türk sözcüğüdür. Türk sözcüğünün sonuna nispet eki ulanarak 'Türkî' elde edilmiş, bu sözcük zamanla türkü biçimine girmiştir."²⁰⁸

Abdurrahman Güzel ve Ali Torun'un bu nazariyesini hemen hemen tüm araştırmacılar destekler niteliktedir. Nerede okuduğumuzu yahut duyduğumuzu hatırlayamadığımız "türküg" kelimesine bağlandığı da görüşler arasında idi. Fakat yaptığımız araştırmada da bir sonuca varamadığımız bu savı detaylandırmayı uygun bulmuyoruz.

Türkülerin tanımlarına bakalım.

Şükrü Elçin, türkülerin genellikle herkesin anlayabileceği ortak, sade bir dille, hece ölçüsüyle söylenen şekil olduğunu belirtir.²⁰⁹

Doğan Kaya: "Halkın ruh halin, derdini, neşesini, zevkini, dünya görüşünü, inancını, karşılaştığı olayları yansıtan; hece ölçüsüyle ve bir veya dört dizeli ana bölümlere çoğu defa bağlantıların getirilmesiyle söylenen; manzum ve ezgili anonim ürünler." diyerek türkülerini tanımlar.²¹⁰

Pertev Naili Boratav: "Düzenleyicisi bilinmeyen, halkın sözlü geleneğinde oluşup gelişen, çağdan çağa ve yerden yere muhtevasında değişikliklere uğrayabilen ve her zaman bir ezgiyle söylenen şiirlere türkü denildiğini ifade eder."²¹¹

Araştırmacıların yaptığı tanımlardan hareketle mâni ve türkünün benzer pek çok fonksiyonel özelliği bulunmaktadır. Mâni ve türkü arasındaki şekil yönünden ilişkiyi örneklendirelim:

²⁰⁸GÜZEL-TORUN, *Age.*, s. 155

²⁰⁹ELÇİN, *Age.*, s. 189

²¹⁰KAYA, *Age.*, s. 148

²¹¹BORATAV, *Age.*, s. 150

Güvercin uçuverdi,
 Kanadın açıverdi... ben yandım aman
 El oğlu değil mi... aman aman
 Sevdi de kaçıverdi.

A benim aslan yârim,
 Dağlara yaslan yârim
 Dağlar cefa götürmez
 Sineme yaslan yârim

Güvercinim uyur mu?
 Çağırsam uyanır mı... ben yandım aman
 Misket orda ben burda ...aman aman
 Buna can dayanır mı?

A benim hacı yârim,
 Başımın tacı yarım.
 Eller bana acımaz,
 Sen bari acı yârim.²¹²

TRT'nin 1133 numaralı arşivinden alıntı yapılarak verilmiş, dörtlüklerle kurulu ve bağlantısı iki dize olan mâni formunda türküyü de vermek istiyoruz.

Bir taş attım çegile,
 Çegilin çiçeğine,
 İpek olsam sarılam,
 Kızların leçeğine.
 Hoy dereler dereler,
 Aynalı pencereler.

Aynayı aldım baktım,
 Üstüme altun taktım,
 İşiten âmin desin,
 Muradım aldım kalktım.
 Hoy dereler dereler,
 Aynalı pencereler.

²¹²ÖZBEK, Mehmet, (1975), **Folklor ve Türkülerimiz**, Ötüken Yayınları, Ankara, s.504

Bu derenin huyu var,
 Ak gider suyu var,
 Olmuşum yar delisi,
 Bana derler huyu var.
 Hoy dereler dereler,
 Aynalı pencereler.

Dağa çıktım kar idi,
 Geri döndüm eridi,
 Ağam atın bağlamış,
 Benim atım toy idi.
 Hoy dereler dereler,
 Aynalı pencereler.

Giderim kırağınla,
 Gül biçtim orağınla,
 Babamı gurbet almış,
 Ölürüm merakımla.
 Hoy dereler dereler,
 Aynalı pencereler.

Çoban iti taşıladı,
 Kız maniye başladı,
 Kızın o manileri,
 Çobanı ateşledi.
 Hoy dereler dereler,
 Aynalı pencereler.²¹³

²¹³GÖZAYDIN, Nevzat, (1989), "Anonim Halk Şiiri Üzerine", **Türk Dili (Türk Şiiri Özel Sayısı III - Halk Şiiri-)**, C. LVII, S. 445-450, sa. 92-93

1.2.3. Mâni-Ağıt İlişkisi

Doğan Kaya, ağıtları dar manada ölüm üzerine yazılmış şiirler olarak, geniş manada ise acı ihtiva eden her konuda ortaya konulmuş şiirler olarak tanımlar.²¹⁴

Ağıt, insanoğlunun her türlü üzüntü karşısındaki duygularını dile getiren şiirlerdir.²¹⁵

Abdurrahman Güzel ve Ali Torun, halk şiirinde ölen bir kimsenin ardından söylenen, onun meziyetlerini belirten, ölümünden duyulan üzüntüleri dile getiren şiirlerdir.²¹⁶

Şükrü Elçin, insanoğlunun ölüm karşısında hissettiği acıyı veya canlı cansız bir varlığını kaybetme korkusunu, telaş ve heyecan anındaki üzüntülerini, feryatlarını, isyanlarını, talihsizliklerini, düzenli düzensiz söz ve ezgilerle ifade eden türküler olarak ağıtları tanımlamıştır.²¹⁷

Ağıtlar da tüm anonim halk ürünlerinin üstlendiği gibi toplumda bir işlevi üstlenirler. İnsanlar, acılarını, üzüntülerini, yaşadıkları olumsuzluklardan hissettiklerini, isyanlarını, feryatlarını, tüm duygularını ağıtlarla ifade ederler. Ağıtlar acıklı bir olay sonucunda söylenir, böyle durumlarda söylenmiş, bu acı duyguları barındıran maniler de vardır. Ayrılık, hasret, feleğe isyan ağıtlara konu olduğu gibi manilere de konu olmuştur. Kına gecelerinde gelin giden kızın ardından ağıtlar yakıldığı gibi maniler de söylenmiştir. Mani de ağıt da tören karakteri gösteren ürünlerdir.²¹⁸

Ağıt ile ilgili yapılan bu tanımlara bakılınca görülüyor ki tüm anonim halk ürünleri gibi fonksiyoneldirler. Ölü gömülmeden önce ve sonra da yakıldıklarını bildiğimiz ağıtlar, aile efradının yahut hısım akrabanın ölen kişiye olan sevgilerinin, onu kaybetmekten duydukları üzüntülerin bir göstergesi niteliğindedir. Bunun dışında ağıtlarda ölen kişi ile olan husumetler, küskünlükler ya da ölen kişinin ailesine olan kırgınlıklar da dile getirilebilir. İçsel duyguların dışa vurulmasında bir araç olarak kullanılır ki bu durum mânilerde de mevcuttur.

²¹⁴KAYA, Age. , s. 258

²¹⁵SAKAOĞLU-ALPTEKİN, Age. , s. 50

²¹⁶GÜZEL- TORUN, Age. , s. 162

²¹⁷ELÇİN, Age. , s. 287

²¹⁸GÖRKEM, İsmail, (2001), *Türk Edebiyatında Ağıtlar*, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 30

Ağıt ile mânîyi yapısal bakımdan karşılaştırdığımızda ise mânî tipinde söylenmiş ağıtlar olduğunu görürüz. Azerbaycan'da a a b a, c c b c ... uyak düzeninde ve yedi heceli dörtlülerden meydana gelmiş tam mani biçiminde ağıtlar tespit edilmiştir.²¹⁹

Ağıt ile mânîlerin benzerliğine dair örnek verelim:

Dul Karının Oğlunun Ağıtı

Anavarza yazıları

Ceren kovar tazıları

Bir ocağa sebep oldu

Aralığın muzurları

Anavarza at oynağı

Kanlı kardeşin gömleği

Kıyma kadir Mevla'm kıyma

Dul karının bir değneği

Şu Kozan'ın gündən yüzü

Açtı m'ola top nergizi

Git karı oğlunu getir

Günde ağlatırım sizi

Ahmet'im gelir birazdan

Çıkamaz ottan firezden

Ne sen aldın ne ben aldım

Elin aldığı murazdan

Efesini bana verin

Ben belime sokacağım

Ahmet oğlum düğün kurmuş

Ben halaya çıkacağım

²¹⁹ESEN, Ahmet Şükrü, (1997), **Anadolu Ağıtları**, İletişim Yayınları, İstanbul, s.23

Karadutta kaba ağaçlar
Başında ötüşür kuşlar
Ayân olsun garib anam
Bir oğlunu öldürmüşler

Kozan'ın üstü bucak
Ot biçerler kucak kucak
Sana diyom garip anam
Yanar m'ola batkın ocak

Dervişin giydiği aba
Bülbül konar daldan dala
Ben öpmeye kıyamazdım
Belemişler kızıl kana

Eş mi idi eş mi idi
Gelen atlı be mi idi
Neden çekip öldürmedin
Çifte liver boş mu idi

Anavarza'ya ekdim koza
Ben ağlıyom geze geze
Gelir a Derviş'im benim
Al at ile toza toza

Hilimleri hilimleri
Odasına sermiş kilimleri
Kör olasın a Derviş
Dul mu koydun gelinleri

Kır atının yağrısına
Terki bağlar sağrısına
Anası da kurban olsun
Ahmet adlı yavrusuna

Vedana gönül vedana
 Misis'ten öte Adana
 Oğluma kurban olayım
 At üstünde dava edene²²⁰

1.2.4. Mâni-Halk Hikâyesi İlişkisi

Ali Berat Alptekin: "Göçebelikten yerleşik hayata geçişin ilk mahsullerinden olup; aşk, kahramanlık vb. gibi konuları işleyen; kaynağı Türk, Arap-İslam ve Hint-İran olan, büyük ölçüde âşıklar meddahlar tarafından anlatılan nazım nesir karışımı anlatmalardır."²²¹ diyerek halk hikâyelerini tanımlar.

Otto Spies: Bir sevgiliyi elde etme yolundaki maceraları anlatan masal", Eflatun Cem Güney ise "halkın gönül dünyasını dile getiren ölmez hikâyeler"²²² diyerek halk hikâyeleri konusundaki tanımlarını ifade ederler.

Şükrü Elçin, Halk Edebiyatına Giriş isimli eserinde hikâye teriminin Arap dilinde başlangıçta kıssa ve rivayet olarak düşünüldüğünü, sonraları eğlendirmek maksadı ile taklit manasında kullanıldığını ifade ettikten sonra hikâyeyi "gerçek ve hayali birtakım vakaların, maceraların hususi bir üslupla, sözle nakil ve tekrarı olarak tanımlar. Türk halk hikâyelerini ise, "zaman seyri ve coğrafya -mekân içinde "efsane, masal, menkıbe, destan vb." mahsullerle beslenerek, dini, içtimai, hadiselerin potasında iç bünyelerindeki bağlarını muhafaza ederek milletimizin roman ihtiyacını karşılayan eserlerdir." şeklinde tanımlamaktadır.²²³

Ali Duymaz, Tahir Zühre hikâyesinin Tatar varyantında, Şah İsmail Hikâyesinin Âzerî varyantında, Abdulla ve Cahan Hikâyesinde, Muhammed ve Gülendam, Memedhan ve Selbi Hanım hikâyelerinde de mânilere rastlandığını ifade etmiş ve bu hikâyelerdeki mânilerden örnekler vermiştir.²²⁴

²²⁰GÖRKEM, Age. , sa. 268-269

²²¹ALPTEKİN, Ali Berat,(2005), **Halk Hikâyelerinin Motif Yapısı**, Akçağ Yayınları, Ankara, sa. 18-19

²²²ALPTEKİN, Ay.

²²³ALPTEKİN, Ay.

²²⁴DUYMAZ, Ali, (2006), "Türk Halk Anlatılarında Mani Tarzı Şiirlerin Kullanımı Üzerine", **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye, s.85

Tanımlardan da hareketle mâni formunun halk anlatılarının içerisine de girdiğini ve belki de en çok kullanılan yerlerden birisi de halk anlatıları olduğu kanaatine varılabilir. Bu konudaki örnekleri şu şekilde verelim.

Tahir İle Zühre'nin önlerinden geçen kervana birbirlerini sormak için söyledikleri mânilerden bir kısmını ve bunlara cevaben söylenenleri naklediyoruz:

Aldı Zühre:

Göç müsün kervan mısın
Dertlere derman mısın
Ben Tahir'im aldırđım
Tahir'den haberdar mısın?

Aldı kervandan Keloğlan:

Göç biziz kervan biziz
Dertlere derman biziz
Sen Tahir'i yitirdin
Biz Tahir'i bilmeziz

Aldı Tahir:

Kervan geldi naz ile
Kollarında baz ile
Ben Zühremden ayrıldım
Eğlenürüm saz ile

Aldı Keloğlan:

Sazın kâr etti bana
İşiten kalur ta'na
Lutfeyle garib âşık
İsmini söyle bana...²²⁵

²²⁵TÜRKMEN, Fikret, (1998), **Tahir ile Zühre**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara, sa. 225-226

Arzu ile Kamber hikâyesinde de mâni parçalarına rastlanmaktadır.

Arzu:

Vurma bana Kamber'im,
Ben kardeşin değilim.
Dünya dünyaya gitse,
Sensin benim sevgilim!

Kamber:

Kız o nasıl söz öyle?
Biz kardeşiz, bu böyle.
Ne ben bunu duyayım,
Ne de sen gene söyle!

Arzu:

Neden böyle söylersin?
Bağrım hün eylersin.
Bir gün anlarsın ama,
O zaman ah eylersin!

Kamber:

Ben Kamber'im sen Arzu
Böyle bilirler bizi.
Ne derler sonra söyle?
Görseler halimizi?

Arzu:

Bülbül dallara konar,
Yanar içim, ah yanar!
Kardeş olmadığımızı,
Köyde bilmeyen mi var?²²⁶

²²⁶EKİCİ, Necdet, (2000), **Arzu ile Kamber**, Timaş Yayınları, İstanbul, s. 36

Hemra ve Hürlika hikâyesinin Kazak metinleri üzerinde de mâni formuna araştırmalarımı sonucunda rastladık. Bunlardan da birkaç örnek vermeyi uygun buluyoruz.

Dünyödö muñdu bolgan mın bir kâârip,
Zarlandım bu quduqta jalqız bolup,
e bülbül qudayımnıñ mındıq üşün
bara kör ääkä şeşämä sääläm alıp!

Şükür alla, Hââmra uluñ qaldı deniz,
agası közün oyup aldı deniz,
İş jazıgı joq edi agasına,
Közün oyup quduqqa saldı deniz!

Patsa uyqudan oyan deniz!
bu qılıq bir allaga ayan deniz!
Hââmra bir quduqta jalqız qaldı,
joldası jılanminñ şayan deniz²²⁷

1.2.5. Mâni-Tekerleme İlişkisi

Pertev Naili Boratav, tekerlemeler üzerine şu görüşleri beyan etmektedir: "Tekerlemeyi tanımlamak oldukça güçtür. Onun birçok başka türlerle: türkü ile âşık şiirleri ile masalla, oyunla, hikâye ile Karagöz ve Orta oyunu gibi seyirlik oyunlarla yakın ilişkisi vardır. Ama tekerleme, hangi türden halk edebiyatı ürünlerine bağlanmış, katılmış olursa olsun, bir takım biçim, anlatım ve içerik özellikleriyle onlardan ayrılır. Kimi tekerlemeler ise başka türlerden bağımsız olarak da varlıklarını gösterirler.

Tekerleme daha çok çocuk geleneklerinde yeri olan bir türdür; tekerlemelerin konularındaki ve yapılarındaki çocuksu eda bu olgunun bir görüntüsüdür. Bununla beraber birçok hallerde, örneğin âşıkların kimi türkülerinde, masallarda ve düpedüz tekerleme diye adlandırılan güldürücü konuşmalarda büyüklerin de bu şiirli anlatım yoluna başvurdıkları olur."²²⁸

²²⁷YILDIZ, Naciye, (2001), **Hemra ve Hurlika Hikâyesinin Üç Eş-Metni Üzerinde Bir Değerlendirme**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, s. 178

²²⁸BORATAV, Age. , s. 134

Doğan Kaya'nın tanımı şu şekildedir: "Tekerleme; vezin, kafiye, seci ve aliterasyonlardan istifade ederek hislerin, fikirlerin, hal ve hayallerin abartma, tuhafılık, zıtlık, benzetme, kısa tanım yahut çağrışımlar yoluyla ortaya konulduğu basmakalıp sözlerdir."²²⁹

Ali Duymaz, tekerlemelerin özelliklerini şu şekilde ifade eder: "Tekerleme denilince ilk akla gelen özellik 'anlamsız', 'yarı anlamlı yarı anlamsız' veya saçma sapan sözlerden oluşmuş olmasıdır."²³⁰

Tekerlemeler de diğer anonim halk ürünleri ile iç içe girmiş, belli bir formu bulunmayan, mâni ya da koşma formu özelliği gösteren ürünlerdir. Bu konudaki örnekleri şu şekilde sunalım:

Teknede hamur
Bahçede çamur
Ver Allah'ım ver
Gani gani yağmur

Kızdır bu nazdır
Bin lira azdır
Bin daha getir
Tek kola gezdir

Herrek herrek
Berbere yağlı börek
Babamdan yağlık
Anamdan göynek

Çekirgenin kanadı
Kanı yere damladı
Kör olası çekirge
Arpa buğday komadı²³¹

²²⁹KAYA, Age. , s. 548

²³⁰DUYMAZ, Ali, (2002), *İrfanı Arzulayan Sözler Tekerlemeler*, Akçağ Yayınları, Ankara, s. 10

²³¹KAYA, Age. , s. 112

1.2.6. Mâni-Bilmece İlişkisi

Âmil Çelebioğlu ve Yusuf Ziya Öksüz'e göre bilmecenin tanımı şu şekildedir: "Soyut, somut hemen her konuyu karakteristik birkaç yönüyle içine alan, daha çok manzum ve soru şeklinde, söyleyeni bilinmeyen, tarihimizin karanlık devirlerinden günümüze kadar gelen halk mahsullerindendir."²³²

Şükrü Elçin: "Tabiat unsurları ile bu unsurlara bağlı hadiseleri; insan, hayvan ve bitki gibi canlıları, eşyayı, akıl, zekâ veya güzellik gibi çeşitli soyut kavramlarla, dinî konu ve motifleri kapalı bir şekilde yakın uzak münasebetler ve çağrışımlarla düşünce, muhakeme ve dikkatimize aksettirerek bulmayı hedefleyen kalıplaşmış sözler"²³³ olarak ifade eder.

Bilmece, bilinmeyen bir nesnenin dolaylı olarak sunulmasıdır. Bilmeceyi dinleyen veya okuyan, zekâsını kullanarak bu nesneyi bulmaya çalışır. Sözlü edebiyat türlerinden biridir, şiirsel bir klişe içinde karşılık bekleyen bir küçük sorudur. Çok defa nesneyi veya ilkeyi tek bir kelime ile ifade eder. Metinde verilen ipuçları ile bu nesnenin bulunması söz konusudur.²³⁴

Tanımlardan hareketle, bilmecelerin kendilerine has müstakil bir formları olmadığı gözlemlenmektedir. Anonim ürünlerde en çok kullanılan form olarak da mânileri dile getirmiştik. Bu sayede de bilmeceler genellikle mâni formunda kullanılır diyebiliriz. Bunları örneklendirmeden evvel mâni ile bilmeceler arasındaki fonksiyonel benzerliklere değinmek istiyoruz.

Bilmeceler Türk Milletinin engin zekâsının bir ürünü olarak doğmuşlardır. Bununla birlikte işlevsellik açısından bilmeceler, zekâ geliştirici, muhakeme yeteneğini güçlendirici ve bunların yanında eğlendirici bir niteliğe sahiptir. Bu yönleri ile mâniler ile benzeşen yönleri mevcuttur.

İlhan Başgöz, bilmeceler ve mânilerin benzeşmeleri konusunda bir tez ortaya atar. Mânilerin hemen hepsinin anlam yakıştırmaları ile bilmece olarak

²³² ÇELEBİOĞLU, Âmil - ÖKSÜZ, Yusuf Ziya, (1995), **Türk Bilmeceler Hazinesi**, Kitabevi Yayınları, İstanbul, s. 7

²³³ ELÇİN, Şükrü, (1983), **Türk Bilmeceleri**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, s. VII

²³⁴ BAŞGÖZ ve TİETZE, İlhan, Andreas, (1999), **Türk Halkının Bilmeceleri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, s. 2

kullanılabileceğini, bazı bilmecelerin başında: "Mani mani matal, mani mani mat atar" gibi söz kalıplarının bulunmasının mani-bilmece ilişkisini açıkladığını belirtir.

Mâni ve bilmece arasındaki ilişkiyi şekil bakımından görebilmek adına bu konuda örnek verelim.

Et et içinde
Et fit içinde
Dünya dümeni
Onun içinde (Akıl)²³⁵

Hanım uyandı
Cama dayandı
Cam kırıldı
Kana boyandı (Nar)²³⁶

Baharı haber verir
Bülbüle neşe verir
Bir renk entari giyer
Bahçelerde şan verir (Gül)²³⁷

1.2.7. Mâni-Destan İlişkisi

Abdurrahman Güzel ve Ali Torun: "Destanlar milletlerin geçmişlerindeki diri ve canlı hedeflerin belirli amaçlar doğrultusunda geleceğe aktarılmasında birinci derecede önem taşıyan yazılı veya sözlü belgelerdir."²³⁸

Metin Ekici'nin çevirisini yaptığı *Türk Boylarının Destanları* adlı eserde Karl Reichl, destanlar hususunda şu tanımı getirmiştir: Şiir halinde veya nazım ve nesir karışık halde bir anlatı, birden fazla epizodu içine alacak bir uzunluğa sahip ve de şahsî sahneleri ayrıntılı olarak (tek kişilik konuşmalar ve şiirlerle veya karşılıklı konuşmalar

²³⁵YARDIMCI, *Age.*, s. 77

²³⁶YARDIMCI, *Ay.*

²³⁷OKTÜRK, *Age.*, s. 79

²³⁸GÜZEL-TORUN, *Age.*, s. 201

ve şiirlerle) anlatmaya izin veren bir anlatıdır. Bu şekil özelliklerinden daha önemli olan bir özellik ise ölçüdür."²³⁹

Karl Reichl'in, destanların şekil bakımından özelliklerinde bahsettiği nazım nesir karışık türler olması meselesi, mânilerin destanların içine kadar girdiğini göstermektedir. Destanların nazım nesir karışık olma özelliklerinden ötürü (ki ilk örneklerinin tamamen nazım olduklarını biliyoruz.) mânilerin bu türün başlangıcından itibaren ilişik oldukları kanısına bizi vardırılmaktadır.

Karl Reichl'in aktarımına göre, Ergaş Cumanbülbüloğlu'nun Alpamış Destanının varyantını verdiği, Ravşan'ın Şirvan'a at sürmesi ve Hasan'ın Şirvan'a at sürmesi parçalarında mânî formuna rastladık. Bunları şu şekilde verelim:

At baradi arillab,
Atkan okday şarillab,
At alkimi, tang şamal,
Mis karneyday zarillab
...
...
At baradi arkirab,
Davirleri yarkirab,
Bak Ravşanday palvaning
Kakilleri tirgirab.²⁴⁰

Yukarıda görüldüğü üzere destanın içeriği mânî dörtlükleri ile kuruludur. Özbek, Başkurt, Kazak, Tatar, Karakalpak ve diğer Türk boylarının destanlarında da mânî formuna rastlamak mümkündür.

²³⁹REİCHL, Karl, (2014), **Türk Boylarının Destanları**, (Çev. Metin Ekici), Türk Dil Kurumu, Ankara, s.130

²⁴⁰REİCHL, **Age.** , s. 237

1.2.8. Mâni-Masal İlişkisi

Abdurrahman Güzel ve Ali Torun'a göre masalların tarifi şu şekildedir: "Masallar, şahıs ve vak'aları insanüstü ve tabiatüstü hususiyetler ve nitelikler taşıyan hikâyelerdir."²⁴¹

Masal, bilinmeyen bir yerde, bilinmeyen şahıslara ve varlıklara ait hadiselerin macerası, hikâyesidir.²⁴²

Masal, nesirle söylenmiş, dinlik ve büyüklük inanışlardan ve törelerden bağımsız, tamamıyla hayal ürünü ve gerçeğe ilgisiz ve anlattıklarına inandırmak iddiası olmayan kısa bir anlatı türüdür.²⁴³

Yapılan tanımlara bakıldığında masalların şekil özelliklerini içeren herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır. Bilindiği üzere masallar, umumiyetle mensur kısımlardan oluşur. Bununla birlikte masallara manzum kısımlarda eklendiği görülür. Bu manzum kısımların formları da büyük ölçüde mâni, fakat türleri de mütemadiyen tekerlemeler ile kurulmuş olsa gerektir. Bu savımızı bir örnek ile belirtelim.

Ali Duymaz'ın aktardığı ‘*Ali Cengiz Oyunu*’ adlı masalda, tekerleme özelliği taşıyan bir mâniye rastlanılmıştır. Şu şekilde verelim:

Gayın gayın galata

Manavlarda salata

Salatayı kim yer

Kâratadır kârata²⁴⁴

1.2.9. Mâni-Fıkra İlişkisi

Çok küçük hikâyelerdir. Bir tabiat ve topluluk gerçeği, cemiyetteki aksaklıklar, hatalı davranan kimseler ve çeşitli tipleri ve cemiyetin dikkat çekici her türlü görünüşü

²⁴¹ GÜZEL - TORUN, *Age.*, s. 196

²⁴² ELÇİN, *Age.*, s. 368

²⁴³ BORATAV, *Age.*, s. 75

²⁴⁴ DUYMAZ, *Age.*, s. 85

bir vak'a çerçevesinde nükteli bir şekilde anlatılır ve tenkit edilir. Güldürücü ve düşündürücü olan fıkralar, küçük mizah ve hiciv hikâyeleridir.²⁴⁵

Umumiyetle gerçek hayat hadiselerinden hareketle hisse kapmayı hedef tutan ve temelinde az çok nükte, mizah, tenkit ve hiciv unsuru bulunan sözlü, kısa, mensur hikâyelere fıkra adı verilir.²⁴⁶

Bu konuyu bir örnekle detaylandıralım:

"Horasan'da yeni evlenen bir çift, annesi ve babasıyla birlikte oturmaktadır. Yörenin geleneği olarak, oğlan, babası ile kadın ve çocuk konularını konuşmaz.

Aradan birkaç ay geçer ve oğlan askere gider. Devamlı karısını düşünür, hamile kalıp kalmadığını merak eder. Hanımına mektup yazıp durumu öğrenmek ister:

Ey mektup güzel mektup

Bizim ele var da gel

Bir iken iki olduk

Üç olduksa sor da gel

Mektubu alan babası durumu anlar ve şöyle bir cevap yazar:

Bahçeler dolu kiraz

Böyle mektup yine yaz

Tarlan mahsul vermedi

Dönüşünde yine kaz²⁴⁷

1.2.10. Mâni-Alkış İlişkisi

Dua, insanın kendisiyle içinde yaşadığı cemiyetin refah ve mutluluğunu istemek üzere Allah'a yaptığı bir hitap, bir sesleniş.²⁴⁸

²⁴⁵GÜZEL - TORUN, *Age.* , s. 215

²⁴⁶ELÇİN, *Age.* , s. 566

²⁴⁷DUYMAZ, *Age.* , sa. 87-88

²⁴⁸ELÇİN, *Age.* , s. 724

Dualar kendi başlarına müstakil bir form değildir. Bu sebeple mâni yahut koşma formlarının içerisinde kendilerini gösterebilmişlerdir. Bizim konumuzun mâni olması hasebiyle burada mâni formuna girmiş dualar üzerinden örnekler vereceğiz.

Ben bozdurmam bozdurmam

Mantomun ütüsünü

Allah başa vermesin

Eltinin kötüsünü

Odanın camı kırık

Gideli boynum buruk

Kimselere vermesin

Hüda böyle ayrılık²⁴⁹

1.2.11. Mâni-Kargış İlişkisi

Doğan Kaya, bedduaları şu şekilde tanımlar: Çaresiz olan, acı çeken, kötülüğe maruz kalan bir insanın rahatlamak, teskin olmak gayesiyle söylediği, kötü düşünce ve dilekleri kapsayan kalıplaşmış sözlerdir.²⁵⁰

Beddualar da dualar gibi müstakil bir form özelliği göstermezler. Tanımdan hareketle beddualar konusunda kalıplaşmış söz öbekleridir demek şekil konusunda açıklayıcı olacağı kanaatindeyiz. Bedduaların ayırımında belirli bir form göstermedikleri için şekil yönünden bir inceleme yapmanın doğru olmayacağı kanaatindeyiz. Bu sayede de duaların mâni formunda görülmesi mevzuu tezahür etmektedir ve asıl konumuz olan bu durumun örneklendirmesini yapalım.

Sıra sıra kavaklar

Yârim şeker ufaklar

Uslun uslun dökülsün

Seni öpen dudaklar²⁵¹

²⁴⁹KAYA, Age. , s. 118

²⁵⁰KAYA, Ay.

²⁵¹AYTEKİN, Feride, (2003), *Yâr Diye Diye Çorumlu Mâniler*, Kültür Ajans Yayınları, Ankara, s.154

Beddualar, muhtevası açısından her konuda söylenebilir. Bu konu zenginliği mânilerle birleşerek tabir yerinde ise bir konu cümbüşü ortaya çıkmıştır. Hem mânilerin konuları hem de bedduaların konuları ortaklık göstererek iç içe geçmişlerdir. Hemen hemen her konuda söylenebilen beddualar; kayınvalide-gelin bedduaları, feleğe edilen beddualar, şahıslara edilen beddualar, şehirlere edilen beddualar gibi daha pek çok konuyu içinde barındırabilir.

1.2.12. Mâni-Atasözü İlişkisi

Atasözleri, beşer cemiyetiyle birlikte doğmuş, onunla birlikte oba, boy ve oymak olarak asırlarca göçebe hayatı yaşamış ve nihayet gelişip özleşerek de ulus haline yükselmiş, medenileşmiş törelerdir.²⁵²

Atasözü: tarih seyri içinde, nesillerin yaşantısına dayanan kültür birikiminin oluşturduğu değişik safhalardaki hayat görüşünü, değişmez şekil ve anlayışla bir kavram hâlinde sergileyen anonim bir türdür.²⁵³

Mâni formu içerisinde muhteva açısından atasözlerine de rastlamak mevcuttur. Bu konu ile örnekleri sunalım:

Açılmıştır arası
Tükenmiştir parası
Bıçak yarası geçer
Geçmeyen dil yarası²⁵⁴

Yüzüğüm taşı elmas
Ahım yerlerde kalmaz
Ne saklarsın a güzel
Mızrak çuvala sığmaz²⁵⁵

1.2.13. Mâni-Deyim İlişkisi

Seyit Kemal Karaalioğlu'na göre deyim tanımı şu şekildedir: "Kendi öz anlatımından çok ayrı bir fikir anlatmaya yarayan kelime topluluğuna denir."

²⁵²DİLÇİN, Age. , s. XV

²⁵³ÖZTÜRK, Ali, (1985), *Türk Anonim Edebiyatı*, Bayrak Yayıncılık, İstanbul, s. 285

²⁵⁴OKTÜRK, Age. , s. 94

²⁵⁵ÇATIKKAŞ, Age. , s. 34

Deyimler; anlatımı güçlendirmek, anlamsal yoğunluğu ve derinliği artırıp ifade edilmek istenen sözleri daha kısa bir şekilde dile getirmek, söz söylemeyi daha etkili bir hale getirmek için kullanılan söz öbekleridir. Bu söz öbekleri, mânilerin içerisine kendilerini yerleştirmişler ve mânilerin engin manalarına daha da fazla derinlik kazandırmışlardır. Bu konudaki örneklerimizi şu şekilde verelim:

Çıkayım dağlara ben
Bakayım yollara ben
Bir gün hasret çekmezken
Dayandım yıllara ben

Dağda gül biter oldu
Hasretin yeter oldu
O benim nazlı yârim
Gözümde tüter oldu²⁵⁶

Anan unun elesin
Seni sevdim bilesin
Benim boynumu büktün
Teneşire gelesin

Akan sular bulanık
İçemem bağrım yanık
Bu sevdâ nasıl böyle
El uyur ben uyanık

Ak koyun meler geçer
Ah baştan neler geçer
Düşman sözü sıyrır
Dostunki deler geçer²⁵⁷

²⁵⁶ OKTÜRK, *Age.*, sa. 35-37

²⁵⁷ AYTEKİN, *Age.*, sa. 12-21

İKİNCİ BÖLÜM

**KONYA'DA MÂNİ SÖYLEME GELENEĞİ VE KONYA MÂNİLERİNİN
TASNİFİ ÜZERİNE**

2.1. KONYA'DA MÂNİ SÖYLEME GELENEĞİ

Mâni söyleme geleneği Anadolu ve Anadolu dışında çok geniş bir Türk coğrafyasına yayılmıştır. Mâni söyleme yüzyılların deneyiminden süzülerek biçimlenmiş, belirli kuralları olan, kuşaktan kuşağa aktararak günümüze ulaşmış bir gelenektir. Mâniler Türk toplum hayatının ifadesi, milli bilinç ve duygu beraberliğinin bir göstergesidir. Maniler halk ruhunun yansıtıcısıdır. Toplumun yapısına ait izleri, düşünceleri, yöresel gelenek ve göreneklerin izlerini manilerde görebiliriz.²⁵⁸

Erman Artun, Adana'da düğün esnasında uygulanan mani söyleme geleneği üzerine farklı bir araştırma daha yapmıştır. Bu araştırmayı vermek istiyoruz.

“Mani söylemeden önce, dinleyicileri hazırlama aşaması olur. Toplulukta maniciliğiyle tanınan biri varsa, önce onun mani söylemesi beklenir. Genellikle yaşlıların mani söylemesi veya ‘Haydi kızlar mani atışın.’ demeleri beklenir. Mani söylenirken, manici ortaya alınır. Dinleyenler daire olarak çevresinde otururlar. Evlenme törenlerinde düğün evine gelen konuklar kapıda karşılanarak karşılama manileri söylenir.

Mani söylenirken dinleyiciler maninin konusuna, söylenme nedenine göre uygun tavırlar takınırlar. Dinleyici, mani üzüntülüysenüz üzüntülü, neşeliysen neşelidir. Maniler bazen birinin üzerine söylenir. Dinleyiciler maninin kimin için atıldığını anlamak için dikkatle maniye dinlerler, kulakları manide, gözleri manicidedir. Gelin kaynana manilerinde çok gülünür. Özel olarak bir kıza veya bir delikanlı için söylenirse manalı manalı gülünür. Maniler aracılığıyla manilerin kime söylendiği bulunmağa çalışılır. Dinleyici maniye göre etkilenir; bazen maniyle özdeşleşerek sevinir, üzülür. Mani söylerken efkârlı, sessiz, duygulu olup gözyaşını tutamayanlara rastlanır. Maniye meraklılar, sözleri ezberlemeye çalışır. Mani söylerken konuşup dikkati dağılanlar hoş karşılanmaz, uyarılır. Öğüt, ders çıkarılan manilerde, başla tasdik gözlenir.

Mani söylenirken çibidik (alkış) çalınır, pullu işi mendil sallanır. Neşeli manilerde darbuka çalınır, kaşık çatırdatılır (çalınır). Maniciler ellerinde, ayrılık

²⁵⁸ ARTUN, Erman, (2006), “Türk Halk Kültüründe Mani Söyleme Geleneği, Manilerin İletişim Boyutu ve İşlevselliği”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-7 Kasım 2006, Fethiye, s. 21

manileri söylerken mendil, kavuşma isteği olan manileri söylerken yüzük bulundururlar. Mani söylerken, söylenilen maninin konusuna uygun olarak o an orada bulunan bazı eşyalar kullanır. Bunlar genellikle mendir, yazma, çiçek, bayrak, vb. dir. Sevgi manilerde çiçek, asker manilerinde bayrak bulunur...²⁵⁹

Asıl konumuz olan Konya’da mâni söyleme geleneği üzerine 1926 yılında Sadettin Nüzhet tarafından yayınlanan Konya Vilâyeti Halkiyat ve Harsiyatı adlı kitabında bu konu üzerine şu ifadeleri belirtir:

“Konya’da ma’nileri hanımlar, kızlar yakıyor etme kıvratılırken veya kış gecelerinde (söğündürme çöpü, lâle çöpü) oyunu oynarlarken yahud tali’ kesesinden ma’ni çekerlerken söylerler bir tas içindeki suda üzerinde iplik sarılı kamış masurası ve elinde fır fır dönen ve bu ıslak ipliği büken iyi bulunan hanımlardan biri bir ma’ni söyler yanındaki buna cevap verir. Diğer bir ma’ni söyler, öteki cevap verir. Ve böylece bir oda, bir salonda bulunan hanımların hepsi ma’ni söylemiş olur.

Söğündürme çöpü lâle çöpü oyunu şöyle oynanır: Bir evde toplanan kadın ve kızlardan arzu edenler bir halka teşkil ederler ve bu halkanın ortasına bir semadan kurulan içlerinden biri eline süpürge çöpü alır. Mumda yakar “süpürge çöpü lale çöpü” diye bağırarak sağındakine verir. O da aynı nakaratla sağındakine geçirmeye söylemek mecburiyetinde bir çöp yeniden yakılır ve evvelki gibi dolaştırılır. Bu oyun gençler ve bilhassa çocuklar için çok eğlencelidir.

Evvelce Konya’da ve şimdi Karaman gibi bazı kasabalarımızda kadınlar, kızlar bir yerde toplandıklarında evvelce yazılmış ma’nileri ihtiva eden bir keseyi ortaya getirirler. Çocukların birine kur’a yahut piyango kâğıtları gibi yuvarlak bükülmüş kâğıtları herkesin tali’ini birer birer çekdirirler. Çıkan kâğıtları hanımlardan biri okur. İyi çıkarsa sahibi sevinir diğerleri de kutlarlar. Çıkmazsa az çok kederlenir. Şu halde ma’nilerimiz alâlade türkülerimiz gibi değildir. Bunlarda sihri ve icârı şamanilik ve ilhanlık devrelerine aid anane kuyusu mevcuddur. İyi tedkik ve te’mik edilmek lazımdır. Zaman geçdikçe, ihtiyarlık oldukça ma’niler gaib olmaktadır.”²⁶⁰

Saadettin Nüzhet Ergun'un yaptığı açıklamadan anlaşıldığı üzere oyun-niyet (fal, yorum)-gelenek üçlemesi etrafında oluştuğu görülmektedir. Sadettin Nüzhet'in son

²⁵⁹KAYA, **Age.** , sa. 472-473

²⁶⁰ERGUN, **Age.** , sa. 166-167

paragrafında dile getirdiği durum ise mânilerin bin dokuz yüzlü yılların henüz ilk çeyreğinden itibaren kaybolmaya başladığını dile getirmiştir. Bu durum, bize geleneğin zayıfladığını gösterir. Bunlardan ziyade gelenek açısından Konya'da ramazan bayramlarında davulcuların söylediği mâniler, asker uğurlamalarında yahut asker yolu gözleme esnasında dile getirilen mâniler, kız isteme-kına-düğün, doğum-ölüm gibi hayatın geçiş evrelerinde söylenen mâniler olmak üzere çeşitlenmişlerdir.

Son olarak bizim araştırmamıza göre Konya'da mâni söylemek yerine kullanılan terimler; mâni demek, mâni atmak, mâni çıkırmak gibi ifadeler kullanıldığı tespit edilmiştir.

2.2. KONYA MÂNİLERİNİN TASNİFİ ÜZERİNE

Mânilerin tasnifi üzerine araştırmacıların yaptıkları çalışmaları ilk kısımda detaylıca vermiştik. Bu çalışmaları esas alarak biz de derlenmiş mânilerin şekil ve nevilerine nazaran belirli ölçülerde bir tasnif hazırladık.

2.2.1. Şekil Yönünden Mâniler

2. 2. 1. 1. Hece Sayısı Yönünden Mâniler

2. 2. 1. 1. 1. Hece Ölçüsü Yediden Az Olan Mâniler

2. 2. 1. 1. 2. Hece Ölçüsü Yedi Olan Mâniler

2. 2. 1. 1. 3. Hece Ölçüsü Yediden Çok Olan Mâniler

2. 2. 1. 1. 4. Hece Ölçüsü Düzensiz Olan Mâniler

2. 2. 1. 2. Dizelerine Göre Mâniler

2. 2. 1. 2. 1. Düz (Tam) Mâniler

2. 2. 1. 2. 2. Cinaslı (Kesik) Mâniler

2. 2. 1. 2. 3. Artık (Yedekli) Mâniler

2. 2. 1. 2. 4. Müstezat (Gedikli-Çift Ölçülü) Mâniler

2. 2. 1. 3. Kâfiye Örgüsüne Göre Mânilerin Tasnifi

2. 2. 1. 3. 1. Kafiye Örgüsü a a a Şeklinde Olan Mâniler

2. 2. 1. 3. 2. Kafiye Örgüsü a a a a Şeklinde Olan Mâniler

- 2. 2. 1. 3. 3. Kafiye Örgüsü a a b b Şeklinde Olan Mâniler
- 2. 2. 1. 3. 4. Kafiye Örgüsü a a b b x b Şeklinde Olan Mâniler
- 2. 2. 1. 3. 5. Kafiye Örgüsü a a b x b Şeklinde Olan Mâniler
- 2. 2. 1. 3. 6. Kafiye Örgüsü a a x a Şeklinde Olan Mâniler
- 2. 2. 1. 3. 7. Kafiye Örgüsü a b a b Şeklinde Olan Mâniler
- 2. 2. 1. 3. 8. Kafiye Örgüsü a x a Şeklinde Olan Mâniler
- 2. 2. 1. 3. 9. Kafiye Örgüsü x a x a Olan Mâniler
- 2. 2. 2. Hazırlanış ve Uygulanışlarına Göre Mâniler
 - 2. 2. 2. 1. Niyet, Fal, Yorum Mânileri
 - 2. 2. 2. 2. Katar Mâniler
 - 2. 2. 2. 3. Karşılıklı Mâniler
 - 2. 2. 2. 4. İş Yaparken Söylenen Mâniler
 - 2. 2. 2. 5. Sorulu Cevaplı Mâniler
- 2. 2. 3. Konularına Göre Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. Sevda Mânileri
 - 2. 2. 3. 1. 1. Adak İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 2. Araya Engellerin Girmesi İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 3. Ayrılık İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 4. Cinsellik İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 5. Çapkınlık İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 6. Davet İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 7. Dert-Sıkıntı-Keder İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 8. Dilek-İstek-Koşul İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 9. Fedakârlık İle İlgili Mâniler
 - 2. 2. 3. 1. 10. Gizli Sevda İle İlgili Mâniler

- 2. 2. 3. 1. 11. Gurur-Kibir İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 1. 12. Sevgiliden Haber Sorma İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 1. 13. Hasret İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 1. 14. Sevdadan Hastalanma
- 2. 2. 3. 1. 15. Kader
- 2. 2. 3. 1. 16. Kanaat
- 2. 2. 3. 1. 17. Karşılıksız Sevgi
- 2. 2. 3. 1. 18. Kavuşma
- 2. 2. 3. 1. 19. Kıskançlık
- 2. 2. 3. 1. 20. Küçümseme
- 2. 2. 3. 1. 21. Küskünlük
- 2. 2. 3. 1. 22. Mutluluk
- 2. 2. 3. 1. 23. Abartma
- 2. 2. 3. 1. 24. Naz
- 2. 2. 3. 1. 25. Övgü
- 2. 2. 3. 1. 26. Özlem
- 2. 2. 3. 1. 27. Pişmanlık
- 2. 2. 3. 1. 28. Sabır-Sabırsızlık
- 2. 2. 3. 1. 29. Sadakat
- 2. 2. 3. 1. 30. Sevgilinin Güzellik Unsurları
- 2. 2. 3. 1. 31. Sevgiliyle Karşılaşma
- 2. 2. 3. 1. 32. Sitem
- 2. 2. 3. 1. 33. Şikâyet
- 2. 2. 3. 1. 34. Tehdit
- 2. 2. 3. 1. 35. Telmih

- 2. 2. 3. 1. 36. Teselli
- 2. 2. 3. 1. 37. Teşbih
- 2. 2. 3. 1. 38. Unutma-Unutmak-Unutulmak
- 2. 2. 3. 2. Aile Bağları İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 2. 1. Anne-Baba İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 2. 2. Dayı İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 2. 3. Enişte İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 3. Akrostiş Mânileri
- 2. 2. 3. 4. Alkış Mânileri
- 2. 2. 3. 5. Anne-Çocuk Mânileri
- 2. 2. 3. 6. Askerlik Mânileri
- 2. 2. 3. 7. Ay-Gün-Yıl İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 8. Bekârlık İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 9. Bitkilerle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 10. Davulcu Mânileri
- 2. 2. 3. 11. Dedikodu Üzerine Söylenmiş Mâniler
- 2. 2. 3. 12. Efsun ve Büyü İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 13. Felek İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 14. Gelin-Kaynana Mânileri
- 2. 2. 3. 15. Gelin-Görümce Mânileri
- 2. 2. 3. 16. Giysilerle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 17. Gurbet Mânileri
- 2. 2. 3. 18. Hakaret Mânileri
- 2. 2. 3. 19. Hayatın Geçiş Süreçleri İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 19. 1. Evlilik İle İlgili Mâniler

- 2. 2. 3. 19. 2. Ölüm İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 20. Hayvanlarla İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 21. Kişi Adları İle Kurulu Mâniler
- 2. 2. 3. 22. Kargış Mânileri
- 2. 2. 3. 23. Kına Mânileri
- 2. 2. 3. 24. Kızlar ve Oğlanlar İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 25. Manevî Duygular İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 25. 1. Tasavvufi Konuları İçeren Mâniler
- 2. 2. 3. 25. 2. Dini Konuları İçeren Mâniler
- 2. 2. 3. 26. Mâni İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 27. Mektup Mânileri
- 2. 2. 3. 28. Meslek Mânileri
- 2. 2. 3. 29. Mezar Taşı Mânileri
- 2. 2. 3. 30. Milli Duygu İhtiva Eden Mâniler
- 2. 2. 3. 31. Ramazan Mânileri
- 2. 2. 3. 32. Şehir Adları İle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 33. Tarihi Şahsiyetlerle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 33. 1. Milli Şahsiyetlerle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 33. 2. Tasavvufî Şahsiyetlerle İlgili Mâniler
- 2. 2. 3. 34. Yiyeceklerle İlgili Mâniler

2.2.1. Şekil Yönünden Mâniler

2.2.1.1. Hece Sayısı Yönünden Mâniler

Derlenmiş mânileri incelediğimizde, hece sayısı bakımından dört kısımda inceleme kararı verdik. Mânilerin hece ölçülerine baktığımızda, dört kısma ayırmamızın gerekli olacağını düşündük. Mânilerin hece ölçülerine göre tasniflerinde, üç dizenin hece ölçüsü aynı olup bir dizenin hece ölçüsü farklı olursa, hâkim ölçü, metnin bütününe referans alınır. Biz de bu görüşe katılmaktayız. Fakat incelememizin şekil yönünden olması itibari ile burada bir tasnif başlığı altında düzensiz ölçülü olanları verme gereksinimi duyduk.

2.2.1.1.1. Hece Ölçüsü Yediden Az Olan Mâniler

Mâniler genellikle yedili hece ölçüsü ile teşekkül etmişlerdir. Fakat anonim halk edebiyatının genel özelliklerinden birisi olan irticalen söyleme geleneği, hece sayılarında katı bir düzeni gerektirmez. Bu sebeple mâniler bazı durumlarda yedili hece ölçüsünden daha az olarak icra edilirler. Konya mânileri içerisinde tespit ettiğimiz yedili hece ölçüsünden az olan mâniler oldukça az sayıdadır.

Develi toylak
Severler aylak
Sen kimin yârisin
Her yanın oynak (1054)

Nerde harman
Ben ora varmam
Nerde börek
Ben orda gerek
Nerde iş
Ben ordan siviş (835)

Bkz. : 1055, 1403

2.2.1.1.2. Hece Ölçüsü Yedi Olan Mâniler

Mânilerde genellikle 7 li hece ölçüsü kullanılır. Konya mânileri arasında tespit ettiğimiz en çok oran bu tasnife girmektedir.

Yaylı yaylı havada
Bir kuş vurdum yuvada
İkimize bir ölüm
Kalmayalım burada (310)

Guguli tavucağım
Folda yatıyo folda
Göresledim annemi
Gözlerim kaldı yolda (311)

Bkz. :

312, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 322, 323, 324, 325, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 346, 349, 350, 352, 354, 359, 360, 361, 363, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 381, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 421, 423, 424, 425, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 444 ...

2.2.1.1.3. Hece Ölçüsü Yediden Çok Olan Mâniler

Konya mânileri içerisinde hece ölçüsü 7 den çok olan mânilere de rastlamaktayız.

Ana kapısı altın yapısı
Eller kapısı demir yapısı
Odun getirsem çürük derler
Çorba yapsam cıvık derler (313)

Karenfil ekeceğim oğlan
 Yeleş dikceğim oğlan
 Varacağam diyeceğim
 Seni delirtceğim oğlan(321)

Bkz. :

362, 364, 365, 366, 367, 429, 439, 440, 441, 445, 446, 476, 482, 484, 485, 507,
 513, 517, 520, 581, 583, 588, 590, 591, 610, 611, 656, 746, 837, 838, 947, 957, 958,
 959, 960, 964, 966, 983, 984, 1024, 1025, 1032, 1051, 1067, 1246, 1274, 1276, 1307,
 1321, 1325, 1368, 1381, 1430, 1444, 1445, 1473, 1502, 1503, 1571, 1597, 1598, 1599,
 1629, 1654, 1659, 1685, 1686, 1807, 2085, 2090, 2092, 2093, 2169, 2174, 2459

2.2.1.1.4. Hece Ölçüsü Düzensiz Olan Mâniler

Anonim halk edebiyatı ürünü olan mâniler, irticalen icra edilirler. Bu tür icralarda şekilden ziyade ezgisel bir yaklaşım mevcuttur. Fakat çalışmamız gereği mânileri şekil yönünden bir tasnife aldığımızda düzensiz ölçülü olanlarına da rastlamaktayız.

Verme annem verme
 Beni eller kapısına
 Kıyma bana
 Verme el kapısına (314)

Bir yıl yaşasam da hiç
 Bin yıl yaşasam da hiç
 Bu dünya bir hiç
 Mutlu oldukça bir kadeh iç (326)

Bkz. :

345, 347, 348, 353, 355, 356, 357, 358, 380, 382, 410, 411, 412, 413, 414, 415,
 416, 417, 419, 420, 422, 426, 427, 428, 430, 431, 442, 448, 452, 455, 457, 460, 464,

468, 473, 475, 487, 497, 498, 504, 508, 510, 511, 514, 516, 518, 519, 522, 524, 527, 528, 532, 546, 550, 553, 554, 558, 559, 564, 573, 576, 577, 579, 580, 582, 584, 585, 586, 587, 589, 592, 595, 600, 602, 603, 604, 606, 607, 608, 609, 612, 613, 620, 621, 622, 623, 624, 629, 630, 640, 644, 645, 646, 647, 649, 650, 651, 653, 657, 658, 659, 660, 664, 668, 682, 688, 690, 692, 698, 703, 704, 721, 731, 744

2.2.1.2. Dizelerine Göre Mâniler

2.2.1.2.1. Düz (Tam) Mâniler

Düz mâniler, diğer bir ismi ile tam mâni olarak literatürde yerini almıştır. Bu biçim genellikle; birinci, ikinci ve dördüncü dizeleri birbiriyle kafiyeli, cinassız bir şekilde teşekkül etmiş mâniler olarak nitelendirilmektedir. Düz mânilerin dikkat çeken bir diğer özelliği ise en çok söylenen mâni çeşidi olmasıdır.

Konya mânileri üzerine yaptığımız araştırmada, çeşitlenme açısından en çok şeklin düz mânilere ait olduğu gözlemlenmiştir. Tespitimize göre mânilerin üçte ikilik kısmı düz mânidir. Tabi bu düz mâniler içerisinde geleneğin günümüzdeki durumuna paralel olarak bazı bozulmalar gözlemlense de umumiyetle şekil korunmuştur. Bu konudaki örnekleri verelim:

Ben bir gümüş gutuyum
Yar yanında mutuyum
Buluvurûn yârimi
Üç gün oruç dutuyum (1)

Galenin ardu pınar
Elini soksan donar
Ne gelin oldum ne kız
Ciğerim ona yanar (449)

2.2.1.2.2. Cinaslı (Kesik) Mâniler

Mânilerin birinci dizesi yediden az olanlarına kesik mâni denir.²⁶¹ Ali Çelik, Trabzon mânileri üzerine yaptığı çalışmada bu tanımı getirmiştir. Fakat bu tanım yalnız kesik mânileri kapsadığı için biz, Doğan Kaya'nın tanımına bağlı kalmayı yeğliyoruz. Doğan Kaya ise kesik mânilerle cinaslı mânileri eşdeğer olarak görmüş ve tanımını bu çeşitlenmeyi aynı başlık içerisinde vermeyi uygun görmüştür. Kesik mâni diye tabir edilen çeşitlenme de cinaslı olma özelliği göstermektedir. Aralarındaki fark; kesik mânilerin ilk dizelerinin yediden az oluşu, cinaslı mânilerin ise böyle bir kalıba bağlı kalmayıdır. Kısacası cinaslı mânilerin kesik mânileri de kapsadığı kanaatinde olduğumuzu belirterek, Doğan Kaya'nın bu tanımını şu şekilde aktarıyoruz: "Genellikle 4-5 olan cinaslı manilerin ilk dizesinde hazırlık sözüne yer verilir. Bu, mânide ayak vazifesi görür. Ayak, diğer dizelerde de birkaç anlama gelecek cinsten kelime veya kelimelerdir. Daha ziyade eskiden İstanbul Semâî Kahvelerinde ve İç ve Doğu Anadolu (Sivas, Erzurum, Kars...) ile Güneydoğu Anadolu (Diyarbakır, Urfa)'da söylenen bu manilerde, halkın iç dünyasının zevkinin, güzellik arayışının nadide örnekleri sergilenir."²⁶²

Bu tanımlardan hareketle cinaslı mâniler genellikle; Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu'da sıkça rastlanılan, İstanbul Semâî kahvelerinde de sıkça icra edilmiş, ilk dizeleri genellikle ayak vazifesi gören, yediden az yahut yedi heceli olan, ayakların diğer dizelerde farklı anlamlara gelmesiyle teşekkül etmiş bir mâni çeşididir diyebiliriz.

İncelediğimiz Konya mânileri içerisinde çok az rastladığımız bir çeşit olarak karşımıza çıkmaktadır. Mütemadiyen göç ile yahut âşık kahvelerindeki icralardan halkın kültürel belleğine kazınmış olduğunu düşündüğümüz bu mânilerin örneklerini verelim:

Ah o beni o beni

Kâhkül öpmüş o beni

Ben yârimi unutmam

Unutsa da o beni (82)

²⁶¹ÇELİK, Age. , s. 35

²⁶²KAYA, Age. , s. 477

Bu mânide görüldüğü üzere ilk dize yedi heceden az değildir aksine tam olarak yedi dizelidir. Burada da görüldüğü üzere cinaslı mânilerin ilk dizelerinin yediden az olması tam bir ölçüt değildir. Fakat mânilerin esasen sözlü geleneğe bağlı olmaları ve söyleniş biçimlerindeki ezgisel söyleyiş biçiminin etkisi ile ilk dizelerde tekrar kelimelerin görülmesi olağandır.

Gül düğümü gül düğümü
Çözölsün gül düğümü
Beni yâre verseler
Görseler güldüğümü (109)

Sürme beni sürme beni
Her göze sürme beni
Eşikte kölen olayım
Kapıda sürme beni (1747)

Bu iki mânide de görüldüğü üzere ilk heceler sekizli ölçüdedir. Araştırmacılar bu tipte olan mânileri ayaklı mâniler olarak sınıflandırır.

2.2.1.2.3. Artık (Yedekli) Mâniler

Asıl mâninin sonuna yeni dizeler eklenerek oluşturulan mânilerdir. Ali Çelik'in aktarımına göre artık mânilerde cinaslı uyak kullanılmamakla birlikte ilk dizeler anlamlı olmaktadır.²⁶³ Bu mâniler diğer çeşitlerine göre daha azdır. Bunun sebebini Doğan Kaya şu şekilde açıklamaktadır: "Ne var ki, dize sayıları fazla olan manilerin sayısı oldukça sınırlıdır. Bunun sebebi; kafiyeyle sözleri bulmanın doğurduğu güçlük ve bu tip manilerin akılda fazla tutulamamasıdır."²⁶⁴

Bu konuyu örneklerle aktaralım:

Gaynananın gevuru
Dini dilden ayırı
Gaynanayı n'etmeli
Merdivenden aşşağı itmeli
Yandım gelin dedikçe

²⁶³ ÇELİK, Age. , s. 39

²⁶⁴ KAYA, Age, s. 479

Altına odunu itmeli (272)

Çoban bana gar yolla

Al mendilini ser yolla

Mendil yolla düreyim

İyi oya sar bana

Yar olduğunu bileyim (510)

2.2.1.2.4. Müstezat (Gedikli-Çift Ölçülü) Mâniler

Müstezat mâniler kısaca; Anadolu sahasında pek rastlanmayan, genellikle Gagavuzlar ve Moldova Tatarları arasında görülen, a b c b kafiye şemasında olan mânilerdir. Müstezat terimini Sami Akalın, “Türk mâni dünyasında biçim bakımından en ilgi çekici”²⁶⁵ olduğunu düşündüğü bu mâniler için yakıştırmıştır. Müstezat terimine ise Doğan Kaya eleştiride bulunmuştur ve bu kavram yerine ya “çift ölçülü” ya da “gedikli mâni kavramının kullanılmasını önermiştir.

Konya mânilerinde incelemelerimizden hareketle çok ilginç olmakla birlikte bir hayli müstezat mâniye rastladık. Genel tanımlar itibari ile bu mâni çeşidinin Anadolu sahasında kullanılmadığını görmemiz karşısında Konya mânileri arasında pek fazlaca rastlanması ilgamizi çekti. Bizim düşüncemize göre Konya’da yaşayan Tatarlar tarafından bu şekil taşınarak geleneğin içerisine girmiş ve bu sayede çalışmamızı yaptığımız mahalde anonim halk edebiyatı mahsulleri arasında yerini almış olsa gerektir. Bu konudaki örnekleri verelim:

Yâr vuruldum vuruldum	a
Senin kara kaşına	b
Ne yazılar yazılmış	c
Ha bu garip başıma (89)	b

Annem yemek pişirir	a
Toprak tenceresinde	b
Gel yârim konuşalım	c
Mutfak penceresinde (143)	b

²⁶⁵ AKALIN, *Age.*, sa. VI-VII

Bu konudaki diğer örnekler incelenmek isterse şu numaralı mâniler incelenebilir:

146, 152, 153, 222, 238, 240, 311, 355, 394, 398, 400, 456, 459, 462, 479, 516, 559, 561

2.2.1.3. Kâfiye Örgüsüne Göre Mânilerin Tasnifi

Mânilerin en çok bilinen ve en çok kullanılan kafiye örgüsü a a x a 'dır. Bunun yanında mânilerin kafiye örgüsü üzerine ihtilafli olan konular da mevcuttur. Fakat bu konuları ilk bölümde detaylıca incelememiz hasebiyle sözü uzatmadan Konya mânilerinde tespit ettiğimiz kafiye örgülerini incelemek istiyoruz.

2.2.1.3.1. Kafiye Örgüsü a a a Şeklinde Olan Mâniler

Bu kafiye örgüsüne sahip mâniler anlaşıldığı üzere üçlük dizelerden oluşmuştur. Bu konudaki örnekleri verelim:

Gine doğdu ülker ile terazi	a
Al mendile buğladılar kirazı	a
Buna derler düşman garezi (263)	a
Bir hoca gelir serezden	a
Çıbığı var kirazdan	a
Biz size sorarız birazdan (1305)	a

Bakınız: 277, 512, 521, 581

2.2.1.3.2. Kafiye Örgüsü a a a a Şeklinde Olan Mâniler

İncelediğimiz Konya mânileri arasında a a a a kafiye örgüsüne sahip olanlar mevcuttur hatta bu örgüdeki mâniler a a x a örgüsünden sonra tespit ettiğimiz kafiye şemasına göre en fazla mâniler arasındadır.

Bugün ayın on dördü	a
Kız saçını kim ördü	a
Ördüyse yar ördü	a
Ay karanlık kim gördü (48)	a

Çeşmeleri yan yana	a
Su içtim kana kana	a
Seni doğuran ana	a
Olsun bana kaynana (102)	a

Bkz. : 183, 184, 197, 312, 352, 364, 365

2.2.1.3.3. Kafiye Örgüsü a a b b Şeklinde Olan Mâniler

Konya mânileri arasında tespit ettiğimiz a a b b kafiye örgüsünde mânilerde mevcuttur. Bu kafiye örgüsündeki mânilerin sayısı pek fazla değildir.

Yol boyunda iki kaz	a
Biri ala biri boz	a
Ala senin boz benim	b
Gelin senin kız benim (1433)	b

Arabamın zembili	a
Çek başına sümbülü	a
Niğdecen de zengini	b
Arabada bul dengini (1553)	b

Bkz. : 7, 139, 176, 186, 219, 313, 440, 441, 1304, 1647

2.2.1.3.4. Kafiye Örgüsü a a b b x b Şeklinde Olan Mâniler

Konya mânileri içerisinde bu örgüye sahip tek mâni tespit ettik. Bu örgüde olan mâninin artık mâni olduğunu ve aslında a a b b kafiye örgüsünün üzerine haricen x b örgüsünde bir eklenti yapılarak oluşturulduğunu görmemiz mümkündür. Bu konudaki tek örneğimizi verelim:

Gaynananın gevuru	a
Dini dilden ayrı	a
Gaynanayı n'etmeli	b
Merdivenden aşşığı itmeli	b
Yandım gelin dedikçe	x
Altına odunu itmeli (272)	b

2.2.1.3.5. Kafiye Örgüsü a a b x b Şeklinde Olan Mâniler

İncelediğimiz mâniler arasında bu tipte kafiye örgüsüne sahip olan bir tane mânî tespit edebildik. Bu tespitimize ait örneği verelim:

Çoban bana gar yolla	a
Al mendilini ser yolla	a
Mendil yolla düreyim	b
İyi oya sar bana	x
Yar olduğunu bileyim (510)	b

2.2.1.3.6. Kafiye Örgüsü a a x a Şeklinde Olan Mâniler

Bilindiği üzere mânî tipinde en çok kullanılan kafiye örgülerinden birisi a a x a şeklinde olanlardır. Mânî formu ile adeta özdeşleşmiş olan bu örgü tipinden Konya manlier içerisinde pek fazlaca tesbit ettik. Konya mânilerinin kafiye örgülerine bakıldığında takribi üçte ikilik kısmını a a x a örgüsü oluşturur. Bunların bir kısmını örnek olarak verelim:

Garanfil oymak oymak	a
Olur mu yâre doymak	a
Yâre doydum diyenin	x
Caizdir boynunu vurmak (5)	a
Yaş üzüm barnak gibi	a
Yiyelim gaymak gibi	a
Sen ordan ben burdan	x
Coşalım ırmak gibi (1799)	a

Bkz. : 4, 5, 6, 8, 9, 804, 805, 806, 2459, 2460, 2461 ...

2.2.1.3.7. Kafiye Örgüsü a b a b Şeklinde Olan Mâniler

Derlenmiş mâniler arasında rastladığımız bu kafiye örgüsü, düşüncemize göre, daha geç dönemlerde oluşmuş olsa gerektir. Bunun nedenini ise mânilerin ilk örneğinin x a x a örgüsünde olmasını düşünmemiz ve bu ilk örgü düşüncesine daha yakın olması sebebiyledir. a a x a örgü şeklinin kafiye oluşturulması kolay ve icra açısından da ilk ve üçüncü dizelerin serbest oluşu icranın yapılmasına yardımcı olmuş olmalıdır. Bu bakımdan bu örgü tipi daha pirimitif özelliklere sahip diyebiliriz. Fakat a b a b şekli; icra açısından zor, kafiye oluşturulması açısından meşakkatli, ezgisel açıdan da daha armoniktir. Bu özellikler yan yana getirildiğinde ise a b a b şekli kanaatimizce daha çok geç dönemlerde ortaya çıkmış olsa gerektir.

Bu örgüdeki örneklerimizi şu şekilde verelim:

Çimene basma yârim	a
Çimeni eziyorsun	b
Kusura bakma yârim	a
Maymuna benziyorsun (63)	b
Yatma çayır üstüne	a
Uyur uyanamazsın	b
Verme beni ellere	a
Görür dayanamazsın (795)	b

Bkz. :97, 112, 569, 575, 689, 796, 842

2.2.1.3.8. Kafiye Örgüsü a x a Şeklinde Olan Mâniler

Konya mânileri arasında bu tipte bir kafiye örgüsüne sahip mânilere rastladık. Bu tipte olan mâniler örgüden de anlaşılacağı üzere üçlü dize şeklindedirler. Bu üç dizeli mâniler muhtemelen belirli bir dörtlüğün genellikle ilk dizinin kaybolması yahut unutulması ile ortaya çıkmış mâniler olduğu düşüncesindeyiz. Bu tipte incelediğimiz mânilerin dörtlü varyantlarına da rastlamamız bizi böyle bir düşünceye götürdü. Ayrıca üçlük mâniler okunduğunda dört dize olmayışlarının doğurduğu armonik eksiklik ve anlam bakımından bir yavanlık olduğu anlaşılacaktır. Bu konuyu tabi ‘‘Bütün üçlük

mâniler için genelleyebilir miyiz?’’ sorusunun yanıtına, bu konudaki araştırma eksikliğinden ötürü cevap veremiyoruz. Fakat Konya mânileri adı altında yaptığımız araştırmanın üç dizeli mânileri için bu savımızın geçerli olduğu kanaatindeyiz.

Bu konudaki örneklerimizi aktaralım:

Yerine gül dikseler	a
Kızın aşkını	x
Sevdiğine verseler (94)	a

Gümbürdesin ortası	a
Babam sana kız vermez	x
Git len eşek sıpası (107)	a

94 ve 107 numaralı mânilerin cümle yapısına bakıldığında bir nesne eksikliğinin mevcut oluşu anlaşılabacaktır. Yani 107 numaralı mâninin ilk dizesinde ‘‘Gümbürdesin ortası’’ derken neyin ortasının gümbürdemesinden bahsedildiği anlaşılamamaktadır. Akla gelecek ilk şeyin davul olması bizim savımızın üzerini örtmeyecektir. 94 numaralı mânide de aynı durum mevcuttur. Neyin yerine gül dikileceği açıklanmamıştır.

Bu örneklendirdiğimiz durumlardan hareketle Konya mânileri içerisinde geçen üç dizeli mânilerin aslen dört dizeli oldukları fakat daha sonraları bazı etkenlerle ilk dizelerinin unutulmuş olmaları ihtimali ile ortaya çıktıklarını söyleyebiliriz. Tabi bu düşüncemizin dışında kalabilecek maniler de mevcuttur. Bunları da örneklendirelim.

Tanburu düzen bilir	a
Ayrılığın derdini	x
Güzeli seven bilir (113)	a

Bu mânide herhangi bir somut eksiklik olmasa da ezgisel bir eksiklik kendini göstermektedir. Fakat bizim verdiğimiz örneklerin dışında olduğundan bunu istisna olarak kabul ediyoruz.

Üçlü dize ile oluşturulmuş diğer mâniler için bakınız: 111, 236, 537.

2.2.1.3.9. Kafiye Örgüsü x a x a Olan Mâniler

Çalışmamızdakafiye örgüsü x a x a şeklinde olan mânilere fazlasıyla rastladık. Konya mânileri içerisinde tam mânilerin kafiye örgüsünden sonra en çok kullanılan kafiye şeklinin x a x a olduğunu tespit ettik. Bu kafiye örgüsündeki mânilerin ilk şekillerden olduğu düşünülmekteydi. Bu kafiye örgüsünün söyleme kolaylığı sağlaması kanaatimizce fazla kullanılmasına sebep niteliğindedir. Bu konudaki örnekleri sunalım:

Ayakkabım bağını	x
Bağlar mısın sevdiğim	a
Başka bir yâr verseler	x
Alır mısın sevdiğim (68)	a
Makinemin sesini	x
Çıksın annen dinlesin	a
Sevdiğime vermezse	x
Evladım var demesin (561)	a

Bkz. : 83, 89, 100, 103, 141, 143, 145, 146, 222, 235, 238

2.2.2. Hazırlanış ve Uygulanışlarına Göre Mâniler

Mânilerin anonim halk şiirinin en yaygın türü olmaları, hemen hemen her ortamda söylenilebilmelerine olanak sağlamıştır. Bu sayede mânilerin söylendikleri ortamlar çok çeşitlilik arzeder. Mâniler, bu ortamlar içerisinde yüklendiği fonksiyona göre çeşitli adlar alır. Geleneğin günümüze yansımaları bakımından halk edebiyatı ürünlerinin söylendiği ortamların pek çoğu kaybolmaya yüz tutmuştur. Bu durumdan hareketle mânilerin konu bakımından tasnifi epeyce zorlaşmıştır.

Konya mânileri üzerine yaptığımız araştırmada, konu bakımından tasnifleri yaparken pek tabi zorlandık. Bunun sebebini de daha önce açıklamıştık. Bununla birlikte kullandığımız tasnifin ana hatları, Doğan Kaya'nın Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü adlı yapıtında verdiği tasnife yaklaşık olarak paralellik göstermektedir. Bunun yanında daha pek çok tasnif inceledik ve bu tasniflerden de yararlandık. Bu yararlandığımız tasnifleri, kaynakça kısmında detaylıca verdik.

2.2.2.1. Niyet, Fal, Yorum Mânileri

Konya’da niyet mânilerinin nasıl icra edildiği hususundaki bilgiye Sadettin Nüzhet’in Konya Vilâyeti Halkiyat ve Harsiyatı adlı çalışmasından erişiyoruz. Bu kitaptaki bilgilerden hareketle Konya’da genellikle kadınların kış gecelerinde ‘‘lale çöpü’’ yahut ‘‘söğündürme çöpü’’ diye adlandırdıkları oyunu oynarken tali’ kesesinden kâğıt çekip mâni söylediklerini öğreniyoruz. Saadettin Nüzhet, bu oyunun nasıl oynandığı hususunda bilgileri de vermiştir.

‘‘Söğündürme çöpü lâle çöpü oyunu şöyle oynanır: Bir evde toplanan kadın ve kızlardan arzu edenler bir halka teşkil ederler ve bu halkanın ortasına bir semadan kurulan içlerinden biri eline süpürge çöpü alır. Mumda yakar ‘‘süpürge çöpü lale çöpü’’ diye bağırarak sağındakine verir. O da aynı nakaratla sağındakine geçirmeye söylemek mecburiyetinde bir çöp yeniden yakılır ve evvelki gibi dolaştırılır. Bu oyun gençler ve bilhassa çocuklar için çok eğlencelidir.’’²⁶⁶

Bu konudaki örneklerimizi verelim:

Garañfilsîñ darçıñsîñ

Niçin böyle hırçınsın

Ne böyüksüñ ne güççük

Tam benim harcımsın (4)

Dört numaralı mâninin muhtemelen tali’ kesesinden çıkmış olma ihtimali üzerinde duruyoruz. Bu keseden tali’ kâğıdı çeken bir kızın şansına çıkmış olsa gerektir ki bu şans kâğıdı için ne kadar mutluluk duyduğuna da şüphe etmiyoruz.

Mâni mânidar ola

Cebin dolu nar ola

Mâni kime çıkarsa

Talih ona yar ola (134)

İpek kuşak beldedir

Saçakları yerededir

Dünyayı güzel olsa

Gine gönlüm sendedir (1470)

²⁶⁶ERGUN, Age. , s. 167

2.2.2.2. Katar Mâniler

İlk dizelerin cümle başları muayyen kelimelerle ve ya söz öbekleri ile başlayan birbirlerinden farklı fakat anlamsal bakımdan bir bağları bulunan mânilere katar mâniler adını verebiliriz. Katar mânilerde görülen bu belirli kelimeleri genel olarak Doğan Kaya, Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü adlı eserinde şu şekilde tespit etmiştir: “Söz gelişi; ‘Altın yüzük’, ‘Armut dalda’, ‘Ay doğar..’, ‘İleyen’, ‘Kadife’, ‘Karanfil’ ve ‘Şu gelen’ şeklinde başlar.”²⁶⁷

Konya mânileri içerisinde yaptığımız araştırmada on sekiz tane katar mânî tespit ettik. Bu mâniler sırasıyla; Ay doğar, Çarşamba, Çay İçinde, Çaya indim, Çeşme başında, Çil dabakda, Deniz dibinde, Develi, Eyup geder, Fırın üstünde, İndim guyu başına, İndim guyu dibine, İnne sokdum, Kaleden indim, Karpuz kesdim, Pencereden, Su gelir, Şu dağlar ile başlayan mâniler, Konya mânileri içerisinde tespit ettiğimiz katar mâniler olarak karşımıza çıkmaktadır. Katar mânilerin fazlalığı sebebiyle, sadece “Ay doğar” ile başlayan, “Su gelir” ile başlayan ve “İnne sokdum” ile başlayan katar mânileri vermeyi uygun görüyoruz.

“Ay doğar” ile başlayan katar mâniler:

Ay dogar gidiyim ben
Tanrım niydeyim ben
Canım yâre kurban
Dönmeşe nideyim ben (241)

Ay doğar sini gibi
Sallanır selvi gibi
Yârin kokusu gelir
İlkbahar gülü gibi (242)

Ay doğar azmak ister
Al yanak yazmak ister
Şu benim deli gönlüm
Yâre kavuşmak ister (243)

²⁶⁷KAYA, Age. , s. 481

Ay doğar ensesine
 Uyandım an sesine
 Yârim keklik ben avcı
 Gideyim ensesine (332)

Ay doğar elek gibi
 Gün avar melek gibi
 Yârin kokusu gelir
 Turfanda kelek gibi (333)

Ay doğar sini gibi
 İkîndin günü gibi
 Öyle bir yarım var ki
 Isparta gülü gibi (552)

Ay doğar ayan beyan
 Gün doğar beyan ayan
 Yatağına uzanmış
 Uyan askerim uyan (617)

Ay doğar sini gibi
 İkîndin günü gibi
 O yariñ kokusu gelir
 Baharın gülü gibi (763)

Ay doğar gediğinden
 Bilirim geydiğinden
 Canım yarıma kurban
 Dönmele didiğinden (966)

Ay doğar ayazlanır
 Gün doğar beyazlanır
 Bu iğil'in kızları
 Hem gelir hem nazlanır (968)

Ay doğar ayvan için
 Alçacık sayvan için
 Allah kızı yaratmış
 O güzel oğlan için (1002)

“Su gelir” İle başlayan katar mâniler:

Su gelir desti gider
 Dolanır dosta gider
 Zalim gurbet sana
 Sağ gelen hasta gider (40)

Su gelir gül dibinden
 Geçilmez köpüğünden
 Eller ne derse desin
 Ben geçmem sevdiğimden (78)

“İnne sokdum” ile başlayan katar mâniler:

İnne sokdum firmaya
 Takatım yok durmaya
 Buna can mı dayanır
 Altı ayda bir görmeye (280)

İnne sokdum söğüde
 Yini oturdum öğüde
 Nasıl yüz vireyim
 Bilmediğim yiğide (281)

2.2.2.3. Karşılıklı Mâniler

Bir araya gelen insanların karşılıklı olarak dile getirdiği mânilere denir. Her mâni müstakil olarak farklı olsa da birbirlerine birer cevap niteliğindedir.

Çeşitli vesilelerle bir araya gelen kişilerin karşılıklı olarak birbirlerine söyledikleri manilerdir. Bu kişiler, delikanlı-kız, baba-oğul, ana-kız, karı-koca, düğünlerde ise kız-oğlan tarafı olabilir.²⁶⁸

Bu konudaki örneği verelim:

Ben bunara vardıydım
Elimi yüzümü yuduydum
Bunar daşın üstüne
Bileziğimi goyduydum (1779)

Ben bunara varmadım
Elimi yüzümü yumadım
İki gözüm kör olsun
Ben bileziğini görmedim (1780)

Hay muştuluk muştuluk
Su gelir duluk duluk
Bileziği bulana
Bir şeftali müjdelik (1781)

2.2.2.4. İş Yaparken Söylenen Mâniler

Bu tür mâniler, yapılan işin zorluğunu gidermek ve bize göre çoğunlukla ortak çalışmada uyumu yakalamak adına iş esnasında söylenen mânilerdir. İş esnasında söylenen mânilerde genellikle yapılan işin adı söylenir.

Kiremitlik üstünde kedi gezer
Her bastıkça kiremit ezer
Koca karılar mahalle gezer
Genç kızlar baklava düzer (364)

İş yaparken söylenen mâniler bütünüyle yapılan işle ilgili olmak zorunda değildirler. Söylenen mânide o an yapılan işin adı geçse de konu ağırlığı başka yöne

²⁶⁸KAYA, Age. , s. 482

kanalize olan mânilere de rastlanabilir. Bu tür mânileri de iş esnasında söylenen mâniler olarak da ele alabiliriz.

Harman yeri yarıldı
Gaynata bana darıldı
Ne darılın gaynata
Oğlun bana sarıldı (630)

Pınara bostan ekeller
Ekip cızıya dökeller
Gurbete gidenin
Gözüne sürme çekeller (579)

2.2.2.5. Sorulu Cevaplı Mâniler

Muhtevasında genellikle soru barındıran, sorulduğu soru karşısında cevap almak için söylenen mânilerdir. Araştırmamızdan yola çıkarak örneklerimizi sunalım:

Ayakkabım bağı
Bağlar mısın sevdiğim
Başka bir yâr verseler
Alır mısın sevdiğim (68)

Entarisi sim ilen
Çağırdım sesim ilen
Nerden gelin sevdiğim
Bu kadar kesim ilen (123)

Mendilimin ucuna
Sakız bağlarım sakız
Doğru söyle sevdiğim
Sever misin başka kız (222)

2.2.3. Konularına Göre Mâniler

Anonim halk şiirinin en yaygın formu olan mânilerin muhtevasındaki konular çeşitlilik arz etmektedir. Mânilerde en çok kullanılan tema sevdadır. Mânilerin temaları

hususundaki konulara daha önceki bölümlerde değinmiştik. Bu sebeple mükerrer bir tutumdan uzak durmak adına burada değinmeyeceğiz.

Konya mânileri üzerinde yaptığımız çalışmada, konu tasnifini olabildiğince detaylandırmaya çalıştık. Her mânide çoğunlukla tek bir konu görülmesede ağır basan konuları tasnife aldık.

2.2.3.1. Sevda Mânileri

Türk toplumunun sevgiliye olan hasretini, çektiği aşk acılarını, ayrılıktan doğan gönül sızılarını, sevgilisi uğruna yaptığı fedâkarlık ve adakları, çektiği gizli sevdâyı, bazen de gurur, kibir, kanaat, kıskançlık, küçümseme, hakaret gibi sevda dolu duygularını anlatan mânilere sevda mânileri denir. Mânilerle duygularını, kırgınlıklarını, kızgınlıklarını ifade ederek rahatlayan insanlar, mâni geleneğinin bir normu olan “Söz maninindir, söyleyene zeval olmaz.” anlayışına sığınarak, bu duygularını alenen mânilerde dile getirebilmişlerdir. Bu sayede rahatlama imkanı bulmuşlardır.

İncelediğimiz Konya mânilerinde de sevda mânileri ekseriyetle yer almıştır. Sevda konusu salt bir konu olmamakla birlikte beraberinde farklı hislerin ortaya çıkmasına da sebep olmuştur. Bu tasnifimizde sevda konusunu olabildiğince parçalara ayırmaya çalıştık. Sevda konusunun alt başlıklarını şu şekilde verelim:

2.2.3.1.1. Adak İle İlgili Mâniler

Genellikle âşığın maşuğuna kavuşmak için ulu bir ağaca çaput bağlaması esnasında adağını mâni ile istemesi, üçler-yediler-kırklardan bir diyet karşılığı kavuşma dilemesi yahut Tanrı’ya dileğini yerine getirmesi hususunda oruç tutma sözünü vermesi gibi muhtevaları olan mânilere denir.

Ben bir gümüş gutuyum

Yar yanında mutuyum

Buluvurûn yârimi

Üç gün oruç dutuyum (1)

Bir numaralı mânide sevdiğini kaybeden bir aşığın, bulunması durumunda adak olarak oruç tutacağını beyan etmesi işlenmiştir.

Denizde urғанım var

Kadife yorganım var

Şu yar benim olursa

Gara goç gurbanım var (477)

Bu mânide sevdalı kişi varlıklı olduğunu bazı remizlerle dile getirmiştir. Sevdiğini şayet alır ise adak olarak kurban keseceğini muhtemelen Allah'a beyan etmiştir.

2.2.3.1.2. Araya Engellerin Girmesi İle İlgili Mâniler

Umumiyetle birbirini seven iki kişinin kavuşmalarının farklı sebeplerle engellenmesi durumunu işleyen mânilerdir. Bu engeller iki taraftan birinin ailesi, bazen bir düşman bazen bir rakip bazen de gurbet sevgililerin arasına girebilir.

Örnek verelim:

Bugün günlerden salı

Deniz kenarı yalı

Yar ile aramıza

Girdi bir karaçalı (377)

2.2.3.1.3. Ayrılık İle İlgili Mâniler

Askerlik, gurbet, iş gibi nedenlerle ayrılmak mecburiyetinde kalan âşıklar, ayrılık karşısındaki hislerini mânilerimizde samimi bir dille ifade etmişlerdir. Ayrılık, sevgililer için katlanması ve çekmesi zor bir durumdur.

Karanfil biter oldu

Ayrılık yeter oldu

Mahallenin horozu

Geceleri öter oldu (128)

Yüz yirmi sekiz numaralı mânide görüldüğü üzere sevgilinin ayrılıktan geceleri gündüzlerine karıştığı, horozun gece ötmesi motifinden anlaşılmaktadır. Bu sebeple sevgilinin ayrılık acısı çektiği anlaşılmaktadır. Bir an evvel yâre kavuşma isteği dile getirdiği sıkıntılardan anlaşılmaktadır.

Dam başında aralık

Benzim oldu sarılık

Ellere üçer beşer

Bize düştü ayrılık (318)

Üç yüz on sekiz numaralı mâninin ikinci ve dördüncü dizeleri arasında motifel bir bağ vardır. Ayrılık konusu sarı renk motifi ile gösterilmiştir. Akabinde dördüncü dizede bizzat ayrılık dile getirilmiştir. Halk arasında sarı mendil, sarı gül genellikle ayrılık sembolü olarak tasavvur edilmiştir. Ayrılığın verdiği acı ile hastalığa tutulmuş âşık bu durumunun mânî ile dile getirmiştir.

2.2.3.1.4. Cinsellik İle İlgili Mâniler

Cinsellik, Türk toplumu için genellikle tabu olarak algılanmış ve dışarıya vurulması ayıplanmıştır. Fakat halkın icra ettiği mânilerde cinsellik konusu bazen ayan-beyan ifade edilmiş bazen de imalarla dile getirilmiştir. Düşüncemize göre sözün mânîye ait olarak kabul edilmesi hususu, tabu olan cinsellik konusunun mânilerde alenen görülmesine olanak sağlamıştır. Her iki husus içinde örneklerimizi verelim:

Milinen oya yaptım

Yapdım da ile satdım

İliñ oğlı değil mi

Soyundum bile yatdım (163)

Yüz atmış üç numaralı mânide görüldüğü üzere bir kadının ağzından cinsellik konusu itiraf şeklinde dile getirilmiştir.

Atım atım gır atım

Geliyor adım adım

Ak göbeğin altında

Galdı muradım (270)

İki yüz yetmiş numaralı mânide görüldüğü üzere cinsellik konusu remizlerle dile getirilmiştir. Mânîyi söyleyen şahsın ‘‘Ak göbeğin altında/Galdı muradım’’ dizelerinde işaret ettiği nesne, kadının cinsel organı olsa gerektir. Bu mâninin bütününde cinsellik konusunu çağrıştıran remizler bulunmaktadır.

2.2.3.1.5. Çapkınlık İle İlgili Mâniler

Mânilerde çapkınlık konusu da yer almıştır. Bu konudaki örnekleri şu şekilde verelim:

Peşkir peşkir üstüne

Peşkir dizin üstüne

El oğluna güvenme

Yâr sever yâr üstüne (81)

Bu mânî aslında bir öğüt niteliğindedir. Konu olarak, aldatılmış bir kadının başka bir kadına erkeklerin çapkınlığı hususunda öğüt verdiği görülmektedir.

Çaya girdim çizmeynen

Yar bulamadım gezmeynen

Çok yiğitler aldatdım

Gaşımı gözümü süzmeynen (382)

Üç yüz seksen iki numaralı mânide görüldüğü üzere bir kadının yaptığı çapkınlıklar kendi ağzından dile getirilmiştir. Çapkınlık konusu her ne kadar erkeklere münhasır bir durum olarak algılandsada bu durum kadınlar içinde geçerlidir. Bu verdiğimiz örnekte açık bir şekilde görülmektedir.

2.2.3.1.6. Davet İle İlgili Mâniler

Âşıkların birbirleri ile olan münasebetlerine yaşadıkları bazı zorluklar neticesinde kaçma yahut uygun bir zaman esnasında birbirleriyle olan konuşma isteklerini bir çağrıyla dile getiren mânilere davet mânileri denir. Bu konudaki örnekleri şu şekilde verelim:

Siyah saçı örmezler
Seni bana vermezler
Gel beraber kaçalım
Karanlıkta görmezler (119)

Annem yemek pişirir
Toprak tenceresinde
Gel yârim konuşalım
Muffak penceresinde (143)

2.2.3.1.7. Dert-Sıkıntı-Keder İle İlgili Mâniler

Mâniler tabir yerinde ise bir dert yüküdür. Âşıklar sevdiklerini göremediği, sevgilisinden ayrıldığı, sevgilisi ile araya engeller girdiği zamanlarda dertlenirler ve bunu mânilerle dillendirirler.

Kalenin ardındayım
Babamın yurdundayım
Eller ne derse desin
Ben yarın derdindeyim (26)

Bir sen söyle bir de ben
Şeker ezdim dilde ben
Eller yârim dedikçe
Âh çekerim günde ben (307)

2.2.3.1.8. Dilek-İstek-Koşul İle İlgili Mâniler

Sevdalıların dileklerini, isteklerini ve birbirleri hususundaki koşulları konu edinen manilerdir.

Elinde süt küreği
Sütten aktır bileği
Bu ayda kabul olsun
İkimizin dileği (61)

Erguvanım sarkarım
Açılmaya korkarım
Yârin geldi deseler
Mevtâ olsam kalkarım (76)

2.2.3.1.9. Fedakârlık İle İlgili Mâniler

Âşıklar, sevdalarından ötürü sevgililerine her türlü fedakârlığı yaparlar. Çünkü sevda, fedakârlığı gerektirir. Âşıklar yaptıkları bu fedakârlıklarla sevgililerinin dikkatini çekmeye çalışırlar.

Gül dalını eğer mi
Ucu yere değer mi
Sende gönlü olmayan
Böyle boyun eğer mi (118)

Tesbihinde mercanım
Neren ağrıyor canım
Evi barkı satarım
Sana harcarım canım (247)

2.2.3.1.10. Gizli Sevda İle İlgili Mâniler

Âşıklar, sevdiklerine ahvalini söyleyemezler. Kavuşmanın imkânsız olduğu ya da şahsi sebepler sonucunda ifade edilemeyen sevda, âşığın gönlünün derinliklerinde kara bir lekeye dönüşür. Âşığı mutsuz bir hayata sürükler.

Ah ne imiş ne imiş
Kaderim böyle imiş
Gizle sevda çekmesi
Ateşten gömleğimiş (258)

2.2.3.1.11. Gurur-Kibir İle İlgili Mâniler

Âşıklar bazen sevdiklerinin gururuna maruz kalırlar. Bu durumlarda sevgililer kibre kapılır ve âşıklara zulüm ederler.

Dam başında ilenger

İlengeri dolan gel

Anam size gız vermez

Aptal olda dilen gel (453)

2.2.3.1.12. Sevgiliden Haber Sorma İle İlgili Mâniler

Sevdalıların gerek gurbet gerekse herhangi bir nedenle birbirlerinden ayrı kalmaları sonucunda, sevgilinin haberini sormak adına dile getirdikleri mânilerdir.

Ak güvercin olaydım

Dam üstüne konaydım

Gelen geçen yolcudan

Ben yârimi soraydım (73)

Gemi geldi durdu mu

İskeleye vurdu mu

Söyle ey seher yeli

Yâr hâlimi sordu mu (91)

Eski devirlerde haberleşme araçlarının kısıtlı olması sebebiyle yârin haberini alamamak bir sıkıntı olarak doğmuştur. Bu hususta çekilen acılar, mânilerde dillenmiştir.

2.2.3.1.13. Hasret İle İlgili Mâniler

Sevdalıların birbirlerine duydukları özlemleri dile getirdikleri mânilerdir.

Sarı kabak kökeni

Elime batdı diken

Mevlâm sabırlar versin

Hasretlik çeken (414)

Verdiğimiz mânide görüldüğü üzere hasretlik çekmenin psikolojik sarsıntıları dile getirilmiştir. Hasret çekme ile sabır beraber dillendirilmiş ve bu durumun zorluk derecesi de bu şekilde anlatılmıştır.

2.2.3.1.14. Sevdadan Hastalanma

Âşıklar kimi zaman sevdadan dolayı yataklara düşerler ve bu durumun doğurduğu rahatsızlıkların birikimiyle hastalanırlar. Bu tür konuların vücut bulduğu mânilere verdiğimiz isim sevdadan hastalanma mânileridir.

Ak üzüm asmasıyım

İstanbul beşmesiyim

Bende verem yok anam

Ben sevda hastasıyım (319)

2.2.3.1.15. Kader

İnsanoğlu kimi zaman yazgısından memnuniyet duyar kimi zaman ise alın yazısından şikâyetçi olur. Sevgililerin gerek ayrılıkları gerek tek taraflı sevgileri gerekse de kavuşmaları Allah'ın takdiri olarak nitelendirilir. Bu tür konuların işlendiği mânilere bu ismi vermeyi uygun gördük.

Ben bir uzun gamışım

Duvara yaslanmışın

İsder al isder alma

Allıña yazılmışın (166)

Yâr vuruldum vuruldum
 Senin kara kaşına
 Ne yazılar yazılmış
 Ha bu garip başıma (89)

Gök üstünde gerinler
 Akşam üstü serinler
 Bu da benim kaderim
 Sever beni gelinler (264)

2.2.3.1.16. Kanaat

Türk Milleti, inanç ve kültür açısından bakıldığında tarih boyunca kanaatkâr bir toplum olmuştur. Atasözlerimize bile yansımış olan milli öğretilerle nesiller boyu aktarılmış kanaatkârlık konusu, mânilerin de konuları arasında kendisine yer edinmiştir.

Şu dağlar kireç olsa
 Derdime ilaç olsa
 Geçdim dünya malından
 Sevdiğim benim olsa (627)

Bahçelerde şeftali
 Yarimin adı Ali
 Ali benim olursa
 İstemem dünya malı (2169)

2.2.3.1.17. Karşılıksız Sevgi

Âşıklar, sevgilerinin karşılıklarını alamadıkları zaman duygularının yoğunluğunu ve sitemlerini mânilere aksederler.

Bahçelerde kıl vari
 Var git ellerin yari
 Sen bana yar olmazsın
 Yüzüme gülme bari (1879)

Bülbül yuvada inler
 Susar kalbini dinler
 Benim kalbimdeki sensin
 Senin kalbindeki kimler (36)

2.2.3.1.18. Kavuşma

Sevgili ile kavuşmayı ümit eden âşıkların gerek dua niteliğinde gerekse vuslattan duyduğu heyecanları dile getiren mânilerdir.

Şu dağlar maviş durur
 Geleni savuşdurur
 Elim çekme nazlı yar
 Hakk bizi kavuşdurur (1945)

Kiraz koydum beşiğe
 Yanıyorum ateşine
 İnşallah kavuşuruz
 Yeni ayın beşine (2009)

2.2.3.1.19. Kıskaçlık

Âşıkların, sevgililerini kıskanmaları sonucunda dile getirdikleri mânilerdir.

Çıktım gayış gırana
 Baktım suda durana
 Bir çift gırşun sıkarım
 Yarimle oturana (316)

2.2.3.1.20. Küçümseme

Sevgilinin âşığını hâkir görmesi ve bu durumun sonunda da ona karşı hissiyatını acımasız bir şekilde dile getirmesini konu edinen mânilerdir.

Tren geliyor tren
 Trenin bacası yok
 Gelmiş beni istiyor
 Pantolon paçası yok (100)

Ay atlılar atlılar
 Boynu kıravatlılar
 Kız görmeye gelmiş
 Muşmula suratlılar (323)

2.2.3.1.21. Küskünlük

Sevdalıların arasına farklı nedenlerle bazen dargınlıklar girebilir. Bu durumu gidermek yahut bu durumun verdiği ızdırabı hafifletmek adına dile getirilen mânilere bu ad verilebilir.

Maniden mastım oğlan
 Ezelden dostum oğlan
 Çek elini elimden
 Ben sana küstüm oğlan (173)

Kırdan geldim yorgunum
 Güzel sana vurgunum
 Geçme kapım önünden
 Ben de sana dargınım (249)

2.2.3.1.22. Mutluluk

Sevgililerin hayatlarındaki olumlu gelişmelerden duydukları mutluluğu dile getirdiği mânilerdir.

Altın dişim kanadı
 Sevda bana yaradı
 İkimizin sevdası
 Bir kazanda kaynadı (151)

2.2.3.1.23. Abartma

Âşıklar, sevdiklerinin güzelliğine diyecek herhangi bir söz bulamadıklarında abartıya başvururlar. Sevgililer, âşıkların üzerine o kadar güzel görünür ki sevgilileri anlatmada çoğu zaman abartılı sözlere başvururlar.

Karanfil deste gider

Kokusu dosta gider

Seni gören gençler

Evine hasta gider (43)

2.2.3.1.24. Naz

Sevgili, âşığın yaptıklarını kimi zaman yetersiz bulup kimi zaman da âşığın yapacağı fedakârlıkları teste tabi tutmak adına kendisini naza çeker. Darb-ı mesellerde “Kız evi naz evi.” sözü, kadınların bu husustaki konumlarını açıkça göstermektedir. Bu bir sınavdır. Kadının kendine verilecek değeri ölçmesidir. Bu konuda söylenmiş mânileri şu şekilde verelim:

Pamuğu dize çeker

Sürmeyi göze çeker

Yarı güzel olanlar

Kendini naza çeker (255)

Ay doğar ayazlanır

Gün doğar beyazlanır

Bu Çiğil’in kızları

Hem gelir hem nazlanır (968)

2.2.3.1.25. Övgü

Âşık, çektiği ağır aşktan ötürü sevgilisini ulular. Âşığın gözü aşktan kör olup sevgilinin kusurlarını görmez olur. Bu esnada sevgiliye methiyeler düzerek bu hislerini dışarı vurur. Bu dışı vurum ise övgü mânileri olarak isimlendirilir.

Gökte yıldız yüz atmış
 Kaşların keman çatmış
 Allah seni nurdan
 Bizi topraktan yaratmış (45)

Saatimin bağısın
 Yüreğimin yağısın
 Güzellerin içinde
 Alayının beyisin (284)

2.2.3.1.26. Özlem

Sevgiliyle herhangi bir sebepten dolayı ayrı kalmanın sonucunda özlemlerin dile getirildiği mânilerdir.

Lahanayı haşladım
 Doğramaya başladım
 Sen aklıma gelince
 Ağlamaya başladım (178)

2.2.3.1.27. Pişmanlık

Âşıkların keşkelerini konu edinen mânilerdir.

Kışlanın önü pınar
 Kuşlar oraya konar
 Doyasıya sevmedim
 Yüreğim ona yanar (267)

Mani bilmem ezelden
 Gönlüm gitmez gözelden
 Gönlümün gözü çıksın
 Sevmeseydim ezelden (381)

2.2.3.1.28. Sabır-Sabırsızlık

Sevgililerin kavuşmanın hayali ile dile getirdiği mânilerdir. Tabi bu sabır tek taraflı da olabilir ki mânilerimizde de görüleceği üzere çoğunluğu bu şekildedir:

Cam cama eklenir mi
Cam dibi beklenir mi
Kusura bakma yârim
İki yıl beklenir mi (98)

Kolundaki saati
Ver yârim ben kurayım
Üç gün yirmidört saat
Ben nasıl durayım (142)

2.2.3.1.29. Sadakat

Sadakat, âşığın sevgilisine sunduğu en güzel hediyedir. Kimi zaman sevgililer bu sadakattan hoşnut olurlarken kimi zamanlarda ise sadıkane âşığın bu tutumunu, kendisini naza çekerek idame ettirtir. Bu tür konuların işlendiği mânilere verdiğimiz isim sadakat ile ilgili mânilerdir.

Su gelir gül dibinden
Geçilmez köpüğünden
Eller ne derse desin
Ben geçmem sevdiğimden (78)

Ah o beni o beni
Kâhkül öpmüş o beni
Ben yârimi unutmam
Unutsa da o beni (82)

2.2.3.1.30. Sevgilinin Güzellik Unsurları

Mânilerin en çok işlenen konusu sevdadır. Sevda konusunun içerisinde mütemadiyen en çok işlenen alt konu ise sevgilinin güzelliğini konu edinen mânilerdir.

Sevgilinin kaşlarından, saçına, yüzünden gözlerine dek hemen hemen her güzellik unsurunun yer aldığı mânilere rastlanmaktadır.

Ak taşlar kara taşlar
Yârim talime başlar
Kaldır yârim fesini
Görünsün kalem kaşlar (25)

Kaşları sık yârim
Kiprikleri ok yârim
Hep güzeller geziyor
İçlerinde yok yârim (60)

2.2.3.1.31. Sevgiliyle Karşılaşma

Âşıklar, toplumsal normlar sebebiyle sevgilileri ile buluşmaktan çoğu zaman imtina etmek zorunda kalırlar. Bu sebepten dolayı uzun zaman birbirlerinden uzak olan sevgililerin birbirleri ile tesadüfen karşılaşmaları, bu karşılaşmanın doğurduğu şaşkınlık halleri mânilerde dillenmiştir.

Şu câmiyi ben yaptım
Kölgesini yan yaptım
Yar karşıdan gelirken
Elmayı bütün atdım (10)

Patlıcanı haşladım
Doldurmaya başladım
Yâr karşıdan gelirken
Yalvarmağa başladım (341)

2.2.3.1.32. Sitem

Sevgililerin kıymet bilmediği durumlarda sevenin bu duruma karşı gösterdiği isyanı dile getiren mânilerdir.

Kapımız kapınıza bakar
 Bakışın canlar yakar
 Ben size çok mu geldim
 Herkes başıma kakar (44)

Al dedim almadın ki
 Kal dedim kalmadın ki
 Beni bir kere olsun
 Koynunda sarmadın ki (77)

2.2.3.1.33. Şikâyet

Şikâyet mânileri sitemden farklıdır. Sitem, bizzat durumu etkileyen şahsa edilirken şikâyet ise üçüncü şahıslara karşı söylenir. Bulunduğu durumdan rahatsız olan, yârin vefasızlıklarını yahut sevgilinin ailesinin çektiği eziyetleri dile getiren mânilerdir.

Gelden indim bugün
 Elimde altın güğüm
 Ne menfaatsiz yarımış
 Ne dün geldi ne böğün (6)

Yılana bak yılana
 Yılan kaçtı ırmağa
 Annem beni vermiyor
 Kara kaşlı oğlana (69)

2.2.3.1.34. Tehdit

Mânilerde işlenen nadir konulardan biridir. Sevda konusu içerisinde ele aldığımız tehdit içeren mâniler, sevgiliye duyulan koruma içgüdüsünün bir sonucudur. Değer bilmeyen âşıklar için de yapılan tehditlerle karşılaşmak mümkündür.

Garanfil oymak oymak
 Olur mu yâre doymak
 Yare doydum diyeniñ
 Caizdir boynunu vurmak (5)

2.2.3.1.35. Telmih

Âşıklar, sevdalarını anlatmak üzere tarihte yaşanmış yahut yaşanıldığına inanılan çeşitli rivayet veya hikâyelerin bir takım metaforlarını kullanarak dile getirdikleri mânilerdir. Genellikle Leyla ve Mecnûn, Ferhat ile Şirin'in konu edildiği halk hikâyelerine atıfta bulunma yolu ile söylenir

Ben bu dağı delemem
 Kararımdan dönemem
 Ben yârimi kaybettim
 Kimselere diyemem (31)

Bu mânide de görüldüğü üzere Ferhat'ın Şirin için dağı delmesi bir telmih unsuru olarak kullanılmıştır.

Evlerinin önü yazı
 Yayılır turnası kazı
 Yaktı beni mecnun etti
 Karşı köyün güzel kızı (300)

Üç yüz numaralı mânide görüldüğü üzere âşık, sevdasından mecnuna dönme motifini kullanarak telmih unsurunu mâniye yerleştirmiş olur.

2.2.3.1.36. Teselli

Âşıkların birbirleri ile kavuşamadıkları yahut hayatlarında bir durumun olumsuz sonuçlanması durumunda birbirlerini teskin etmek adına dile getirdikleri mânilerdir.

Su akar daşa değer
 Kirpiklerin gaşa değer
 Merak itme sevdiğim
 Birgün baş başa değer (2150)

Şu dağın sarına bak
 Çiçeğin moruna bak
 Merak etme sevdiğim
 Her işin sonuna bak (1948)

2.2.3.1.37. Teşbih

Sevgilinin güzelliğini yahut sevdanın bir başka unsura benzetilerek betimlenmesini konu edinen mânilerdir.

Âşkın yaşı dinmez
 Gönülde gam silinmez
 Sevda öyle bir oktur
 Nerden vurur bilinmez (80)

Sular ince akarmı
 Gâh kenarın yıkar mı
 Ay gibi yâri olan
 Hiç yıldız bakar mı (308)

2.2.3.1.38. Unutma-Unutmak-Unutulmak

Âşıklar kimi zaman sevgilileri tarafından unutulmaktan yakınır yahut unutulma korkusu taşırlar. Kimi zamanda seven ve sevilen arasında unutmamak bir söz olarak verilir. Bu konuları muhtevasında barındıran mânilere verdiğimiz isim, unutma-unutmak-unutulmaktır.

Hayat bir gemi
 Yoktur yelkeni
 Unutma beni
 Unutmam seni (184)

Hiceleri niceleri
 Guran okur hocaları
 Anam beni unutmasın
 Her cumayı geceleri (1665)

Yolda yeşil ot bitmiş
 Yılan yolun hem tutmuş
 Güvercinler söyleyin
 Beni nasıl unutmuş (2076)

2.2.3.2. Aile Bağları İle İlgili Mâniler

Konya mânileri içerisinde aile bağları ile ilgili olanları; anne-baba, dayı ve enişte ile ilgili olmak üzere üç ayrı başlık altında tasnife tabi tuttuk. Ailevî bağlarla ilgili mâniler, fonksiyonellik açısından önemlidir. Aile bağlarını kuvvetlendirme ve çocuklara aile bireylerini tanıtırma amaçlı, şiirsel söyleniminden dolayı bu mâniler akılda kalıcı ve didaktik birer işlev göstermektedirler.

Bu tasnifleri örnekleri ve açıklamalarıyla birlikte verelim:

2.2.3.2.1. Anne-Baba İle İlgili Mâniler

Mânilerde anne ve baba özlemi işlenen konular arasındadır. Gelin olacak yahut olmuş kızların anne ve babalarına karşı özlemleri kimi zamanda içinde bulunduğu durumdan şikâyetçi olan kişilerin doğumlarına telmihen annelerine karşı sitemlerinin konu edildiği mânilerdir.

Keklik gelir seke seke
 Kulağında gümüş küpe
 Ben annemden ayrılmazdım
 Ayırdılar çeke çeke (301)

Dam üstünde dam beni
 Gine aldı gam beni
 Gam için mi doğurdun
 Dertli anam sen beni (346)

Verme annem verme
 Beni eller kapısına
 Kıyma bana
 Verme el kapısına (314)

2.2.3.2.2. Dayı İle İlgili Mâniler

Konya mânilerinde dayı ile ilgili tespit ettiğimiz iki tane mâni mevcuttur. Bu mânilerin mütemadiyen çocukların anneleri tarafından kardeşlerine yani çocuğun dayısına karşı duyulan sevgi ve itibar dile getirilmiştir.

Dağlarda biter gayısı
 Altına dökülür iyisi
 Hani benim yavrumun
 Goç dayısı (290)

Balçaşar'ın gıyısı
 İçinde olur gıyusu
 Pembe düğün guruyor
 Kürk giyecek dayısı (532)

2.2.3.2.3. Enişte İle İlgili Mâniler

Enişte ile ilgili mâniler de ailevî bağların öğretimi ve kuvvetlendirilmesi açısından önemlidir. Bu konu üzerine tespit ettiğimiz mânileri şu şekilde verelim:

Minarede bir guş var
 Ganadında gümüş var
 Eniştemiñ cebinde
 Türlü türlü yemiş var (713)

Hey enişte enişte
 Bugün bize gel işte
 Yanında hoşaf yoksa
 Ben yiyemem erişte (2441)

2.2.3.3. Akrostiş Mânileri

Bir şiirin ilk harfleri ile herhangi bir anlamlı kelime oluşturmaya akrostiş denir. Mâniler içerisinde de bu tür kullanımlar mevcuttur. Derlenmiş Konya mânileri içerisinde rastladığımız bu tür mânin tek örneğini verelim:

Seviyorum ama kimi
En tatlı birisini
Nasıl anlatsam sana
İlk harflere baksana (186)

2.2.3.4. Alkış Mânileri

Alkış, Türk anlatılarında önemli bir yer tutar. Kimi zaman bir ulu ağzından çıkan alkışlar Tanrı katına erişir, kimi zaman ise bir günahsız çocuğun, gelinin yahut günahlı birinin ağzından dile gelir ve kabul olur. Alkışlar, Allah'tan olması dilenen isteklerin aracısız olarak O'na iletilmesidir. Kısacası Allah'a yakarıştır. Bu durum mânilerde de sıkça rastladığımız konulardandır.

Karanfilim süt beyaz
Geldi bahar geçti yaz
Kurban olduğum Mevlam
Seveni sevene yaz (16)

Ocaktaki guşane
İçindeki pişene
Mevlam sabırlar versin
El diline düşene (18)

2.2.3.5. Anne-Çocuk Mânileri

Anneler hiç şüphesiz çocuklarına karşı sınırı olmayan bir sevgi beslerler. Bu sevgileri karşılıksız ve hasret doludur. Annelerin çocuklarına duyduğu sevgiyi dile getiren türlerden birisi de mâniler olmuştur. Bu husustaki örneklerimizi verelim:

Çekmecenin ner kilidi
 Üstünü güller bürüdü
 Ben yavrumu ararken
 Cepte ayva çürüdü (2)

Çekmecemi çekemem
 Dilden gömlek biçemem
 Dünya malını verse
 Yavrularımdan geçemem (3)

2.2.3.6. Askerlik Mânileri

Tarih boyunca askerlik, Türk Milleti için fazlasıyla ehemmiyet arz eden bir müessese olmuştur. Kadim Türkler, tarih sahnesine çıktıkları andan bu yana askeri teşkilatlanma hususunda ve askerlik sanatı konusunda dünya tarihine önemli katkılarda bulunmuştur. Türkler İslamiyet ile tanıştıktan sonra askerlere, peygamber efendimizin adına ve onun ordusu olduğuna istinaden “mehmetçik” ünvanını vermişlerdir. Türkler için bu derece önemli olan bu vatani vazifenin yapılması tabir yerinde ise farz kılınmıştır. Halk arasında “Askerliğini yapmayan kız verilmez.” âdeti ortaya çıkmış ve bu bir şeref meselesi olarak görülmüştür.

Halkın düşüncesinde bu kadar önem arz eden bu müessese, yine halkın ortak mahsulü olan anonim halk edebiyatı ürünlerinden mânilerin de konuları içerisine girmiştir. Asker yolu gözleyen kızların gün sayışları, özlemleri, üzüntüleri mânilerde dile gelmiştir. Savaş esnasında bulunduğu durumlarda genç yaşta askere gönderilenlerin yakarışlarına da mânilerde rastlamak mümkündür.

Sıra yastık dayarım
 Dayar dayar sayarım
 Yarım askere gitti
 Günleri sayarım (15)

Kaleden indirdiler
 Tirene bindirdiler
 On beşime girmeden
 Askere gönderdiler (28)

Kolum soktum astara
 Elim kesti testere
 Küçükten bir yar sevdim
 O da gitti askere (285)

2.2.3.7. Ay-Gün-Yıl İle İlgili Mâniler

Bu tür mânilerin genellikle ilk iki dizelerinde ay-gün-yıl isimleri zikredilir. Bunlar genellikle söylendikleri günün özellikleri ile mâninin genel anlatımına derinlik katar niteliktedirler. Sevgilisinin pazar günü gezmesini anlatan bir şahıs, o günün tatil olması sebebiyle anlam derinliği amacıyla bu kullanıma başvurmuş olsa gerektir.

Böyün günlerden bazar
 Yarım çarşıda gezer
 Elinde divit galem
 Ahlına ferman yazar (1539)

Böyün günlerden salı
 Elinde firma dalı
 Maşallah den gomşular
 Kimin var böyle yari (1540)

Nisan mayıs ayları
 Gevşer gönül yayları
 Çayır çimen bekliyor
 Bayanları bayları (1392)

2.2.3.8. Bekârlık İle İlgili Mâniler

Bekârlık, halk için kimi zaman övünülecek bir durum kimi zaman da şikâyetçi olunacak bir olgu olmuştur. Bekârlık konusundaki övünç ve şikâyetler de mânilere aksetmiştir.

Kara dutun dalını
 Eritirler balını
 Gel sana öğretelim
 Bekârlığın tadını (87)

Mor koyun meşelerde
 Gül yağı şişelerde
 Evliler evine gider
 Ben kaldım köşelerde (245)

2.2.3.9. Bitkilerle İlgili Mâniler

Türk toplumu, tarihin ilk zamanlarında yarı göçer bir toplum olarak yaşamıştır. Bu sayede doğayı iyi tanımışlar, bitkiler konusunda da ilim sahibi olmuşlardır. Türk toplumu için doğa bir yaşam kaynağı olarak görülmüş ve bu yaşam kaynağının ürünleri de onlar için önem arz etmiştir. Bu nedenle mânilerde bitkilerle ilgili konulara rastlamaktayız.

Allah vermiş nimeti
 Sıhhat gibi devleti
 Domalan dağda biter
 Pek hoş olur lezzeti (2462)

Şu derenin alucu
 Gınalı bardak ucu
 Bayramda yar sevenin
 Gabul olmaz orucu (436)

2.2.3.10. Davulcu Mânileri

Davulculuk, Türk toplumunda bir gelenek halini almıştır. Bazen düğünlerde bazen de ramazanda bu gelenek idame ettirilmiştir. Bu durumdan faydalanan davulcular ise mânilerle halkı eğlendirmişler hem de kendi meziyetlerini mânilerin içerisinde dile getirmişlerdir.

Masa üstünde pekmez
 Bu pekmez bize yetmez
 Yeşil Çay'ın kızları
 Davulsuz gelin gitmez (808)

Ekinler orak ister
 Elmalar direk ister
 Ne yatarsınız komşular
 Davulcu havayı ister (1102)

Davulcular ekten ükten
 Şalvarı vardır bir toptan
 Yan paçası kalabaktan
 Uçkuru vardır zambaktan (367)

2.2.3.11. Dedikodu Üzerine Söylenmiş Mâniler

Dedikodu, toplum tarafından ayıp sayılmış ayrıca dinsel öğretiler tarafından da günahsanmıştır. Kimi mânilerde kendilerinin dedikodusu yapılan âşıklar birbirlerine teselli vermişler, kimi mânilerde ise dedikodudan sakınılmanın yolları dile getirilmiştir.

Beyaz giyme toz olur
 Mavi giyme söz olur
 Yeşiller giyelim
 Muradımız tez olur (59)

Gölde balık öz olur
 Sana bakmam göz olur
 Gül desem diken desem
 Ben ne desem söz olur (999)

2.2.3.12. Efsun ve Büyü İle İlgili Mâniler

İlkel devirlerde büyüler, sağaltım tekniği ve halk tababeti açısından önemli bir yer tutmuştur. İnsan sağlığını kötü ruhların bozduğuna inanılan politeist ve paganist devirlerde çeşitli efsun ve büyüye başvurulmuştur. Takriben, monoteist dinlerin doğuşu ile birlikte büyü uygulamaları yasaklanmışsa da bazı amaçlarla bu uygulamalar günümüze kadar devam ettirilmiştir. Konya mânileri içerisinde de zikredilmiş büyüvari uygulamaların yapılmasını konu edinen manzum anlatımlara rastladık.

Gine doğdu ülker ile terezi

Al mendile buğladılar kirazı

Buna derler düşman garezi (263)

İki yüz altmış üç numaralı mânide, Ülker takımyıldızı ve teraziden kasıt Venüstür. Bu iki unsur bir eşleşme oluşturmuştur. Bu eşleşme, büyüler açısından çok önemlidir. Çünkü büyüler yıldıznamelerden de faydalanılarak yapılır. Kiraz dalının bağlanması motifi ise hayat ağacı kültüründe geliyor olmalıdır. Burada kutsal olarak görülen hayat ağacı kültürü, kiraz ağacı ile ilişkilendirilmiştir. Al renk genellikle, savaş ve kan ile ilişkilendirilir. Kutsal bir nesneyi al mendile bağlama da büyü ile ilgili bir ritüel olsa gerektir. Mâninin son dizesinde de belirtildiği üzere düşmanlarından gördüğü bir gazez olduğu, bu durumu kuvvetlendirmektedir.

Hay Muntaza Muntaza

Gar yağar toza toza

Sana güdük diyorlar

Musga yaz da tiz ola (1184)

Bin yüz seksen dört numaralı mânide, şahsın boyunun kısalığından ötürü sağaltma ritüeli olarak bir muska yazdırması öneriliyor. Verdiğimiz bu iki örnekten hareketle halk inançlarının mânilerin konu alanına girdiğini görmekteyiz.

2.2.3.13. Felek İle İlgili Mâniler

Felek, sembolik açıdan gökyüzünde asılı olduğuna inanılan talih çemberidir. Feleğe kimi zaman çarkıfelek de dendiği olur. Bu şans çemberi, bir kısım insanlara baht verirken bir kısmına da talihsizlik verir. Bu durumdan şikâyetçi olan insanoğlu feleğe isyanlarını, haykırışlarını nesilden nesile aktarılan mânilerle dillendirirler. Felek mütemadiyen Tanrı'dır yahut ilkel bir tanrısal nesnedir. Tanrı'ya sitem etmenin gazabına vakıf olmaktan çekinen insanoğlu, bir alegorik tasavvur ile Tanrısal kaderi çarkıfeleğe bağlamıştır. Bu sayede sitemleri Allah'a değil feleğin çemberine etmişlerdir.

Bağı dağ eden felek
 Dağı bağ eden felek
 Elin kızıl kandadır
 Yuva dağıdan felek (49)

Arpa ekim bir evlek
 Dadandı kara leylek
 Yazın beraber idik
 Kışın ayırdı felek (1816)

Dam başında kepenek
 Uçları benek benek
 Ben ayrılmam der iken
 Ayırdı kahpe felek (1916)

2.2.3.14. Gelin-Kaynana Mânileri

Mânilerin muhtevasında en çok görülenlerden birisi de gelin-kaynana ile ilgili konulardır. Gelin-kaynana ilişkileri, türkülerde dahi yer bulmuştur. Gelin ile kaynananın aralarındaki tartışmalar, çekişmeler, hakaretler mânilerde de geniş yer tutmuştur.

Sağan sağan kavurma
 Kaynana karşımda durma
 Sil gözünün çapağını
 Midemi bulandırma (155)

Elleri elcekli gelin
 Kolları kolcaklı gelin
 Oğlanı ben doğurdum
 Şişe bacaklı gelin (158)

Gaynananın gevuru
 Dini dilden ayırı
 Gaynanayı n'etmeli
 Merdivenden aşşağı itmeli
 Yandım gelin dedikçe
 Altına odunu itmeli (272)

2.2.3.15. Gelin-Görümce Mânileri

Gelin görümce mânileri, gelinlerin kaynanaları ile olan çekişmelerin hemen hemen aynısı gibidir. Bazen de kaynanın yerine görümceler mânilerde yer bulur. Tespit ettiğimiz mânileri şu şekilde verelim:

Bahçelerde börülce
Ben istemem görümce
Görümceñ dilleri
Gurulur gelinleri (7)

Taksiler yan yana
Ben istemem kaynana
Olursa görümce olsun
O da gider bir yana (156)

2.2.3.16. Giysilerle İlgili Mâniler

Elbise, mânilerde genellikle sevgiliye sunulacak bir hediye olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında mânilerde herhangi bir giysiden de kendisine mâni yakılan kişinin statüsü de belli olmaktadır.

Bakkallarda toz şeker
Toz şeker kilo çeker
Oğlan kravat takınma
Dalgalı saçın yeter (64)

Garşıdan gel garşıdan
Uzun boylu çarşıdan
Sana basman alayım
Uzun boylu çarşıdan (370)

2.2.3.17. Gurbet Mânileri

Gurbet, halk anlatılarında en çok işlenen konulardan birisidir. Gurbete çıkmak insanoğlunun hislerinde derin yaralar açmıştır. Anneden, babadan, yârdan, vatandan

geçip yabancı ellere gitmek zorunda kalan insanlar, özlemlerini ve gurbete olan sitemlerini mânilerde de dile getirmişlerdir.

Su gelir desti gider
Dolanır dosta gider
Zalim gurbet sana
Sağ gelen hasta gider (40)

Mendilim yele yele
Ben düştüm gurbet ele
Yedi mendil çürüttüm
Göz yaşım sile sile (221)

2.2.3.18. Hakaret Mânileri

Herhangi istenmedik bir durum yahut yapılan bir yanlış karşısında, eylemi gerçekleştiren faile söylenen aşağılayıcı sözlere genel olarak hakaret denir. Bu konu mânilerde de görülmektedir.

Karpuz kestim suyumuş
Yar dizimde uyumuş
Kaştan gözden anlamaz
Kürt içinde büyümüş (1549)

Dar sokaktan geçemedim
Acı şarab içemedim
Gayınbaban pek namussuz
Şeref ettim geçemedim (362)

2.2.3.19. Hayatın Geçiş Süreçleri İle İlgili Mâniler

Halk kültüründe hayatın geçiş evreleri, Erman Artun'un Türk Halkbilimi adlı eserinde üçe ayrılmıştır: Doğum, evlenme, ölüm.²⁶⁹ Konya mânileri içerisinde evlilik ve ölüm süreçlerinde tespitlerimizi gerçekleştirdik. Konya mânileri içerisinde doğum konulu mâniler mevcuttur. Fakat bu doğum konusu ile anlatılmak istenen ilk anlam

²⁶⁹ ARTUN, Erman, (2008), **Türk Halkbilimi**, Kitabevi Yayınları, İstanbul, s. 133

olmadığı ve benzetme yahut mecazlı anlatımlarla başka olaylara telmihte bulunulduğu için bunları hayatın geçiş süreçlerinde değerlendirmedik.

2.2.3.19.1. Evlilik İle İlgili Mâniler

Evlenme, toplum için önemli bir müessese olmuştur. Bu süreci konu edinen mânilere evlilik ile ilgili mâniler adını vermekteyiz.

Bizim sıçan evlenecek
Yok parası ne verecek
Un çuvalını yüklenecek
Kız evine götürecektir (365)

Kara çamı oyarlar
İçine gül koyarlar
İkimizin boyu bir
Bize nikâh kıyarlar (72)

2.2.3.19.2. Ölüm İle İlgili Mâniler

Ölüm, insan yaşamının ve hayatın geçiş süreçlerinin son evresidir. Ölüm, prehistorik devirlerden bu yana çaresi bulunamayan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk halk inançlarında, bengisu tasavvurları da görülmekte olup bu tür tasavvurlar, hayat suyundan içen ve ölümsüzlüğe ulaşan Hızır kültü ile de ilişkilendirilir. Bu anlatılara bakılınca, insanoğlunun tarih boyunca ölüme çare aradığını göstermek mümkündür. Kaşgarlı Mahmut'un Divanü Lûgat-it Türk adlı eserinde, ölüm konusunda söylediği şu beyit ekseriyetle ölüme çare olmadığının bir göstergesidir: "Kerek tut otaçı kerek erse kam/ Öliglige hergiz asıg kılmaz em."

Ölüm, halkın hissiyatında derin yaralar açmış ve bu durum üzerine çeşitli ağıtlar, türküler yakılmıştır. Bu yakılan ağıtlar ve türküler umumi surette mâni formunda teşekkül etmiştir. Ölüm konusu mânilerde geniş yer bulmuş konuların da arasında gelmektedir.

İmam sesemi geldin
 Kadem basamı geldin
 Sağlığımda gelmedin
 Öldüm yasamı geldin (234)

Yazı yazdım satıra
 Ölüm gelmez hatıra
 Eğer bir gün ölürsem
 Resmim kalsın hatıra (327)

2.2.3.20. Hayvanlarla İlgili Mâniler

Çeşitli hayvanların özelliklerinin gerek benzetme yolu ile gerekse bizzat konu edildiği mânilerdir.

Kırmızı iplik бүkerim
 Yare dizlik dikerim
 Yâr kapıdan girince
 Keklik gibi sekerim (612)

Yumurtanın sarısı
 Yere düştü yarısı
 Koynuma sakallı girdi
 Sandım eşek arısı (2085)

2.2.3.21. Kişi Adları Kurulu Mâniler

Kişi adları ile kurulu mânilerde, dikkatimizi çeken bir husus olmuştur. Bu mânilerde şahıs isimleri genellikle son iki dizede gözlemlenmiştir. Fakat bu son iki dizede isim geçmesi genel-geçer bir durum değildir. İstisnai durumları da görülmektedir. Mâninin konusu herhangi bir şahsın ismini söyleyerek ve adı geçen kişinin herhangi bir özelliğini de zaman zaman vererek dile getirilen mânileri bu başlık altında toplayabiliriz. Bu konudaki örneklerimizi verelim:

Sarımsak kafa kafa

Gel insafa insafa

Yârimi sorarsanız

Çatık kaşlı Mustafa (67)

Altmış yedi numaralı mânide görüldüğü üzere, ilk iki dize, tamamen son dizede adı zikredilen şahıs için hazırlanmıştır. Burada kızın mâni yakmasının tek amacı sevdiği şahsı herkese bildirmektir.

Yârimin adı Ayşe

Elinde billur şişe

Anasının bir kızı

Nasıl çıksın güneşe (216)

İki yüz on altı numaralı mânide görüldüğü üzere şahıs ismi ilk dizede verilmiştir. Bu tür mânileri de isimlerle kurulu mâniler olarak alan araştırmacılar vardır. Biz de bu başlık altında vermeyi uygun gördük.

Hayatları değirmi

Tavukları yirmi

Ne kasalın hay kızım

Kocan Mehmet değil mi (21)

2.2.3.22. Kargış Mânileri

Beddualar, dini açıdan her ne kadar uygun görülme de halkın dilinde can bulmuş ve bu ürünler Türk halk edebiyatının konu alanına girmiştir. Herhangi bir konuda zulme uğramış ve bu zulümden kurtulamayacak kadar çaresiz olan insanların, Allah'a yakarışlarında, kötü dua etmelerine kargışlamak denir. Bu tür konuları mânilerde de görürüz.

Avrupası iki gat
 Bir gatını bana sat
 El lafına bakarsan
 Galkmaz döşşeklere yat (273)

Gayalar kertilmesin
 Dilbendim yırtulmasın
 Beni yardan ayıran
 Veremden gurtulmasın (399)

2.2.3.23. Kına Mânileri

Evliliğin Türk toplumu için ne kadar ehemmiyet arzeden bir müessese olduğundan söz etmiştik. Evlilik konusunda atılan ilk adım ise kına merasimleridir. Bu merasimlerde okunan ve bu merasimleri konu edinen mânilere kına mânileri adını verdik.

Kınayı getir ana
 Parmağın batır ana
 Bu gece misafirim
 Koynunda yatır ana (296)

Çakmağı çakmaya geldik
 Çırağı yakmaya geldik
 Her işi bitirmişiz
 Kınayı yakmaya geldik (298)

2.2.3.24. Kızlar ve Oğlanlar İle İlgili Mâniler

Eski zamanlarda kızlar çamaşır yıkamaya dere kenarına iner ya da su doldurmak için çeşme başına gelirlerdi. Bu esnada oğlanlar da kızlardan murat alabilmek için karşıda beklerlerdi. Bu sırada kızlarla oğlanlar arasında karşılıklı mâniler söylenir ve bu mânilerde kimi zaman birbirlerini yererlerken kimi zaman da nazlarını dile getirirler. Bu konuda yazılmış mânilere bu ismi uygun gördük.

Dağlarda olur keklik
Kızlar giyer eteklik
Kızlarda kabahat yok
Oğlanlarda eşeklik (250)

Belinde pala bıçak
Sapından dutulacak
Oğlanların günahı
Gızlarından sorulacak (397)

2.2.3.25. Manevî Duygular İle İlgili Mâniler

Türk Milleti, Hz. Peygamber'in yoluna girdikten bu yana İslamiyet'in koruyucusu olmuşlardır. Türkler, milli duyguları kadar manevî hislerine de ehemmiyet vermekten geri durmamışlar, Müslümanlığın asırlarca hamiliğini üstlenmişlerdir. Bu hususta her işte İslam'ın sancağını yüceltmek adına hem fikren hem de fiilen her türlü meziyeti göstermişlerdir. Mâniler arasında da bu hususun görülmesi pek tabi mümkündür.

Manevî duygular ile ilgili mânileri iki ana grupta inceledik:

2.2.3.25.1. Tasavvufi Konuları İçeren Mâniler

Tasavvuf, dinin yorumudur. asr-ı saadete tekrar dönüme ve gizli olanın sırrına erme yoludur. 13. yüzyılda doruk noktasına ulaşan Türk tasavvufu, Anadolu'nun Türkleşmesi ve İslamlaşması konusunda kolonize faaliyetlerin yerine getirilmesine yardımcı olmuştur. Bu sebepten dolayı, tasavvuf, Türk toplumu için önemli bir kurumdur. Bu durum mânilere de yansımıştır.

Horasan'ın erleri
Gönüldür eserleri
Gök yüzünde gezerler
Titretitler yerleri (2400)

İki bin dört yüz numaralı mânide tasavvufun menzili olan gönül, Horasan erlerinin bir sanatı olarak nitelendirilmiştir.

Sanmayın ki pek çokuz

O bir vardır biz yokuz

Cilaladı gönlümü

Orucum yirmi dokuz (2334)

İki bin üç yüz otuz dört numaralı mânide tasavvufun ezoterik öğretilerinden birisi olan vahdeti vücud dile getirilmiştir. Varlığın birliği anlamına gelen vahdet-i vücud anlayışı, tasavvuf öğretisinin temeli olan “Her şey O’dur” anlayışı ile ilişkilendirilir.

2.2.3.25.2. Dini Konuları İçeren Mâniler

Din, Türk toplumunun temel kaideleri arasına girmiş ve önem arzeden bir konuma erişmiştir. Türkler, tarihin belirli kesimlerinde, yasalarını dini kurallar ekseninde şekillendirmişlerdir. Türkler için önem arz eden dini konular, mânilere de aksetmiştir.

Elif Kur’an başıdır

Cümlemizin işidir

Bu duayı yidi kere okuyan

Cennetin kuşudur (1051)

Okursan o kitabı

Senin olur sevabı

Yarın Allah katında

Vereceksin hesabı (2397)

2.2.3.26. Mâni İle İlgili Mâniler

Mâni bilmek, Türk toplumunda bir statü göstergesi olarak algılanmış, mâni bilmeyenler ise toplum tarafından hor görülmüştür. Bu hususta mâni söyleme geleneğinin idamesi sağlanmıştır. Bu durum mânilerin içerisine konu olarak girmiştir.

Söze mâni katmalı

Kokmayana atmalı

Mâni bilmeyen kızı

Pazarlarda satmalı (126)

Mâniye maraz derler
 Güzele beyaz derler
 Mâni bilmeyenlere
 Çöplükte horoz derler (130)

2.2.3.27. Mektup Mânileri

İletişim araçlarının gelişmediği dönemlerde mektup, o günün teknolojik bir iletişim aracı olarak kullanılmaktaydı. Gerek asker yolu gözleyenler gerek gurbete gidenler için bir teselli aracı olan mektup, Türk toplumu için bir gelenek haline dönüşmüştür. Sevdalılar, mektuplarının uçlarını yakarak aşklarından tutuştuklarını sembolik bir anlatımla dile getirmişlerdir. Mektup konusu mânilerde en çok işlenen konular arasındadır.

Mektup yazdım kış idi
 Kalemim gümüş idi
 Daha yazacaktım ama
 Ellerim üşüdü (181)

Kara bulut olayım
 Pencerene konayım
 Mektubu yazarken
 Kalemin olayım (201)

2.2.3.28. Meslek Mânileri

Herhangi bir zanaatın konu edildiği mânilerdir. Genellikle öğretmenlik, çobanlık, terzilik gibi meslekler çoğunlukla mânilerin konusu içerisine girmiştir.

Mavi çember başında
 Kalem oynar kaşında
 Benim yâri sorarsan
 Terzicilik başında (19)

Barakanın altı musluk
 Çobanlar çalar ılık
 Garkının gızları
 Cepte kalmış fıstık (1645)

2.2.3.29. Mezar Taşı Mânileri

Ölüm meselesi, her zaman üzücü bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Sevdiklerini ebedi hayata uğurlayan Türkler, onların anısına mezarlar yapmışlar ve bu mezarların belli olabilmesi için mezar taşları dikerek onların anısına çeşitli dualar, güzel sözler yazdırmışlardır. Bu sözler arasında mâniler de mevcuttur.

Pınarın başı kara
 Gözümün yaşı kara
 Tanrı şimdiden yazmış
 Mezarın taşı kara (1006)

2.2.3.30. Milli Duygu İhtiva Eden Mâniler

Türkler, başlangıçtan bu yana milli duygularını korumuşlar ve vatan sevgisini gerek sözlü gelenek gerekse yazılı metinler ile dile getirmişlerdir. Milli duyguların konu edildiği mânilere, Konya mânilerinde de rastladık:

Telden olur kalbırı
 Çokdur şehit kabiri
 Ne ben sordum ne dedin
 Hani ya iredif tabırı (358)

Tarihi Türk'tür yazan
 Şahittir Türk'e zaman
 Bugün Türk'ün bayramı
 Bugün yirmi üç nisan (2369)

Yedi düvel zorladı
 İmanımı korladı
 Cephelerin üstünde
 Türk süngüsü parladı (2247)

2.2.3.31. Ramazan Mânileri

Ramazan, Türkler için bir gelenek halini almış ve ramazan günleri çeşitli eğlencelerle süslenmiştir. Karagöz oyunu, dini sohbetler ve bunların yanında genellikle ramazan davulcularının söylediği mâniler de ramazan geleneklerinin arasında yer almıştır.

On bir ayın sultanı
 Gönlümün mihmanı
 Hep kalkmışız sahura
 Tutarız ramazanı (457)

Ramazan geldi dayandı
 Camiler nura boyandı
 Şad oldu kandiller yandı
 Cümle öğleyin uyandı (1023)

2.2.3.32. Şehir Adları İle İlgili Mâniler

Mânilerde, şehir isimleri ekseriyetle kullanılmış ve kullanılan şehirler genellikle bir özellikleri ile birlikte verilmişlerdir.

Konya'nın Meramı'nı,
 Dolaştım dört yanını,
 Alıp getirin bana
 Derdimin dermânını (206)

Ankara'nın balına
 Tutunmuşuz dalına
 Dikmenden mi gelirsin
 Kız salına salına (210)

2.2.3.33. Tarihi Şahsiyetlerle İlgili Mâniler

Türk tarihi, kahramanlıklarla doludur. Bu kahramanlık öyküleri ise belirli şahıslar üzerinden anlatılsa bile aslında tüm toplumun gösterdiği fedakârlığın bir motifi olarak nitelendirilmiştir. Bu kahramanlık öyküleri mânilere de şahıslar üzerinden yansımıştır.

Tarihi şahsiyetler konusunu iki kısma ayırma ihtiyacı hissettik. İlk tasnifimiz milli şahsiyetler üzerine ikinci tasnifimiz ise manevî şahsiyetler üzerinedir.

2.2.3.33.1. Milli Şahsiyetlerle İlgili Mâniler

Milli galibiyetlere telmihen, bu öyküleri belirli şahıslar üzerinden anlatan mânilerdir.

Gamayı çaktım daşa
Geliyor İsmet Paşa
Ordunla askerle
Atatürk binler yaşa (2117)

Düşmanı koğdu Atam
Zulmünü boğdu Atam
Bir on dokuz mayısta
Samsun'dan doğdu Atam (2246)

2.2.3.33.2. Tasavvufî Şahsiyetlerle İlgili Mâniler

Tasavvuf konusunun önemini daha önce belirtmiştik. Bu bağlamda tasavvufî şahsiyetlerin de toplumun fikriyatına derin izler bıraktığını mânilere konu oluşlarından da anlamaktayız. Konya mânilerinde tasavvufî şahsiyetlerin belirli özellikleri dile getirilmiştir. Bu konudaki örneklerimizi aktaralım:

Yunus Emre dostumdur
Onun postu postumdur
Başka neden arama
İnsan sevmek kastımdır (2284)

Sevgisini dört yana
 Salmış cümle cihana
 Aşk şarabı sunuyor
 Benim pirim Mevlana (2283)

Hacı Bektaş yolundan
 Yunus Emre kolundan
 Aracıya ne hacet
 Gül koklarım dalından (2401)

2.2.3.34. Yiyeceklerle İlgili Mâniler

Konya mânilerinde tespit ettiğimiz konulardan birisi de yiyeceklerdir. Yiyecek ile ilgili konular genellikle ramazan mânilerinin içerisinde geçmektedir. Bu tespit ettiğimiz mânileri şu şekilde verelim:

Sözümü tutan erim
 Bazen yağar eserim
 Hanım bugün iftara
 Toyga aşısı isterim (2355)

Ovmaç çorbası yerim
 Allah'a şükür derim
 İftara çağılırsam
 Nazlanmam hiç giderim (2351)

2.3. MANİ METİNLERİ

1.
Ben bir gümüş gutuyum
Yar yanında mutuyum
Buluvurûn yârimi
Üç gün oruç dutuyum (KK1)
2.
Çekmecenin ner kilidi
Üstünü güller bürüdü
Ben yavrumu ararken
Cepte ayva çürüdü (KK1)
3.
Çekmecemi çekemem
Dilden gömlek biçemem
Dünya malını verse
Yavrularımdan geçemem (KK1)
4.
Garañfilsîñ darçıñsîñ
Niçin böyle hırçınsın
Ne büyüksüñ ne güççük
Tam benim harcımsın (KK2)
5.
Garanfil oymak oymak
Olur mu yâre doymak
Yare doydum diyeniñ
Caizdir boynunu vurmak (KK2)
6.
Gelden indim bugün
Elimde altın güğüm
Ne menfaatsiz yarımış
Ne dün geldi ne böğün (KK2)
7.
Bahçelerde börülce
Ben istemem görümce
Görümceñiñ dilleri
Gurulur gelinleri (KK2)
8.
Garanfilim ez beni
Tülbentlerde süz beni
Sen kalem ol ben divit
Ak gerdana yaz beni (KK2)
9.
Elmayı nazik soydum
Yarin ağzına koydum
Afiyet olsun yarım
Sen yedikçe ben doydum (KK3)
10.
Şu câmiyi ben yaptım
Kölgesini yan yaptım
Yar karşıdan gelirken
Elmayı bütün atdım (KK3)
11.
Elma kesdim yiyen yok
Bıçağımı silen yok
Yârim askerden geldi
Gözün aydın diyen yok (KK3)
12.
Mendilim kahverengi
Yoktur yarimin dengi
Oturmuş kumar oynar
Adı Mustafa Efendi (KK3)
13.
Ben bir gümüş fenerim
Döne döne yanarım
Sevdiğime vermezsen
Gençliğime yanarım (KK3)
14.
Çiçek açtı saraçtı
Pencereye dolaştı
Gel gayri kömür gözlüm
Ayrılık uzaklaştı (KK3)
15.
Sıra yastık dayarım
Dayar dayar sayarım
Yarım askere gitti
Günleri sayarım (KK3)
16.
Karanfilim süt beyaz
Geldi bahar geçti yaz
Kurban olduğum mevlam
Seveni sevene yaz (KK3)

17.
Karanfil oylum oylum
Geliyor sevli boylum
Sevli boylum gelirken
Şen olur benim gönlüm (KK3)

18.
Ocaktaki guşane
İçindeki pişene
Mevlam sabırlar versin
El diline düşene (KK3)

19.
Mavi çember başında
Kalem oynar kaşında
Benim yâri sorarsan
Terzicilik başında (KK3)

20.
Ekin ekdim ot bitdi
Dalinde bülbül ötdü
Ötmez olaydın bülbül
Yarım askere gitti (KK3)

21.
Hayatları değirmi
Tavukları yirmi
Ne kasalın hay kızım
Kocan Mehmet değil mi (KK3)

22.
Tiren gelir öterek
Mazıdını dökerek
Yarım askere gitti
Gözlerimden öperek (KK3)

23.
Dam başında siniler
El vurmada iniler
Yarım askere gitti
Gulakları çiniler (KK3)

24.
Kayalar merdin merdin
Kim bilir kimin derdin
Ağaçlar kalem olsa
Yazılmaz benim derdim (KK3)

25.
Ak taşlar kara taşlar
Yarım talime başlar
Kaldır yarımfesini
Görünsün kalem kaşlar (KK4)

26.
Kalenin ardındayım
Babamın yurdundayım
Eller ne derse desin
Ben yarın derdindeyim (KK4)

27.
Kalenin ardı çarşı
Evimiz karşı karşı
Gel yarım konuşalım
Dosta düşmana karşı (KK4)

28.
Kaleden indirdiler
Tirene bindirdiler
On beşime girmeden
Askere gönderdiler (KK4)

29.
Şu dağlar olmasaydı
Lâlesi solmasaydı
Ölüm Allah'ın emri
Ayrılık olmasaydı (KK4)

30.
Şu dağlar ulu dağlar
Etrafı sulu dağlar
Ben derdimi söylesem
Gün durur bulut ağlar (KK4)

31.
Ben bu dağı delemem
Kararımdan dönemem
Ben yârimi kaybettim
Kimselere diyemem (KK4)

32.
Şapkayı eğdirmişsin
Alına eğdirmişsin
Pek de güzel değilsin
Kendini sevdirmişsin (KK4)

33.
Kar yağar burun burun
Durun ağalar durun
Şu gelen benim yârim
Yaylacak divan durun (KK4)

34.
Geceler arada kaldı
Fitil yarada kaldı
Kömür gözlü ela gözüm
Acab nerde kaldı (KK5)

35.
Dalda kuş olmadın mı
Dallara konmadın mı
Kör olası kaynana
Sen gelin olmadın mı (KK5)

36.
Bülbül yuvada inler
Susar kalbini dinler
Benim kalbimdeki sensin
Senin kalbindeki kimler (KK5)

37.
Zindan cihan gözüme
Ah inanmaz sözüme
Öldüğüme yanmazdım
Bir kerecik gülse yüzüme (KK5)

38.
Ateşim var külüm yok
Bülbül olsam dilim yok
Çekilecek dert değil
Ağlamadık günüm yok (KK5)

39.
Karşıda duran sensin
Zülfünü buran sensin
Bana cellat kâr etmez
Boynumu vuran sensin (KK5)

40.
Su gelir desti gider
Dolanır dosta gider
Zalim gurbet sana
Sağ gelen hasta gider (KK5)

41.
Odanı kireç eyle
Yüzünü güleç eyle
Bu derdi senden aldım
Derdime ilaç eyle (KK5)

42.
Karşıdan atlı geçti
Nalını parlattı geçti
Herkesle selam verdi
Beni ağlattı geçti (KK5)

43.
Karanfil deste gider
Kokusu dosta gider
Seni gören gençler
Evine hasta gider (KK5)

44.
Kapımız kapınıza bakar
Bakışın canlar yakar
Ben size çok mu geldim
Herkez başıma kakar (KK5)

45.
Gökte yıldız yüz atmış
Kaşların keman çatmış
Allah seni nurdan
Bizi topraktan yaratmış (KK5)

46.
Çini tabakta reçel
Bu günler gelir geçer
Ağzım dilim söylemez
Kalbimden neler geçer (KK5)

47.
Bahçelerde nar olur
Güzel kızdan yar olur
Yar vefalı olursa
Dertlere derman olur (KK5)

48.
Bugün ayın ondördü
Kız saçını kim ördü
Ördüyse yar ördü
Ay karanlık kim gördü (KK5)

49.
Bağı dağ eden felek
Dağı bağ eden felek
Elin kızıl kandadır
Yuva dağıdan felek (KK5)

50.
Mezarımı kazın derin idin
Sular serpin derin didin
Yardan vefa görmedim
Ahrette gelin idin (KK5)

51.
Derdim var dağlar gibi
Ağlarım çağlar gibi
Yürekte yareliyim
Gülerim sağlar gibi (KK5)

52.
Köylü ovalı geldi
Atlı develi geldi
Bu sevdalar başıma
Hep seni seveli geldi (KK5)

53.
Gidiyorum ağla beni
Zülfün ile bağla beni
Eller yanında çal oyna
Tenhalarda ağla beni (KK5)

54.
Kaşın üstünde fesi var
Kulağımda sesi var
Bir canım var veririm
Bunun bende başka nesi var (KK5)

55.
Ağlarım ben gülenim yok
Gözyasımı silenim yok
İşte ben gidiyorum
Gitme diyenim yok (KK5)

56.
Kaşların keman senin
Elinden alaman senin
Bana ne der Mecnunsun
Leylan nerde senin (KK5)

57.
Felek vurdu daş ile
Gözlerim doldu yaş ile
Nerelere gidemben
Bu sevdalı baş ile (KK5)

58.
Göğeri bostanım göğeri
Herkes sevdiğini öğeri
Garip kaldım burlarda
Her gelen beni döğeri (KK5)

59.
Beyaz giyme toz olur
Mavi giyme söz olur
Yeşiller giyelim
Muradımız tez olur (KK5)

60.
Kaşları sık yârim
Kiprikleri ok yârim
Hep güzeller geziyor
İçlerinde yok yârim (KK5)

61.
Elinde süt küreği
Sütten aktır bileği
Bu ayda kabul olsun
İkimizin dileği (KK6)

62.
Sütlü kahve pişti mi
Yâr üfledi içti mi
Sorması ayıp amma
Yâr buradan geçti mi (KK6)

63.
Çimene basma yârim
Çimeni eziyorsun
Kusura bakma yârim
Maymuna benziyorsun (KK6)

64.
Bakkallarda toz şeker
Toz şeker kilo çeker
Oğlan kravat takınma
Dalgalı saçın yeter (KK6)

65.
Ben bir dolma biberim
Yuvarlanır giderim
Çok konuşma kaynana
Oğlunu alır giderim (KK6)

66.
Çarşambayı sel aldı
Sevdiğimi el aldı
Keşke sevmey olaydım
Elim koynunda kaldı (KK6)

67.
Sarımsak kafa kafa
Gel insafa insafa
Yârimi sorarsanız
Çatık kaşlı Mustafa (KK6)

68.
Ayakkabım bağı
Bağlar mısın sevdiğim
Başka bir yâr verseler
Alır mısın sevdiğim (KK6)

69.
Yılana bak yılana
Yılan kaçtı ırmağa
Annem beni vermiyor
Kara kaşlı oğlana (KK6)

70.
Sütün piştiği yere
Pişip taşıdığı yere
Güzel-çirkin aramaz
Gönül düştüğü yere (KK6)

71.
Zeytin kara ben kara
Zeytine vermem para
Gel yârim konuşalım
Onbire çeğrek kala (KK6)

72.
Kara çamı oyarlar
İçine gül koyarlar
İkimizin boyu bir
Bize nikâh kıyarlar (KK6)

73.
Ak güvercin olaydım
Dam üstüne konaydım
Gelen geçen yolcudan
Ben yârimi soraydım (KK6)

74.
Kapıları ördüler
Duvarları böldüler
Kara gözlü hatçemi
Bana çok mu gördüler (KK6)

75.
Su akar ince ince
Su çiledim pirince
İnsan bir hoş oluyor
Sevdiğini görünce (KK6)

76.
Erguvanım sarkarım
Açılmaya korkarım
Yârin geldi deseler
Mevtâ olsam kalkarım (KK6)

77.
Al dedim almadın ki
Kal dedim kalmadın ki
Beni bir kere olsun
Koynunda sarmadın ki (KK6)

78.
Su gelir gül dibinden
Geçilmez köpüğünden
Eller ne derse desin
Ben geçmem sevdiğimden (KK6)

79.
Bu yol bağdad yoludur
Al bademler doludur
Sineme gölge saldı
Sandım yârin koludur (KK6)

80.
Âşkın yaşı dinmez
Gönülden gam silinmez
Sevda öyle bir oktur
Nerden vurur bilinmez (KK6)

81.
Peşkir peşkir üstüne
Peşkir dizin üstüne
El oğluna güvenme
Yâr sever yâr üstüne (KK6)

82.
Ah o beni o beni
Kâhkül öpmüş o beni
Ben yârimi unutmam
Unutsa da o beni (KK6)

83.
Kale bayrağın çekmiş
Topçular top atacak
Sevdiğim çok bakıyor
Şimdi kalbim atacak (KK6)

84.
Güvercin bıçakladım
Kanadın saçakladım
Yâri koynumda sandım
Yastığı kucakladım. (KK6)

85.
Şu gelen kimin kızı
Entarisi kırmızı
Yanakları gülaçmış
Sandım seher yıldızı (KK6)

86.
Kaşları ok sevdiğim
Kirpiği çok sevdiğim
Âlem seyrâna çıkmış
İçinde yok sevdiğim (KK6)

87.
Kara dutun dalını
Eritirler balını
Gel sana öğretelim
Bekârlığın tadını (KK6)

88.
Mendilim allanıyor
Allanıp ballanıyor
Yenile bir yâr sevdim
Sevdikçe ballanıyor (KK6)

89.
Yâr vuruldum vuruldum
Senin kara kaşına
Ne yazılar yazılmış
Ha bu garip başıma (KK6)

90.
Su akar kütüğünden
Bulanır köpüğünden
İpek olsam dolansam
Yârimin topuğundan (KK6)

91.
Gemi geldi durdu mu
İskelede vurdu mu
Söyle ey seher yeli
Yâr hâlimi sordu mu (KK6)

92.
Raflardaki siniler
El değmeden iniler
Gurbetteki Yârimin
Kulakları çiniler (KK6)

93.
Gemideyim gemide
Ayağım yemeninde
Sür gemici gemini
Nişanım var geride (KK6)

94.
Yerine gül dikseler
Kızın aşkını
Sevdiğine verseler (KK6)

95.
Penceresi perdeli
Çiçek açmış zerdali
Yerine bir yâr sevdim
O da benden sevdalı (KK6)

96.
Gemi gelir yanaşır
İçi dolu çamaşır
Yâr kapıdan girince
Bakan gözler kamaşır. (KK6)

97.
Bakkaldan koka aldım
Dantel öreyim diye
Mahalleden yâr sevdim
Her gün göreyim diye. (KK6)

98.
Cam cama eklenir mi
Cam dibi beklenir mi
Kusura bakma yârım
İki yıl beklenir mi (KK6)

99.
Saman yeri yarıldı
Anam bana darıldı
Ne darıldın hey ana
El oğludur sarıldı. (KK6)

100.
Tren geliyor tren
Trenin bacası yok
Gelmiş beni istiyor
Pantolon paçası yok (KK6)

101.
Su gelir dere çağlar
Sesinden eller ağlar
İnsaf et güzel yârım
Hâlime eller ağlar (KK6)

102.
Çeşmeleri yan yana
Su içtim kana kana
Seni doğuran ana
Olsun bana kaynana (KK6)

103.
Şu câminin çeşmesi
Havuzsuzdur havuzsuz
Motorula kaçanlar
Namussuzdur namussuz (KK6)

104.
Elbisemin pilesini
Yandandır eklemesi
Tak bir nişan yüzüğü
Kolaydır beklemesi (KK6)

105.
Çalı dibinde keklik
Kızlar giyer eteklik
Kızlar pek güzel ammâ
Erkekler de eşşeklik (KK6)

106.
Pilavı pişirdim yavan
Üstüne bastım soğan
Yatağına uzandım
Uyan askerim uyan (KK6)

107.
Gümbürdesin ortası
Babam sana kız vermez
Git len eşek sıpası (KK6)

108.
Yeleşini ördüğüm
Akşam sabah gördüğüm
Duydum hasta olmuşsun
Geçmiş olsun sevdiğim (KK6)

109.
Gül düğümü gül düğümü
Çözölsün gül düğümü
Beni yâre verseler
Görseler güldüğümü (KK6)

110.
Karanfil dü renk olur
Aşka düşen dek olur
Umarım başına gelsin
Göresin ne renk olur (KK6)

111.
Arpalar kara kılçık
Eğer meylin var ise
Al bohçanı yola çık (KK6)

112.
Çıktım iğndenin dalına
Dal kırıldı
Oturdum yârin dizine
Yâr darıldı (KK6)

113.
Tanburu düzen bilir
Ayrılığın derdini
Güzeli seven bilir (KK6)

114.
Tavada yağ erittim
Gölgede gül kuruttum
Ne müşkül sevda imiş
Evi barkı unuttum (KK6)

115.
Bahçelerde günaşık
Dibine döktüm bulaşık
Yâr Karşıdan geliyor
Kâhkülleri dolaşık (KK6)

116.
Derelerin bükleri
Ötüşür keklikleri
Hiç aklımdan çıkmıyor
Yarimin dedikleri (KK6)

117.
Çayır çıktı dizime
Dolaş da gel izime
Diz dize oturalım
Hasret Kaldım yüzüne (KK6)

118.
Gül dalını eğermi
Ucu yere değer mi
Sende gönlü olmayan
Böyle boyun eğer mi (KK6)

119.
Siyah saçı örmezler
Seni bana vermezler
Gel beraber kaçalım
Karanlıkta görmezler (KK6)

120.
Saçımın siyahı var
Bülbül gibi ahım var
Göz görmüş gönül sevmiş
Benim ne günâhım var. (KK6)

121.
Bahçelerde bal kabak
Açılır tabak tabak
Kız oğlanı görünce
Saklanır bucak bucak (KK7)

122.
Hacının cebi dardır
İçinde lokum vardır
Sabredelim bakalım
Sabırda neler vardır (KK8)

123.
Entarisi sim ilen
Çağırdım sesim ilen
Nerden gelin sevdiğim
Bu kadar kesim ilen (KK8)

124.
Kara duta yaslandım
Yağmur ile ıslandım
Ben yârimin yanında
Şeker ile beslendim (KK8)

125.
Güllü güllü gül dalları
Uzamış Gurbet yolları
Babası gurbetten gelir
Parlamış altın nalları (KK8)

126.
Söze mâni katmalı
Kokmayana atmalı
Mâni bilmeyen kızı
Pazarlarda satmalı (KK9)

127.
Mâni mâniyi açar
Mâni muhabbet açar
Mâni bilmeyen kızlar
Kalkar meclisten kaçır (KK9)

128.
Karanfil biter oldu
Ayrılık yeter oldu
Mahallenin horozu
Geceleri öter oldu (KK9)

129.
Uzunsun sırık gibi
Ekşisin koruk gibi
Mahle mahle gezersin
Yolunmuş tavuk gibi (KK9)

130.
Mâniye maraz derler
Güzele beyaz derler
Mâni bilmeyenlere
Çöplükte horoz derler (KK9)

131.
Mâniye melez derler
İlden ile gez derler
Mâniye doyum olmaz
Dillerde çerez derler (KK9)

132.
Karanfil ekim taşa
Bitmedi kaldı kışa
Mavi gözlü sevdiğim
Yalanın kadar yaşa (KK9)

133.
Mâni mâniyi eyler
Mâniye gelen beyler
Mâni yarigetirmez
Mâni bir gönül eyler (KK9)

134.
Mâni mânidar ola
Cebin dolu nar ola
Mâni kime çıkarsa
Talih ona yar ola (KK9)

135.
Kara kabak kök attı
Dibine yılan yattı
Sana ne yaptık felek
Bizi ayırdı attı (KK10)

136.
Karanfil suyu neyler
Güzel kokuyu neyler
İki baş bir yastıkta
O göz uykuyu neyler (KK10)

137.
Bisikleti aynalı
Şu oğlana varmalı
Oğlan çok güzel amma
Sevdiği olmamalı (KK10)

138.
Ayakkabımın bağı çözülmüş
Bağla sevdiğim bağla
Ayrılık bize düşmüş
Ağla sevdiğim ağla (KK10)

139.
Sarımsak soydum bir kafa
İnsafa gel insafa
Nasıl olsa benimsin
Karagözlü yârimsin (KK10)

140.
Pencereden bak yârim
Fındık fıstık at yârim
Fındık fıstık istemem
Altın yüzük tak yârim. (KK10)

141.
Parmağımdaki yüzüğü
Dar gelmiş oynamıyor
Yâr senden başkasına
Hiç kanım kaynamıyor. (KK10)

142.
Kolundaki saati
Ver yârim ben kurayım
Üç gün yirmidört saat
Ben nasıl durayım (KK10)

143.
Annem yemek pişirir
Toprak tenceresinde
Gel yârim konuşalım
Muffak penceresinde (KK10)

144.
Karadut parmak gibi
Yemesi kaymak gibi
Beni almayan kızlar
Kurusun değnek gibi (KK10)

145.
Elbisemin gülleri
Koyu mordur koyu mor
Ayrılık kolay değil
Zordur sevdiğim zor (KK10)

146.
Yüğe çayır ekmişler
Kuzu yayılsın diye
Yârim kakıl koymuş
Kızlar bayılsın diye (KK10)

147.
Elbisesi koyu al
İndereden su al
Ben öleyim yârim
Sen o kızı öyle al (KK10)

148.
Masa üstünde yılan
Yılan boynuna dolan
İşaretten anlamaz
Eşek kafalı oğlan (KK10)

149.
Maydonoz tane tane
Benim yârim bir tane
Ne yapsak ayırırız
Kavuşuruz tez vakitte (KK10)

150.
Ata binen ağadır
Atın yolu doğadır
Salın sevdiğim salın
Bu türküler banadır (KK10)

151.
Altın dişim kanadı
Sevda bana yaradı
İkimizin sevdası
Bir kazanda kaynadı (KK10)

152.
Susadım su isterim
Yeşil boyalı tastan
Ben nasıl ayrılırım
İki senelik dosttan (KK10)

153.
Parmağımdaki yüzüğüm
Halka değil mi halka
Senin bana yaptığın
Dalga değil mi dalga (KK10)

154.
Hıkgıcık duttu beni
Duttu guruttu beni
Hakikatsiz yârimiş
Gitti unuttu beni (KK10)

155.
Sağan sağan kavurma
Kaynana karşımda durma
Sil gözünün çapağını
Midemi bulandırma (KK10)

156.
Taksiler yan yana
Ben istemem kaynana
Olursa görümce olsun
O da gider bir yana (KK10)

157.
Çaydanlıkta çayım var
Söyleyecek neyim var
Çok konuşma kaynana
Üç aylık çocuğum var (KK10)

158.
Elleri elcekli gelin
Kolları kolcaklı gelin
Oğlamı ben doğurdum
Şişe bacaklı gelin (KK10)

159.
Ördek göle dal da gel
Yardan selâm al da gel
Yar selâmı virmezse
Dut golundan al da gel (KK11)

160.
Ördeğiseñ göle gel
Şahanusañ çöle gel
Hakikatlı yariseñ
El iddiğim yire gel (KK11)

161.
Ak buğdayım buğdayın
Sereyin gorudayın
Seniñ gibi nazlı yar
Ben nasıl unudayın (KK11)

162.
Atımıñ başlığı yok
Gönlümüñ hoşluğu yok
Yarım asgere gidmiş
Beş para harşlığı yok (KK11)

163.
Milinen oya yaptım
Yapdım da ile satdım
İliñ oğlu değil mi
Soyundum bile yatdım (KK11)

164.
Su goydum su tasına
Gül goydum ortasına
Yarım kakil goydurmuş
Allınıñ ortasına (KK11)

165.
Ocak başında minder
Minderi devre dönder
Asger mi oldun sevdiğim
Haftada mekdub gönder (KK11)

166.
Ben bir uzun gamışım
Duvara yaslanmışsın
İsder al isder alma
Allıña yazılmışsın (KK11)

167.
Var gamış kes oğlan
Gapımızdan geç oğlan
Babam saña kız virmez
Ümüdüñü kes oğlan (KK11)

168.
Mavucuk ben mavuştur
Kız göğsünü kavuştur
Yar karşıdan gelirken
Benden gözün savuştur (KK12)

169.
Merdivenden yörürüm
Cuha şalvar sürürüm
Yar karşıdan gelirken
Yalın ayak görürüm (KK12)

170.
Mani mani manım yok
Ben öksüzüm yârim yok
İllerde çiftler çiftler
Ben de bir tanesi yok (KK13)

171.
Maniyi tekerledim
Üstünü şekerledim
Yarım gelecek diye
Yolları gülle dikenledim (KK13)

172.
Ben bir küçük cezveyim
Yar yanında hazneyim
Bulun benim yârimi
Boynu bükük gezmeyim (KK13)

173.
Maniden mastım oğlan
Ezelden dostum oğlan
Çek elini elimden
Ben sana küstüm oğlan (KK14)

174.
Mani bilmem nediğim
Hangi yola gidiyim
İllerinki dal fidan
Ben bu keli nediğim (KK14)

175.
Maniden mareliyim
Yürekten yareliyim
İller giymiş beyazlar
Ben daha kareliyim (KK14)

176.
Sepet sepet yumurta
Sakın beni unutma
Unutursan küserim
Selâmımı keserim (KK15)

177.
Uçtu uçtu kuş uçtu
Yandı yürek tutuştu
Yanma yüreğim yanma
Ayrılık bize düştü (KK15)

178.
Lahanayı haşladım
Doğramaya başladım
Sen aklıma gelince
Ağlamaya başladım (KK15)

179.
Çatıdaki kediler
Miyav miyav dediler
Daha yazacaktım
Kalemimi yediler (KK15)

180.
Dam içinde karambık
Yarım ince dalamık
Yine aklıma düştü
Sarıldığım samanlık (KK15)

181.
Mektup yazdım kış idi
Kalemim gümüş idi
Daha yazacaktım ama
Ellerim üşüdü (KK15)

182.
Bunu yazan bir böcek
Elbet bir gün ölecek
Sana olan sevgisi
Ömür boyu sürecek (KK15)

183.
Denizler kadar serin
Enginler kadar derin
Senin güzel yerin
O güzel gözlerin (KK15)

184.
Hayat bir gemi
Yoktur yelkeni
Unutma beni
Unutmam seni (KK15)

185.
Hayat bir yaprak
Elbet bir gün solacak
Ama benim bu yazım
Sana hatıra kalacak (KK15)

186.
Seviyorum ama kimi
En tatlı birisini
Nasıl anlatsam sana
İlk harflere baksana (KK15)

187.
Bir sevdiğim var benim
Gözümde cihan benim
Eğer kimdir dersiniz
Arkadaşım Haticeciğim (KK15)

188.
Damdaki kediler
Miyav miyav dediler
Kraliçe kim dedim
Hatice, Hatice dediler (KK15)

189.
Yazılar saz olur
Gül açılır yaz olur
Ben sana gül demem
Gülün ömrü az olur (KK15)

190.
Şu ayrılık olmasaydı
Yazılar solmasaydı
Okul bitiyor
Ayrılık olmasaydı (KK15)

191.
Elimde kalem ağlıyor
Yaşlarım durmuyor
Yazımı bitiriyorum
Selamımı söylüyorum (KK15)

192.
Uzaklar seçilmiyor
Gönüldür geçilmiyor
Elimde kalem
Yazılar seçilmiyor (KK15)

193.
Gök güvercin olayım
Yazına konayım
Her satıra
Ben seni sorayım (KK15)

194.
Sen bana tac idin
Herkeze ilaç idin
Senin güzelliğin
Kalbime yara idin (KK15)

195.
At ahırda kişniyor
Yaralarım işliyor
Gurbetteki o yarım
Acep şimdi nişliyor (KK15)

196.
Bahçenin kestanesi
Devletin hastanesi
Okudum mektubu
Ereğli postanesi (KK15)

197.
Elimdeki tarak
Yolum uzak
Aramız uzak
Mektupla konuşak (KK15)

198.
Telgrafın telleri
İnceciktir belleri
Sevenlerin başında
Eser kavak yelleri (KK15)

199.
Mektup yazdım ulaşa
Okuyanlar ağlaşa
El kaldırda yalvar
Hasretiz kavuşa (KK15)

200.
Bağa gitti geze geze
İnci boncuk dize dize
Kağıt, kalem kalmadı
Sana mektup yaza yaza (KK15)

201.
Kara bulut olayım
Pencerene konayım
Mektubu yazarken
Kalemin olayım (KK15)

202.
Elime aldım kalemi
Candan sevdim seni
Mektup yazdım sana
Gelmedi cevabı (KK15)

203.
Erzurum'un kalesi
Oldum yârin kölesi
Çektiğim of, of larım
Yürğimi delesi (KK15)

204.
Manisa'ya nar geldi
Yüce dağa kar geldi
Yârim gitti gurbete
Bu yer bana dar geldi. (KK15)

205.
Hey Rize, gözüm Rize
Gelelim biz diz, dize
Dağları aştım yorulduğum
Yoluna geze, geze (KK15)

206.
Konya'nın Meramı'nı,
Dolaştım dört yanını,
Alıp getirin bana
Derdimin dermânını. (KK15)

207.
Gümüşhane gümüşü,
Yoktur yârimin eşi
Yüz bin hazine değer,
Güzelin bir gülüşü. (KK15)

208.
Ey! Giresun bülbülü,
Has bahçenin sümbülü
Beni asmak için mi
Kumral saçın örgülü. (KK15)

209.
İstanbul'um yolu uzun
Alayım seni güzün
Kırk yerinde beni var
Sevdiğim güzel kızın. (KK15)

210.
Ankara'nın balına
Tutunmuşuz dalına
Dikmenden mi gelirsin
Kız salına, salına. (KK15)

211.
Maraş'ın bağlarına
Takıldım ağlarına
Pilav pişirtip yedim,
Bayıldım yağlarına. (KK15)

212.
Oğlanın adı Bekir
Sürahiye doldur getir
Adana'ya gidersen
Bolca karpuz getir. (KK15)

213.
Komşunun adı Kadir
Ağaç yaprağın döker
Öğretmenim izin verin
Arkadaşlar dışarıda bekler. (KK15)

214.
Oğlan adı Alidir
Boyu gavak dalıdır
Beni sana verseler
Guru yerler halıdır (KK15)

215.
Kavaktan aldım dalı
Arkadaşımın adı Ali
Kitabını bana verirsen
İstemem başka dünya malı (KK15)

216.
Yârimin adı Ayşe
Elinde billur şişe
Anasının bir kızı
Nasıl çıksın güneşe (KK15)

217.
Kız Aliye Aliye
Niçin kaldın geride
Ben seni severim
Askerlik var önümde. (KK15)

218.
Kızın adı Fahriye
Eğildim su içmeye
Yeminlisin galiba
Bizim ordan geçmeye (KK15)

219.
Karşıdan gelen Hakan
Elinde ki vallahi bostan
Çocuklar çabuk kaçın
Ananızın yanına kaçın (KK15)

220.
Kız adın Güllü mü
Saçında ki gül mü
Eller alıp gitti.
Yârin adı Hilmi. (KK15)

221.
Mendilim yele yele
Ben düştüm gurbet ele
Yedi mendil çürüttüm
Göz yaşımsile sile (KK16)

222.
Mendilimin ucuna
Sakız bağlarım sakız
Doğru söyle sevdiğim
Sever misin başka kız (KK16)

223.
Gidiyom gidemiyom
Az doldur içemiyom
Sen benden geçtin amma
Ben senden geçemiyom (KK16)

224.
Giderim giderim
Gittim giderim
Bu yolun sonu yok
Yolsuz nederim (KK16)

225.
Mendilim dağda kaldı
Gözlerim yolda kaldı
Sen gittin gideli
Ellerim elde kaldı. (KK16)

226.
Manici başımısın
Cevahir taşımısın
Bir mektup yazsam versem
Cebinde taşırmısın (KK16)

227.
Giderim bende bende
Bir arzum galdı sende
Dağlar gibi eridim
Hiç insaf yokmu sende (KK16)

228.
Mendilimin ucu
Turuncudur turuncu
Benim yarı sorarsan
Dünyalarda birinci (KK16)

229.
Elmayı üçe beldim
Düştü çamura sildim
Ben yarin kıymetini
Gurbet olunca bildim (KK16)

230.
Dağlar başında kar kaldı
Gül etrafında her kaldı
El ele borçlu kaldım
Benim canım yar aldı (KK16)

231.
Akşamlar olmasaydı
Bedeler dalmasaydı
Yar koynuna girince
Hiç sabah olmasaydı (KK16)

232.
Akşam arada kaldı
Fitil yarıda kaldı
Gül yüzlüm kömür gözlüm
Acep nerede kaldı (KK16)

233.
Bir mendilişle yolla
Ucunu gümüşle yolla
İçine beş elma koy
Birisini dişle yolla (KK16)

234.
İmam sesemi geldin
Kadem basamı geldin
Sağlığında gelmedin
Öldüm yasamı geldin (KK16)

235.
Aldım aşkın tüfeğin
Vurdum birkaç karaca
Dünyada bir yar sevdim
Kaşı gözü karaca (KK16)

236.
Güneş kalkar gülerler
Yigit aşka dönünce
Soylettirir gülerler (KK16)

237.
Böyle başında bağlar
Yar başın böyle bağlar
Gül açmaz bülbül ötmez
Nefesin böyle bağlar (KK16)

238.
Felek külülen budadı
Vurdu bir ancak
Ellerde ben acırken
Ben oldum acınacak (KK16)

239.
Adilem sen naçarsın
İnci mercan saçarsın
Dünya benim olunca
Gülüm neden kaçarsın (KK16)

240.
Nefesin gül kokuyor
İçerin bahçemidir
Beni baştan çıkaran
Yarimin perçemidir. (KK16)

241.
Ay dogar gidiyim ben
Tanrım niydeyim ben
Canım yâre kurban
Dönmese nideyim ben (KK16)

242.
Ay doğar sini gibi
Sallanır selvi gibi
Yarin kokusu gelir
İlkbahar gülü gibi (KK16)

243.
Ay doğar azmak ister
Al yanak yazmak ister
Şu benim deli gönlüm
Yare kavuşmak ister (KK16)

244.
Asmadan üzüm aldım
Sapını uzun aldım
Verin benim yârımı
Annemden izin aldım (KK16)

245.
Mor koyun meşelerde
Gül yağı şişelerde
Evliler evine gider
Ben kaldım köşelerde (KK16)

246.
Kara üzüm asması
Yeşil olur yazması
Ben yârimden ayrılmam
Mevlam kara yazı yazmasın (KK16)

247.
Tesbihinde mercanım
Neren ağrıyor canım
Evi barkı satarım
Sana harcarım canım (KK16)

248.
Yokuşta yoruldun mu
Sözüme darıldın mı
Sen bana yar olalı
Boyumca sarıldın mı (KK16)

249.
Kırdan geldim yorgunum
Güzel sana vurgunum
Geçme kapım önünden
Ben de sana dargınım (KK16)

250.
Dağlarda olur keklik
Kızlar giyer eteklik
Kızlarda kabahat yok
Oğlanlarda eşeklik (KK16)

251.
Gözüm görmez oldu
Yüzüm gülmez oldu
Şimdi ayrılığın acısından
Ellerim tutmaz oldu (KK16)

252.
Adana köprü başı
Otur sereya karşı
Gel sarılalım yatalım
Dosta düşmana karşı (KK16)

253.
Adana'nın pamuğu
Altın dolu sandığı
İnanmayın hep yalan
El kızının yandığı (KK16)

254.
Pamuk içinde yigit
Belinde altın divit
Hem sorarmış hem dermiş
Bir kız için bir yiğit (KK16)

255.
Pamuğu dize çeker
Sürmeyi göze çeker
Yari güzel olanlar
Kendini naza çeker (KK16)

256.
Çarşamba yollarında
Kelepçe kollarında
Allah canımı alsın
O yârin kollarında (KK16)

257.
Çarşamba dedikleri
Şekerdir yedikleri
Hiç aklımdan çıkmıyor
O yârin dedikleri (KK16)

258.
Ah ne imiş ne imiş
Kaderim böyle imiş
Gizle sevdâ çekmesi
Ateşten gömleğimiş (KK16)

259.
Çarşamba yazıları
Körpedir kuzuları
Mevlam alnıma yazmış
Bu kara yazıları (KK16)

260.
Terziden kumaş çaldım
Altını suya saldım
Sevdiğim elden gitti
Ben artık yalnız kaldım (KK16)

261.
Tokat'ın taşı bende
Limonun yaşı bende
Düşmanlarım çatlasın
Erkeğin hası bende (KK16)

262.
Tüfeğim ateş almaz
Özüm birşeyden korkmaz
Beni sevdâya yakan
Sanma Allah'dan bulmaz (KK16)

263.
Gine doğdu Ülker ile terezi
Al mendile buğladılar kirazı
Buna derler düşman garezi (KK17)

264.
Gök üstünde gerinler
Akşam üstü serinler
Buda benim kaderim
Sever beni gelinler (KK17)

265.
Deñize dalamadım
Bir balık alamadım
İrafa uzanacak
Bir gelin alamadım (KK17)

266.
Deñiz gibi bobatça
Nerden gelin kocatça
Osman'ın gızına
Bir ekmek ver ayatça (KK17)

267.
Kışlanın önü pınar
Kuşlar oraya konar
Doyasıya sevmedim
Yüreğim ona yanar (KK17)

268.
İğneye fişsek eğmedi
İbrehem aşşağı inmedi
Manavların kel Hakkı
Möttüye terlik vermedi. (KK17)

269.
Ekme  eylesem yakdı derler
Suya gitsem geldi derler
Yemek yapsam tuzlu derler
Ev s   rsem tozlu derler (KK17)

270.
Atım atım gır atım
Geliyor adım adım
Ak g  beğın altında
Galdı benim muradım (KK17)

271.
Suya giderin suya
Almayı soya soya
Galdır Ay  a'm golunu
Bakayım doya doya (KK17)

272.
Gaynananın gevuru
Dini dilden ayırı
Gaynanayı n'etmeli
Merdivenden aşşağı itmeli
Yandım gelin dedikçe
Altına odunu itmeli (KK17)

273.
Avrupası iki gat
Bir gatını bana sat
El lafına bakarsan
Galkmaz d    eklere yat (KK17)

274.
   ne attım öğeye
Geç kaynana köşeye
Allah canını alsın
  emi  sin d   e  e (KK17)

275.
Tiren geliyor tiren
  inde Zeki Müren
Eğer beni almazsan
C  mi     nde dilen (KK17)

276.
Ak goyun gara goyun
Soyun a yârim soyun
Y  r kapıdan girince
  ıkaralım bir oyun (KK17)

277.
  stanbul  n guyuları
Çayır   imen gıyıları
Hacıdan gelir dayıları (KK17)

278.
Deniz dibinde mildir
Bunu söyleyen dildir
Bir sen söyle bi de ben
Bakalım değerli kimdir (KK18)

279.
Deniz dibinde kürek
Yine ah   eker yürek
Ne y  rine kavu  du
Ne gabıl oldu dilek (KK18)

280.
  nne sokdum firmaya
Takatım yok durmaya
Buna can mı dayanır
Altı ayda bir görmeye (KK18)

281.
  nne sokdum s    de
Yini oturdum     de
Nasıl yüz vireyim
Bilmediğim yiğide (KK18)

282.
  il dabakda duz olsam
Yini yitme gız olsam
Yar garşıdan gelirke
Evde yalnız olsam (KK18)

283.
  il dabakda ire  el
Cahiller gelir geçer
Cahile gız virmesi
  mr     iyilen geçer (KK18)

284.
Saatimin bağısın
Yüreğimin ya  ısın
G  zellerin   inde
Alayının beyisin (KK18)

285.
Kolum soktum astara
Elim kesti testere
Küçükten bir yar sevdim
O da gitti askere (KK18)

286.
Mani bilmem ne diyim
Hangi yola gidiyim
İllerinki dal fidan
Ben bu gorayı nidiyim (KK18)

287.
Garanfilim gatmeri
Al goynuna yat beni
Benden güzel bulursan
Garyoladan at beni (KK18)

288.
Ay doğar elek gibi
Gün doğar melek gibi
Şu Garkı'nın kızları
Sürmeli kelek gibi (KK18)

289.
Garanfil olacaksın
Sarıp solacaksın
Ben mühdüye danışdım
Sen benim olacaksın (KK18)

290.
Dağlarda biter gayısı
Altına dökülür iyisi
Hani benim yavrumun
Goç dayısı (KK18)

291.
Mektup yazdım yaz yolla
Yar sitemin az yolla
Ben meraktan ölürsem
Bana bir çift söz yolla (KK18)

292.
Ay atlılar atlılar
Boynu kıravatlılar
Kız görmeye gelmiş
Muşmula suratlılar (KK19)

293.
Uykum geldi esnerim
Damda kuzu beslerim
Ben anamın bir kızı
On bilezik isterim. (KK19)

294.
Masa üstünde roman
Okurum zaman zaman
Oğlan sana varırım
Başlık bulduğun zaman. (KK19)

295.
Armut dibinde kuyu
Uyu sevdiğim uyu
Ne çabuk sarhoş oldun
İçtiğin üzüm suyu (KK19)

296.
Kınayı getir ana
Parmağın batır ana
Bu gece misafirim
Koynunda yatır ana (KK19)

297.
Çay aşığı kurt izi
Ağzında emlik kuzu
Allah elinden alsın
Yeni sevdiği kızı (KK19)

298.
Çakmağı çakmaya geldik
Çırağı yakmaya geldik
Her işi bitirmişiz
Kınayı yakmaya geldik (KK19)

299.
Teyyare kalkar gider
Benzini yolda biter
Varın sorun o yâre
Üç oğlan ona yeter (KK19)

300.
Evlerinin önü yazı
Yayılır turnası kazı
Yaktı beni mecnun etti
Karşı köyün güzel kızı (KK19)

301.
Keklik gelir seke seke
Kulağında gümüş küpe
Ben annemden ayrılmazdım
Ayırdılar çeke çeke (KK19)

302.
Kadife yastık yüzü
Ayırdılar yar bizi
Kara yılanlar vursun
Yar ile yatan kızı (KK19)

303.
Fırın üstünde fırın
Vurun davullar vurun
Evlilere bakmayın
Bekârlara kız bulun. (KK19)

304.
Fırın üstünde kürek
Ne yanarsın be yürek
Her derlere dayandın
Buna da dayan yürek. (KK19)

305.
Analar besler hurma ile
Eloğlu döver vurma ile
Git kızım sağlıklarla
Sil gözün yağlıklarla (KK19)

306.
Dam başında duran kız
Düğün oluyor dönen kız
Halaysız düğün olmaz
Sana canım kurban kız (KK19)

307.
Bir sen söyle bir de ben
Şeker ezdim dilde ben
Eller yârım dedikçe
Âh çekerim günde ben (KK19)

308.
Sular ince akarmı
Gâh kenarın yıkar mı
Ay gibi yâri olan
Hiç yıldıza bakar mı (KK19)

309.
Varın söylen yârime
Gül almasın eline
Her kuşu şahin sanıp
Kondurmasın koluna (KK19)

310.
Yaylı yaylı havada
Bir kuş vurdum yuvada
İkimize bir ölüm
Kalmayalım burada (KK19)

311.
Guguli tavucağım
Folda yatıyo folda
Göresledim annemi
Gözlerim kaldı yolda (KK19)

312.
Kız anası gelmemiş
Bahşışını vermemiş
Kız babası gelmemiş
Bahşışını vermemiş (KK19)

313.
Ana kapısı altın yapısı
Eller kapısı demir yapısı
Odun getirsem çürük derler
Çorba yapsam cıvık derler (KK19)

314.
Verme annem verme
Beni eller kapısına
Kıyma bana
Verme el kapısına (KK19)

315.
Güneşin sıcağında
Mum yanar ocağında
Allah canımı alsın
Yârimin kucağında (KK20)

316.
Çıktım gayış gırana
Baktım suda durana
Bir çift gürşun sıkarım
Yarimle oturana (KK20)

317.
Kara tren gay da gel
Askerleri say da gel
Benim küçük yarimi
İncitmeden al da gel (KK20)

318.
Dam başında aralık
Benzim oldu sarılık
Ellere üçer beşer
Bize düştü ayrılık (KK20)

319.
Ak üzüm asmasıyım
İstanbul beşmesiğim
Bende verem yok anam
Ben sevda hastasıyım (KK21)

320.
Minârenin ucuda
Yıldıza bak yıldıza
Sen beni alamazsın
Ucuza bak ucuza (KK21)

321.
Karenfil ekeceğim oğlan
Yeleğa dikceğim oğlan
Varacağam diyeceğim
Seni delirtceğim oğlan (KK21)

322.
Elindeki portakal
Soyma elini boyar
Bu uzun ayrılıklar
İkimize bir koyar (KK21)

323.
Gül olur mu dikensiz
Günüm geçmiyor sensiz
Ağlar ağlar gezerim
Sen de yaşama bensiz (KK22)

324.
İndim guyu yanına
Baktım suyun rengine
Ağularımı yutayım
Düşemedim deyime (KK22)

325.
İndim guyu başına
Yazı yazdım taşına
İftiradan korkarken
Neler geldi başıma (KK22)

326.
Bir yıl yaşasam da hiç
Bin yıl yaşasam da hiç
Bu dünya bir hiç
Mutlu oldukça bir kadeh iç (KK22)

327.
Yazı yazdım satıra
Ölüm gelmez hatıra
Eğer bir gün ölürsem
Resmim kalsın hatıra (KK22)

328.
Maşrapanın kalayı
Oğlan etme alayı
Ne gülünü üzüyon
Bir mektuptur kolay (KK22)

329.
Ayağının nalını
Eğme kiraz dalını
Zenginse dengim değil
Köpek yesin malını (KK22)

330.
Kilimin nakışları
İrmağın akışları
Yüreğimi dağlıyor
O yârın bakışları (KK22)

331.
Karşının çıraları
Isıtır buraları
Şimdi bize mi geldi
Ayrılık sıraları (KK22)

332.
Ay doğar ensesine
Uyandım çan sesine
Yarım keklik ben avcı
Gideyim ensesine (KK23)

333.
Ay doğar elek gibi
Gün çavar melek gibi
Yârin kokusu gelir
Turfanda kelek gibi (KK23)

334.
Posta yolda kalmıyor
Neden mektup gelmiyor
Yazacaksan mektup yaz
Gözlerim kan ağlıyor (KK23)

335.
Kalenin altı tandır
Yandır Allah'ım yandır
Yârim küsmüş gidiyor
Döndür Allah'ım döndür (KK23)

336.
Kale kaleye karşı
Kalenin altı çarşı
Tomurcak bir gül olsam
Açılsam yâre karşı (KK23)

337.
İndim çeşme başına
Destan yazdım taşına
Sevda nedir bilmezdim
O da geldi başıma (KK23)

338.
Çay benim çeşme benim
Peşime düşme benim
Seninle dalga geçtim
Sevdiğim başka benim (KK23)

339.
Ayakkabım kırmızı
Anasının tek kızı
İstedik vermediler
Sanki padişah kızı (KK23)

340.
Altın tas altın tarak
Oldum ben senden ırak
Eğer beni seversen
Kapıma mektup bırak (KK23)

341.
Patlıcanı haşladım
Doldurmaya başladım
Yâr karşıdan gelirken
Yalvarmağa başladım (KK23)

342.
Merdivanım kırk ayak
Kırkına verdim dayak
Yar karşıdan gelirken
Kaputtum yalınayak (KK23)

343.
Ak üzümün sergisi
Gönlümün sevgilisi
El yitirmiş ben buldum
Bu da Hak'ın vergisi (KK23)

344.
Su gelir bulanarak
Köşeyi dolanarak
Buna can mı dayanır
Yâr geldi sallanarak (KK23)

345.
Entarisi al basma
Alıp duvara asma
Sen benim ben senin
Her lafa kulak asma (KK23)

346.
Dam üstünde dam beni
Gine aldı gam beni
Gam için mi doğurdun
Dertli anam sen beni (KK23)

347.
Dam üstünde hezan var
Hezanda bir gezegen var
Erzurum'un içinde
Gün görmedik güzel var (KK23)

348.
Sarı gız allı gız
Libası güllü gız
Seni başgasında gördüm
Yüreğim yandı gız (KK23)

349.
Deveyi tuzda gördüm
Sürmeyi gözde gördüm
Şükür olsun Mevlâma
Yarimi gözde gördüm (KK23)

350.
Deveyi tuz öldürür
Sürmeyi göz öldürür
Yiğidi gılıç kesmez
Bir acı söz öldürür (KK23)

351.
Ak üzüm salkımı
Gız sen aldın aklımı
Bir şeftali virmezsen
Helâl itmeyi hakkımı (KK23)

352.
Galeden indim iniş
Mendilim dolu yimiş
Yâre saldım yimemiş
Kendisi gelsin dimiş (KK23)

353.
Galeden iniş mi olur
Ham demir gümüş mü olur
Akşama söz verip de
Bahara dönüş mü olur (KK23)

354.
Ben bir gümüş cezveyim
Yar yanında hazneyim
Verin benim yârimi
Boynum eğri gezmeyim (KK24)

355.
Baş başa ver
Başlar değmesin taşa
Gönül kuşu gocamaz
Aşk bakmaz çağ yaşa (KK24)

356.
Al almayı daldan al
Daldan alma benden al
Duydun mu ki ben ölüyüm
Ben ölünce benden al (KK24)

357.
İçinde bulguru
Ben o yâre vurgunum
Çek elini elimden
Arpa yoldum yorgunum (KK24)

358.
Telden olur kalbırı
Çokdur şehit kabiri
Ne ben sordum, ne dedin
Hani ya iredif tabırı (KK25)

359.
Ekin ekilen yere
Çızgı çekilen yere
Gız gurbanın olayın
Kekil dökülen yere (KK25)

360.
Al alma gızıl alma
İrafa cizil alma
Ben alınaya yazıldım
İster al ister alma (KK25)

361.
Al düğme mavi düğme
Her gün gelir göğnüme
Göğnüme geldik sıra
Ket vuruyor ömrüme (KK25)

362.
Dar sokaktan geçemedim
Acı şarab içemedim
Gayınbaban pek namussuz
Şeref ettim geçemedim (KK25)

363.
Aman Ayşam, yaman Ayşam
Dağlar başı duman Ayşam
Dağlar başı duman olsa
Seni orda goman Ayşam (KK25)

364.
Kiremitlik üstünde kedi gezer
Her bastıkça kiremit ezer
Koca karılar mahalle gezer
Genç kızlar baklava düzer (KK26)

365.
Bizim sıçan evlenecek
Yok parası ne verecek
Un çuvalını yüklenecik
Kız evine götürcek (KK26)

366.
Baklavayı balladılar
Al çuhaylan çulladılar
Ben ortada dururiken
Yan kapıdan yolladılar (KK26)

367.
Davulcular ekten ükten
Şalvarı vardır bir toptan
Yan paçası kalabaktan
Uçkuru vardır zambaktan (KK26)

368.
Gemi gelir Bartın'dan
Karlı dağın ardından
Bekar oğlan ne bilir
Kar memenin dadından (KK27)

369.
Karanfil dedikleri
Şekerdir yedikleri
Hiç aklımdan gitmiyor
Yarimin dedikleri (KK27)

370.
Garşıdan gel garşıdan
Uzun boylu çarşıdan
Sana basman alayım
Uzun boylu çarşıdan (KK27)

371.
Gül ekdim hardal oldu
Açıldı dal dal oldu
Ben ayrılık bilmezdim
Ayrılık senden oldu (KK27)

372.
Haydi gel dolaş da gel
Bağları dolaş da gel
Küçücüksün sevdiğim
Pencereden kaç da gel (KK27)

373.
Hasdayım nar isterim
Döşeği dar isterim
O döşeğin içinde
Cilvalı yar isterim (KK27)

374.
Karanfilim sarkarım
Açılmaya korkarım
Yar geliyor deseler
Hasta olsam kalkarım (KK28)

375.
Karanfil eker misin
Balınan şeker misin
Kız ben seni alırsam
Kahrımı çeker misin (KK28)

376.
Ayva sarı nar sarı
Ayvaya konmuş arı
Genç kızların içinde
Ne arar kocakarı (KK28)

377.
Bugün günlerden salı
Deniz kenarı yalı
Yar ile aramıza
Girdi bir kara çalı (KK28)

378.
Kavanoz dolu reçel
Bu günler gelir geçer
Ağzım dilim söylemez
Kalbimden neler geçer (KK28)

379.
Ak burçak kara burçak
Amcam dükkan açacak
Evlenmeyin bekarlar
Naylon kızlar çıkacak (KK28)

380.
Guyu dibi gar imiş
Gün doğmadan erimiş
Otuz iki meyva içinde
En tatlısı yar imiş (KK28)

381.
Mani bilmem ezelden
Gönlüm gitmez gözelden
Gönlümün gözü çıksın
Sevmeseydim ezelden (KK28)

382.
Çaya girdim çizmeynen
Yar bulamadım gezmeynen
Çok yiğitler aldatdım
Gaşımı gözümü süzmeynen (KK28)

383.
Merdivenim kırk ayak
Gırkına vurdum dayak
Yar garşıdan gelirken
Ne el dutar ne ayak (KK28)

384.
Motor harlayıp gelir
Vamı parlayıp gelir
Benim sevdiğim oğlan
Mendil sallayıp gelir (KK28)

385.
Merdivenden yürürüm
Çarşafımı sürürüm
Yar garşıdan gelirken
El göğsünde dururum (KK28)

386.
Koru güzün olmaz mı
Bağlar üzüm olmaz mı
Hökümet şikâr m'oldu
Yare izin vermez mi (KK29)

387.
Yedi lüleli pınar
Üstüne guşlar gonar
Bu yıl seni gömedim
Yüreğim ona yanar (KK29)

388.
Gavak sende üzüm yok
Yaprağında gözüüm yok
Yâr senden ayrılalı
Hiçbir şeyde gözüm yok (KK29)

389.
Bahçelerde bağ olmaz
Gara üzüm ağ olmaz
Yari asker olanın
Yüreğinde yağ olmaz (KK29)

390.
Kayalardan gayarım
Hiç yok benim ayarım
Ben bu dertden ölürsem
Kaderime sayarım (KK29)

391.
Kemanımın teline
Zilden vururum zilden
Sen sarıl boğazımdan
Bende ince belinden (KK29)

392.
Karanfilin filizi
Kim bilir kalbimizi
Aramızda düşman var
Ayırır ikimizi (KK29)

393.
İndim guyu dibine
Bakdım suyun rengine
Analar kız doğurmuş
Vermiyor sevdiğine (KK29)

394.
İndim guyu dibine
Ayırtladım daşını
Yine göresim geldi
Gaynın gardaşını (KK29)

395.
Garşıda gördüm seni
Gül diye derdim seni
Cahil idim bilmedim
Ellere verdim seni (KK29)

396.
Saçımın teli ince
Ölürüm görmeyince
Ben sana yar diyemem
Sineme sarmayınca (KK29)

397.
Belinde pala bıçak
Sapından dutulacak
Oğlanların günahı
Gızlarından sorulacak (KK29)

398.
Ah kemanım kemanım
Ne iri bağırsın
Sende benden sevdalı
Gızlara çağırırsın (KK29)

399.
Gayalar kertilmesin
Dilbendim Yırtılmasın
Beni yardan ayıran
Veremden gurtulmasın (KK29)

400.
Şu dağlardan aşağı
Ben inemem inemem
Sen cahilsin sevdiğim
Sözlerine ganamam (KK29)

401.
Gökde uçan teyare
Selam söyle ayare
Benden ona fayda yok
Bulsun başına çare (KK29)

402.
Dama vurdum depiği
İçdim bekmez köpüğü
Ben seni alırmıyım
Şu dağların kopuğu (KK29)

403.
Pencereden bakan gız
Altın küpe takan gız
Elinde top menekşe
Burcu burcu kokan gız (KK29)

404.
Gara goyun güderim
Köye haber ederim
İkimizi görmüşler
Nasıl inkar ederim (KK29)

405.
Ağaçda gök mazılar
Gönlüm seni arzular
Her gönlüme düşdükçe
Ciğerlerim sızılar (KK29)

406.
Kiremitden su damlar
Bir kız verin adamlar
Bir kız bize çokmudur
Mahallede yokmudur (KK29)

407.
Giderim dur diyen yok
Kebaboldum yiyecek yok
Ayrılık gömleğini
Benden başka giyen yok (KK29)

408.
Ak koyun guzusuna
Gan gaynar bakışına
Ne deyip de ağlasam
Alnımın yazısına (KK29)

409.
Ne bakarsın gapıdan
Cahil gönlüm akıdan
Kekilini yağlamış
Yatamadım kokudan (KK29)

410.
Gapın gapımıza bakar
Ataşın beni yakar
Çok varamam evinize
Eller başıma kakar (KK29)

411.
Ata binen ağzıdır
Atın yönü dağadır
Meraketme sevdiğim
Çalınan davul sanadır (KK29)

412.
Tren gelir hızınan
Yidi bin yıldızınan
Ne toptur ne tüfektir
Bunu bilmeyen pezvekdir (KK30)

413.
Kahve goydum cezveye
Yarım gitmiş gezmeye
Elim fena alışmış
İlik düğme çezmeye (KK30)

414.
Sarı kabak kökeni
Elime batdı diken
Mevlâm sabırlar versin
Hasretlik çeken (KK30)

415.
Karyolada yatıyor
Fındık fıstık atıyor
Çok yaklaşma sevdiğim
Bıyıkların batıyor (KK31)

416.
Pencerede şişlerim
Ben kanevçe işlerim
Komşunun oğlunu
Küçük yaşta isterim (KK31)

417.
Pencerede tül perde
Perdenin ucu yerde
Elim ayağım titrer
Yâri gördüğüm yerde (KK31)

418.
Ekmek yaptım terledim
Güneşe çıkdım parladım
Yar karşıdan gelirken
İpek mendil salladım (KK31)

419.
Mendilim benek benek
Yarimin adı Memet
Memet benim olursa
Ne altın isterim ne ziyet (KK31)

420.
Duvara mih çakayım
Sen sallan ben bakayım
Mendilin kirlendikçe
Sen gönder ben yıkayım (KK31)

421.
Ördek göllerde olur
Şahin çöllerde olur
Yarı çirkin olanın
Gözü yerlerde olur (KK31)

422.
Minareden sesin aldım
Eğildim fesin aldım
Yiğitlerin içinden
Beğendim hasın aldım (KK32)

423.
Bir taş attım zeytine
Zeytinin irisine
Ben gendimi saklarım
Yiğidin iyisine (KK32)

424.
Ak üzüm parmak gibi
Sevdiğim gaymak gibi
Sevdiğimi sevenler
Devrilsin gavak gibi (KK33)

425.
Gara tavuk gaz gibi
Ganatları saz gibi
Yarım burda değilse
Dünya bana az gibi (KK33)

426.
Garşıda tavuk
Ne bakan ey analık
Yarım burda değil de
Dünya bana garanlık (KK33)

427.
Destiyi doldun mu
Doldurdun yoruldun mu
Ben sana abi derken
Sen bana vuruldun mu (KK33)

428.
Şu evin yapısına
Gül goydum gapısına
Şu bizim köyün oğlanları
Evlenemiyor paranın gorkusuna (KK33)

429.
Ocağa goydum güğümü
Gaynar üğünü üğünü
Arefe günü başlayacak
Gaçan kızların düğünü (KK33)

430.
Gökte uçan teyyare
Selam söylen o yâre
Benden ona fayda yok
Bulsun başına bi çare (KK33)

431.
Köşe başında musluk
Çavuşlar çalar ıslık
Şu bizim köyün kızları
Cepde gavrulmuş fıstık (KK33)

432.
Tarlası ayrıklıya
Ben varmam çarıklıya
Allah nasib eylesin
Boynu gırvatlıya (KK33)

433.
Haparımda haparım
Gökde yıldız gaparım
Senin gibi oğlanı
Ben çamurdan yaparım (KK33)

434.
Anam anam ağlama
Yüreğimi dağlama
Ben gidiyom gurbete
Karaları bağlama (KK33)

435.
Bizim köyün kızları
Sürmelidir gözleri
Gözlerine bakarken
Gaçırdım öküzleri (KK33)

436.
Şu derenin alucu
Gınalı bardak ucu
Bayramda yar sevenin
Gabul olmaz orucu (KK34)

437.
Bağa vardım budunmuş
Güle bülbül dadanmış
Dadanmaz gomaz olsun
Yârimi iller almış (KK34)

438.
Sarardım ben sarardım
Bir yar için sarardım
Böyle gelir geçerdim
Gaderime sayardım (KK34)

439.
Gara gayfa olubda bişemedim
Gaynaya gaynaya coşamadım
Gınaman emmiler gınaman
Ben dengime düşemedim (KK35)

440.
Gara deniz dalga dalga
Gemileri yelge yelge
Büyük ağam İstanbul'da
Küçük ağam gurbet elde (KK35)

441.
Bindim atın dorusuna
Düşüm yolun goyusuna
Gız gısırak gulum ister
Benim ağam top zülüflü gelin ister (KK35)

442.
Gale galeye garşı
Galemin ardı çarşı
Gel oğlan sarılalım yatalım
Dosta düşmana garşı (KK35)

443.
Armit daldasın dalda
Gözüm yoldasın yolda
Kiprik seni yolarım
Yara duldasın dulda (KK35)

444.
Armit dalda bi sıra
Yarım gider Mısır'a
Yarım keklik ben avcı (davşan)
Gederin ardı sıra (KK35)

445.
Bizim yaylamızda menekşeler top biter
İçinde de mor üçgüllü ot biter
Ölüm var şu yalan dünyada
Ayrılıklar hepsinden beter (KK35)

446.
Develeri gatar gatar
Zencileri suya batır
Beş yüz goyunu yitirmiş de
Ovalarda zıngır zıngır yun atar (KK35)

447.
Ak üzüm gara üzüm
Salkımı düzün düzün
Beni yardan ayıran
Sürünsün dizin dizin (KK35)

448.
Bağa vardım üzüm yok
Üzümde gözüm yok
Yar darılmış gediği
Döndermeye yüzüm yok (KK35)

449.
Galenin ardu pınar
Elini soksan donar
Ne gelin oldum ne kız
Ciğerim ona yanar (KK35)

450.
Galemin ardındayım
Belenin yurdundayım
El mal alır mal satar
Ben yârin derdindeyim (KK35)

451.
Gale gale yüzünde
Geyik oynar dizimde
Ben bir eren yitirdim
Çifte benler yüzümde (KK35)

452.
Dam başında ilana
Delimisin divana
Oğlum nişanı göndermiş
Nice edelim ay ana (KK35)

453.
Dan başında ilenger
İlengeri dolan gel
Anam size kız vermez
Aptal olda dilen gel (KK35)

454.
Yumurtanın yarısı
Akdı getdi sarısı
Yaşım on beş olmadan
Oldum gıral garısı (KK35)

455.
Göger bostanım göyer
Diblerini sular döğer
Eski yardım selam gelmiş
Yeni yar boynun eğer (KK35)

456.
İlimanın çiçeği
Yollar verin geçem
Şu kız bana darılmış
Zehirler mi içem (KK35)

457.
On bir ayın sultanı
Gönlümün mihmanı
Hep kalkmışız sahura
Tutarız Ramazanı (KK36)

458.
Soframız bereketli
Bulgur pilavı etli
Cacık yahni salata
Ayrılan için kuvvetli (KK36)

459.
Sahura süt çorbası
Gelince davul sesi
Çay kahvaltı hazırken
Bolca olsun meyvesi (KK36)

460.
Hayrınız bulur bizi
Verin mübarek günü
Bugün Ramazan iki
Günlerden perşembe günü (KK36)

461.
İftarda üzüm keki
Makarna elma keki
Zahmet olacak yengem
Yap ciğerli omleti (KK36)

462.
Hoş sahurun neşesi
Olsa tarhana aş
Yapsan lezzetli olur
Fırında kuzubaşı (KK36)

463.
Yufkaları aç dedik
Börekleri saç dedik
Yirmialtı gün kaldı
Bugün oruç üç dedik (KK36)

464.
Gez manavı kasabı
İftara bol sevabı
Akşama hatırlattır
Yastili kebabı (KK36)

465.
Güzel olur alması
Çiğ köftenin sarması
Bu gecede yapılsa
Bir kereviz dolması (KK36)

466.
Tam üçgünün ardından
Neden böyle durdunda
Tahanlı pide alsan
Ramazanın dördünde (KK36)

467.
Gelmeden topun sesi
Oynar tavada hamsi
Roka marul maydonoz
Kolaydır sindirmesi (KK36)

468.
Evimin tek direği
Nolur kırma sen beyi
Çay peynir sütlaç
Yapsan çatal böreği (KK36)

469.
Yemeğin en hoşudur
Gelen tavuk sesidir
Ne zaman geldi bilmem
Ramazanın beşidir (KK36)

470.
Pirinç pilavı burda
Olsa tavuk suyunda
Birek yanına koyun
Yumurtayı sahanda (KK36)

471.
Bahçemiz arık arık
Olsa elma nar erik
Çok severim ben onu
Sahurda karnı yarık (KK36)

472.
Musakkanın etlisi
Bir Silivri tatlısı
Günler gelip geçiyor
Ramazanın altısı (KK36)

473.
Soframızın hoş düzeni
Bekliyoruz ezanı
Birgünde davet edin
Garip öksüz ozanı (KK36)

474.
Köfte yaptık sahura
İşimiz çok bu sıra
Ey dostlar bayılırım
Kızartılmış hamura (KK36)

475.
Cihanda beyinin özünde
Otlar biter düzünde
Ben zevomu tanırım gız
Çiftede ben var yüzünde (KK37)

476.
Gidelim zevkom gidelim
Bin arabaya gidelim
Cihanbeyliye varınca
Şerefli düğün idelim (KK37)

477.
Denizde urganım var
Kadife yorganım var
Şu yar benim olursa
Gara goç gurbanım var (KK38)

478.
Saçımda siyahım var
Bülbül gibi ahım var
Göz gördü gönül sevdi
Bunda ne günahım var (KK38)

479.
Kadifeden katmeri
Al koynuna kat beni
Benden güzel bulursan
Karyoladan at beni (KK38)

480.
Küp dibinde bulgurum
Kaşlarına vurgunum
Soyun da gel yatalım
Dün akşamdan yorgunum (KK38)

481.
Altınım hater oldu
Boynuma batar oldu
Bu seneki ayrılık
Ölümden beter oldu (KK38)

482.
Evlerinin önü pınar
Gelen kuşlar ona gonar
Eller anam dediksire
Ciğerlerim ona yanar (KK38)

483.
Kadifesi morumuş
Yar sevmesi zorumuş
Gücilece yar sevdim
Müşterisi çoğumuş (KK38)

484.
Elinizden elinizden
Gurtulayım dilinizden
Yeşil başlı ördek olsam
Sular içmem gölünüzden (KK38)

485.
El veriyor el veriyor
Ortadirek dil veriyor
Döndüm baktım sağ yanıma
Gül Muhammed can veriyor (KK38)

486.
Pencereden bakıyor
Mektup almış okuyor
Gız saçına ne sürdün
Yel esdikçe kokuyor (KK38)

487.
Pencereden el eder
Gaşları gel gel eder
Senin orda duruşun
Beni burda deli eder (KK38)

488.
Pencereden guş uşdu
Yandı yürek duduşdu
Yanma yüreğim yanma
Ayrılık bize düşdü (KK38)

489.
Ocak başı beklerim
Gününe gün eklerim
Eller anam dedikçe
Yanıyor yüreklerim (KK38)

490.
Ocak başında galdım
Derin uykuya daldım
Gapılar açılırken
Annem geliyor sandım (KK38)

491.
Bahçelerde saz olur
Gül açılır yaz olur
Ben yârime gül dimem
Gülün ömrü tez olur (KK38)

492.
Bahçelerde bal beni
Verem ettin sen beni
Nasıl verem olmiyim
Eller alıyor seni (KK38)

493.
Bahçeye guyu gazdım
Yar okudu ben yazdım
Yare bakacam dirken
Düsdüm gebereyazdım (KK38)

494.
Köprünün altı daldız
Nerden gelin sen baldız
Sen git de bacın gelsin
Yatamadım yalınız (KK38)

495.
Köprünün altı diken
Yaktın beni gül iken
Allah da seni yaksın
Üç günlük gelin iken (KK38)

496.
Caminin ezanı yok
İçinin düzeni yok
Gara Gonya'yı gezdim
Yarimden güzeli yok (KK39)

497.
Kaşların ok didikçe
Kırpiğin çok didikçe
Ne gadar burnun büyümüş
Dengin yok dedikçe (KK39)

498.
Havlular büyüktür
İçi dolu geyiktir
Sen söyle küçük bacım
Ben söylesem ayıptır (KK39)

499.
Helke cısdım kapıya
Gel yapıya yapıya
Ölürüm de varırım
Sevdiğim o gapıya (KK39)

500.
Yazı yazdım yaz idi
Kalemim kiraz idi
Daha çok yazacaktım
Mürekkebim az idi (KK39)

501.
Al şalım yeşil şalım
Dünyayı dolaşalım
Sen yağmur ol ben bülbül
Yağarken kavuşalım (KK39)

502.
Dağlarda gezer oldum
Okuyup yazar oldum
Ben bir güzel uğruna
Kuruyup gazel oldum (KK39)

503.
Kahve Yemen'den gelir
Bülbül çemenden gelir
Ak toprak beyaz gerdan
Her gün hamamdan gelir (KK39)

504.
Bağlarda üzüm var
Her şalvarda gözüm var
Kaçma yârim uzağa
Sana bir çift sözüm var (KK39)

505.
Hıçkırık tuttu beni
Tuttu kuruttu beni
Elin oğlu değil mi
Giddi unuttu beni (KK39)

506.
Yazı yazana varın
Yazı bozana varın
Çiftçi karın doyurmaz
Maaş alana varın (KK39)

507.
Uzun olur gemilerin direği
Yanık olur anaların yüreği
Ne sen gelin oldun ne ben
Onun için açık gider gözlerim (KK39)

508.
Allı basmam var benim
Kollarıma dar benim
Şu köyün içinde
Suna boylu yar benim (KK40)

509.
Sopa yanar kütüler
Yüreklerim titirer
Şu benim nazlı yârim
Nirelerde aşık tutar (KK40)

510.
Çoban bana gar yolla
Al mendilini ser yolla
Mendil yolla düreyim
İyi oya sar bana
Yar olduğunu bileyim (KK40)

511.
İnce çayır biçilir mi
Sular ayaz içilir mi
Yar anadan vazgeç diyor
Yar anadan geçilir mi (KK40)

512.
Bınarın başında üç kız yan yana
İçlerinden biri el etti bana
Ne diyeyim de söyleyeyim sana (KK40)

513.
Vur talbayı inlesin
Aşık Kerem dinlesin
Beni yardan ayıran
Verem olsun ölmesin (KK40)

514.
Minarede ebe var
Ebeyi de gebe var
Minarenin içinde de
Gün görmedik bebe var (KK40)

515.
Ekin ektim yollara
Yoldurmadım illere
Güçücükten yar sevdim
Sevdirmedim illere (KK40)

516.
Yaylaların yolunda da
Öldürdüm boz ilanı
Kime söylen sevdiğim
Bu yalancı dünyayı (KK40)

517.
Gara ilan oldumda akıb giderim
Aktıcam yeri yakıb giderim
Emminden dayıdan umut yok
Yad ellere yitib giderim (KK41)

518.
Hece dağ başında da goyun güderim
Goyunu satarda altın ederim
Hey kız sen benim olursan
Ben malı neylerim (KK41)

519.
Çay içinde nar ağacı
Gezeri iki bacı
Böyük şöyle böyle
Güççük canlar ilacı (KK41)

520.
Çıkdım getdim kesdenenin dalına
Seyir ettim İstanbul'un yoluna
Benim adım Aşa değil Halime
Altın burmalar dakında goluma (KK41)

521.
Bahçalarda bal erik
Dallrını eğerik
Biz gözeller severik (KK41)

522.
Entarisi filfili
Kolları ilan dili
Adana'yı yol yapıyı
Benim yârim tomafili (KK41)

523.
Yazı yazdım gış idi
Galemim gümüş idi
Daha çok yazacadm
Barmaklarım üşüdü (KK42)

524.
Yörüsün yavaş yavaş
İskarpine değer taş
Nire goydun gidiyon
Orta boy galem yaş (KK42)

525.
Gel gülüm sarılalım
Biz nası ayrılalım
İkimiz bir tavada
Yağınan gavrulalım (KK42)

526.
Gırlangıcım uçtu mu
Gün havluyı aştı mı
Gurban oluyum oğlan
Yar sana gavuştu mu (KK42)

527.
Aşağı ucun kepiri
Suladıkça köpürü
İstersen yarşalım
Hiy Allah'ın çopuru (KK42)

528.
Denize dalacam
Bir balık alacam
Hey gız senin ucunden
Köye varacam (KK42)

529.
Elin elimde deyil
Şalın bilimde deyil
Biliyom boynun eri
Benim elimde deyil (KK42)

530.
Gitme gidenlerinen
Dökme fidanlarinan
N'olur bi habar salsan
Gelip gidenlerinen (KK42)

531.
Bir ay doğdu Samsun'dan
Ay bulut arasından
Hay gız düşün pek çıkmış
Halayın arasından (KK42)

532.
Balçaşar'ın gıyısı
İçinde olur gıyusu
Pembe düğün guruyor
Kürk giyecek dayısı (KK42)

533.
Dağlar dağladı beni
Gören ağladı beni
Urgan zencir zapditmez
Bi yar eyledi beni (KK42)

534.
Çorap milinen olur
Sevgi sıranan olur
Sevip sevip ayrılmak
İlin dilinden olur (KK42)

535.
Yar oğlan yolun pek mi uzak
Vurdun saçıma tozak
Gel oğlan konuşalım
Aramız pek mi uzak (KK42)

536.
Hay susuzum susuzum
Böyün ben uykusuzum
Girsem senin goynuna
Elim durmaz soysuzum (KK42)

537.
Hay su yolu su yolu
Boş gider dolu gelir
Ağır mı yârin golu (KK42)

538.
Garşıda geven olsa
Geven gevenin olsa
Paşadan emir gelse
Seven sevenin olsa (KK42)

539.
Güley saçın yaş durur
Yıl eser dolaştırır
Yare bir habar salsam
Onu kim ulaştırır (KK42)

540.
Gidiyodum vurdular
Ganadımı gırdılar
Her dala gonmazıdım
Bana duzak gurdular (KK42)

541.
Başımda gara başlık
Gel olalım gardaşlık
Gözel bacın varısa
Sana viriyim haşlık (KK42)

542.
Güle çıktım gülmedim
Güliden düşdüm ölmedim
Yariminen gezmesi
Sefa imiş bilmedim (KK42)

543.
Gülüm gurutmam seni
Suda çürütmem seni
Otuz iki yar sevsem
Yine unutmam seni (KK42)

544.
Yayladan geliyordum
Hanı senin yovurdun
Seni doğru sanırdım
On beş bebe doğurdun (KK42)

545.
Hay gakinca gakinca
Eletirik yakınca
İnşallah gavuşuruz
Bu yıl harman gakinca (KK42)

546.
Evleri gediktir
Yişil perde yüktedir
Benim sevdiğim oğlan
Üçüncü bölüktedir (KK42)

547.
Goyu güller galbırda
Çok gönüller sabırda
Benim sevdiğim oğlan
Ortadirek taburda (KK42)

548.
Leblebi koydum tasa
Doldurdum bana bana
Yarimi sorarsanız
Azıcık boyu kısa (KK43)

549.
Pisikleti aynalı
Şu oğlana varmalı
Oğlan çok güzel ama
Annesi olmamalı (KK43)

550.
Kaynanam şebek gibi
Görümcem kabak gibi
Oğlanı sorarsan
Vitrindeki bebek gibi (KK43)

551.
Karşı karşı hanımız
Karşıda hormanımız
Sen ordan gel ben burdan
Çatlasın düşmanlarımız (KK43)

552.
Ay doğar sini gibi
İkindin günü gibi
Öyle bir yarım var ki
Isparta gülü gibi (KK43)

553.
Yumak yumak elin
Gayet incedir belin
Yılana baş eğdirir
Senin o tatlı dilin (KK43)

554.
Ak üzüm anmıyam
Bezirgen banmıyam
Bana sevdalı derler
Ben yârin hantanıyam (KK43)

555.
A benim bahtı yârim
Gönülde tahtı yârim
Yüzünde gül izi var
Sana kim baktı yârim (KK43)

556.
Saçımda siyahım var
Bülbül gibi ahım var
Göz gördü gönül sevdi
Benim ne günahım var (KK43)

557.
Uzaklar seçilmiyo
Gönüldür geçilmiyo
Gönül bir top itrişim
Dolanmış açılmiyo (KK43)

558.
Bahçede iğdemidir
Dalları yerdemidir
Her gördüğünü seversen
Sendeki midemidir (KK43)

559.
Ankara giderken
Sıra sıra direk var
İzin alda gel yârim
Sende nasıl yürek var (KK43)

560.
Yaş nane kurutmadım
Yar seni unutmadım
Hatırını saydım
Üstüne yar tutmadım (KK43)

561.
Makinemin sesini
Çıksın annen dinlesin
Sevdiğime vermezse
Evladım var demesin (KK43)

562.
Ben bir küçük nohudum
Havalarda buludum
Ölsem kalbine konsam
Yine sende umudum (KK43)

563.
Fasulye patıl olur
Topraktan hâsıl olur
Ver annem sevdiğimi
Bak geçim nasıl olur (KK43)

564.
Su gelir akmayla
Ne olur bakmayla
Çirkinler güzelmi olur
Sarı altın takmayla (KK43)

565.
Deniz üstü sarayım
Yari kimden sorayım
Yardengelen mektubu
Kefenime sarayım (KK43)

566.
Havalarda teyyare
Selam söylen o yâre
Benden ona fayda yok
Bulsun başına çare (KK43)

567.
Dere geliyo dere
Kumunu sere sere
Al dere götür beni
Yarin olduğu yere (KK43)

568.
Pancarın sırasına
Oturdum arasına
Mevlam sabırlar versin
Askerin garısına (KK43)

569.
Yatma çayır üstüne
Uyur uyanamazsın
Verme beni ellere
Sonra dayanamazsın (KK43)

570.
Entaresi mor imiş
Yar sevmesi zor imiş
Heveslendim yar sevdim
İsteyeni çok imiş (KK43)

571.
Entaresi al olsun
Ortasında dal olsun
Keşke canın sağ olsun
Bulunmayan yar olsun (KK43)

572.
Evleri karşımdadır
Sevdası başımdadır
Öyle bir yar sevdim ki
Tam benim yanımdadır (KK43)

573.
Al bayrak allanıyor
Şu Konya sallanıyor
Şu Konya'nın kızları
Tatlı dile aldanıyor (KK43)

574.
Ayakkabım var benim
Ayağıma dar benim
Şu Konya'nın içinde
Selvi boylu yar benim (KK43)

575.
Ayakkabı giyerim
Üstü güzel olursa
Kaynanamı severim
Kızı güzel olursa (KK43)

576.
Denizler beyazdır
Geceler ayazdır
Daha yazacaktımya
Mektubumda yer azdır (KK43)

577.
Yük üstünde ganım var
Yazılacak yazım var
Utandım söylemeye
Komşu oğlunda gözüm var (KK43)

578.
İnce giyerim ince
Pembe yakışır bence
İman bir hoş oluyor
Sevdiğini görünce (KK43)

579.
Pınara bostan ekeller
Ekip cızıya dökeller
Gurbete gidenin
Gözüne sürme çekerler (KK44)

580.
Pınarda yayılan atlar
Gardaşlarım beni yadlar
Aha bende gidiyom
Silip süpürdüğün yurtlar (KK44)

581.
Gız anası gız anası
Elinde mumlar yanası
Çağır gelsin öz anası (KK44)

582.
Baba gızın üç müydü
Bi gız sene yükmüydü
Körolasica emmilerim
Hiç oğlunuz yok muydu (KK44)

583.
Yüce dağ başında servi değilim
Servinin dalında bağlı değilim
Al boçanı gel arkamdan
Vallaha bakarım evli değilim (KK44)

584.
Yüce dağ başında yayılır taylar
Var mı benim gibi emeği zaylar
İki eli koynunda
Bir gelin ağlar (KK44)

585.
Susuz derelerde gavaklar bitmez
Oğlansız evlerde dumanlar tütmez
El bir damat vermiş
Bu bize yetmez (KK45)

586.
Çay benim çişme benim
Arkama düşme benim
Ben senlen dalga geçerim
Göz açmam başka benim (KK46)

587.
Martinim dolu saçma
Gel güzel benden kaçma
Yitmiş iki yarem var
Doğsan birde sen açma (KK46)

588.
Çok bağının ağına bak
Desdele de bağına bak
Eğer garib anam beni özülersen
Ereğli'nin dağına bak (KK47)

589.
Firahane kerim dalım vurula
Söyleyin o yiğide bana yar ola
Eğer benden başkasına gönül verirse
Annesi üstüne saçın yola (KK48)

590.
İstanbul'un bir çeşmesinin başında
Yazılı da bağlar oynar taşında
Ben seni gönderdim on beş yaşında
Durmaya gelesin aylar başında (KK48)

591.
Karşılıklı yaptırılın hanları
Kaldıralım kasaveti gamları
Nasip olur yârım buraya gelersen
Arzederim başa gelen halleri (KK48)

592.
Çarşıdan aldım kilimi
Kes gaynana dilini
Şimcik oğlun gelirse
Gırar gambır bilini (KK49)

593.
Kestaneyi budama
Gel odama odama
Gelirse güzel gelsin
Çirkin almam odama (KK50)

594.
Kestane tahtaları
Donattım odaları
Yarım geliyor deyi
Sayardım haftaları (KK50)

595.
Vurdum çimene
Çimenin çiçeğine
Eller sitem ediyor
Benim küçüceğine (KK50)

596.
İndim gittim ırmağa
Zeytin dalı kırmağa
Altın yüzük yaptırdım
O gınalı parmağa (KK50)

597.
İrmak çaya yakındır
Kız kendini sakındır
Dudaklarım gidişti
Şimdi öpmem yakındır (KK50)

598.
İrmağın geçeleri
Kız kaldır peçeleri
O güzellik sendeyken
Yakarsın neçeleri (KK50)

599.
Dere akıyor dere
Kumunu sere sere
Al götür dere beni
Yarin olduğu yere (KK50)

600.
Altında halı var
Yeşili var alı var
Ne taraftan öpeyim
Her tarafta balı var (KK50)

601.
Odam kireçtir benim
Yüzüm güleçtir benim
Gir soyunda koynuma
Tenim ilaçtır benim (KK50)

602.
Al yeşil şalım
Dağları dolaşalım
Aramızda deniz var
Mektup ile gonaşalım (KK50)

603.
Kapıyı açtım
Girince yola düştüm
Ayrılık şerbetini
Anam doldurdu ben içtim (KK50)

604.
Ayağım yalındır
Ezmedendir ezmeden
Yarım sen ne anladın
Böyle bekâr gezmeden (KK50)

605.
Ayağımdaki kare
Basamıyorum yere
Canlarım kurban olsun
Sözünde duran yâre (KK50)

606.
Sağlıkla çıktım yola
Mendil bağladım kola
Ardıma düştü bir genç
Gönül verdim bu oğlana (KK51)

607.
Taş doldurdum elarabasına
Taş olup görmeseydim seni keşke
Görüpte ne oldu?
Düşdüm aşka meşke (KK51)

608.
Sadece seni görür gözüm
Sadece seni söyler sözüm
Elin güzeli gerekmez
Seninle güler özüm (KK51)

609.
Ekmek dolu mutfak
Mutfak içinde ateş yanıyor
Kandırılmaz elin gençleri
Gönlüm ancak seninle kanıyor (KK51)

610.
Başına bürünmüşçe pullu çemberi
Suya giden allı gelin gönderi
Eğer gelmeye de gönlün yok ise
Dostum ile de düşman etmesen beni
(KK52)

611.
Yavru senin çekilirmi nazların
Her gün sürme ister gözlerin
Tutmuşsun yükünü garerlemişsin
Ak gerdanı çekmiyor dizlerin (KK52)

612.
Kırmızı iplik bükürüm
Yare dizlik dikerim
Yâr kapıdan girince
Keklik gibi sekerim (KK53)

613.
Bahçelerde maydonoz
Dallarını yoldunuz
Seni zalimin oğlu
Bizim eve gelmez oldunuz (KK53)

614.
Dam başında siniler
Piske vursan iniler
Hıdırlı'nın kızları
Haftaya yar yeniler (KK53)

615.
Yazılarda şalgam var
Yaprağında dalgam var
Göz gördü gönül sevdi
Benim ne günahım var (KK53)

616.
Bahçelerde yer alma
Gerezli'den kız alma
Gerezli'nin kızları
On beş kocadan kalma (KK53)

617.
Ay doğar ayan beyan
Gün doğar beyan ayan
Yatağına uzanmış
Uyan askerim uyan (KK54)

618.
Halıyım ben halıyım
Halının dört dalıyım
Eller ne derse desin
Ben yarımın malıyım (KK55)

619.
Mendil aldım kırkbeşe
Vurdum serdim güneşe
Senin yârin gül ise
Benim yârim menekşe (KK55)

620.
Gittim gelirim diyi
Yolu bilirin diyi
Ahd iddim aman iddim
İramazan ben seni alırım diyi (KK56)

621.
Uzun gavak uzamasın
Dibini güller bezemesin
Sana söyleyen diller
Hevada olsun gezemesin (KK56)

622.
Ay garşıdan doğup gelir
Gün boynunu eğip gelir
Gümüş halka
Al topuğu dönüp gelir (KK56)

623.
Hastanede sarı gül
Dalında öter bülbül
Gızı hasda babası hapız
Buna nasıl dayansın gönül (KK56)

624.
Görügotu yanmış
Yar ellerin üşümüş
Geceki gonaşduğum yar
Hayal ilen düşümüş (KK56)

625.
Mendilimde gara var
Ciğerimde yara var
Ne öldümde gurtuldum
Ne derdime çara var (KK56)

626.
Mendilimin uçları
Çıkaman yokuşları
Yarıma selam söylen
Yidi dağın guşları (KK56)

627.
Şu dağlar kireç olsa
Derdime ilaç olsa
Geçdim dünya malından
Sevdiğim benim olsa (KK56)

628.
Tren gelir gışladan
Direkleri fişneden
İsmet Paşa değil mi
Gelinleri kişneden (KK56)

629.
Tren gelir ötmemi
Kömürünü dökmemi
Yeter albayım
Bu ayrılık yetmemi (KK56)

630.
Harman yeri yarıldı
Gaynata bana darıldı
Ne darılın gaynata
Oğlun bana sarıldı (KK56)

631.
Sigaramın dumanı
Yoktur yârin imanı
İmansız yâra düşdüm
Gelir bunun zamanı (KK56)

632.
Ne bakarsın delikden
Gözün büyük erikden
Deyus baban eversin
S*****r git şu delikden (KK56)

633.
Garanfilin sarkarın
Açılmaya gorkarım
Yar geliyor diseler
Hasda olsam kakarım (KK56)

634.
Şu dağlar mavışdırı
Geleni savışdırı
Hasret çeken gulları
Allahım gavışdırı (KK56)

635.
Dağlar dağladı beni
Gören goladı beni
Şu zalımın gurbeti
İpsiz bağladı beni (KK56)

636.
Maniye mesdim oğlan
Küçükden dostum oğlan
Dün gece nerdeyidin
Bu gece küsdüm oğlan (KK57)

637.
Bahçede gezen oğlan
Bostanı güzel oğlan
Beni sana vermezler
Parayı kazan oğlan (KK58)

638.
Hey mindere mindere
Minder yüzü dördere
Nasıl gönül vereyim
Senin gibi mundara (KK58)

639.
Karşıdan gelir atlı
Yakası kravatlı
Beni de seviyormuş
Şu muşmula suratlı (KK58)

640.
Sandık sandık üstüne
Basmam sandık üstüne
Yedi yıl kocasız kalsam
Varmam kuma üstüne (KK59)

641.
Bahçeden indim düze
Su bağladım nergize
Yedi yıl hizmet ettim
Bi ela gözlü kıza (KK59)

642.
Armudu taşlayalım
Dibinde kışlayalım
Yâr askerden gelince
Düğüne başlayalım (KK59)

643.
Dağlar dağladı beni
Gören ağladı beni
Yardan ayırdı felek
Derde bağladı beni (KK59)

644.
Kaynana kazan karası
Kaynata Allah belası
İkisini birden alası
Oğlu bana kalası (KK60)

645.
Atım var katırım var
Elimde satırım var
Valla vurur öldürürüm
Oğlunun hatırı var (KK60)

646.
Sürme çekmiş kaşına
Çıkmış ocak başına
Eğer oğlun gelirse
Eder tuvalet başına (KK60)

647.
Limon ekim taşı
Bitmedi kaldı kışa
Kız ben seni alırdım
Askerlik çıktı başa (KK61)

648.
Masa üstünde biber
Üflesem yere gider
Yari güzel olanın
Yari elinden gider (KK62)

649.
Ben bir karabiberim
Yuvarlanır giderim
Çok söylenme kaynana
Oğlunu alır giderim (KK62)

650.
Ben bir gümüş oklavayım
Ulu yirin toprağıyım
Cennetde üç gül açmış
Ben onun yaprağıyım (KK63)

651.
Şu tarlanın çamuru
Şu tarlayı batırı
Benim burda durduğum
Yavrularımın hatırı (KK63)

652.
Ekin ekim olacak
Sevdam beni alacak
İkimizin sevdası
Kıyamete kalacak (KK64)

653.
Oyalı yazma başında
Oyaları kaşında
Yeter beni beklettiğin
Çeşmelerin başında (KK64)

654.
Kalk gidelim bizece
Karlar yağmış dizece
Annemden izin aldım
İlkbahardan güzece (KK64)

655.
Yazı yazdım yaz imiş
Kalemim beyaz imiş
Daha yazacak idim
Mürekkeğim az imiş (KK64)

656.
Uça uça hava yüzü yol oldu
Aka aka gözüm yaşı sel oldu
Ötme garib bülbül ötme
Bu ayrılık Allah'tan geldi (KK65)

657.
Guyunuñ gapakları
Çınarıñ yaprakları
İstanbul'daki gızımıñ
Çıñalsın gulakları (KK65)

658.
Guş guş guvada
Yumurtası yuvada
Meyrem mekke gavurur
Çıngıldaklı tavada (KK65)

659.
Dereleriñ gunduzu
Goyuna verin duzu
Goyun n'etsin duzu
Ergene veriñ gızı (KK65)

660.
Giderim belde belde
Bir ayvam kaldı sende
Ayva gibi sarardım
Din iman yokmu sende (KK65)

661.
Uzun gavak bu muydun
Dibindeki su muydun
Ah benim zalım gızım
Edeceğün bu muydun (KK66)

662.
Uzun uzun gamışlar
Ucunu boyamışlar
Benim bir tek kızımı
Gurbete yollamışlar (KK66)

663.
Ak goyunun yağına
Çıktım yayla dağına
Kör olası ayrılık
Çöktü ciğer bağına (KK66)

664.
Ger pelit meşeleri
Gülyağı şişeleri
Ben bir gelin yitirdim
Ararın köşeleri (KK66)

665.
Dağda harman olur mu
Dibi orman olur mu
Sevdiğimin gaşları
Derde derman olur mu (KK66)

666.
Gayalar bitişiyor
Keldikler ötüşüyor
Eller gızım dedikçe
Ciğerim dutuşuyor (KK66)

667.
Yeşil iplik büklerin
Gutmu yelek düklerin
Eller gızım dedikçe
Ben boynumu büklerin (KK66)

668.
Güller suya düştü
Ağladım gözüm şişdi
Yörü gumandan yörü
Esger Merdin'i geçdi (KK66)

669.
Gonya'dan geldim yayan
Mendilim dolu boyam
Gızım gayıp olunca
Dayan yüreğim dayan (KK66)

670.
Gonağı yaktınız mı
Külünü attınız mı
Fidan boylu gülümü
Alaya gattınız mı (KK66)

671.
Şu dağları delmeli
Gumunu elemeli
Derd ile verem oldum
Guzumu görmeyeli (KK66)

672.
Yörü keklğim yörü
Galma eşindeñ geri
Zehir olsa yudarım
Gülümdeñ akan teri (KK66)

673.
Dere dolu daşılan
Gözüm doldu yaşılan
Eller, nere gideyim
Bu gülmedik başılan (KK66)

674.
Evleri var görünür
Görmez göğnüm yerinir
Bizi böyle goyanlar
Arasatta sürünür (KK66)

675.
Postaya bineceğim
Gonya'da ineceğim
Elimdeki mektubu
Oğluma vereceğim (KK66)

676.
Ben giderim gün biter
Dövlet askeri n'eder
Şo benim selvi boylum
Cephede talim eder. (KK66)

677.
Damdan dam eklenir mi
Dam gibi beklenir mi
Aptallaşma sevdiğim
İki yıl beklenir mi (KK66)

678.
Damdan dama ip gerdim
Koparsa ekle yârim
Önümde iki yıl var
Seversen bekle yârim (KK67)

679.
Sarı gurdelem sarı
Dağlara saldım yâri
Dağlar gurbanın olam
Tez gönder nazlı yâri (KK67)

680.
Dereniñ dibi mildir
Seni söyleten dildir
Bir sen söyle bir de ben
Bakalım dertli kimdir (KK67)

681.
Gutmu yelek dikerim
Diker diker sökerim
Eller baba dedikçe
Ben boynumu бүкерim (KK67)

682.
Bizim köyde düğün var
Sevdiğim de gelecek
Annem Kur'an'a el bastı
Beni sana verecek (KK67)

683.
Sivri sivri böcekler
Duvarı delecekler
Sevmediğim oğlana
Zorlamı verecekler (KK67)

684.
Yeşil iplik бүкерim
Бүкер бүкер sökerim
Eller baba dedikçe
Ben boynumu бүкерim (KK67)

685.
Duvarı böcek gezer
Annem kendini üzer
Üzme anne kendini
Damadıñ benden güzel (KK67)

686.
Bebeğimiñ maması
Ne tatlıdır yemesi
Vallah billah olacam
Görümcemin yengesi (KK67)

687.
Karyolamın demiri
Babam verir emiri
Vallah billah olacam
Gaynanamıñ gelini (KK67)

688.
Eteğimin pilesi
Saçımın antilesi
Bizim köyün kadınları
İlkokul talebesi (KK67)

689.
Fasilyeyi pişirdim
Toprak tenceresinde
Ben yârimle gonaştım
Mutfak penceresinde (KK67)

690.
Bisiklete binersin
Bizim orda inersin
Annem nerdeydin derse
Lastik patladı dersin (KK67)

691.
Elinde kutusu var
Oyada kokusu var
Açtım yâriñ yüzünü
Ne güzel uykusu var (KK67)

692.
Karamık boyun eğer
Dallar suya değer
O benim nazlı yârim
Nerede boyun eğer (KK67)

693.
Entarisi tokadan
İnip gelir yakadan
Gız ben sana ne dedim
Horatadan şakadan (KK67)

694.
Samanlık dala saman
Aman efendim aman
Eller düğün ediyor
Bizim düğün ne zaman (KK67)

695.
Esmeyle süzmeyile
Yar bulunmaz gezmeyile
Gabirimi gızlar gazsın
Altın gümüş gazmayıla (KK67)

696.
Sandık üstünde sandık
Baştan ayağa yandık
Duttuk da gönül verdik
İnsan evladı sandık (KK67)

697.
Garamık suya değer
Dalları yere değer
Vay benim gara gözlüm
Nerede boyun eğer (KK68)

698.
Ak goyunuñ yağına
Çıktım yayla dağına
Kör olası ayrılık
Çöktü de ciğer bağma (KK68)

699.
İndim gittim dipsize
Ben gelmen gayri size
Benim datlı dillerim
Yadigâr olsun size (KK68)

700.
Gide gide yoruldum
Bir daş buldum oturdum
Şu deysuñ oğluna
Bir bakışta vuruldum (KK68)

701.
Dereleriñ ilanı
Gel dolanı dolanı
Gaba döşekler yazdım
Yat bölteni bölteni (KK68)

702.
Dereleriñ armıdı
Anañ bobañ var mıydı
Anam bobam olaydı
Beni de böyle gor muydu (KK68)

703.
Yeğdenemiñ yeşili
Yeñi de buldum eşimi
Yeğdenem sende dursun
Sil gözümüñ yaşını (KK68)

704.
Guru gabak kökeni
Ele batmaz diken
Yangınlıktan ölürsem
Dolandırın salımı (KK68)

705.
İndim çeşme başına
Yazı yazdım daşına
Gelen geçen okusun
Neler geldi başıma (KK68)

706.
Garanfiliñ moruna
Varma elin oğluna
El oğlu senin neyin
Çeker alır goynuna (KK68)

707.
Dere boyu boylama
Kömür gözlüm ağlama
Ben buralı değilin
Baña gönül bağlama (KK68)

708.
İşamiñ dorusuna
Gızlarıñ sürüsüne
Aldım çektim birini
Bakmadım gerisine (KK68)

709.
Pencereden bakıyor
Bana şeker atıyor
Benim yârim yok gibi
Baña çalım satıyor (KK68)

710.
Ardıçdan bir dal kestim
Vay benim gevrek seslim
Evel durmaz gelirdin
Şindi selâmı kesdiñ (KK68)

711.
Armıdıñ bacaları
Ders verin hocaları
Yedi yiğit asmışlar
Cumağı geceleri (KK68)

712.
Şu tarlanın çamırı
Şu tarlayı batırı
Benim burda durduğum
Bir yiğidin hatırı (KK68)

713.
Minarede bir guş var
Ganadında gümüş var
Eniştemiñ cebinde
Türlü türlü yemiş var (KK68)

714.
Su gelir bulanalak
Dağları dolanarak
Buna can mı dayanır
Yar gelir sallanalak (KK68)

715.
Şu dağın ardı tandır
Yandır Allah'ım yandır
O yar küsmüş gidiyor
Döndür Allah'ım döndür (KK68)

716.
Şu dağlar ulu dağlar
Meşesi sulu dağlar
Burda bir garib ölmüş
Kimi var kimi ağlar (KK68)

717.
Göğercin aylelendi
Kapımız galeylendi
Gak gidelim sevdiğim
İşimiz galeylendi (KK68)

718.
Mandaları garaman
Gayıp olsam araman
Ben bir hoca gızıyım
Oğlan saña yaraman (KK68)

719.
Ak daşı galdıralım
İlanı öldürelim
Emmim gızını vermezse
Yayladan galdıralım (KK68)

720.
Arabalar gediyor
Yolu duman ediyor
Körolası tomafil
Aldı da yâri gediyor (KK68)

721.
Engin dere beklerim
Vay benim emeklerim
Emeğim boşa getti
Sızılar kemiklerim (KK68)

722.
Göplünün altı diken
Yakdın beni gül iken
Allah da seni yaksın
Üç günlük gelin iken (KK68)

723.
Göprünün altı çiçek
Çiçeğim biçilecek
Geri duruñ çikinler
Gözeller seçilecek (KK68)

724.
Ocak başı kirlenmiş
Gaynanam kibirlenmiş
Kibirlenme gaynana
Oğlun gendi irmenmiş (KK68)

725.
Hanayda dolu desti
Hava poyrazdan esti
Evel göğnü varıdı
Şimdi selâmı kesti (KK68)

726.
Ayrani sinekliye
Ben varman inekliye
Yaz Allah'ım yaz beni
Omuzu tüfekliye (KK68)

727.
Penceresi gök boya
Vuruldum siziñ soya
Siziñ soydan gız aldım
Sarmadım doya doya (KK68)

728.
Şu garşı meşelerde
Gülyağı şişelerde
İller almış yârımı
Ben galdım köşelerde (KK69)

729.
Al elmanın dördünü
Ser yiğidin merdini
Sevecekseñ güzel sev
Çekme çikin harcını (KK69)

730.
Ak goyun guzusuna
Can gaynar bazısına
Ne diyeyim de ağlayım
Anlımıñ yazısına (KK69)

731.
Köşeleriñ daşıyım
Gıyı ardı başıyım
Vurma puşt oğlan vurma
Ben candarma karısıyım (KK69)

732.
Merdiven basak basak
Çıkmañ yokarı yasak
Angara'dan tel gelmiş
Gızlara goca yasak (KK69)

733.
Bahçedeki çiçekler
Yüklükdeki döşşekler
Gaynanamdan giymatlı
Ahardaki eşşekler (KK69)

734.
Maydunuz demet demet
Yarimiñ adı Memet
O yar benim olursa
Dünya başıma devlet (KK69)

735.
Saçımda siyahım var
Binbir türlü ahım var
Göz gördü gönül sevdi
Benim ne günahım var (KK69)

736.
Dolaba fincan goydum
İçinde mercan goydum
Gaynanamıñ adını
Guyruklu sıçan goydum (KK69)

737.
Garpuz kesdim suyumuş
Yar dizimde uyumuş
İşaretten anlamaz
Kürt içinde büyümüş (KK69)

738.
Karpuz kesdim yiyen yok
Haliñ nedir diyen yok
Üryamda yâri gördüm
Gözün aydın diyen yok (KK69)

739.
Çarşıdan fenerlere
Gaz goydum fenerlere
Annem beni virecek
Asgerdeñ gelenlere (KK69)

740.
Bahçalarada bal gabak
Açılır dabak dabak
Oğlan gızı görünce
Siñirdir başı gabak (KK69)

741.
Gayrolanıñ demiri
Gaymakamıñ emiri
Evlenecek oğlanlar
Bal gabağı kemiri (KK69)

742.
Gaynanam gabak gibi
Gaynatam şebek gibi
Oğlunu sorarsanız
Vitrinde bebek gibi (KK69)

743.
Tepsidede duz olsam
Evde büyük kız olsam
Yar garşıdan geliriken
Evde yalınız olsam (KK69)

744.
Su gelir akmayınan
Daşları gakmayınan
İnsan yâre mi doyar
Geriden bakmayınan (KK69)

745.
İnce çayır biçilir mi
Sular soğuk içilir mi
Baña yârden vazgeç dirler
Yar tatlıdır geçilir mi (KK69)

746.
Elmaya bak elmaya
Param yokdur almaya
Seniñ gibi güzeli
Takatım yok sarmaya (KK69)

747.
Dağdan indim bayıra
Gazma vurdum çayıra
Ben yârime söz verdim
Bekler beni sahura (KK69)

748.
Baçalarda mor meni
Verem itdiñ sen beni
Nası verem olmayım
İller saracak seni (KK69)

749.
Dam başında kerdeme
Gel yardıma yardıma
Hoşlaşmadığım oğlan
Düşmüş benim ardıma (KK69)

750.
Erik dalı eğerim
Hatırıña değerim
Çok burnunu galdırma
Üsdüñe yar severim (KK69)

751.
Aman aman elmalı
Seni nerde bulmalı
Bir elime geçerseñ
Sıkı sıkı sarmalı (KK69)

752.
Elmayı ata ata
Şefdali sata sata
Yanım sırtım ağrıdı
Yalnız yata yata (KK69)

753.
Fenerine fenerine
Ateş düşmüş yanarına
Çek ordunu be Musdafa'm
Yalnız mezara goyam (KK69)

754.
Maniyi başdan söyle
Galemi gaşdan söyle
Biraz garnıñ acıkmiş
Ekmekden aşdan söyle (KK69)

755.
Ay doğar bedir Allah
Bu sevda nedir Allah
İllerde düğün bayram
Bize de sabır ver Allah (KK69)

756.
Çarşıda erik gaynana
Öñ dişi gedik gaynana
Ben oğlunla gezerken
Sen gapı dışarı gaynana (KK69)

757.
Gaynanam garazağar
Varınca beni boğar
Boğduğunu aramam
Milleti başıma yığar (KK69)

758.
Gırlangıç kaçiverdi
Ganadın açiverdi
Gâvur Çepel'in oğlu
Aldı da kaçiverdi (KK69)

759.
Keklik boyalı yerde
Öter gayalı yerde
Nazlı yârin tüfeği
Galdı dayalı yerde (KK69)

760.
Dağlarda olur keklik
Gızlar giyer eteklik
Sen de beni sevmezsen
Veremem ben de metelik (KK69)

761.
Başdan oyduñ çanağı
Gıpgırmızı yanağı
Gösder oğlan beşliğı
Öpdüreyim yanağı (KK69)

762.
Ay doğar sini gibi
İkindin günü gibi
O yariñ kokusu gelir
Baharın gülü gibi (KK69)

763.
Mendilimiñ ak yanı
Söyle canımın canı
Yüze gülen çok olur
Galpden seveni tanı (KK69)

764.
Elmanıñ sarısını
Kim yimiş yarısını
Beni alacak oğlan
Boşasıñ garısını (KK69)

765.
Köprünüñ altı yaldız
Nerden gelin hay baldız
Sen git de bacıñ gessiñ
Yatamayom yalnız (KK69)

766.
Dağdan kesdim keresde
Kuş besledim gafesde
Dediler yariñ hasda
Yetişdim soñ nefesde (KK69)

767.
Ay ne diyim ne diyim
Hañgı yola gidiyim
İlleriñki dal fidan
Ben bu gandağı nidiyim (KK69)

768.
Ak goyun meler gelir
Dağlar deler gelir
Hakigatlı yar olsa
Geceyi böler gelir (KK69)

769.
Baçalarda börüce
Gelin m'olduñ görümce
Görümceler olmassa
Geçiniriz ölüñce (KK69)

770.
Gülüm gurutamam seni
Suda çürütemem seni
Senelerce görmesem
Gine unutamam seni (KK69)

771.
Elmas yüzük taşını
Kim bağladı başını
Aşıklar gavuşmaz mı
Sil gözünden yaşını (KK69)

772.
Hasdayım nar isderim
Döşegi dar isderim
Dar döşegiñ üsünde
Cilveli yar isderim (KK69)

773.
Gara poşuna gurban
Çatık gaşına hayran
Yalınız sana değil
Arkadaşına gurban (KK70)

774.
Garanfil suyu neyler
Güzel kokuyu neyler
Bir yastıkta iki baş
O göz uykuyu neyler (KK70)

775.
Zülûf dökülmüş yüze
Gaşlar yakışmış göze
Usandım bu canımdan (KK70)
Derdinle geze geze

776.
Perçemin biçim biçim
Ölürüm senin için
Alem bize düşmandır
Seni sevdiğim için (KK70)

777.
Karşıda çatal gapı
Üstünde keser sapı
Ben yârimi yitirdim
Ararım gapı gapı (KK70)

778.
İskarpınım toz atar
Canan bana göz atar
Atma canan bana göz
Annem kapıdan bakar (KK70)

779.
Sarısın seçemiyom
Güzelsin geçemiyom
Sen benden geçtin amma
Ben senden geçemiyom (KK70)

780.
Gaşların kara kara
Açdın bağrıma yara
Doktor tabib istemem
Sensin gönlüme çare (KK70)

781.
Ay doğmuştur ışıktır
Tabak dolu kaşıktır
Gomşular ne karışır
O kız zaten âşıktır (KK70)

782.
Al kayadan at beni
İn aşşığı tut beni
Gülmeme çardağında
Ninni çal uyut beni (KK70)

783.
Al gayanın ardını
Kimse bilmez derdimi
Seversen bir yiğit sev
Çekme kötü derdini (KK70)

784.
Bu ellerde gez gayri
Katip olda yaz gayri
Bir gazma al bir kürek
Mezarımı gaz gayri (KK70)

785.
Damdan dama atlan yar
Püskülleri sarkan yar
Gece gelme gündüz gel
Horozlardan korkan yar (KK70)

786.
Geceler ayaz yârım
Mendili beyaz yârım
Motursiklet üstünde
Bana mektup yaz yârım (KK70)

787.
Yeşil giy yeşil guşan
Yeşil çimene döşen
Aceb ıslah olur mu
Senin sevdana düşen (KK70)

788.
Pencerede tül perde
Perdenin ucu yirde
Yürek oynar can titrer
Yarı gördüğüm yerde (KK70)

789.
Mavi yeğin oğlan
Nedir dileğin oğlan
Ben sevdim sen sevmedin
Yansın yüreğin oğlan (KK70)

790.
Çarşıda otur yârim
Şapkası fôtür yârim
Uzun yola giderken
Benide götür yârim (KK70)

791.
Elifin hecesine
Gündüzün gecesine
Gavuştur Mevlam bizi
Cumayı gecesine (KK70)

792.
Gaşların garasına
Mil çekmiş arasına
Seni melhem diyorlar
Gönlümün yarasına (KK70)

793.
Gulu'nun dağlarında
Guş öter bağlarında
Ben canımı yakarım
Yarimin yollarında (KK70)

794.
Pencereden bakıyor
Kitap almış okuyor
Kekiline yağ sürmüş
Yel estikçe kokuyor (KK70)

795.
Yatma çayır üstüne
Uyur uyanamazsın
Verme beni ellere
Görür dayanamazsın (KK70)

796.
Gülüm kurutmam seni
Suda çürütmem seni
Yedi yıllar görmesem
Yine unutmam seni (KK71)

797.
Derelerde yosunlar
Yosunları yusunlar
İkimiz de ölürsek
Bir kabire koysunlar (KK71)

798.
Öküzüm yüzüm gülmez
Dertliyim kimse bilmez
Göz göz olan yârelerimi
Bağlarım kimse bilmez (KK71)

799.
Gül dalından kuş uçtu
Mendilim suya düştü
Ağla gözlerim ağla
Bize ayrılık düştü (KK71)

800.
Evimizin önü gül ile yaprak
Ben seni yolladım toz ile toprak
Oyalanma gurbet elde
Sonumuz kara toprak (KK71)

801.
Şu dağlar maviş durur
Geleni savuşturur
Elem çekme nazlı yar
Dağ bizi kavuşturur (KK72)

802.
Damdan dama ip gerdim
İpekli mendil gerdim
İnan oğlan ben seni
Candan yürekten sevdim (KK73)

803.
Aman Bursa Bursa
Yar yanımda dursa
Şimdiki aklım olsa
Evlenmezdim boşa (KK73)

804.
Karşı karşı evimiz
Nedir bizim sevimiz
Sevi böyle giderse
Ölcek bizim birimiz (KK73)

805.
Damdan dama ip gerdim
Koparsa ekle yârim
Ben askere gidiyom
Yolumu bekle yârim (KK73)

806.
Dometesin eziği
Yere düştü beziği
Oğlan sana varacam
Hazırla bileziği (KK73)

807.
Masa üstünde kaymak
Yiyelim parmak parmak
Yeşil Çay'dan kız almak
Cennetden gül koparmak (KK73)

808.
Masa üstünde pekmez
Bu pekmez bize yetmez
Yeşil Çay'ın kızları
Davulsuz gelin gitmez (KK73)

809.
Deve geliyor deve
Kumunu sere sere
Al götür beni deve
Yarın olduğu yere (KK73)

810.
Tayyareler kanatlı
Kızlar elma yanaklı
Oğlanları sorarsan
Hepsi şebek suratlı (KK73)

811.
Odaları köşeli
İçi mermer döşeli
Yeşil Çay'ın kızları
Neşelidir neşeli (KK73)

812.
Deremiz çakıl taşlı
Ördekler yeşil başlı
Yeşil Çay'ın kızları
Al yanak kalem kaşlı (KK73)

813.
Leyleğe bak leyleğe
Ağzındaki değneğe
Oğlan ben seni sevdim
Ne olur evlen benle (KK73)

814.
Kayadan inişelim
Kaz gibi dönüşelim
İkimizin bir yârı var
Ortadan belişelim (KK74)

815.
Karyolana basayım
Ver şapkamı asayım
Güveylik elbisene
Ben ütüyü basayım (KK74)

816.
Ata binen ağadır
Atın yönü sağdır
Sallan sallan sevdiğim
Bü sözlerim sañadır (KK74)

817.
Tren gelir karadan
Çekil dağlar aradan
Mektubula iş olmaz
Kavuştursun yaradan (KK74)

818.
Ay gidiyor gidiyor
Gözüm onu güdüyor
Altın saatli yârim
Atı tumar ediyor (KK74)

819.
Masa üstünde kutu
İçinde zenzel otu
Oğlanlar eşşek boku
Kızlar cahillik topu (KK74)

820.
Tren gelir boy boya
İçi dolu mor boya
Bileydim ayrılığı
Severdim doya doya (KK74)

821.
Masa üstünde bekmez
Bu bekmez bana yetmez
Oğlan senin kazancın
Benim süsüme yetmez (KK74)

822.
Tren gelir kakacak
İçi dolu yakacak
Sen askere gidince
Baña kimler bakacak (KK74)

823.
Armut dalda asılsın
Yarım nasılsın
İkimizin hayali
Bir kartona basılsın (KK74)

824.
Hey huvarı huvarı
Aynam kaldı duvarı
Allah bizi kavuştursun
Su yolunda buvarı (KK74)

825.
Beyaz göynek yan yaka
Tarımı aldım Hak'a
Kırpıklarım sarardı
Yarın yoluna baka baka (KK75)

826.
Geminin üçtür direği
Çek bayrakçı küreği
Yarım gider esgere
Yanar yarın yüreği (KK75)

827.
Gemi geliyor yan verir
İskeleyle son verir
Bekar kızın gönü
İstediği yere can verir (KK75)

828.
Peştemali yamadım
Yarın uyumadım
Yarın uydum ama
Durupta doymadım (KK75)

829.
Portakalın sarısı
Yere düştü yarısı
Hiç ömrüme geçmedi
Yarı oldu yarısı (KK75)

830.
Dağlar başı sarmaşık
Elimden düştü kaşık
Yâr aklıma gelende
Elimden düştü kaşık (KK75)

831.
Suyunu çeşmeden olur
İncecik telden olur
Gızları kandırması
Tatlıca dilden olur (KK75)

832.
Deniz üstü tekneli
Üstüne gül ekmeli
Bu sevda sevda değil
Biraz zahmet çekmeli (KK75)

833.
Pencereden bakıyo
Kitap almış okuyo
O güzel giden kimin gızı
Ciğerimi yakıyo (KK75)

834.
Ay çiftçiler çiftçiler
Öven direği diktiler
Senin gibi arkadaş
Sokaklarda ektiler (KK76)

835.
Nerde harman
Ben ora varmam
Nerde börek
Ben orda gerek
Nerde iş
Ben ordan siviş (KK76)

836.
İşte geldim kapınıza
Selâm verdim hepinize
Selâmımı almazsanız
Güle güle gidinsize (KK76)

837.
Ne uyursun ne uyursun
Bu uykudan ne bulursun
Al abdesti kıl namazı
Cennet köşkünü bulursun (KK76)

838.
Yükseklerin karı erir
Çayır çimeni bürür
Gurbetteki kuşlar
Sılasına gelir (KK77)

839.
Kar yağar sular akar
Gurbette olan anası
Sılasına gelecek diye
Yola bakar (KK77)

840.
Dağlarda kar kalmadı
Gözlerimde fer kalmadı
Daha çok yazacaktım
Mektbumda yer kalmadı (KK78)

841.
Yatma yeşil çimene
Uyur uyanamazsın
Verme beni ellere
Görür dayanamazsın (KK78)

842.
Ak fasülye pişer mi
Toprak tenceresinde
Gel yarım buluşalım
Mutfak penceresinde (KK78)

843.
Bahçalarda börülce
Oynar gelin görünce
Oynasınlar bakalım
Biraraya gelince (KK79)

844.
Aman narin narin
Okur benim yarım
O da ikmale kalmış
Eşek kafalı yarım (KK79)

845.
Gurbete giden olsa
Yarimi gören olsa
Çifte mektup yazmışım
Eline veren olsa (KK80)

846.
Malatyanın camisi
Uzundur minaresi
Ben yarimi göremedim
Nedir bunun çaresi (KK80)

847.
Patlıcanı haşladım
Doldurmaya başladım
Dediler yarın gelmiş
Oynamaya başladım (KK80)

848.
Karpuzu kesdimken çıktı
İçinden yılan çıktı
Benim sevdiğim oğlan
Askerde subay çıktı (KK80)

849.
Şimşek olur çakarım
Gönülleri yakarım
İncitmeyin yarimi
Hepinizi yakarım (KK80)

850.
Maydonoz ot değilmi
Yaprağı dört değilmi
Seni seven zavallı
Zeynep Derece değilmi (KK80)

851.
Gel gönlümün sultanı
Yaz gönlümün fermanı
Yarım duysunda gelsin
Durdurayım dünyayı (KK80)

852.
Kara kara kazanlar
Kara yazı yazanlar
Cennet yüzü görmesin
Aramızı bozanlar (KK80)

853.
Yolda buldum on gurus
Çay kenarını bulmuş
İçme yarım cıgara
Bir beket on gurus (KK81)

854.
Leğene sabun goydum
Bak başıma gelene
Ben gönlümü veriyim
Gadir gıymet bilene (KK81)

855.
Yeşil ceviz dalları
Sığadı yar golları
Yarım nirden varayım
Bağlamışlar yolları (KK81)

856.
Çorabımı ördüğüm
Hay derdine yandığım
Seni hasta dediler
Noldun gurban olduğum (KK81)

857.
Çorabım dize gadar
Gidelim bize gadar
Sana çorap öreyim
Topukdan dize gadar (KK81)

858.
Harman harman olur mu
Harman orman olur mu
Ergen kız ergen oğlan
Buna derman olur mu (KK81)

859.
Söğüdün dilimleri
Caminin kilimleri
Nire varsa belli olur
Zenginin gelinleri (KK81)

860.
Gayınnayı netmeli
Gaynar gazana atmalı
Yandım gelin dedikçe
Çiftede göbek atmalı (KK82)

861.
Gayınnanın domuzu
Dolmaya çok gatar tuzu
Ağşam olsun oğlun gelsin
Gafanda yesin topuzu (KK82)

862.
Gaynaneyi netmeli
Merdivandan atmalı
Tıngır mıngır dedikçe
Çiftede göbek atmalı (KK82)

863.
Gayınna olmasaydın
Oğlan doğurmasaydın
Geçinmeyeceğin yere
Gelinin almasaydın (KK82)

864.
Gaynananın dili var
Öldürseler yeri var
Gız gaynana sevilmez mi
Gaynanın nesi var (KK82)

865.
Gaynanam oluverse
Yaprağı sarıverse
Ocağa goyuverse
Yimeden ölüverse (KK82)

866.
Gaynana gazan garası
Görümce basın belası
Oğlanı da sorarsan
Baklavanın ortası (KK82)

867.
Susadım su isderim
Su yolunu gösderin
Ben gidiyom asgere
Nişanlımı isderim (KK83)

868.
Su yolu susa yolu
Boş geder gelir dolu
Desdi kolun gırılsın
Ağrımış yarin golu (KK83)

869.
Su desdisi elinde
Hindisdan'dan geliyor
Nişanlısı yanında
Al yanakdan emiyor (KK83)

870.
Suya düştü gülümüz
Ötmüyor bülbülümüz
Sen orada ben burada
Telef olan ömrümüz (KK83)

871.
Su gelir merdin merdin
Su değil benim derdim
Gonya'dan hekim gelse
Eyi olmaz benim derdim (KK83)

872.
Almaya'nın kar havası
Yandı pilav tavaşı
Dövletin kazancı
Hastanenin parası (KK84)

873.
Bir yerden
Su geliyor dereden
Yaktın beni tutuşturdun
On yedime girmeden (KK84)

874.
Biber mi
Teccale mi kader mi
Kör olası kaderim
Ölesiye gider mi (KK84)

875.
Elalemin tükrüklüsü
Suların köpüklüsü
Kötüye yâr mı denir
Sokaklar süprüntüsü (KK84)

876.
Giden olsa
Yâra bir giden olsa
Ateşine yandığım
O da bir adam olsa (KK84)

877.
Al eylendi
Kabımız kaleylendi
Gel get sevdiğim
Gel get işimiz koleylendi (KK84)

878.
Bu Kozan'ın dağına
Karı dizleyi dizleyi
Yarelerim göz göz oldu
Toktor gözleyi gözleyi (KK84)

879.
Bir ah çektim derinden
Hastane ıgrandı yerinden
Ben nasıl ah çekmeyim
Can gidiyor elimden (KK84)

880.
Mavı yeşel gök düğme
Yına geldin gönlüme
Gönlüme geldik sıra
Kan damlar yüreğime (KK84)

881.
Alamaya'nın yolları urak
Gavur koydu yollara durak
Deliliğe vurmasam
Beni boğacak marak (KK84)

882.
Vurdum kırk ayak
Kırkına da vurdum dayak
Dayan derler buna
Dayanmaz yürek (KK84)

883.
Kırlangıç
Kanadı diken ardıç
Beni yardan ayıran
İğdeli Yusuf Çavuş (KK84)

884.
Altı çiçek
Verin elime bir biçek
Üstüme geleni sorarsan
Bir çingınlı köçek (KK84)

885.
Pınarın başı bulanık
Ağlarım yanık yanık
Oğlum suya düşeli
Eller uyur ben uyanık (KK84)

886.
Kızım kız kişi
Dünür geldi yüz kişi
Yüzüne de vermedim
Atsın getsin bir kişi (KK84)

887.
Gara çorap yaşımış
Ayakları üşümüş
Galdır yarım şapkayı
Şafak yeri ışımış (KK85)

888.
Arpalar azık oldu
Mekkelere kazık oldu
Şu köyün içinde
Yarime yazık oldu (KK85)

889.
Dama çıkma baş açık
Arpalar gara gılçık
Eğer beni seversen
Al bohçanı yola çık (KK85)

890.
Deniz dibi daşlı olur
Gısır gelin saçlı olur
On beş gelin verseler
Gız gokusı başka olur (KK85)

891.
Tarlanın kesekli
Mendilin ipeklisi
On beş gıza bedeldir
Gelinin göbeklisi (KK85)

892.
Entarine peş olcam
Yâr yanında eş olcam
Galem dutan eline
Çıngırdaklı maşa olcam (KK85)

893.
Gara golda ayna var
Gız golunda damga var
Damga olsa nişleyecek
Sen de gara sevda var (KK85)

894.
Sadıkhacı harımı
Kürüsünler karımı
Sevdiğime vermezsen
Dutma gardaş salamı (KK85)

895.
Düştüm gurbet yoluna
At kolunu koluma
Bu merem nasıl merem
Verme gavur guluna (KK85)

896.
Aksayamı yuyverin
Çay başına koyverin
Anamgile dargınım
Teyzemgile deyverin (KK85)

897.
Aksayam var süt gibi
Dürerim kâğıt gibi
Evli evine gider
Bekâr gezer it gibi (KK85)

898.
Pencereden bakıyor
Bana sakız atıyor
Sanki yarım yok gibi
Bana çalım satıyor (KK85)

899.
Pencereden baksana
Fındık fıstık atsana
Fındık fıstık istemem
Sarı lira taksana (KK85)

900.
Bugün günlerden salı
Yarım İreyhan dedi
Maşallah çekin gomşular
Kimin var böyle yarı (KK86)

901.
Arabacı hanına
Bende varsam yanına
Guş olsamda gonsaydım
Fren çeviren eline (KK86)

902.
Açma Fadimem açma
Beni seni tanıyorum
Yayla çiçeklerini
Fadimem sanıyorum (KK86)

903.
Mendilimde kare var
Yüreğimde yare var
Ne sen güldün nede ben
Ne bu derde çare var (KK86)

904.
Hey boz ilân boz ilân
Gözüm doldu toz ilân
Bizim gibi varmı böyle
Bostaniken bozulan (KK86)

905.
Ata binerim ata
At oynata oynata
Oğlan senin babana
Diyeceğim kaynakata (KK86)

906.
İlana bak ilana
İlan gaydı ormana
Annem beni virecek
Yeşil gözlü oğlana (KK86)

907.
İrafta oklavayım
Tepside baklavayım
Çek söyleme nazlı yar
Ben senden okkalıyım (KK86)

908.
İlan uçtu gayadan
Ben ölmem bu yaradan
Bir de beni gavuştur
Yeri göğü yaradan (KK87)

909.
İlanı akıp gidiyor
Bendi yıkıp gidiyor
Askerlere gız vermeyin
Koyup koyup gidiyor (KK87)

910.
Almayı yüke goydum
Ağzını dike koydum
Yarimi eller aldı
Belimi büke koydum (KK87)

911.
Mendil serdim şu daşa
Yaşa sevdiğim yaşa
Sevda nedir bilmezdim
O da geldi başa (KK87)

912.
Tabakımın demiri
Bu dövletin emiri
Bu yıl asker gelmezse
Çok gelinler deliri (KK87)

913.
Bir elim soğan gazar
Bir elim mısır
Oldum bu dünyaya hasır
Cenabı Allah yazmasın gusur (KK88)

914.
Bu çeşme ne güzelmiş
Su içecek bir tası yok
İncitmeyin gul kalbini
Yapacak ustası yok (KK88)

915.
Çaya indim susuzum
Üç gündür uykusuzum
Girsem yarın goynuna
Elim durmaz huysuzum (KK88)

916.
Merdivanım gırk ayak
Gırkına vurdum dayak
Yar geliyor deseler
Goşarın yalın ayak (KK89)

917.
Şu dağların yüzünde
Ceylan öter dizinde
Ben yarımı bilirin
Çifte ben var yüzünde (KK89)

918.
Mektebin bacaları
Ders verir hocaları
Zamanın kızları
Beğenmez gocaları (KK89)

919.
Aygır dibi gırmalı
İledini yarmalı
Yarsız geçen ömrü
Ömürden mi saymalı (KK89)

920.
Sürü sürü sürmeli kızlar
Göğsü çapraz düğmeli kızlar
Şimdiki kızlar
Hovardayı gözler (KK89)

921.
Şu gavak meşe gavak
Dalları döşe gavak
Yar dibinde uyumuş
Sen binler yaşa gavak (KK89)

922.
Mendilim aldan eyi
Buldun mu benden eyi
Buldum amma sarmadım
Seni darılır deyi (KK89)

923.
Yağa yağa yaş oldum
Açıldım güneş oldum
Talihsiz yara düştüm
Yuva yapmaz guş oldum (KK89)

924.
Garambık dalda galdı
Gözlerim yolda galdı
Şaşkın Mehmet gününde
Bir yar sevdim el aldı (KK90)

925.
Garambık üzüğüyle
Kim görmüş gözüyle
Adam bugün mu bağlar
Ellerin sözüyle (KK90)

926.
Halı dokurum halı
Desene baka baka
Zalımın oğlu geçti
Canımı yaka yaka (KK90)

927.
Hay gıhralı gıhralı
Eli gümüş tahrallı
Sana bile yar dimen
Kırk yirinden yamalı (KK90)

928.
Aladağdan aş Mevlit
Camız çifti goş Mevlit
Arkandan varıyorum
Camızları go gaş Mevlit (KK90)

929.
Pınar başı ben olsam
Bulanırsam bulanırsam
Sevdiğime virseler
Dilenirsem dilensem (KK90)

930.
Garambıkdan aştığım
Dalgasına düştüğüm
Dolaş gel konuşalım
Kel başına niddiğim (KK90)

931.
Ah benim bahtı yarım
Gönlümde tahtı yarım
Gözünde göz izi var
Sana kim baktı yarım (KK91)

932.
Gyunun gapakları
Çınarın yaprakları
Askerdeki yarimin
Çınlasın gulakları (KK91)

933.
Duvar duvar böcekler
Duvarı delecekler
Alacaksın al beni
Yabana verecekler (KK91)

934.
Bakgaldan koka aldım
Dantel öreyim diye
Annemden izin aldım
Yarı göreyim diye (KK91)

935.
Dağda ceylan gezer mi
Dağı taşı ezer mi
Sevdiğim bak resmime
Sevdiğin Ali'ye benzer mi (KK91)

936.
Masa üstünde testi
Kemer belimi kesti
Kurban olduğum Allah'ım
Ayrılık bize düştü (KK91)

937.
Karyolanın yayları
Sayıyorum ayları
Yarım gelecek diye
Demliyorum çayları (KK91)

938.
Saçlarımı ör anne
Ör anne de gör anne
Sevdiğime vermedin
Buna bari ver anne (KK91)

939.
Bahçelerde domata
Ondan olur salata
Varsın gitsin asgere
Adam olsun kerata (KK91)

940.
Entarimin pilesi
Yandadır eklemesi
Tak bir nişan yüzüğü
Kolaydır beklemesi (KK91)

941.
Ördeğisen göle gel
Bülbül isen güle gel
Adı güzel sevdiğim
Bir akşam da bize gel (KK91)

942.
Mercimek kile kile
Ölçerin sile sile
Yedi mendil esgitdim
Göz yaşı sile sile (KK91)

943.
Patlıcanın uğruna
Varmam köylü oğluna
On beş bilezik taksan
Vallah girmem koynuna (KK91)

944.
Ak koyunun yağına
Dolan yayla dağına
Böyle ayrılık mı olur?
Değdi ciğer bağına (KK91)

945.
Küçücük iğne misin?
Halimden bilmez misin?
Yana yana kül oldum
Daha sevdiğimi bilmez misin? (KK91)

946.
Edirne'nin Camileri
Guran okur hocaları
Söylemeyin gelinlere
Asger olmuş gocaları (KK91)

947.
Portakal aldım handan
Seni seviyorum candan
Bir mektup yazıyorum
İki gözüm doldu kandan (KK91)

948.
Makarada ipliğim
Ela gözlü kekliğim
Hangi yoldan gelecten
O yolunu beklerim (KK91)

949.
Yüce dağ başında yaktım oturdum
Ayvalı bostanlı bir bağ bitirdim
Beş gariş Burma bıyıklı
Ben bir yiğit yitirdim (KK92)

950.
Maydonoz ot değil mi
Yaprağı dört değil mi
Annem sizden ayrılıyormuyun
Bu bana dert değil mi (KK92)

951.
Sıra sıra ardıçlar
Dalına gonar guşlar
Benim yari sorarsan
Gurbet yolunda işler (KK93)

952.
Garambık dallanır mı
Dalları sallanır mı
Onbeşinde yar sevdim
Gurbete yollanır mı (KK93)

953.
Gül guruttum sebette
Bir yar sevdim gurbette
Gurbetteyse gurbette
Bir gün gelir elbette (KK93)

954.
Halı dokurum halı
Desene baka baka
Zalımın oğlu geçti
Canımı yaka yaka (KK93)

955.
Şu derenin ilanı
Gelir dolanı dolanı
Gazandığım paralar
Yare mektup parası (KK93)

956.
Allı zıbın giyip gider
İrendesin sayıp gider
Ana evi beğenmemiş
Yarım evi deyip gider (KK93)

957.
Pencereden kelebek uçacak
Gelin iskemleden kaçacak
Ayağını denk al gelin
Nene sabah ağzına s*çacak (KK94)

958.
Kapının önünde kayılı fışkı
Yenilmez kayanın ışkı
Küçükden oğlan evereceğimi bilsem
Sokağa karşı yaptırırdım köşkü (KK94)

959.
Kaynatanın karısı ölmüş yüreği dağlı
Hala yemin etmiş ağzı bağlı
Ortanca çelebinin karnında dalak
Güveynin ağzı da pek yalak (KK94)

960.
Serçe seker izi yok
Pilav kaynar özü yok
Dürü getirenlerin
Dördünün de gözü yok (KK94)

961.
Dağlar gibi kaynar oldum
Karlar gibi söner oldum
Ben derdimi bilemedim
Bilemez oldum (KK94)

962.
Yılana bak yılana
Köşeleri dolana
Ben yarımı kaybettim
Müjde verecem bulana (KK94)

963.
Karanfilsin kararın yok
Gonca gülsün tımarın yok
Ben seni çoktan seviyom
Senin benden haberin yok (KK94)

964.
Masa üstünde bıçak
Osman dükkan açacak
Açma Osman dükkanı
Şükran sana kaçacak (KK94)

965.
Emisine memisine
Habar verin hepisine
Ben yavrımdan ayırlamam
Diyin ilin gidisine (KK95)

966.
Ay doğar gediğinden
Bilirim geydiğinden
Canım yarım kurban
Dönme didiğinden (KK95)

967.
Bahçanızda dut var mı
Havada bulut var mı
Ben yarım dan ayrıldım
Bulmaya umud var mı (KK95)

968.
Ay doğar ayazlanır
Gün doğar beyazlanır
Bu Çiğil'in kızları
Hem gelir hem nazlanır (KK95)

969.
İki gönül bir oldumu
Ayrılması zor olur
Sevenler ayrıldımı
Gavuşması zor olur (KK95)

970.
Karanfilim koydum tase
Doldurdum basa basa
Güzellin yerinde
Accık boyun kısa (KK96)

971.
Kavak senden uzun yok
Dallarında üzüm yok
Ben yarımı küstürdüm
Barışmaya yüzüm yok (KK96)

972.
Yol içinde gezersin
Garıncayı ezersin
Madem benden güzelsin
Neden bekar gezersin (KK96)

973.
Dam başında bir guzu
Gıvrım gıvrım boynuzu
El yarini bilmemi
Al yanağı kırmızı (KK96)

974.
Damdan dama ip gerdim
İpekli mendil serdim
Şu kafirin kızını
Candan yürekten sevdim (KK96)

975.
Pençeresi mavi boya
Gurban olayım sizin soya
Sizin soydan bir yar sevdim
Sarmadım doya doya (KK96)

976.
Gaşların var çatık matık
Bana söz atma artık
Ben seni sevdiğim
Gözüm den düştün artık (KK96)

977.
Golundaki gol satı
Gursam mı gurmasam mı
Yar üstüme yar sevmiş
Sevsem mi sevmesem mi (KK96)

978.
Pencereden gara perde
Yeni düştüm ben bu derde
Ben bu dertten ölürsem
Selam verin nazlı yare (KK96)

979.
Galenin ortasında
Gına kokar tasında
Ben bir yar sevdim
Galbimin ortasında (KK96)

980.
Gale galeye bakar
Galeden gamlar akar
İki gelin aturmuş
Eline gına yakar (KK96)

981.
Altın yüzük şak şak
Küskünsek barışak
Aramızda sıra dağlar
Mektupdan konuşak (KK96)

982.
Karyoladan indirdiler
Süt beyazı geydirdiler
Cansız ata bindirdiler
Gelmez yola gönderdiler (KK96)

983.
Evlerinin önü tepe
Bende geldim kopa kopa
Bin gidelim emmim oğlum
Ak memeden öpe öpe (KK96)

984.
Köprü nün altı bakır
Bakırı suya yatır
Oğlanları sorarsan
Eşşek kulaklı yatır (KK96)

985.
Sarı yazma başında
Oyaları kaşında
Kuzularımı beklerim
Ulu yolun başında (KK97)

986.
Çemberim allı idi
Ortası güllü idi
Şu benim anmayacağım
Eskiden belli idi (KK97)

987.
Şu dağın başı yanar
Kurusu yaşı yanar
Dostumdan düşmanım çok
Ciğerim ona yanar (KK97)

988.
Alçak ceviz dalları
Sığa beyaz kolları
Yavrularım geliyor
Bekleyelim yolları (KK97)

989.
Entarisi kareli
Ciğeri var yareli
Hiç bi günler gömedim
Şu düşmana geleli (KK97)

990.
Ak üzüm var parmak gibi
Sevdiğim kaymak gibi
Aramızı bozanlar
Devrilsin kavak gibi (KK98)

991.
Cici babucum cici
Gezdiğim çimen içi
Benim bir sevdiğim var
Kavrulmuş badem içi (KK98)

992.
Gökte yıldız yüz olsa
Gittiğim yol düz olsa
Yol uzun kısa bakmam
Yanımda bir kız olsa (KK99)

993.
Bahçemde açan gülün
Dalda öten bülbülün
Gözlerim yolda kaldı
Nerdesin a sümbülüm (KK99)

994.
Kabağı oyamadım
Tabağa koyamadım
A benim güzel gözlüm
Ben sana doyamadım (KK99)

995.
Ekmem bitmedik yere
Gelmem gitmedik yere
Ayağım nasıl gitsin
Gözüm tutmadık yere (KK99)

996.
Gittim arpa biçmeye
Oradan vardım çeşmeye
Dediler yar geliyor
Kanatlandım uçmaya (KK99)

997.
Sık sık kaşların çatar
Kiprikleri ok atar
Ağzında manav açmış
Dudakları kiraz satar (KK99)

998.
Evimin önü çınar
Çınarın altı pınar
Dışarım buz keserken
İçerim durmaz yanar (KK99)

999.
Gölde balık öz olur
Sana bakmam göz olur
Gül desem diken desem
Ben ne desem söz olur (KK99)

1000.
Şu dağların başını
Kazma ile kazdılar
Yarım senin başını
Kalemle mi yazdılar (KK99)

1001.
Ay ışığı varamam
Halka rezil olamam
Ay buluta girince
Bağlasalar duramam (KK99)

1002.
Ay doğar ayvan için
Alçacık sayvan için
Allah kızı yaratmış
O güzel oğlan için (KK99)

1003.
Ana başta taç imiş
Her derde ilaç imiş
Bir evlat pir olsada
Anaya muhtaç imiş (KK99)

1004.
Gel güzelim güzelim
Tasda yogurt ezelim
Anan bırıkmıyorki
Bir güzelce gezelim (KK99)

1005.
Pembe güle benzersin
Beni her zaman üzersin
Senin Allah'ın yokmu
Neden böyle edersin (KK99)

1006.
Pınarın başı kara
Gözümün yaşı kara
Tanrı şimdiden yazmış
Mezarın taşı kara (KK99)

1007.
Boynuma altın dizdim
Ben sende hile sezdim
Hile kalsın bir yana
Kötü dilinden bezdim (KK99)

1008.
Altta attım katana
Yere düştüm vatana
Mevlam sabırlar versin
Senden ayrı yatana (KK99)

1009.
Bahçelerde mis koku
Al şu mektubu oku
Sen orada ben burada
Gözüme girmez ki uyku (KK99)

1010.
Bir çifte çınarsınız
Adamı sınırsınız
Selam versem vermesem
Neylesem kınarsınız (KK99)

1011.
Kuz ben sana vuruldum
Koştum koştum yoruldum
Babanevi yaptı
Ben içine kuruldum (KK99)

1012.
Pilavı sen zerde ben
Gafil düştüm derde ben
Kurumuş dala döndüm
Yar gezdiğin yerde ben (KK99)

1013.
Mavi yorganım kaplı
Üstünde iğnem saplı
Sana kızmı verirler
Burnu delik çoraplı (KK99)

1014.
Al eline bavulu
Ye tam taze marulu
Atla vapura gel
Dost dolu Gelibolu (KK99)

1015.
Bahar çiçeği gibi
Efe köçeği gibi
Sardın beni zülfüne
İpek böceği gibi (KK99)

1016.
Gümüşhane gümüşü
Yoktur yarimin eşi
Yüzbin altına değer
Yarimin bir gülüşü (KK99)

1017.
Kuşların ildir yarım
Gel beni güldür yarım
Saatin aylar sürür
Bir günün yıldır yarım (KK99)

1018.
Antep'te biter fıstık
Kapıya balta astık
İkimize yetmez mi
A güzelim bir yastık (KK99)

1019.
Derenin kavakları
Titreşir yaprakları
Sakızlı güle benzer
Yarimin yanakları (KK99)

1020.
Aydın bağında yemiş
Sana kimler ne demiş
A kızım ne durursun
Seni bekliyor Memiş (KK99)

1021.
Dalında gül bitmezmi
Bağda bülbül ötmezmi
Hiç insafın yokmu senin
Bu ayrılık yetmezmi (KK99)

1022.
Manisa'nın mesiri
Şifadır tesiri
Manisa oğlanları
Güzelerin eseri (KK99)

1023.
Ramazan geldi dayandı
Camiler nura boyandı
Şad oldu kandiller yandı
Cümle öğleyin uyandı (KK100)

1024.
Çardak gecesinin bağına
Kuşlar konar çayırına
Kimse olmayanların
Dolu vurmaz kozanlarına (KK100)

1025.
Portakal attım denize
Geliyor yüze yüze
Selam olsun o yare
Teskere alsın güze (KK100)

1026.
Besmele ile çıktım yola
Selam verdim sağa sola
A benim devletli beyim
Vakit şerif hayrola (KK100)

1027.
Gayfeyi gavururlar
Pişmeden savururlar
Bu köy gavur köyüdür
Sarmadan ayırırlar (KK101)

1028.
Harman yeri yaş yeri
Usul bas yavaş yürü
Kız saçların kırışmış
Dudakların diş yeri (KK101)

1029.
Gayfenin kellelisi
Ben oldum yar delisi
On beş gızdan ileri
Gelinin cilvelisi (KK101)

1030.
Su gelir kütüğünden
İçilmez köpüğünden
İlan olsam dolansam
Kızların topuğundan (KK101)

1031.
Ala dağdan indirdiler
Canlı göynek geydirdiler
Malim olsun garib anam
Bir oğlunu öldürdüler (KK102)

1032.
Sivas'ın kalası var
Burcu balası var
Benim de bir efendim
Mecnun'un Leyla'sı var (KK103)

1033.
Madımak kurutmadım
Yar seni unutmadım
Hatırını saydım da
Üstüne yar tutmadım (KK103)

1034.
İnce çayır biçemem
Soğuk sular içemem
Daha çok küçüksün
Sana kefen biçemem (KK103)

1035.
Bahçelerde dut ağacı
Sevda zehirden acı
Kurban olayım doktor
Yok mu sevda ilacı (KK103)

1036.
Karasar karşısında
Mum yanar karşısında
Boynumu eğri koydum
Düşmanlar karşısında (KK103)

1037.
Mendil aldım beleşe
Yudum serdim güneşe
Senin yârin gül ise
Benimki menekşe (KK104)

1038.
Kara dut parmak gibi
Yar yüzün kaymak gibi
Beni yârdan ayıran
Kurusun değnek gibi (KK104)

1039.
Bahçelerde gül bosan
Yârimin adı Hasan
Hasan benim olursa
Ne kaygım var ne tasam (KK104)

1040.
Yazı yazdım sahana
Yazı değil mahana
Benden selâm söyleyin
Karagözlü Hasan'a (KK104)

1041.
Gölde uçan teyare
Selâm söyle o yare
Benden ona fayda yok
Bulsun başına care (KK104)

1042.
Yaylalarımız düz gibi
Sular içtim buz gibi
Yaşın girmiş elliye
Sallanışın kız gibi (KK105)

1043.
Aç kapını bende gireyim
Sufran düzgünse bende yiyeyim
Söyle kızım söyle banada
Hallernden bileyim (KK105)

1044.
Galeden indir beni
Ganglıya bindir beni
Eğer annem virmezse
Bacadan indir beni (KK105)

1045.
Gadifem gatlı matlı
Ucunda inne batlı
Gız ben seni alamam
Boban yırtık çoraplı (KK105)

1046.
Galenin ardı mantar
Günde gün derdim artar
Ay benim dert ortağım
Bu dertten beni kurtar (KK105)

1047.
Kiraz aldım dikmeden
Dallerini bükmeden
Bi su virin içeyim
Gurbet ile gitmeden (KK105)

1048.
Çorap mil ilen olur
Sevda dil ilen olur
Aç kapıyı sevdiğim
Gönül bir ilen olur (KK105)

1049.
Altın yüzük ulanmaz
Suya düşse bulanmaz
İlin oğlu değil mi?
Kurban olsan inanmaz (KK105)

1050.
Şeker aldım ezilecek
Tülbentlerden süzülecek
Ayşa Gelin galk ne yatın
Çok yirler var gezilecek (KK105)

1051.
Elif Kur'an başıdır
Cümlemizin işidir
Bu duayı yidi kere okuyan
Cennetin kuşudur (KK105)

1052.
Çaya endim cizmeyle
Yar bulamadım gezmeyle
Çok gözeller gandırıldım
Gözlerimi süzmeyle (KK106)

1053.
Develi şanlım
Gel oynaşalım
Ah gavur gızı
Gel barışalım (KK106)

1054.
Develi toylak
Severler aylak
Sen kimin yarisin
Her yanın oynak (KK106)

1055.
Narin narin narin
Asker benim yarım
Çavuş izin vermiyor
Ne yapsın benim yarım (KK106)

1056.
Evimiziñ arkası
Sandalye fabrikası
Oğlanlarıñ kafası
Kontapilak tahtası (KK106)

1057.
Motur harlayıp gelir
Camı parlayıp gelir
Benim sevdiğim oğlan
Kekil sallayıp gelir (KK106)

1058.
Elbisemiñ pilesi
Yandan olur düymesı
Tak nişan yüzüğünü
Kolaydır beklemesi (KK106)

1059.
Karşıda kara harhar
Hakim dutmuyor karar
Gelinleriñ suçu yok
Hep gaynanalarda zarar (KK106)

1060.
Hopla gözelim hopla
Yayla dağında hopla
Yaylarıñ güllerini
Alı yeşilli topla (KK106)

1061.
Hava havalanıyor
Hava bulutlanıyor
Benim sevdiğim oğlan
Yeni bıyıklanıyor (KK106)

1062.
Süpürgeyi boyadım
Kapı ardına dayadım
Yari gelecek diye
Dudakları boyadım (KK106)

1063.
İndim buñar başına
Destan yazdım taşına
Gelen geçen okusun
Neler geldi başıma (KK106)

1064.
Damdan attım gabağı
Parçaladı tabağı
Horoz gözüñ kör olsun
Ne tez ettiñ zabahı (KK106)

1065.
Su goydum su tasına
Gül goydum ortasına
Beni yardan ayıran
Varmasın haftasına (KK106)

1066.
Kabağacı garıncalı
Benim gönlüm yerimceli
Sanki ben de gelin mi oldum
Yanı çifte görümceli (KK106)

1067.
Yazın açan seller ile
Kışın coşan seller ile
Selam gönder sevdiğim
Gökte uçan yeller ile (KK106)

1068.
Tarlanın ortasında
Demede bak demede
Saçını yan daramış
Mehmet'e bak Mehmet'e (KK107)

1069.
Camı parlayıp gelir
Motur harlayıp gelir
Şu gelen kimin yari
Şapka sallayıp gelir (KK107)

1070.
Benim motor kırmızı
Dolaşıyor Kıbrıs'ı
Yanağında üç ben var
Sandım seher yıldızı (KK107)

1071.
Tarlam tezek değil mi
Bağrım ezik değil mi
El yar ile gezerken
Bana yazık değil mi (KK107)

1072.
Dalındaki yeleği
Yengen mi ördü yarım
Pazar günü gelmedin
Abin mi dövdü yarım (KK107)

1073.
Şu pancar çapa ister
Çapacı para ister
Şu pancarın sahibi
Temiz bir dayak ister (KK107)

1074.
Çapa kazarım çapa
Önüme baka baka
Geçti deysun oğlu
Canımı yaka yaka (KK107)

1075.
Şu dağları delmeli
Gönüldür eğlemeli
İnsan bir hoş oluyor
Yarini görmeyeli (KK107)

1076.
Şu dağlar nedir Allah
Her şeye kadir Allah
Evlileri böyle eden
Bekara sabır Allah (KK107)

1077.
Karşıdan gel göreyim
El uzat gül vereyim
Senin yanmış gönlünü
Ben nasıl söndüreyim (KK107)

1078.
Gara çoraplar çıkmış
Alalım mavisinden
Yarin sesi geliyor
Susuzun gahvesinden (KK107)

1079.
Gara çorap ördüğüm
Dar sokakta gördüğüm
Sarı güle dönmüşsün
Geçmiş olsun sevdiğim (KK107)

1080.
Mavi keten beden dar
Beni koyup giden yar
Evvel böyle değildin
Sana akıl veren var (KK107)

1081.
Terliğimin tepesi
Gül kokuyor nefesi
Oturmuş çayını içer
Ciğerimin köşesi (KK107)

1082.
Evleri yaptım daş ister
Etrafı da cam ister
Abim askerden gelmiş
Koluna bayan ister (KK107)

1083.
Makinemin sesini
Gelsin annem dinlesin
Sevdiğime vermezse
Evladım var demesin (KK107)

1084.
Mavi yelek örmezler
Beni sana vermezler
Gel beraber kaçalım
Ay karanlık görmezler (KK107)

1085.
Entarisi pembeden
Yakışıyor giymeden
Ben yarimi tanırım
Yüzündeki benlerden (KK107)

1086.
Al entarim nasılsın
Yakaları darlısın
Ben yarimden ayrıldım
Gazeteye basılsın (KK107)

1087.
Ayakkabım var benim
Altıları delik deşik
Kaynatama zor geldi
Beş tane beşi birlik (KK107)

1088.
Mavi entarim soldu
Anne bana ne oldu
Entarimin cebine
Bu resmini kim koydu (KK107)

1089.
Ayakkabımın üstü
Sevdiğim bana küstü
Ne kadar küsmüş olsa
Dolaşır akşam üstü (KK107)

1090.
Bizim evler yüksektir
Potin çevirmesi var
Düşün düşün al yarım
Sonra geçinmesi var (KK107)

1091.
Bizim evler yüksektir
Kıracı istemeyiz
Defter kalem var iken
Aracı istemeyiz (KK107)

1092.
Entarimin gülleri
Sarı olsun solmasın
Sevdiğimin annesi
Beğenmezse almasın (KK107)

1093.
Sarı kurdelem sarı
Dağlara yolladım yarı
Dağlar kurban olayım
Tez gönder nazlı yarı (KK107)

1094.
Ayağımdaki donu
Hergün giyerim ben onu
Yarım çirkin olsaydı
Severmiydim ben onu (KK107)

1095.
Bizim sıçan evlenecek
Yok parası ne verecek
Un çuvalını yüklenecek
Kız evine götürecektir (KK108)

1096.
Oy neslerim neslerim
Gafeste bulbul beslerim
Afiyet olsun sevdiğim
Bardağı geri isterim (KK108)

1097.
Pencerede tül perde
Perdenin ucu yerde
Can kaynar yürek oynar
Sevdiğimi gördüğüm yerde (KK108)

1098.
Hanımlının uşağı
İpekten guşanır guşağı
Hanımlının kızları
Tülü maya köşeğı (KK108)

1099.
Ak yazma başımda
Galem oynar gaşımda
Çok eğlenme garşımda
Bekarlık var başımda (KK108)

1100.
Biber ekim yollara
Yoldurmadım ellere
Güççükten bir yar sevdim
Bildirmedim ellere (KK108)

1101.
Evlerinin önü mersin
Mersinin dallarını eğersin
Allah bu günlere yine erdersin (KK109)

1102.
Ekinler orak ister
Elmalar direk ister
Ne yatarsınız komşular
Davulcu havayı ister (KK109)

1103.
Samanlık dolu saman
Aman efendim aman
Eller size gınaşır
Sizin düğün ne zaman (KK109)

1104.
Şu derenin uzununu
Kıramadım buzunu
Aldım Çerkes kızını
Kıramadım nazını (KK109)

1105.
Köprüden goyun geçer
Kasaplar toklu seçer
Gahbe dürzünün kızı da
Ne alır ne vaz geçer (KK109)

1106.
Bahçalarda gök biber
Şimdi kızlar çok kibar
Kibar olsa ne fayda
Oğlanlarda itibar (KK109)

1107.
Ağzın asmasına
Bavulun tasmaşına
Senin vereceğın bana
Dört metüre kafir basma (KK109)

1108.
Çerçiler alır gutu
İçinde türlü tütü
Güzeller altın topu da
Çirkinler kedi boku (KK109)

1109.
Elmayı bıçakladım
Mendili saçakladım
Yarı yanımda sakladım da
Yastığı kucakladım (KK109)

1110.
Konya'dır dedikleri
Etlemek yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Ah yarım diyişleri (KK109)

1111.
Çumra dedikleri
Kavundur yedikleri
Pek hoşuma giiyor
Güzel garı oynadıları (KK109)

1112.
Akviran dedikleri
Paparadır yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Ah guzum diyişleri (KK109)

1113.
Avdan dedikleri
Çarıktır geydikleri
Çok hoşuma gidiyor
Kapışı kapışı pilav yedikleri (KK109)

1114.
Bunarcık dedikleri
Erik hoşafı yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Ah bacım deyişleri (KK109)

1115.
Bozkır dedikleri
Haruttur yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Ay lüzumsuz dedikleri (KK109)

1116.
Akşabunar dedikleri
Tahinle çaydır gahvaltıları
Çok hoşuma gidiyor
Ekin söküşe gidişleri (KK109)

1117.
Yalğıçca dedikleri
Şalgalı pilavdır yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Bahçe yapıları (KK109)

1118.
Soğucak dedikleri
Abdaldan galdı sülaleleri
Çok hoşuma gidiyor
Odun edişleri (KK109)

1119.
Asarlık dedikleri
Gavuttur yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Allah deyişleri (KK109)

1120.
Söğüt dedikleri
Düğün pilavı yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Hoşgeldin deyişleri (KK109)

1121.
Konuşlar dedikleri
Fasulyedir yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Gömu çıkarışları (KK109)

1122.
Fakılar dedikleri
Domatistir yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Kavga edişleri (KK109)

1123.
Gerez dedikleri
Yün şalvar geydikleri
Çok hoşuma gidiyor
Sarıklının oğlu deyişleri (KK109)

1124.
Gezlevü dedikleri
Çavdar ekmeği yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Şu kadar deyişleri (KK109)

1125.
Taşkent dedikleri
Kirazdır yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Ay oğlan deyişleri (KK109)

1126.
Dedem köyü deyişleri
Biber kızartması yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Sabahla gayfeye doluşları (KK109)

1127.
Çomaklar dedikleri
Şalgadır yedikleri
Çok hoşuma gidiyor
Ay gara canavar deyişleri (KK109)

1128.
Bahçelerde sarmaşık
Sarmadan oldum âşık
Yârim asker deyince
Elimden düştü kaşık (KK110)

1129.
Tren yolu mor çiçek
Trenler geçmiyecek
Benim sevdiğim oğlan
Sigara içmiyecek (KK110)

1130.
Tren yolu çamur mu
Yarım çantan ağır mı
Hiç izine gelmedin
Başçavuşun gavur mu (KK110)

1131.
Lahanayı haşladım
Sarmaya başladım
Yar aklıma gelince
Ağlamaya başladım (KK110)

1132.
Kaynanam geliverse
Sarmayı sarıverse
Ocağa koyuverse
Yemedden ölüverse (KK110)

1133.
Şu dağın arkasında
Okla kömürü müsün
Dolmakalem elinde
Banka müdürü müsün (KK110)

1134.
Şu dağın arkasında
Ezan okunur yârim
Sana berduş deseler
Bana dokunur yarım (KK110)

1135.
Sarı şalvar dikerim
Diker diker sökerim
Yâr aklıma gelince
Bayılır yere düşerim (KK110)

1136.
Gittim kemiş biçmeye
Eğildim su içmeye
Baktım yârim geliyor
Kanadım yok uçmaya (KK110)

1137.
Maydonoz demet demet
Yârimin adı Memet
Memet benim olursa
Dünya bana devlet (KK110)

1138.
Karyolamın yayları
Ben sayarım ayları
Yarım gelecek diye
Hazırlarım çayları (KK110)

1139.
Ay guş uçu guş uçu
Yandı ciğer tutuştu
Ne duruyon Bayraktar
Sakalına kır düştü (KK111)

1140.
İrafa fincan goydum
İçine mercan goydum
Şu kızların adını
Guyruklu sıçan goydum (KK111)

1141.
Derelerin çakılı
Mevlam virir akılı
Yini yitişen geçlerin
Başlarında tilki guyrugu dakılı (KK111)

1142.
Hakdan gelir guyrugu
Yirde biter ayrığı
Yini yitişen geçlerin
Başlarında dakılı davşan guyrugu (KK111)

1143.
Eline almış taşı
Dışardan gelir sesi
Yini yitişen geçlerin
Başlarında takılı ibibik takkası (KK111)

1144.
Yol üstünde tek mezer
Ördekler gölde yüzer
Yini yitişen gençler
Kilise papazına benzer (KK111)

1145.
Bazar bazar beş bazar
Katipler okur yazar
Beli guşaksız gençler
Selecilere benzer (KK111)

1146.
Su bahçaya akacak
Mandallara dökecek
Gençler guşak guşanın
Belleriniz gopacak (KK111)

1147.
Sergilerde halıyım
Servilerin dalıyım
Yaşım sekseni aştı amma
Gençlerden gafalıyım (KK111)

1148.
Asvat kenarında evim
Elvan Erdal'dır beğim
Aklım gafam çalışır
Ben canlı makineyim (KK111)

1149.
Hay meçenler meçenler
Ulu yoldan geçenler
Kuran-I Kerim'i hatim etmiş
Oturup bira içenler (KK111)

1150.
Güneş doğdu evine
Mektup yolla beyine
Kuran-I Kerim'i hatim ettin
Bira içme neyine (KK111)

1151.
Ekine girdi biçer
Taksiler gelir geçer
Hatim itmeyenler Allah'tan Korkar
Hatim idenler başını açar (KK111)

1152.
Beceleri perdeli
Çiçek açtı zerdali
Yini yitişen gençler
Birbirinden zır deli (KK111)

1153.
Gayalardan gayarım
Yoktur benim ayarım
Vadem yiter ölürsem
Talihime sayarım (KK111)

1154.
Elma elma hoş elma
Bir budakta beş elma
Vadem yiter ölürsem
Kötülere iş olma (KK111)

1155.
Gidiyorum işte gör
Hayalımı düşte gör
Gıymatımı bilmedin
Bir kötüye düşte gör (KK111)

1156.
Elim elinde deyil
Elim bilinde deyil
Giyerim gara göynek
Garası senin deyil (KK112)

1157.
Hay nargüle nargüle
Doldur vir güle güle
Nişanlısından geçmiş
Bizim deli Maggule (KK112)

1158.
Tarladan gel tarladan
Dört dişini parladan
Çıkart gönder o diş
Dört dişini gırmadan (KK112)

1159.
Garayım gaşım ağrır
Hastayım başım ağrır
Isdırmam al yanaktan
Isdırsam dişim ağrır (KK112)

1160.
Arpaları indi mi
Düven sapa girdi mi
Amığın kemçik kızı
Gırap düşengiydi mi (KK112)

1161.
Bayırdan inişi var
Bir çift gümüşü var
Niye vermedin hoca
Bir çit altın dişi var (KK112)

1162.
Elindeki basdunu
İremedim aslını
Sarı Omar'a da virdiler
Occiğin de dostunu (KK112)

1163.
Veslesbiti sarıca
Geldi geçti carıca
Ne gelip gelip geçen
Arapların garaca (KK112)

1164.
Omuzumda yancılar
Omuzumda yancılar
Yar gelecek didiniz
Hani ya yalancılar (KK112)

1165.
Yazı yazana varın
Yazı bozana varın
Çitçi garın doyurmaz
Mayış alana varın (KK112)

1166.
Atlarımın zülüvar
Gamçısının zili var
Varsın da çitçi olsun
Bir şirince dili var (KK112)

1167.
Deve gider Mısır'a
Bakma Bahri gusura
Deveyi virmişler
Hisap bilmez Hızır'a (KK112)

1168.
Gara gara tavıklar
Oluklara yumurtlar
Cihanbeyli'nin kızları
Batmalarda uyuklar (KK112)

1169.
Bi cigara vir bana
Bak dumana dumana
Hiç içeri almıyor
Bizim kirli gaynana (KK112)

1170.
Cığaramın dumanı
Yoktur yarın imanı
Altından köşk yaptırdım
Gümüşten merdivanı (KK112)

1171.
Merdiven başak başak
Girmen evlere yasak
Bıccılar asker olmuş
Bıccılara gız yasak (KK112)

1172.
Mercimeyi gıyarlar
Çok serin gel gıyarlar
İki gönül bir olsa
Belki nikah kıyarlar (KK112)

1173.
Çorca çorak değil mi
Yolu ırak değil mi
Çorcacının kızları
Yüzü boyak değil mi (KK112)

1174.
Çorcanın kızları
Poduradır yüzleri
Gızlara bakacam diyi
Yitirdim öküzleri (KK112)

1175.
Atım gula ben gula
Beni virsinler dula
Dul Allah'ın emir ya
Guma başıma bela (KK112)

1176.
Ata binmiş gidiyor
Dolu dizgin idiyor
Mahallenin torpağı
Yari berbat idiyor (KK112)

1177.
Gara goyun etli olur
Gavırması datlı olur
Dul herife varanlar
Ölmez amma dertli olur (KK112)

1178.
Havadaki gırılan guş
Ganedi garış garış
Yari elimden alanlar
Gan gussun avuç avuç (KK112)

1179.
Guş gayadan el ider
İşine gel gel ider
İki gönül bir olsa
Dağı daşı yol ider (KK112)

1180.
Yazıya yaban dirler
Ökçeye daban dirler
Hiçde gasalma Ömer
Yarine topal dirler (KK112)

1181.
Gaşların gaşlar beni
Aşkın ateşler beni
Ben nögördüm yar sana
Her daim haşlar beni (KK112)

1182.
Gaşların milder yarım
Gel beni güldür yarım
İller ne dirse disin
Galbiz birdir yarım (KK112)

1183.
Al eline galemi
Yaz başına geleni
Güzel ol didiysem
Yak mı dedim alemi (KK112)

1184.
Hay Muntaza Muntaza
Gar yağar toza toza
Sana güdük diyorlar
Musga yaz da tiz ola (KK112)

1185.
Bahçalarda pırasa
Dal yerine gar yağsa
Gızlar gocasız galsa
Bekarlara yalvarsa (KK112)

1186.
Bahçalarda kestane
Dökülür dane dane
Cihanbey'in içinde
Alacağım bir tane (KK112)

1187.
Bahçalarda maydunuz
Maydunuzu yoldunuz
Cihanbey'in kızları
Sizde mi hanım oldunuz (KK112)

1188.
İçerim sağlığınan
Gül yolla yağlığınan
Yari gezdir diskolarda
Gendin gel sağlığınan (KK112)

1189.
Hay Osmanlar Osmanlar
Cihanbey'ne destanlar
Sever sever il alır
Battı gara aslanlar (KK112)

1190.
Piynir ekmek yimeyin
Kör şiytana uymayın
Eğer oğlunuz olursa
Adını da Osman goymayın (KK112)

1191.
Yişer ekinim yişer
Dibini keklikdeşer
Esmer oğlanların ardına
Parlak gızlar çok düşer (KK112)

1192.
Elindeki tencere
Baban gider incire
Duyarsa deli baban
Bizi bağlar zincire (KK112)

1193.
Varın söylen benim Eşe bacıma
Bacım yansın ölenecek acıma
Bir yavruyu görmeden gidiyom
O gidiyor da benim gücüme (KK112)

1194.
Haydi yavrum hoş olsun
Hatabın gümüş olsun
Uzun yollardan gelersen
Hızır arkadaşın olsun (KK112)

1195.
Oğlan oyunlu oğlan
Sürü goyunlu oğlan
Neden bana bakmıyor
Çürük boyunlu oğlan (KK112)

1196.
Gidiyorum özlere
Diken oldum gözlere
İşte ben gidiyorum
Cihanbey galsın sizlere (KK112)

1197.
Penceresi perdeli
Yanakları berdeli
Ağı olsa içerim
Göğsünden çıkan teri (KK112)

1198.
Et aldım direminen
Öldürdün vereminen
Senin aşkın değil mi
Buralarda gezdiren (KK112)

1199.
Yarın yar ise gelsin
Aklı var ise gelsin
Yar yarın gıymatını
Gice yatuncak bilsin (KK112)

1200.
Bağa girdim budanmış
Yari benim zannetmeyin
Yar illere dadanmış (KK112)

1201.
Asker oldum piyade
Gönüllerden ziyade
Ben askeri seviyom
Gardaşımdan ziyade (KK112)

1202.
Başımda sarı keçi
Acı vicdansız acı
Bana hasta diyorlar
Sensin bunun ilacı (KK112)

1203.
Odam kireç dutmuyor
Biraz gum gatmayınca
Sevda baştan gitmiyor
Teffiğinen yatmayınca (KK112)

1204.
Garanfilin gutusu
Yolda buldum akisi
Bana türkü söylemiş
Oğlanların kötüsü (KK112)

1205.
Ekmek itdim terledim
Dışa çıktım parladım
Bakdım yarım geliyor
Goşu gurban yolladım (KK112)

1206.
Bahçeler barsın diyi
Meyveler irsin diyi
Top yumurta gaynattım
Teffiğim yisin diyi (KK112)

1207.
Odamın kireciyken
Yüzümün güleciyken
Seni kendime yakdım
Niğdenin ilacıyken (KK112)

1208.
Mor goyun meler gelir
Dağları deler gelir
Yalnız yatan gızın
Aklına neler gelir (KK112)

1209.
Pilav bişirdim yavan
İçine saldım soğan
Nişanlısını beğenmemiş
Bizim sağır Erdoğan (KK112)

1210.
Fındık fıstık olur mu?
Ateş yastık olur mu?
Sen orada ben burada
Böyle dostluk olur mu? (KK112)

1211.
Dere geliyor dere
Kumunu sere sere
Al dere götür beni
Yarin olduğu yere (KK112)

1212.
Cihanbey'in dokduru
Ata biner gopduru
Cihanbey'in kızları
Bir lokuma öpdürü (KK112)

1213.
Kara kara kartallar
Kanadını darta lar
Doğru söyle türkünü
Avırdını yırtarlar (KK112)

1214.
Tarladan gel tarladan
Altınını parlatan
Üç yüz on üç değil mi
Oğlanları aldatan (KK112)

1215.
Püsküllüdür bıçağım
Tütün doğrayacağım
Gurbetteki yarime
Mektup yollayacağım (KK112)

1216.
Bugün günlerden pazar
Sevdiğim okur yazar
Sevdiğimin bakışı
Nikahlı gelin bozar (KK112)

1217.
Fırın üstünde fırın
Ateş yastık olur mu
Sen orada ben burada
Böyle dostluk olur mu (KK112)

1218.
Dere geliyor dere
Kumunu sere sere
Al dere götür beni
Yarin olduğu yere (KK112)

1219.
Cihanbey'in dokduru
Ata biner gopduru
Cihanbey'in kızları
Bir lokuma öpdürü (KK112)

1220.
Kara kara kartallar
Kanadını darterlar
Doğru söyle türkünü
Avırdını yırtarlar (KK112)

1221.
Tarladan gel tarladan
Altınını parlatan
Üç yüz on üç değil mi
Oğlanları aldatan (KK112)

1222.
Püsküllüdür bıçağım
Tütün doğrayacağım
Gurbetteki yarime
Mektup yollayacağım (KK112)

1223.
Bugün günlerden pazar
Sevdiğim okur yazar
Sevdiğimin bakışı
Nikahlı gelin bozar (KK112)

1224.
Masaris motor yarım
Depede otur yarım
Ehliyeti alırsan
Gel beni götür yarım (KK112)

1225.
Severim al giyeni
Gömleği dar giyeni
Dar gömleğin üstüne
Çatık kaşı eğeni (KK112)

1226.
Al giydim alsın diye
Mor giydim sarsın diye
İsteyene varmadım
Sevdiğim olsun diye (KK112)

1227.
Öpmelere yazık
Sıkmalara nazık
Sıkdırmış gollarını
Altın bilerzik (KK112)

1228.
Cihanbeyli yurdumuz
Talime mi durdunuz
Ela gözlü yarimi
Bana çok mu gördünüz (KK112)

1229.
Bir dalda iki kiraz
Biri al biri beyaz
Gurban olduğum Allah
Seveni sevene yaz (KK112)

1230.
İncecik inli gibi
Yumuşacık sürme gibi
Eğer Allah yazarsa
Gövala durna gibi (KK112)

1231.
İnce innem suya sızdı
Ne yaman yüzün azdı
Benim dengim değildin
Allah alnıma yazdı (KK112)

1232.
İleğen de duz olsam
Böyük evde gız olsam
Yarım bize gelirken
Evde yalnız olsam (KK112)

1233.
Altın burmam dar benim
Gollarıma dar benim
Yaylamızın içinde
Fidan boylu yar benim (KK112)

1234.
Şu dağlar bizim olsa
Etrafı üzüm olsa
Yarın uykusu gelmiş
Yastığı dizim olsa (KK112)

1235.
Masa üstünde erik
Ellemeyin teberik
Yarım gitti gurbete
Ciğerim delik delik (KK112)

1236.
Gitme yarım ağlarım
Gollarından bağlarım
Eğer gider gelmezsen
Gardeşini yollarım (KK112)

1237.
Hay nolaydım nolaydım
Kolda saat olaydım
Yalvarayım Allah'a
Yarime kavuşaydım (KK112)

1238.
Hay habaktan habaktan
Bir gül verin tabaktan
Yarimi okumamış
Bayrakdarıkabaktan (KK112)

1239.
Mavi çemberim senden
Oyalaması benden
At yarım tabancamı
Mermi parası benden (KK113)

1240.
Kaşların kaşlar beni
Aşkın ateşler beni
Ne garip aşka düştüm
Görenler taşlar beni (KK113)

1241.
Güzelsin esmersin
Alı neylersin
Bu güzellik sende
Malı neylersin (KK113)

1242.
Ötme garip bülbül
Ben yareliyem
Yardan ayrılalı
Ben kareliyem (KK113)

1243.
Kayalar tuz bağladı
Avcılar iz bağladı
Beni bir gelin vurdu
Yaramı kız bağladı (KK113)

1244.
Gozağacı yakarım
Yakar yakar bakarım
Her hamamdan gelirken
Çifte löküs yakarım (KK114)

1245.
Çıraklık dolu bezir
Ezil yüreğim ezil
İller düğün guruyor
Nirde galmış irezil (KK114)

1246.
Başörtü başımızda
Oğlanlar garşımızda
Bakin oğlanlar bakın
Cahillik başımızda (KK114)

1247.
Oğlan adın Alidir
Boyun selvi dalidir
Sarılalım sevdiğim
Guru yirler halıdır (KK114)

1248.
Bahçelerde arım var
Bahriyeli yarım var
O da gitti sefere
Ne kara talihim var (KK115)

1249.
Gavak gazeli yarım
Dünya gözeli yarım
Bir işler dutmayalım
Böyle gezelim yarım (KK115)

1250.
Gavakdan gazel endi
Dibine gözel endi
Bir öpdüm bir oşadım
Dışime nazar endi (KK115)

1251.
Suya ener ağlarım
Gülü deste yollarım
Biri gendim için
Birini yare yollarım (KK115)

1252.
Eyup geder Eyup geder
Al fistanı geyup geder
Kendi köyün unutmuşda
Gendi köyün deyip geder (KK115)

1253.
Eyup geder Eyup geder
Bir encili kız geder
Gız yolunu şaşırmış
İşallah bize geder (KK115)

1254.
Ovadan gel ovadan
Yollar çamır olmadan
Eğil bir yol öpeyin
Deyus buban duymadan (KK115)

1255.
Dam başına durma oğlan
Bıyığını burma oğlan
Beni sana vermezler
Yollarıma durma oğlan (KK115)

1256.
Dam başında hıyarlar
Boyu boyuma uyarlar
İkimizde bir boyda
Ayırmaya kim gıyar (KK115)

1257.
Gökte yıldız bir sıra
Kalk gidelim Mısır'a
Yarım keklik ben palay
Uçarım ardı sıra (KK116)

1258.
Ay ışıktır ışıktır
Sepet dolu kaşıktır
Nene benim suçum ne
Oğlun bana aşkıdır (KK116)

1259.
Gökte yıldız çit gibi
Gözleri var it gibi
Söyle mani söyle
Ürüp durma it gibi (KK116)

1260.
Su akar bulanarak
Bahçeyi dolanarak
Buna can mı dayanır
Yar geçti sallanara (KK116)

1261.
Keklik kumda deşinir
Deşinir de düşünür
O benim sarhoş yarım
Nerelerde düşünür (KK116)

1262.
Güvercin vurdum gakmaz
Gan gurumuş akmaz
On beşinde yar sevdim
O da yüzüme bakmaz (KK116)

1263.
Şu dağdan aşan gelin
Şal giyin kuşan gelin
Kocan çirkin sen güzel
Gayret et boşan gelin (KK116)

1264.
Bahçelerde gözenek
Kaç gidelim gezerek
Dürzü baban vermezse
Turşu kursun pezevenk (KK116)

1265.
İki kayak yanyanım
Kullanabilir misin
Üstüne yar seversem
Dayanabilir misin (KK116)

1266.
Mendilim turalıdır
Sevdiğim buralıdır
Geçme gapım önünden
Ciğerim yaralıdır (KK116)

1267.
Karanfili budama
Hoş geldiniz odama
Hakikatli yar isen
Demir yolla babama (KK116)

1268.
Alim getme bazara
Uğrarsın da zarara
Alim ölsün deyenler
Gendisi girsin mezara (KK116)

1269.
Mektup attım acele
Al eline hecele
Mektup benim vekilim
Kat koynuna pecele (KK116)

1270.
Çiçek sarı ben sarı
Çiçeğe konan arı
Genç kızların içinde
Ne arar bu kocakarı (KK116)

1271.
Saatidim guruldum
Sular gibi duruldum
Beş delikanlı içinde
Bir moruğa vuruldum (KK116)

1272.
Mavi iplik bükerim
Yare dizlik dikerim
Yarin bazısı gelmiş
Şekerleme dökerim (KK116)

1273.
Bağduvarı bağduvarı
İçinde zemzem suları
Yarım mor fes çekmiş
Kınalı keklik suları (KK116)

1274.
Şu gelen üçe benzer
Kayılı göçe benzer
İçinde benim yarım
Kınalı kuşa benzer (KK116)

1275.
Lenperi kaymak için
Zikirler parmak için
Anneler kız doğurmuş
Delikanlılar için (KK116)

1276.
Karanfilim budama
Sefa geldin odama
Odamda gül açmış
Kokulatmaz odama (KK116)

1277.
Karanfil nasıl olur
Saksıda hasıl olur
Çekelim ayrılığı
Bakalım nasıl olur (KK116)

1278.
Karanfilim mor açtı
Saksıları dolaştı
Ne hayırsız yar imiş
Beni koydu da kaçtı (KK116)

1279.
Maniyi bağırayım
Kahveyi kavurayım
Yetiş yarım gidelim
Karnını doyurayım (KK116)

1280.
Kara koyun kara koyun
Ver tüyünü tara koyun
El kuzusu kuzu olmaz
Var kuzunu ara koyun (KK117)

1281.
Mektup yazdım postaya
Yoğurt aldım hastaya
Müjdeler olsun yare
Düğünümüz haftaya (KK117)

1282.
Karadağda kar kalmadı
Yüreğimde yer kalmadı
Daha yazacaktım amma
Defterimde yer kalmadı (KK117)

1283.
Avcıyam dağ gezerem
Bülbülüm bağ gezerem
Yüz bin yerde yaram var
Alem der sağ gezerem (KK118)

1284.
Ayağında kıl şalvar
Dağlarda tavşan avlar
Babam şahane kız vermez
Diz çöküp Allah'a yalvar (KK118)

1285.
Ay bulutta bulutta
Mendilim kaldı dutda
Seni zalımın kızı
Yine gönlün var umutta (KK118)

1286.
Ay doğar sini sini
Sevmişim birisini
Cellat boynumu vursa
Söylemem doğrusunu (KK118)

1287.
Bahçelerde kayısı
Yere düşer yarısı
Çatla patla kaynana
Oldum subay karısı (KK118)

1288.
Bahçalarda menemen
Kız ben senle gelemem
Alacaksan al beni
Bu sevdayı çekemem (KK118)

1289.
Budala bu dala
Bülbül konmuş bu dala
Olmuşum yar delisi
Bahar vermin bu dala (KK118)

1290.
Bülbül okutan oldum
Sümbül kokutan oldum
Senin aşkına düşeli
Gece uykudan oldum (KK118)

1291.
Dağ ayrı duman ayrı
Kaş ayrı keman ayrı
Düştük eller diline
Gezip bir zaman ayrı (KK118)

1292.
Dağda kestim değnek
Ortası benek benek
Saraya kızlar geldi
Kalkın gidek beğenek (KK118)

1293.
Kahve piştiği yerde
Pişip taşıdığı yerde
Güzel çirkin aranmaz
Gönül düştüğü yerde (KK118)

1294.
Elma attım üzüldü
Kervan yola düzüldü
Canım çıksın nazlı yar
Ağır topçu yazıldı (KK118)

1295.
Maniden mestim oğlan
Küçükten dostum oğlan
Duydum evlenmişsin
Ben senden küstüm oğlan (KK118)

1296.
Karanlıkta evi var
Çatılıkta gönlü var
Dane dane dizilmiş
Yüz bin tane gölü var (Petek) (KK118)

1297.
Kapıları kalındır
Dayıları kalındır
Kalın olsa ne yazar
O kız benim malımdır (KK119)

1298.
Minarede ezan var
Gülbahçede gezen var
Şu Konya'nın içinde
Güngörmedik güzel var (KK119)

1299.
Minarenin alemi
Kara kaşın kalemi
Sana güzel dediysem
Yakmı dedik alemi (KK119)

1300.
Minareden at beni
İn aşağı tut beni
Dizlerinin üstünde
Nenni çal uyut beni (KK119)

1301.
Ekinler yomuz olur
Kaynanam domuz olur
Kaynananın yanında
Gelinler durmaz olur (KK119)

1302.
Dam üstünde kediler
Miyav miyav dediler
İki gelin bir olup
Kaynanayı yediler (KK119)

1303.
Çarşıda idik kayanana
Beş dişi gedik kaynana
Oğlun fıstık getirdi
Sensiz yedik kaynana (KK119)

1304.
Birinci gün altın başlı doğan
İkinci gün acı başlı soğan
Üçüncü gün eşeğiyle hatır
Dördüncü gün hala yadır. (Misafir) (KK120)

1305.
Bir hoca gelir Serez'den
Çıbığı var kirazdan
Biz size sorarız birazdan (KK120)

1306.
İstasyonun altı atsız
Gabağı var datsız duzsuz
Nerden gelin hay meymenetsiz (KK120)

1307.
Adını sordum Ayşe
Yüzünde benleri köşe
Annesi de oturmuş çadıra
Bende sandım bir paşa (KK121)

1308.
Çadırının önü yonca
Boyu uzun beli ince
Ölürüm kız seni almayınca (KK121)

1309.
Çimene bülbül çimene
Çığ düşmüş gonca güle
Alsam yarı dizime
Yar söylese ben dinlesem
Uyku girmez gözüme (KK121)

1310.
Ay kırlangıç kırlangıç
Kanadın diken ardıç
Seni benden ayıran
Kan yutsun avuç avuç (KK122)

1311.
Dere doldu taşla
Gözüm doldu yaşla
Nere gideyim Allah
Bu gülmedik başla (KK122)

1312.
Derelerin uzunlu
Kıramadım buzunu
Aldım deyyus kızını
Çekemedim nazını (KK122)

1313.
Evlerinin önü iğde
İğenin dalları yerde
Sanki biz de gelin mi olduk
Al tavanlı yüksek evde (KK123)

1314.
Mey havalı havalı
Çoban çalar kavalı
Söyleyeceksen mani söyle
Neriman'ın kömür çuvalı (KK123)

1315.
Bu derdle gezer idim
Zikrullah eder idim
İbrahim Peygamberin
Koyunun güder idim (KK124)

1316.
Yad eller aldı beni
Daşlara çaldı beni
Yardan ayırdı felek
Gurbete saldı beni (KK124)

1317.
Mehmet Çavuş Ağabeyim
Ver elini öpeyim
Senden başka kimsem yok
Dertlerimi dökeyim (KK124)

1318.
Ben bir şehit gızıyım
Vatanın yıldızıyım
Öksüz galan annemin
Yüreğinde sızıyım (KK124)

1319.
Ocağımız tütecek
Bu dertlerim bitecek
Verem kalan bağrımdan
Bu dertlerim bitecek (KK124)

1320.
Koptuğu yerden bağladım
Seni içü çok ağladım
Beş liraya günlüğe gittim
Sana askere harçlık yolladım (KK124)

1321.
Her gün ezan okur hoca
Hem gündüz okur hem gece
Yuvada guş gibi galdık
Bir ganyla bir goca (KK124)

1322.
Nider kadın anam nider
Elden gelen ele gider
Kimselere bir şey demem
Goca hizmetin ider (KK124)

1323.
Goyun gelirherinden
Mekdip gelir yarimden
Gelmez olaydın mekdip
Galdırmadın yerimden (KK125)

1324.
Deve geliye deve
Gangalı geve geve
Yarım dizime yatmış
Galdırdım sev seve seve (KK125)

1325.
Goyun gelir gaşlardan
İnmiye daşlardan
Yare tozluk örecem
Ardımdaki saçlardan (KK125)

1326.
Keryeden havlumuz
Güzel idi gavlimiz
Böyüklenme böyük gız
Seni almaz oğlumuz (KK125)

1327.
Sarı çiçek hezan olur
Allah diyen güzel olur
Aşkının Allah diyenin
Günehleri hazan olur (KK125)

1328.
Yapı yaptım daşınan
Gözüm doldu yaşınan
Nasıl gamyon sürüyen
Bu zevdeli başınan (KK125)

1329.
Bahçelerde börülce
Dökülür gice gice
Yine oyuna çıkmış
Gelinle görümce (KK126)

1330.
Halıları değir mi
Koyunları yüz yirmi
Bir anadan dört oğlan
Biri benim değil mi (KK126)

1331.
Ah şu cami direk ister
Dayanmaya yürek ister
Benim garnım toktur ama
Evde hanım börek ister (KK126)

1332.
Mani bilmem nideyim
Hangi yola gideyim
İllerinki gül fidan
Ben andığı nideyim (KK126)

1333.
İnne soktum söğüde
Yen oturdum öğüde
Nasıl mehil vereyim
Bilmediğim yiğide (KK126)

1334.
Maniciyim maniciyim
Her dertlere yaniciyim
Sen orda maniciysen
Ben burda yaniciyim (KK126)

1335.
Yıl eser kum savrulur
Cihan başıma devrilir
Eğil Arzum bir öpeyim
Şimdi yolumuz ayrılır (KK126)

1336.
Hay kediler kediler
Düğün aşını yediler
Alın gidin gidiler (KK126)

1337.
Çemberim nittin niyledin
Çok şiddetli söyledin
Karnının acısıynan
Bana da buhtan eyledin (KK126)

1338.
Gövercin uçuverdi
Ganadın açıverdi
Gidi deysun oğlu
Öptü de kaçıverdi (KK126)

1339.
İlan aktı kamaşa
Bir su verin yanmışa
Yanmış suyu neylesin
Yarinden ayrılmışa (KK126)

1340.
Yörü elmasım yörü
Vadiden kalma geri
Zehir olsa içirim
Gerdandan al kan teri (KK126)

1341.
Asmadan üzüm aldım
Salkımını uzun aldım
Ne darılın hay nene
Oğlundan izin aldım (KK126)

1342.
Bağa giresim geldi
Çadır kurasım geldi
Ne darılın hay nene
Oğlunu göresim geldi (KK126)

1343.
Ben bir küçük fenerim
Döne döne yanarım
Ne kız oldum ne gelin
Gençliğime yanarım (KK126)

1344.
İraftaki ziniler
El değmeden iniler
Gurbetteki yarimin
Kulakları çiniler (KK126)

1345.
Köşe başı beklerim
Vay benim emeklerim
Kırpiti vura vura
Yoruldu bileklerim (KK126)

1346.
Sevdalı gönlümün pınarı aksın
Bizi yaratan bilirim haksın
Göster cemalini
Sevenler baksın (KK127)

1347.
Ayakkabım var benim
Ayağıma dar benim
Şu karşığı konakta
Orta boylu yar benim (KK127)

1348.
Ayakkabı giyerim
Üstü güllü olursa
Kaynanamı severim
Oğlu güzel olursa (KK127)

1349.
Pencerede küpeli
Dibini süpürmeli
Sevip sevip ayrılanın
Yüzüne tükürmeli (KK127)

1350.
Kara tren ötmez mi
Kömürünü dökmez mi
Sen orada ben burda
Bu ayrılık yetmez mi (KK127)

1351.
Tabancamı yağladım
Sağ yanıma bağladım
Suya giden kızların
Topuğundan avladım (KK127)

1352.
Sarı motor geliyor
Cami parlayıp geliyor
Benim sevdiğim oğlan
Mendil sallayıp geliyor (KK127)

1353.
Masa üstünde roman
Okurum zaman zaman
Oğlan sana varacam
Memur olduğun zaman (KK127)

1354.
Karşıdan gelen atlı
Altında kilim katlı
Anam babam sağ olsun
Hepsinden yar tatlı (KK127)

1355.
Gökte uçan akbaba
Kanatları kaba kaba
Kız oğlanı isteyince
Ne yapıyor ana baba (KK127)

1356.
Tesbihinde mercanım
Neren ağrıyor canım
O ağrıyan canına
Kurban olsun bu canım (KK127)

1357.
Duvara çaktım kazık
Kaynanam ölmüş yazık
Öldüğüne acımam
Bir top kefeneye yazık (KK127)

1358.
Bizim motor kırmızı
Dolaşıyor kıbrızı
Alma yarım kart kızı
Ne tadı var ne tuzu (KK127)

1359.
Bakkaldan yumak aldım
Hergün göreyim diye
Mahalleden yar sevdim
Hergün göreyim diye (KK127)

1360.
Giden oğlan dursane
Saatini kursane
Madem beni istiyon
Ablanı yollasane (KK127)

1361.
Çorap ördüm dize gader
Gel yarım bize gader
Sana çorap örecem
Topuktan dize gader (KK127)

1362.
Taksi geliyor taksi
Camı parlayıp gelir
Benim sevdiğim oğlan
Kekil yağlayıp gelir (KK127)

1363.
Sarı motor al yarım
Ovalara sal yarım
Sarı motor üstünde
Bana mektup yaz yarım (KK127)

1364.
Bahçaya sovan ekdim
Ne zaman göverecek
Ah şu cazı gaynana
Ne zaman geberecek (KK127)

1365.
Çayırda gezen oğlan
Çalım güzel oğlan
Çalım para yapmıyor
Lirayı gazan oğlan (KK127)

1366.
Odunun kütüklüsü
Suların köpüklüsü
Sana ben yar mı derim
Sokaklar süprütüsü (KK127)

1367.
Guyu gibi bakır
Gülerim hakır hakır
Zengin diye vardıydım
Gurudum takır takır (KK127)

1368.
İndim guyu dibine
Baktım suyun rengine
Anne beni çoban ver
Gızların sürüsüne (KK127)

1369.
Velesbitler gezeyor
Çayır çimen ezeyor
Ne zalım babası var
Oğlu bekar gezeyor (KK127)

1370.
Gidin bulutlar gidin
Yarime selam edin
Yarım uykudaysa
Uykuyu helal edin (KK127)

1371.
Köprüden dudu geçti
Elini yudu geçti
Köprü bobal boynuna
Yarım ne dedi geçti (KK127)

1372.
Tiremit tiremit gezerim
Ben tiremidi ezerim
Çok konuşma kaynana
Patetes gibi ezerim (KK127)

1373.
Gayınnam hamama girse
İki ayağı birden gaysa
Altın tası bana galsa
Ben yıkansam oğlu baksa (KK127)

1374.
Gayınnam kümese girse
Gözünü civcivler oysa
Top yumurta bana galsa
Ah ben yisem oğlu baksa (KK127)

1375.
Şu tarlada çölmek var
O çölmeği görmek var
Kınamayın ha dostlar
Yar oğlunan ölmek var (KK127)

1376.
Beykonaktan geçerken
Hep yeşillik yeşillik
Gaynatama zor geldi
Beş tane beşi birlik (KK127)

1377.
Pancarsın sırasına
Oturdum arasına
Baba beni evlendir
Pancarın parasına (KK127)

1378.
Gaynana gazan garası
Görümce basın belası
Damat beyi sorarsan
Baklafanın ortası (KK127)

1379.
Elmayı bıçakladım
Dört yana saçakladım
Yar yanımda sandım
Yastığı gucakladım (KK127)

1380.
Gamayı çektim gından
Gel yakından yakından
Goynundaki memenin
Ben gelirim hakkından (KK127)

1381.
Sarpın sarpın üstüne
Bu sarpının kastı ne
Ağa gibi kurulmuş
Kır eşeğin üstüne (KK127)

1382.
Testiyi doldurdun mu
Gelirken yoruldun mu
Ben sana ağabey darken
Sen bana vuruldun mu (KK127)

1383.
Alan başı ot mudur
Oğlan karnın tok mudur
Ak gömleğin üstüne
Kravatın yok mudur (KK127)

1384.
Şu dağları aşmalı
Çifte camız koşmalı
Yar askere gidince
Kiminle boğuşmalı (KK127)

1385.
Motur geliyor motor
Ekinler arasında
Ben yarimi tanırım
Motur arabasında (KK127)

1386.
Giden eşekli oğlan
Beli fişekli oğlan
İşaretten anlamaz
Yanı kuşaklı oğlan (KK127)

1387.
Guyu dibi yaşlı olur
Öksüz gözü yaşlı olur
Anam babam olsa da
Yar kokusu başka olur (KK127)

1388.
Dam üstünde değirmen
Değirmene ben girmem
Eğil bir yol öpeyim
Dişlerimi değirmem (KK127)

1389.
Soğan ile sarımsak
Hangi yolda ayrılısak
Ak göbeğin altında
Toklu olsak yayılısak (KK127)

1390.
Kirazlar çabuk olur
Uçları kabuk olur
Yar yanımda dursa
Akşamları çabuk olur (KK127)

1391.
Kaynananın elini
Yılan soksun dilini
Niye aldın hay soyka
Geçinmeyeceksen gelini (KK127)

1392.
Nisan mayıs ayları
Gevşer gönül yayları
Çayır çimen bekliyor
Bayanları bayları (KK127)

1393.
Cahil olmak istersen
Al kazmayı durma kaz
Alim olmak istersen
Al kalemi durma yaz (KK127)

1394.
Adım Araptır benim
Yüküm şaraptır benim
Bu yıl böyle giderse
Halım haraptır benim (KK128)

1395.
Yazı yazdım kış idi
Kalemim gümüş idi
Daha çok yazcadım
Ama ellerim üşüdü (KK128)

1396.
Bahar geldi yaz kaldı
Çalınacak saz kaldı
Biraz da konuşacadm
Ama vaktimiz az kaldı (KK128)

1397.
Buñarlar buñarlar
Derin buñarlar
İçerler suyun
Bizi añarlar (KK128)

1398.
Mendilim dalda kaldı
Gözlerim yolda kaldı
Yolla devlet yârimi
Gözlerim nerde kaldı (KK128)

1399.
Oturdum mektup yazarım
Ceviz masa üstünde
İki gözüm yollarda
Sevdiğimin üstünde (KK128)

1400.
Hezmiyle hezmiyle
Yar bulunmaz gezmiyle
Gızlar mezarımı gazsın
Altın saplı gazma ile (KK129)

1401.
Garyolamın demiri
Burmalıdır burmalı
Benim sevdiğim oğlan
Şimdi burda olmalı (KK129)

1402.
Elmayı ata ata
Şeftali sata sata
Belim yanım delindi
Yalnız yata yata (KK129)

1403.
Giden oğlan beri bak
Cebinden altın bırak
Bırakmazsan bırakma
Dönde ardına bir bak (KK129)

1404.
Entarisi çit gibi
Gözleri var bit gibi
Çalacasan türkü çal
Ürüp durma it gibi (KK129)

1405.
Karyolam engine olsa
Kaynatam zengin olsa
Zenginlik para etmez
El oğlu dengim olsa (KK129)

1406.
Ay doğar lember gibi
Açılır çember gibi
Allah'ım bizi de kavuştur
Arzu ile kamber gibi (KK129)

1407.
Hey muzulu muzulu
Ak koyun kara kuzulu
Bilerziğim üstünde
Arzu ile Kamber yazılı (KK129)

1408.
Yazı yazarım yazı
Aynanın kapağına
Yinemi geldik yarım
Ayrılık sokağına (KK129)

1409.
Bir elinde gözer
Gözlerini süzer
Gidi gavur oğlu
Avrupa düzer (KK129)

1410.
İki bağın arası
Buldum gavur parası
Gızın gönlü var ama
Vermez gavur anası (KK129)

1411.
Bahçayı bellemeli
Belleyip neylemeli
Şurda güzel duruka
Çikini neylemeli (KK129)

1412.
Hay hamdolsun hamdolsun
Keşke bileziğim sende olsun
Bilerziğim üstünde
Arzuyla Kamber yazlıolsun (KK129)

1413.
Bu kavak meşe kavak
Dalini döşe kavak
Yarım altında yatmış
Binlerce yaşa kavak (KK129)

1414.
Çamura mı düştün hay bensiz
Rakı mı içtin dümensiz
Al gelin dışa mı atılır
Hay dinsiz imansız (KK129)

1415.
Bostan ektin bitti mi
Dali köken attı mı
Beni Veise verdin de
Yakan yerine yattı mı (KK129)

1416.
Evimizin öñü söğüt
Söğüdün yaprakları beyit
Senin evlatlarına
Kim verecek hayır öğüt (KK129)

1417.
Karanfil deste gider
Armağan dosta gider
Sevidigine varmayan
Ahrete hasta gider (KK129)

1418.
Al düğme yeşil düğme
Yar geliyor göğnüne
Yar göğsüne geldikçe
Kent vururum ömrüne (KK129)

1419.
Altın yüzük kaşını
Kim bağlamış başını
Aşıklar gavuşmamış
Sil gözünün yaşını (KK129)

1420.
Şu çaylarını selini
Öpsem iki elini
Gaynatası et alır
Gadirilde gelini (KK129)

1421.
Güzellerin damı ırak
Hayatları teze oğlak
Gahbe Ayşe'yi kaçırılmış
Gadirin Çorlu Kulak (KK129)

1422.
Hay adam narsız adam
Ayvasız narsız adam
Galeysiz kaba benzer
Döşeği yarsız adam (KK129)

1423.
Hey serçeler serçeler
Ayağında narçalar
Geçme bizim gapıdan
Ala kopek parçalar (KK129)

1424.
Çek düşmanın derdini
Sür goyunun ardını
Allah sana mı verdi
Bu dünyanın derdini (KK129)

1425.
Çayın başına enmiş
Çilindir şapka geymiş
Vurulmuş alamamış
Delikanlı mıyımış (KK129)

1426.
Emmileri asılır
Uzun şalvar gasılır
Kel irebin ettiği
Gazeteye basılar (KK129)

1427.
Al kese mavi kese
Kavuştur her ne ise
Yarım senden ayrılmış
Meğer ölüm gelirse (KK129)

1428.
Bahçelerde lahana
Naciye ölmüş Zeliha Ana
Naciye yaşıvermiş
İlaç olmuş mahana (KK129)

1429.
Havuçlunun gazları
Gınalı boğazları
Ezelden gahbe olur
Çeliklerin kızları (KK129)

1430.
Yeller eser yelele
Çıktım yeli bağlamaya
Gücüm bişeylere yetmez
Gücüm yeter ağlamaya (KK129)

1431.
Nar ağacı nar ağacı
Narı tatlı gendi acı
Bunun bize ettiği
Bir gocaman acı (KK129)

1432.
Şu dağlar ulu dağlar
Etrafı sulu dağlar
Sevdiğine varmayan
Yaşmağı soluk bağlar (KK129)

1433.
Gahve Yemen'den gelir
Bülbül çimenden gelir
Yari güzel olanlar
Her gün hamamdan gelir (KK129)

1434.
Bunların başı mersin
Mersinin dali ersin
Dayanamam hay yarım
Aldığın gelin olsun (KK129)

1435.
Garanfil oydu beni
Gokusu baydı beni
Çıkardı alamadı
Dışarda goydu beni (KK129)

1436.
Gelin geldi kapımıza
Altın doldu küpümüze
Sevgi geldi hepimize (KK130)

1437.
Yumurtanın sarısı
Yere düştü yarısı
On beşime girmeden
Oldum asker karısı (KK130)

1438.
Yumurtanın gulpu yok
Gözlerimde uyku yok
Sür gemici gemini
Kimselerden korkum yok (KK130)

1439.
Yol boyunda iki kaz
Biri ala biri boz
Ala senin boz benim
Gelin senin kız benim (KK130)

1440.
Yola bekçi koydum
Yıldızları saymaya
Yarıma haber yolladım
Bayramdan sonra kaçmaya (KK130)

1441.
Ak goyun meler gelir
Dağları deler gelir
Hakikatli yar olsa
Geceyi böler gelir (KK131)

1442.
Bağa indim üzüme
Çubuk değdi gözüme
Ah! çubuk değmez olaydın
Yar göründü gözüme (KK131)

1443.
Mektup yazdım garadan
Dağlar çıksın aradan
Mektupla iş olmaz
Beni götürsünler buradan (KK131)

1444.
Karanfil goydum tasa
Doldurdum basa basa
Güzelliğe sözüm yok
Azıcık boyun gısa (KK131)

1445.
Yumurtayı yağladım
Sağ yanıma bağladım
Ben yanana giderken
Mendil dutdum ağladım (KK132)

1446.
Hay hirinci hirinci
Nirden aldın pirinci
Türkiyenin içinde
Benin babam birinci (KK132)

1447.
Yüsek gayadan uçtum
Çayır çimene düştüm
Ben bir müslümanıdım
Alçak yonana düştüm (KK132)

1448.
Yandan çıkar dumanı
Üç guzuyu sorursan
Balıkların gurbanı (KK132)

1449.
Atina hamam oldu
Angara duman oldu
Ben yonana gideli
Yedi yıl tamam oldu (KK132)

1450.
Anam ağlar döşüm diyi
Gelin ağlar eşim diyi
Güccük bacım çokça ağlar
Mencilis gardaşım diyi (KK132)

1451.
Yanıyorum yanıyorum
Göğde bulut dönüyorum
Ben bir güzel oğlan görsem
Ben memedi sanıyorum (KK132)

1452.
Gibirini seller aldı
Kör ocana gumlar doldu
Yedi senede bir bulduğun guzum
Gız oldu (KK132)

1453.
Yağmır yağar deniz oldur
Ekin derilir anız olur
İstanbulda bir bey ölmüşte
Oda bizim nemiz olur (KK132)

1454.
Gara dağ garalır galır
Yiğitler yatar ölür
Öğsüz goyduğun guzu
Baba diyi dillenir (KK132)

1455.
Mercimek aş
Dibinde daşı
Valla baba
Dedemin yaşı (KK132)

1456.
Ateşim varda külüm yok
Bülbül oldum dilim yok
Ben bu derde düşeli
Ağlamadık günüm yok (KK132)

1457.
Ayaklarım üşüdü
Çoraplarım yaşadı
Galk gidelim hay olum
Şafak yerim ışıdı (KK133)

1458.
Göğden dönen kırlangıç
Kanadı diken ağzı aç
Beni böyle koyanlar
Kan döksün ağuç ağuç (KK133)

1459.
Şu gelen kimin kızı
İbişin güssün kızı
Nene deyi yolladığım
Çorbacının yarbızı (KK133)

1460.
Kuru kabak dilimi
El ne bilir halimi
Ben bu dertten ölürsem
Dolandırın salımı (KK133)

1461.
Kuru nene yaz nene
Kül oldum yana yana
Dillere destan oldum
Yoluna yana döne (KK133)

1462.
Alma attım denize
Geliyor yüze yüze
O deyusa söyleyin
Kızını versin bize (KK133)

1463.
Alma attım nar geldi
Dar sokakta yar geldi
Beşi birlik isterim
Kaynanama zor geldi (KK133)

1464.
Keklik idim vurdular
Kanadımı kırdılar
Daha ben ne idimde
Annemden ayırdılar (KK133)

1465.
Çıktım çeşme başına
Yazı yazdım daşına
Gelen geçen okusun
Neler geldi başıma (KK133)

1466.
Tren kalktı gonyadan
Yıkman beni künyadan
Havasımı almadım
Şu yalancı dünyadan (KK133)

1467.
Tren kalktı yelerek
Dağı daşı delerek
Topcular gidiyoru
Dal boynunu eğerek (KK133)

1468.
Su gelir eşil eşil
Küpenin kaşı yeşil
Kör olası küpeler
Sürmeli saça dolaşır (KK133)

1469.
Derenin dibi mildir
Senin söyle derdin nidir
Birsen söyle birde ben
Bakalım dertli kimdir (KK133)

1470.
İpek kuşak belde dir
Saçakları yerde dir
Dünyayı güzel olsa
Gine gönlüm sende dir (KK133)

1471.
Denize dalayım mı
Bir balık alayım mı
Dosta düşmana karşı
Ben senin olayım mı (KK133)

1472.
Kaynatanın odası
Güp güp yanar sobası
Kaynata sevilmemi
Oda yarın babası (KK133)

1473.
Derelerin armıdı
Anan boban var mıydı
Anan baban olaydı
Seni böyle kormuydu (KK133)

1474.
Baba kızın çok muyudu
Bir kız sana yük müydü
Kör olası emmilerim
Sizde oğlan yok muydu (KK134)

1475.
Boba bosdanı ekdin mi
Bosdanın gol atdı mı
Beni ellere satınca
Ahdın yerine yatdı mı (KK134)

1476.
Maniciyim ellerde
Su çalkanır çöllerde
Göynüm güvercin olmuş
Eylenmiyo ellerde (KK135)

1477.
Yük üstünde ziniler
İnil inil iniler
Uzakta bir yarım var
Gulakları çiniler (KK135)

1478.
Maniye maraz derler
Güzele kiraz derler
Senin gibi kötüye
Git de şorda gez derler (KK135)

1479.
Angara'nın daşına bağ
Gözlerimin yaşına bağ
Feleg bize baş galdırmiş
Şu feleğin işine bağ (KK136)

1480.
Su gelir akar gider
Yar gelir bahar gider
Nideyim öyle yari
Ciğerim yakar gider (KK136)

1481.
Ekine bak ekine
Gunduramın tekine
Gınalı yar vurulmuş
Gösterelim hekime (KK136)

1482.
İndim guyu gazmaya
Gul düşürdüm yazmaya
Yarın gelmiş didiler
Yeni çıktım gezmeye (KK136)

1483.
Kepezin tahtaları
Yol veri haftaları
Ağama gül yollamış
Şu Bileciğin gahbeleri (KK136)

1484.
Galenin ardı yavşan
Pusu gurdu galdı davşan
Al sana bir nişan
Al da beline guşan (KK136)

1485.
Garşıda gavi yiller
Ben de varsam ne diller
Acacık oturuvirsem
Şu şunu sevdi diller (KK136)

1486.
Ot gaynar ocağında
Kum gaynar bucağında
Allah'ım gavuşdursun
Yarın gucağında (KK136)

1487.
Elma attım denize
Geliyor yüze yüze
Atma anne denize
Götür Türk dedemize (KK137)

1488.
Oklamamın bazıyım
Ak gerdanda yazıyım
Seni bana virmezler
Dinlemeye razıyım (KK137)

1489.
Yer doyarsa yağmurdan
Gül bıkarırsa bülbülden
Ben de vallah o vakit
Doyarım ela gözden (KK137)

1490.
Gözleri vurdu beni
Sözleri yaktı beni
Ben bir yar sevmişim ki
Derdi dağıladı beni (KK137)

1491.
Deniz içinde balık
İşler oldu salık
Almazsam ben o yarı
Olurum kesin zıvarık (KK137)

1492.
Karga bağa girmesin
Zalim isteyen almasın
Bu dert bana ALLAH'tan
Başkasına gelmesin (KK137)

1493.
Sen bir padişahsın
Otur tahtın da
Cıngılı mıngılı ne yapacan
Ahir vaktında (KK138)

1494.
Örtün pencereyi esmesin yeller
Ben bu gün efkarlıyım açmasın güller
Haticem bizim bu günlerimiz
Duymasın zebirliler (KK138)

1495.
Şu derenin alıcı
Kınalı barmak ucu
Sakallıya varanın
Gabul olmaz orucu (KK138)

1496.
Dut ağacı dut verir
Yaprağını gıt verir
Oğlan büyük kız küccük
Sarıldıkça dat verir (KK138)

1497.
Gınayı getir ana
Parmağın batır ana
Bu gece misafirem
Goynunda yatır ana (KK138)

1498.
Gökte uçan teyyare
Selam söylen o yare
Benden ona fayda yok
Bulsun gendine care (KK139)

1499.
Saçlara bak saçlara
Uçları tokur mokur
Benim sevdiğim oğlan
Fakülte birde okur (KK139)

1500.
Taksi geliyor taksi
Arkası tenekeli
Varvan kızlar şöföre
İşleri tehlikeli (KK139)

1501.
Lambam izin vermiyor
Camını silmeyince
Abim izin vermiyor
Kendi evlenmeyince (KK139)

1502.
Ayakkabım toz atar
O yar bana göz atar
Gözün kör olsun oğlan
El alem bize bakar (KK139)

1503.
Karşıdan görünüyor
Konya'nın ışıkları
Çok hoşuma gidiyor
Yarin bakışları (KK139)

1504.
Ananın yarım
Askerdir benim yarım
Çavuş izin vermiyor
Ne yapsın benim yarım (KK139)

1505.
Giden ay tutulur mu
Bala tuz katılır mı
Şu uzun gecelerde
Yalınız yatılır mı (KK139)

1506.
Mavi taksi geliyor
Yeşil duman veriyor
Anne abim evlendi
Şimdi sıra bana geliyor (KK139)

1507.
Eski cami direk ister
Söylemeye yürek ister
Benim karnım tok amma
Arkadaşım börek ister (KK140)

1508.
Evlerimiz güne bakar
Bakışın ciğerim yakar
Gittin gelmedin o yandan
Haberin ciğerim yakar (KK140)

1509.
Karşıkı dağlar karlı karsız
Bülbül öter arlı arsız
Halaların gurbet elde
Benim derdim pek karersiz (KK140)

1510.
Kara koyun kuzusuna
Kan kaynar bazısına
Ne gelirse çekerim
Alnımın yazısına (KK140)

1511.
Kara koyun kuzuyulan
Gelir ayağının tozuyulan
Senin buban küsmüş bize
Düşmanların sözüyülen (KK140)

1512.
Yel eser gum savrılır
Cihan başımıza çevrilir
Eğil Arzum bir yol öpeyim
Şimdi yolumuz ayrılır (KK141)

1513.
Gapımızın önü iğde
İğdenin dalları yerde
Al tavanlı yüksek evde
Senin baban divit galem elinde (KK141)

1514.
Karabugün özleri
Goyyun goyyun gözleri
Gözlerine bakarken
Yitirdim öküzleri (KK141)

1515.
Ekmek yaptım terledim
Dama çıktım parladım
Yar karşıdan gelirken
Telli mendil salladım (KK142)

1516.
Pencerede pul buldum
Yarı evlenmiş duydum
Evlenirse evlensin
Bir tane de ben buldum (KK142)

1517.
Dere boyu saz olur
Gül açılır yaz olur
Ben yarime gül demem
Gülün ömrü az olur (KK142)

1518.
Derdim var benler gibi
Söylemem eller gibi
Gözlerimden yaş akar
Sulanmış seller gibi (KK142)

1519.
Adam olan kuzusu
Nerden içsin kuzusu
Beni yakıp bitiren
Bir ananın kuzusu (KK142)

1520.
Gara dut parmak gibi
Kız yüzün kaymak gibi
Seni alan yiğitler
Kurusun yaprak gibi (KK142)

1521.
Ayna attım çayıra
Şavkı vurdu bayıra
İkimizde sevdalı
Allah bizi kayıra (KK142)

1522.
Mezarlıkta ot bitmiş
Koyun yayılsın diyi
Kız oğlana sarılmış
Oğlan bayılsın diyi (KK142)

1523.
Bahçelerde gül gördüm
Gülü kırmızı gördüm
Bu geceki düşümde
Sevdiğim yarı gördüm (KK142)

1524.
Adalı modalı geldi
Atlı arabalı geldi
Başıma bu belalar
Senin olalı geldi (KK142)

1525.
Sepet dolu kelebek
Hepsinde vardır benek
Arkadaşım Havva
Melekten daha melek (KK142)

1526.
Bahar geldi yaz güzel
Merhameti az güzel
Ben sana aşık oldum
Defterine yaz güzel (KK142)

1527.
Değirmen sala benzer
Sevdiğim bana benzer
Yalnız yatan kızların
Rüyası fala benzer (KK142)

1528.
Damdaki fareler
Tıkır tıkır ettiler
Daha çok yazacaktım
Kalemimi yediler (KK142)

1529.
Mektup yazdım acele
Al eline acele
Mektup benim vekilim
Al yanına gecele (KK142)

1530.
Arkadaşım muz yer misin
Şeftali sever misin
Bu yazıyı görünce
Canım arkadaşım der misin (KK142)

1531.
Dozer geliyor dozer
Çekilin yoldan ezer
Arkadaşım emine
Hülya Avşar'dan da güzel (KK142)

1532.
Motur geliyor motur
Ekinler arasında
Yarım şapka sallıyor
Motur arabasında (KK142)

1533.
Ayvalar atılmıyor
Meyvalar satılmıyor
Şu uzun gecelerde
Yalnız yatılmıyor (KK142)

1534.
Dam başında kuyu var
İki kova suyu var
Ne sallanın ay gız
iki karış boyun var (KK143)

1535.
Dam başında yakacak
Tren geldi kaçacak
Evlenmeyin bekarlar
Hanım hanım gız çıkacak (KK143)

1536.
Gara daş boyanır mı
Öpsem yar uyanır mı
Sen orada ben burda
Buna can dayanır mı (KK143)

1537.
Çorabımın bağına
Şalvarımın ağına
Haydi yarım kaçalım
Elmasının bağına (KK143)

1538.
Böyün cuma günleri
Alçacık nalinleri
Ömürden mi sayarsın
Yarsız geçen günleri (KK143)

1539.
Böyün günlerden bazar
Yarım çarşıda gezer
Elinde divit galem
Ahlına ferman yazar (KK143)

1540.
Böyün günlerden salı
Elinde firma dalı
Maşallah den gomsular
Kimin var böyle yari (KK143)

1541.
Ardı üstü bir garedir
Mevlam neler yaredir
Ağlama annem ağlama
Bizim gader böyledir (KK143)

1542.
Batlıcamı gıyacan
Gız ben seni alacan
Eğer annen vermezse
Dabancayla vuracan (KK144)

1543.
Ay doğar hindi gibi
Kenarı sandık ipi
Yardan bir elma gelmiş
Kokusu gendi gibi (KK144)

1544.
Gar yağar düğüm düğüm
Elinde altın güğüm
Ela gözlü yarimi
Ne dün gördüm ne bugün (KK144)

1545.
Susadım su isterim
Bana çeşme gösterin
Ayrılıktan usandım
Ben yarimi isterim (KK144)

1546.
Aman benim çınarım
Dallarına gonarım
Verseler sevdiğime
Güler güler oynarım (KK144)

1547.
Aman benim gaderim
Deli olup giderim
Ben yarımsız dünyayı
Şeker olsa nideyim (KK144)

1548.
Gavaklar bağlandı
Çarşılar basmalandı
Benim alacağım gız
Dün gece hastalandı (KK144)

1549.
Karpuz kestim suyumuş
Yar dizimde uyumuş
Kaştan gözden anlamaz
Kürt içinde büyümüştü (KK144)

1550.
Bir dalda iki vişne
Gel yarım aşka düşme
Aşkın sonu virandır
Nafile dile düşme (KK144)

1551.
Yağa yağa yaş oldum
Atıldım güneş oldum
Talihim kötüymüş
Yuva yapmaz kuş oldum (KK144)

1552.
Bir dalda iki ceviz
Aramız derya deniz
Sen orada ben burda
Ne bet galdı ne beniz (KK144)

1553.
Hana vardım han değil
Penceresi cam değil
Bu gün ben yari gördüm
Ölürsem de gam değil (KK144)

1554.
Sarı gavun dileyim
Sen söyle ben bileyim
Emret efendi yarım
Ben yoluma öleyim (KK144)

1555.
Tavada bişen aşım
Onmayan garip aşım
Hani köşelerdeki
Gara gözlü Osmanım (KK144)

1556.
Su goydum su taşına
Sabun goydum başına
Beni yardan ayıran
Varmasın haftasına (KK144)

1557.
Şu sivrinin taşları
Oynar çiyin başları
Yarime selam edin
Yedi dağın kuşları (KK144)

1558.
Çaya gider ağlarım
Gülü deste bağlarım
Birini kendim için
Birini yare yollarım (KK144)

1559.
Arabamın zembili
Çek başına sümbülü
Niğdecen de zengini
Arabada bul dengini (KK144)

1560.
Ayna düştü yerlere
Garişti gazellere
Tabiatın gurusun
Bakarım güzellere (KK144)

1561.
Dağlarda meşelerde
Gül yağı şişelerde
Herkes yarini bulmuş
Biz galdık köşelerde (KK144)

1562.
Evleri var yan duvar
Ağlasam eller duyar
Ne kız oldum ne gelin
Ciğerim ona yanar (KK144)

1563.
Gamzeli yarım
Dünya güzeli yarım
Dünya böyle durursa
Dili güzelim yarım (KK144)

1564.
Gavak gavaktan uzun
Dalında biter üzüm
Allah bizi gavuştur
Ya baharın ya güzün (KK144)

1565.
Altınım var el gibi
Ne bakarsın el gibi
Ben seni yolda buldum
Gazanılmış mal gibi (KK144)

1566.
Garanfilim moruna
Varmam emmim oğluna
Altın bilezik taksa
Girmem onun koluna (KK144)

1567.
Dikli daşın kenarı
Üstünde yedik narı
Kör olası gaderim
Küstürdün nazlı yari (KK144)

1568.
Harmandan gel harmandan
Gız gaçar şu ormandan
Sevdalıktan kesildim
Kör olası babandan (KK144)

1569.
Kırmızı gül alsın hor olamazsın
Ezrail olsan can alamazsın
Dünyayı galbura goysam elesem
Sende benim gibi yar bulamazsın (KK144)

1570.
Altını avuçladım
Ucunu gümüşledim
Ela gözlü yarimi
Gurbete bağışladım (KK144)

1571.
Mavi mavi mor çiçek
Mavi burdan geçecek
Ben bir çeşme yaptırdım
Sevdalılar içecek (KK144)

1572.
Dolan güzel sarılsak
Sarım sarım sarılsak
İkimizde bir boyda
Bilmem nasıl ayrılacak (KK144)

1573.
Elma attım alıca
Bir guş vurdum delice
Bin yılda bir yar sevdim
Gözleri sürmelice (KK144)

1574.
Akan sular olaydım
Gız destine dolaydım
Gız Allah'ı seversen
Nişanlın ben olaydım (KK144)

1575.
Armudum daldan eyi
Buldun mu benden iyi
Buldum ama sormadım
Seni darılır deyi (KK144)

1576.
Biraz da bana gül kader
Yerden yere vurdun yeter
Bak tanınmaz hale geldim
Bitsin artık gamlı keder (KK145)

1577.
Dertler yükü haşlar beni
Harap etti yaşlar beni
İyi günde dost olanlar
Kötü günde taşlar beni (KK145)

1578.
Entarisi aktandır
Hepsi Allah'tandır
Benzimin sararması
Belki sevdalıktandır (KK145)

1579.
Bahçeye gel bahçeye
Bahçenin ortasına
Çifte güller takayım
Ceketin yakasına (KK145)

1580.
Gidin bulutlar gidin
Yarime selam edin
Yarım beni sorarsa
Zebiri tarif edin (KK145)

1581.
Bahçelerde bal kabak
Açılır tabak tabak
Ben yarımı kaybettim
Ararım başı kabak (KK145)

1582.
Yeşil sandık kilidi
Üstünü güller bürüdü
Ayva yare giderken
Nar belinde çürüdü (KK145)

1583.
Bahçelerde bal erik
Dallarını eğ erik
Bize hovarda dirler
Biz güzeli severik (KK145)

1584.
Ekin ekim çöllere
Şavkı düştü çöllere
Annem beni verecek
Sevmediğim ellere (KK145)

1585.
Karşıdan gelenlere
Gaz koydum fenerlere
Annem beni verecek
Askerden gelenlere (KK145)

1586.
Karşıdan gel göreyim
Çorabını öreyim
Senin gibi meyhura
Nasıl gönül vereyim (KK145)

1587.
Entarisi mor meni
Verem ettin sen beni
Nasıl verem olmayı mü
Hastaneye gittin sen beni (KK145)

1588.
Yol üstünde böcekler
Şeker oldum yediler
İstemediğim ellere
Zorla beni verdiler (KK145)

1589.
Deveyi dağladılar
Dizinden bağladılar
Sevmediğim ellere
Zorla beni verdiler (KK145)

1590.
Entarimin alına
Varmam köylü oğluna
Boyumca altın taksalar
Girmem onun koynuna (KK145)

1591.
Sür gayfeyi goyulsun
Dök fincana durulsun
Beni senden ayıran
Can evinden vurulsun (KK146)

1592.
Portakal dilim dilim
Nerdse galdın hay gülüm
Ne didim de darıldın
Gırılsın ağzım dilim (KK146)

1593.
Şu dere derin dere
Kölgesi serin dere
Yan yan oturalım
İkimiz bir mindere (KK146)

1594.
Böğün ayın onudur
Yüküm buğday unudur
Evliye miyil verme
Eve gider unudur (KK146)

1595.
Gidiyorum elmasa
Yollar çamur olmasa
Yüzünüze bakılmaz
Zülûf kakül olmasa (KK146)

1596.
Entarisi rekleme
Golları ilikleme
Seni bana vermezler
Gapımızda bekleme (KK146)

1597.
Çantamı aldım koluma
Çıktım asfalt yoluna
Ben bir subay beklerken
Çöpçü girdi koluma (KK146)

1598.
İpek mendil destesi
Geliyor motor sesi
Ben yarımı bilirim
Lacivert elbisesi (KK146)

1599.
İpek mendil ekletme
Beni yolda bekletme
Benim sevdiğim oğlan
Şu Gonya'da mektepte (KK146)

1600.
Yumurta portakalsın
Sözümüz burda galsın
Evliler evine gider
Bekarlar nerde galsın (KK146)

1601.
Düşeydim ensesine
Uyandım yar sesine
Yarım avcı ben keklik
Düşerim ensesine (KK146)

1602.
Pencirede hıtırım
Hastalandım yatırım
Hekim hakim sitemem
Sevdiğimi getirin (KK146)

1603.
İpek mendil dane dane
Yudular serdiler güne
Ana Celal'im yudular
Baş ucumda döne done (KK147)

1604.
Evlerinin önü yonca
Yonca galkmış dam boyunca
Bu yoncayı kim biçecek
Celal oğlan olmayınca (KK147)

1605.
Evlerinin önü pare
Selam söylen Celal yare
Nişanlısın eller almış
Bulunmaz mı buna çare (KK147)

1606.
Ana çorabın bağı
Yanıyor yonan dağı
Silinip süpürüp gelir
Basma şalvarın ağı (KK148)

1607.
A sevdiğim aşk olsun
Aç koynuna kuş konsun
Gül memenin üstüne
Otuziki diş konsun (KK148)

1608.
Karşıdan arar durur
Zülfünü tarar durur
İki gönül bir olsa
O seni arar bulur (KK148)

1609.
Karşıda Türk evleri
Yayılır develeri
Yarım hamamdan çıkmış
Titrer memeleri (KK148)

1610.
Galenin ardı pınar
Elimi yusam donar
Tez buldum tez yitirdim
Yüreğim ona yanar (KK148)

1611.
Gale galeye bakar
Galeden kanlar akar
Delikanlı dururken
İhtiyara kim bakar (KK148)

1612.
Al almanın dördünü
Sev yiğidin merdini
Seveceksen güzel sev
Çekme çirkin derdini (KK148)

1613.
Derede gavun yerler
Bizde varsak ne derler
Otursak bile yesek
Şu şunun yarı derler (KK148)

1614.
Evlerinin önü dübek
Dübeke döverler kepek
Gayınna geri
Şimdi oldu goca köpek

1615.
Evlerinin önü marıl
Sular akar harıl harıl
Güveyide oğlan
Gelin gıza çokca sarıl (KK149)

1616.
Dolaba kepek godum
Ağzına gapak godum
Gayınnanın adını
Gudurmuş köpek godum (KK149)

1617.
Dağdan kestim okluğu
Hani bu gızın yokluğu
Gayınna garı un bulup da
Yapamamış yokluğu (KK149)

1618.
Dağdan kestim meşeyi
Hani bu gızın Döşeği
Gaynatadan para bulup da
Alamamış döşeği (KK149)

1619.
Dağdan göttüm urganı
Hani bu gızın yorganı
Damat bey para bulup da (KK149)
Alamamış yorganı

1620.
Altını bozduyım
Gerdana dizdireyim
İpek mendil değilsin
Cebimde gezdireyim (KK149)

1621.
Yar içerden
Yaram var yar içerden
Gözüm kapıda kaldı
Çıhmadı yar içerden (KK150)

1622.
Yara benden
Selamet yara benden
Ben gitmem o da gelmez
Gitmez bu yara benden (KK150)

1623.
Yara benden
Ok senden yara benden
Yolcu yoluna kurban
Selam et yara benden (KK150)

1624.
Yaradan
Tabib oynar yaradan
Seni ne hoş yaratmış
Yeri göğü yaradan (KK150)

1625.
Yaradana
Sığındım yaradana
Aşkın adına düştüm
Kül oldum yana yana (KK150)

1626.
Yaradan
Yeri göğü yaradan
Beni yara kavuştur
Kurtulayım bu yaradan (KK150)

1627.
Yarasızlar
Ok değmiş yara sızlar
Yaralının halından
Ne bilir yarasızlar (KK150)

1628.
Ne mavıdır
Gözleri ne mavıdır
Avudursan sen avut
El benim nem avıdır (KK150)

1629.
Kuleden
Ses gelir kuleden
O kaş o göz değil mi
Beni sana kul eden (KK150)

1630.
Bu dağın ardı yeşil
Dibinde kahve pişir
Seni bana vermezler
Aklını başına devşir (KK150)

1631.
Bu dağın arkasından
Öldüm yar sevdasından
Bileydim ayrılık var
Giderdim arkasından (KK150)

1632.
Bahtımız bağladılar
Ciğerim dağladılar
İstedim o kızı
Başıma bağladılar (KK150)

1633.
Bahtınız ot değil mi
Yaprağı dört değil mi
O yardan haber gelmez
Bu da bi dert değil mi (KK150)

1634.
Bahçeye serdim kilim
Gel otur benim gülüm
Ne dedim ne söyledim
Lal olsun benim dilim (KK150)

1635.
Çağırın kız anasını
Görsün gızın gınasını
Gızım gınan gutlu olsun
Vardığın yer hoşnut olsun (KK151)

1636.
Ay nişanlı nişanlı
Oynayan pek şanlı
Ağlayan gelin
Hasan'a nişanlı (KK151)

1637.
Çaya inesim geldi
Çalgı çalasım geldi
Şu gidinin oğlunu
Yine göresim geldi (KK151)

1638.
Yorganım yeşil kaplı
Ucunda iğne saplı
Oğlan ben sana varmam
Anan yırtık çoraplı (KK151)

1639.
Keten gömlek dize dek
Gel gidelim bize dek
Sarılalım yatalım
İlk bahardan güze dek (KK151)

1640.
Masa üstündeki pekmez
Bu pekmez herkese yetmez
Garkının kızları
Zincirsiz gelin gitmez (KK151)

1641.
Tepsi üstünde börekler
Ne güzel oluyor çörekler
Garkının kızlarına
Dayanmıyor yürekler (KK151)

1642.
Karşındaki siniler
El vurmada iniler
Sen gurbette ben burda
Gulakların çiniler (KK151)

1643.
Mavi yelek beden dar
Beni goyup giden yar
Önce böyle değildin
Seni bir öğreden var (KK151)

1644.
Ocak başında kutu
İçi dolu bulgur unu
Gızlar nur topu
Oğlanlar eşek mumu (KK151)

1645.
Barakanın altı musluk
Çobanlar çalar ıslık
Garkının kızları
Cepte kalmış fıstık (KK151)

1646.
Halini sormaya geldim
Saçını örmeye geldim
Merakım örmek değil
Yüzünü görmeye geldim (KK151)

1647.
Memet memet melemiş
Dağda toprak elemiş
Memet bizim dostumuz
Ağzı gırık testimiz (KK151)

1648.
Çekmecenin kilidi
Kalbimi gan бүрүdü
Sen orada ben burda
Civan ömrüm çürüdü (KK151)

1649.
Arpa ektim biçmem
Yolum dardır geçmem
Yıldız kadar gız olsa
Yine senden geçmem (KK151)

1650.
Al yazmayı düreyim
Aç koynunu gireyim
Üyü uyan sar beni
Yar idiğin bileyim (KK152)

1651.
Bir odada otururum
Halı kilim dokurum
Gönder yarım mektubunu
Hem okurum hem dokurum (KK152)

1652.
Pencerede gül buldum
Seni evlenmiş buldum
Evlenirsen evlen
Senden güzelini buldum (KK152)

1653.
Gara gavak uzamasın
Dalında bülbül ötemesin
Bize kötü söyleyenler
Verem olsun ölemesin (KK152)

1654.
Atladım girdim bağa
Başım değdi yaprağa
O yar benim olmazsa
Girmem gara toprağa (KK152)

1655.
Ekinler dize kadar
Gel yarım bize kadar
Sana çorap öreyim
Topuktan dize kadar (KK152)

1656.
Gaynanam gara tazı
Üreyor bazı bazı
Ürdüğünü aramam
İstirir bazı bazı (KK152)

1657.
Şu gecede öter gukguk
Ne ötersin peklik peklik
Canımdan ciğerimden ayırdın beni
Ay zalım yokluk (KK152)

1658.
Yile yile geldim
Ben haneme geldim
Ben yarımı bilmez miyim
Onu ben illere verdim (KK152)

1659.
Şu derenin armıdı
Anan baban varmıdı
Anan baban olsaydı
Sizi burda gor mudu (KK152)

1660.
Goca dağda gar galmadı
Yüreğimde yağ galmadı
Diğeceğim pek çoğudu
Mektubumda yer galmadı (KK152)

1661.
Ekmek ektim terledim
Dama çıktım sernedim
Seni geliyor diyi
Goçu gurban eyledim (KK152)

1662.
Kabirimi yol üstüne gazsınlar
Tarihimi başucuma yazsınlar
Gelip geçen de
Pek gencimiş desinler (KK152)

1663.
Suyumu goydular da boylu boyunca
Kefenimi biçdiler de boylu boyunca
İşim dostum gelir
Yarın beni duyunca (KK152)

1664.
Gabrimi gazın da toprağı bol olsun
Etrafı da mor sümbüllü bağ olsun
Ben ölürsem de
Gardaşlarım var olsun (KK152)

1665.
Hiceleri niceleri
Guran okur hocaları
Anam beni unutmasın
Her cumayı geceleri (KK152)

1666.
Sabahtan galktım
Çantama baktım
Dursam ağlayı ağlayı
Boynuma bastım (KK153)

1667.
Şeker aldım yiyelim
Gel ahıra girelim
Eğer annem sorarsa
Tay boşanmış diyelim (KK153)

1668.
Motorun kırmızısı
İçime düştü sızı
Gel yarım ayrılalım
Alnımızın yazısı (KK153)

1669.
Pencereye oturmuş
Kitabını okuyor
Kolonyalı saçları
Yel vurdukça kokuyor (KK153)

1670.
orta gapı perdeli
Güller açmış zerdeli
Köyümüzde bir kız var
O da benden sevdeli (KK153)

1671.
Kapımızın önü asma
Asmanın dalini kesme
Ben askere gidiyorum
Bana gücenip küsme (KK153)

1672.
Asker oldum vatana
Gidiyorum kıtama
Allah sabırlar versin
Gözü yaşlı anama (KK153)

1673.
Daş başının cimşiri
Haccam gayfe bişiri
Haccam gonağa çıkma
Gonak seni şaşırı (KK154)

1674.
Balıcanın bayırı
Atlar yisin çayırı
Gaynananın gavuru
Canı candan ayırı (KK154)

1675.
Tiyarenin uçları
Yeşilliktir yeşillik
Hiçbir şeyi istemem
Beş tane beşibirlik (KK154)

1676.
Beceden bakan oğlan
Kekili sarkan oğlan
İçeri gir içeri
Kediden gorkan oğlan (KK154)

1677.
Peştanbal uçtan beri
Severim gıştan beri
Anan baban hep duymuş
Boşlamam oğlan seni (KK154)

1678.
Minder içinde para
Para değil on lira
Yaraşlının kızları
Sallanışı bin lira (KK154)

1679.
Çişmeleri yan yana
Su içtim gana gana
Seni doğuran ana
Olsun bana gaynana (KK154)

1680.
Yaraşlının camisi
Sallanır minaresi
Sevdiğine varmayan
Allah'ın divanesi (KK154)

1681.
Yemenimin yeşili
Ben kaybettim eşimi
Yemenim sende kalsın
Sil gözünün yaşını (KK154)

1682.
Gitme gidenlerinden
Dökme fidanlarından
Nolur bi selam salsan
Gelip gidenlerinden (KK154)

1683.
Şu gecenin uzununu
Gıramadım buzunu
Aldım köylü kızını
Çekemedim nazını (KK154)

1684.
Oğlan oğlan ot bizde
Bu gecelik yat bizde
Örtü döşek yoğusa
Tazı çulu çok bizde (KK154)

1685.
Dağlardaki daşları
Goyun mu sandın oğlan
Benlen dalga geçmeyi
Oyun mu sandın oğlan (KK154)

1686.
Gurban oluyum sana
Giderken uğra bana
Gök goyunun südünü
Gaymak döküyüm sana (KK154)

1687.
Sıra sıra tavıklar
Birbirini gıdıklar
Gıdıklama ey tavık
Oluklara yumurtlar (KK154)

1688.
Harımlarda gök bakla
Topla kekliğim topla
Gızlar güvercin olmuş
Al da goynuna sakla (KK154)

1689.
Demir orak belinde
Demir çekiç elinde
Döv demiri hey Celal
Müşteriler elinde (KK154)

1690.
Çaydanlıkta çayım var
Utanacak neyim var
Neyin olur hey oğlan
Sandıkta çeyizim var (KK154)

1691.
Ayşamın yeşil sandığı
Daha elinin değdiği
Hiç aklımdan çıkmıyor
Gelin ayşamın dediği (KK155)

1692.
Gara çadırlar guruldu
İçine demler serildi
Marak etme gelin Ayşam
Gayınpederin vuruldu(KK155)

1693.
Penceremde küpeli
Dibini süpürmeli
Sevip de ayrılanın
Yüzüne tükürmeli (KK155)

1694.
Fasulyeyi kuruttum
Pişirmeyi unuttum
Gel yarım konuşalım
Ben annemi unuttum (KK155)

1695.
Al yazma tartılır mı
Al dizlik yırtılır mı
Beni yardan ayıran
Can verir kurtulur mu (KK155)

1696.
Tren gelir yan dirsek
Suyu nerden indirsek
Kuşların dili yok
Yare haber göndersek (KK155)

1697.
Köşe başında minder
Minderi devre dönder
Yarım küsmüş gidiyor
Dönder Allah'ım dönder (KK156)

1698.
Çorap yudum yaşımış
Ayaklarım üşümüş
Çek elini goynumdan
Şafak yiri ışımış (KK156)

1699.
Ata bindim dik durur
Cibinde divit durur
Döndüm enseme baktım
Sevdiğim yiğit durur (KK157)

1700.
Ata binmiş efendi
Çeketi kahve rengi
Oturmuş Kumar oynar
O da benim efendi (KK157)

1701.
Ata binmiş gidiyor
Ata tımar ediyor
Ulu yolun toprağı
Atı berbat ediyor (KK157)

1702.
Armıdımı dişledim
Sapını gümüşledim
Sevdiğimin ismini
Yakamada işledim (KK157)

1703.
Armut daldan düşer mi
Günden yanı düşer mi
Sen müslüman ben gavur
Bize nikah düşer mi (KK157)

1704.
Armut dalda bir sıra
Yarım gitmiş mısıra
İpek olsam dolansam
Yarimin ardı sıra (KK157)

1705.
Bir taş attım alıca
Bir kuş vurdum alaca
Kendime göre yar sevdim
Kaşı gözü karaca (KK157)

1706.
Bahçelerde hurmayım
Yeşil başlı turnayım
Senden ayrı yaşarsam
Gençliğime doymayım (KK157)

1707.
Bahçeniz de gül var mı
Gül alacak yol var mı
Bugün size geleceğim
Anandan izin var mı (KK157)

1708.
Bahçalarda gül sarı
Geceler oldu yarı
İkimizi ayıran
Köse gilin karı (KK157)

1709.
Bahçalarda yeşil hıyar
Boyuy boyuma uyar
İkimizde bir boyda
Ayırmaya kim kıyar (KK157)

1710.
Kalenin ardı bostan
Yıkılsın Arabistan
Arabistan kızları
Ne don giyer ne fistan (KK157)

1711.
Bahçalarda bir kuzu
Kıvrım kıvrım boynuzu
Sen goyın ol ben guzu
Aldadalım şu kızı (KK157)

1712.
Gidiyom deme bana
Canım gaynadı sana
Postalar mı gapandı
Mektup gelmedi bana (KK158)

1713.
Al ilik mavi düğme
Yar geliyor gönlüme
Yar göynüme geldikçe
Zarar verir ömrüme (KK158)

1714.
Doğanhisar yolları
Kestanedir kestane
Yare mektup yolladım
Eylemesin postane (KK158)

1715.
Gider gelirin deyi
Yolu bilirin deyi
Yemin eder and içer
Senin olurun deyi (KK158)

1716.
Pencirede çiçek var
Filizi budanacak
Eşin mi yok hay oğlan
Kekilin yağlanacak (KK158)

1717.
Çiçeğim var duvarda
Bi yar sevdim hovarda
Varsın hovarda olsun
Sevgisi ta ciğerde (KK158)

1718.
Garanlık gapı aştım
Aştım da geri gaştım
Yar gelecek deyi
Giderke helallaştım (KK158)

1719.
Gak gidelim dağlara
Çiçekli yaylalara
Oturalım yan yana
Bakalım aynalara (KK158)

1720.
Ak işliği geyersin
Kime boyun eğersin
Doğru söyle hay oğlan
Kimi candan seversin (KK158)

1721.
Garşılarda düğün var
Ortasında gülüm var
Ver elini gidelim
Ayrılık var ölüm var (KK158)

1722.
Yeşil gadife topu
Al yarım mektup oku
Gelen gurban bayramı
Yolla bi şişe goku (KK158)

1723.
Şu gelen kimdir kimdir
Her dertlere hekimdir
Bi sen söyle bi de ben
Bakalım dertli kimdir (KK158)

1724.
Asmanın arasından
Alamadım üzümü
Galdır oğlan şapkanı
Göremedim gözünü (KK158)

1725.
Bunara vardın mı
Gül goydum almadın mı
O gülü goklarka
Heç beni anmadın mı (KK158)

1726.
Köşgün köşgüme garşı
Atma köşgüme daşı
Ver elini gidelim
Dosta düşmana garşı (KK158)

1727.
Kaya dibi garımış
Yağmış yağmış erimiş
Ver elini gidelim
Ana baba neyimiş (KK158)

1728.
Girdim yarın bağçasına
Daş bulamadım
Gendime münasip
Eş bulamadım (KK158)

1729.
Gövemgim yollarında
Çimeydim göllerinde
İlik düğme olaydım
Yarimin gollarında (KK158)

1730.
Yeşil çemberi senden
Oyalaması benden
At oğlan tabancanı
Mermi parası benden (KK158)

1731.
Yarım yatma çayıra
Oyur oyanamassın
Verme beni ellere
Sona dayanamazsın (KK158)

1732.
Giderim bende bende
Gözlerim galdı sende
Ayva gibi sarardın
Din iman yok mu sende (KK158)

1733.
Alma attım al oğlan
Hergün bize gel oğlan
Bu dünya yalan dünya
Sevdiğini al oğlan (KK158)

1734.
Şu dağlar gürgen meşe
Güneşe gel güneşe
Senin yarın gül ise
Benimki mor menevşe (KK158)

1735.
Al eline gavalı
Yaz diline geleni
Aldım goynuma guydum
Yardan gelen selamı (KK158)

1736.
Eymeli yar eymeli
Saç topuğa değmeli
Benim saracağım yar
İcik cana değmeli (KK158)

1737.
Garşıda gezen oğlan
Gömleği güzel oğlan
Beni sana vermezler
Çok altın gazan oğlan (KK158)

1738.
Garşıda durup duru
Gavunu dilip duru
Elinde güllü mendil
Terini silip duru (KK158)

1739.
Garşı garşı hanımız
Garşıda harmanımız
Sen orada ben burda
Galmadı dermanımız (KK158)

1740.
Dutun galdırıverin
Dağlara sürüverin
Nazlı yarin yoluna
Boynumu alıverin (KK158)

1741.
Altını bozduracan
Gerdana cizdirecen
O yar benim olursa
Sinemde gezdirecen (KK158)

1742.
Evleri var guyuda
Gözleri var guyuda
Oyanıp galkamamış
Atıverin havuza (KK158)

1743.
Garanfil deste beni
Sen ettin hasta beni
Garip bülbüller gibi
Goydun gafeste beni (KK159)

1744.
Sarı yazma sarısı
Almışam baş ağrısı
Baş koyam yar dizine
Çıksın başım ağrısı (KK159)

1745.
Ardıç kökten kurusun
Dipten sürgü verirsin
Bahtlı mektup seni
Gidip yarı görürsün (KK159)

1746.
Düşte gör düşte gör
Hayalde gör düşte gör
Dostun kim düşmanın kim
Hele bir kez düş de gör (KK159)

1747.
Sürme beni sürme beni
Her göze sürme beni
Eşikte kölen olayım
Kapıda sürme beni (KK159)

1748.
Ah anam naçar anam
Bu günler geçer anam
Bu kapıyı kapatan
Bir gün olur açar anam (KK160)

1749.
Su gelir ezveynen
İçerler cezveynen
Sana gız mı verirler
İt gibi gezmeynen (KK160)

1750.
Entarisi mihraplı
Cibinde inne saklı
Seni kız oğlanlar almaz
Baban yırtık çoraplı (KK160)

1751.
Saatini satsene
Beşibirlik daksene
Fiyakalı elden gider
Çaresine baksene (KK160)

1752.
Saat gibi kuruldum
Sular gibi duruldum
Şık şık beyler dururken
Bir sakallıya vuruldum (KK160)

1753.
Dama çıktım dam oynar
Pencerede can oynar
Şu giden oğlana
Yürek dursa can oynar (KK160)

1754.
Entarimin aklığ
Cebimin daraklığı
Yaktı kül itti beni
Yolunun ıraklığı (KK160)

1755.
Saatimin zenciri
Dama serdim inciri
Nirelerde geziyor
Göğsümün güvercini (KK160)

1756.
Elmas inne düşümde
Kalem yazar kaşımda
Çekil fiyakalı karşımdan
Cahillik var başımda (KK160)

1757.
Çaldığım ot dir
Yoğurdum dut dir
Anne iller evlenirken
Benim ciğerim of dir (KK160)

1758.
Sabın goydum leğene
Vay başıma gelene
Ben kalbimi kitledim
Kalbimin kıymetini bilene (KK160)

1759.
Eştim eştim gum çıktı
Gumda gambulut çıktı
Gambulutun içinde
Yardan aşk sevgi çıktı (KK160)

1760.
Eğdim ceviz dalını
Sevdim beyaz gelini
Gelin ömrün çok olsun
Bildin fiyakalı halimi (KK160)

1761.
Hey gargalar gargalar
Cevizi dalından ırgalar
On beşinde olan gız
Şöylede böylede ırgalar (KK160)

1762.
Çaya indim çaylarım
Çayda balık avlarım
Yarimi sıtma duttu
Sıtmasını bağlarım (KK160)

1763.
Çay içinde ak helke
Çamur çekerler kürde
Babam beni virecek
Kıymet bilmeyen kürde (KK160)

1764.
Dallarda limon gibi
Sarardım onun gibi
Ne gavur ne müslüman
Olmasın benim gibi (KK160)

1765.
Çamaşır dürer misin
Ütüye virir misin
Annenden izin alsam
Benimle gider misin (KK160)

1766.
Denizde gezer oldum
Okuyup yazar oldum
Bir fiyakalının uğruna
Kurudum gazel oldum (KK160)

1767.
Aramıza girdi kara kedi
Bu yüzden içim içimi yedi
İnanma düşmanların sözüne
Bu genç onu sevmiyor dedi (KK160)

1768.
Baldırcanı doğradım
Doğradım da vurmam
Yar şoradan gelirken
İftiraya uğradım (KK160)

1769.
Baldırcanı haşladım
Doldurmaya başladım
Yar şoralardan gelirken
Herkesten alkışladım (KK160)

1770.
İlkbahara yaz derler
Şirin söze naz derler
Kime derdimi söylesem
Bu dert sana az derler (KK160)

1771.
Göğde uçan akbaba
Kanadı yaba yaba
İki gönül bir olsa
Halt iden ana baba (KK160)

1772.
Su gelir dinlendirir
Çayını çimlendirir
Şu gızın gaşı gözü
Ahrazı dillendirir (KK160)

1773.
Kar yağıyor yağıyor
Abamı giyeceğim
Sakallıya varıp da
Baba mı diyeceğim (KK160)

1774.
Kara dağın odunu
Yakan bilir dadını
Allah evlat virirse
Goyuyum yavrum adını (KK160)

1775.
Kümesin ağzı açık
Gönlümde arpa saçık
Sana gelen gelinin
Vallaha aklı kaçık (KK160)

1776.
Buharinden bakalım
Pencerenden ateş yakalım
Senin gibi seflere
Nasıl ciğer yakalım (KK160)

1777.
Arzum yasa batmışsın
Kaşını gözünü çatmışsın
Sufraya teklif olmaz
Sen buna ağlar mısın (KK160)

1778.
Aş bişirdim aş ider
Yiyeni serhoş ider
Yime Gamberim yime
Süt bizi gardaş ider (KK160)

1779.
Ben bunara vardıydım
Elimi yüzümü yuduydum
Bunar daşın üstüne
Bileziğimi goyduydum (KK160)

1780.
Ben bunara varmadım
Elimi yüzümü yumadım
İki gözüm kör olsun
Ben bileziğini görmedim (KK160)

1781.
Hay muştuluk muştuluk
Su gelir duluk duluk
Bileziği bulana
Ne virecen müjdelik (KK160)

1782.
Gaynatamın odası
Güğ güğ yanır zobası
Gaynata sevilme mi
O da yariñ bubası (KK68)

1783.
Uzun uzun çarşılar
Fatmam beni garşılar
Ben Fatma'yı alacam
Duymuş olun gomşular (KK160)

1784.
Patetesi aşladım
Soymaya başladım
Yarim aklıma gelince
Ağlamaya başladım (KK160)

1785.
Arka kapı açılmaz
Maydonozlar saçılmaz
Ben bir yörük kızayım
Benle dalga geçilmez (KK160)

1786.
Karlar yağar bembeyaz
Senin gibi bembeyaz
Helalimsin sen benim
Varacaksan etme naz (KK160)

1787.
Kiremitte buz olsam
Büyük evde kız olsam
Yar öteden gelince
Evde yalnız olsam (KK160)

1788.
Karşı dağa kar yağar
Komşu kızı candan bakar
Uzun etme güzel yarım
Aşkın kor gibi yakar (KK160)

1789.
Kavurmayı doğradım
Toprak tenceresine
Gel yarım buluşalım
Mutfak penceresine (KK160)

1790.
Suyun başında ördek
Yarim beraber gezek
Baban seni vermezse
Elele kaçıp gidek (KK160)

1791.
Pencerede on kuruş
On kuruşu kim koymuş
İçme yarim sigara
Turgut Özal zam koymuş (KK160)

1792.
Yarimin kaşı kara
Zümrüt saçında dalga
Gözlerine bakınca
İçim yanar senden yana (KK160)

1793.
Saç üstünde kavurma
Kız saçını savurma
Oğlan bileğini tutunca
Anne diye bağırma (KK160)

1794.
Yarimin adı sevda
Koymasın beni darda
Derdimden verem oldum
Aşkımın yana yana (KK160)

1795.
Yol üstünde durdun mu
Saatini kurdun mu
Ben sana abi derken
Sen bana vuruldun mu (KK160)

1796.
Su akar şırıl şırıl
Yar saçını kıvr kıvr
Yarım öyle güzel ki
Gözleri pırıl pırıl (KK160)

1797.
Ormanda çalı mıyım
Çalının dalı mıyım
Memurlar dururken
Cahile varır mıyım (KK160)

1798.
Tavada bir yumurta
Dilin altında bakla
Gözyaşlarım sel oldu
Resmine baka baka (KK160)

1799.
Demir bilek bükülmez
Taşa buğday ekilmez
Doğrusunu istersen
Bu kadar naz çekilmez (KK160)

1800.
Analar hatun olur
Sevdası bütün olur
Anaya vuran eller
Yanacak odun olur (KK160)

1801.
Armutu taşlayalım
Dibinde kışlayalım
Kağıt kalem al yarım
Maniye başlayalım (KK160)

1802.
Ben seni pekmez sandım
Yüreğim yakmaz sandım
Yediğim tuz ekmeği
Başıma kakmaz sandım (KK160)

1803.
Ey dağlar ulu dağlar
Çeşmeli sulu dağlar
Burada bir yiğit ölmüş
Gök gürleri bulut ağlar (KK160)

1804.
Yar sana
Çağlar sular yar sana
Gam çekme deli gönül
Bulunmaz mı yar sana (KK160)

1805.
Gele gele geldiler
Havlımıza doldular
Gızımızı elimizden aldılar (KK161)

1806.
Yaş üzüm barnak gibi
Yiyelim gaymak gibi
Sen ordan ben burdan
Coşalım ırmak gibi (KK161)

1807.
Yiğil sandık kilidi
Üstünü tozlar bürüdü
Sen orda ben burda
Cahil ömrümüz çürüdü (KK161)

1808.
Kale kaleye bakar
Kaleden gımlar akar
Saçlım gibi güzel yok
Camlı kafesten bakar (KK162)

1809.
Ali'm orak biçiyor
Suyu nerden içiyor
Dört yanı derya deniz
Ali'm nerden geçiyor (KK162)

1810.
Başındakiler poşular
Gün vurmada ışlar
Sevdiysen ben sevdim
Size noldu gımsular (KK162)

1811.
Ördek suya dalda gel
Sevdiğimi alda gel
Eğer kendi gelmezse
Resmini çalda gel (KK162)

1812.
Merdiven altında sini
İçine yaz ismini
Nasıl sevgilisin sen
Yollasana bi resmini (KK162)

1813.
Kara tren gelmez ola
Düdüğünü çalmaz ola
Eğer seni getirmezse
Buralardan geçmez ola (KK162)

1814.
Ata bindim piyade
Aşkım bugün ziyade
Bekarların sevgisi
Evlerden ziyade

1815.
Açıldı hep çiçekler
Uçuşur kelebekler
Ne çiçek ne kelebek
Gönlüm hep onu özler

1816.
Arpa ekim bir evlek
Dadandı kara leylek
Yazın beraber idik
Kışın ayırdı felek

1817.
Asmada kuru dal var
Güzelde pembe şalvar
Beni sana vermezler
Var git Allah'a yalvar

1818.
Asmada şazem sensin
Gül yüzlü nazlı sensin
Yedi kitap hakkı için
Benim şahbazım sensin

1819.
Akbağda pek az yem
Ben kurbanlık kuzu yum
Koyuverin ağalar
Hacı Beyin kız yım

1820.
Akşam orada kaldı
Şu benim kömür gözlüm
Acep nerede kaldı

1821.
Ak güvercin olayım
Cadde yola konayım
Gidip gelen yolcudan
Ah yarimi sorayım

1822.
Al elma dişlenir mi
Üstü gümüşlenir mi
Küçükten bir yar sevdim
Öyle bağışlanır mı

1823.
Al içlik mavi düğme
Yine düştün gönlüme
Her fikrime güldükçe
Kan damlar yüreğime (NÜZHET,1926:168)

1824.
Altın yüzük piruze
Varın söyleyin horoza
Bu gecelik ötmesin
Yar geldi evimize

1825.
Altın yüzük dar parmak
Muradım yarı görmek
Her yiğit kârî değil
Al duvaklı kız bulak

1826.
Altın tas altın tarak
Gelemem yolum ırak
Aramızda deniz var
Mektup ile konuşak

1827.
Altın yüzük kafesi
Güle benzer nefesi
Cennette varm'ola
Çift yatmanın sefası

1828.
Altınım var el gibi
Ne bakarsın el gibi
Beni sana vermişler
Kazanılmış mal gibi

1829.
Alçacık duvar üstü
Mendilim suya düştü
Ben mendili ararken
Üç kız gönlüme düştü

1830.
Al yaka mavi yaka
Tevekkül oldum Hakk'a
İki gözüm dört oldu
Yollara baka baka

1831.
Al elmayı dişledim
Dişledim kokulaştım
Kardaş geldi vermedim
Yar geldi bağışladım

1832.
Anadolu uşağı
Köşen bağlar kuşağı
Onu bunu dinlemez
Çeker vurur bıçağı

1833.
Ah benim mor çiçeğim
Pek geldi göreceğim
Sanma ki vazgeçeceğim
Aşkından öleceğim (NÜZHET,1926:169)

1834.
Ay doğar anasından
Bulutlar arasından
Kız memeni görünüyor
Düğmenin arasından

1835.
Aya bak yıldıza bak
Suya giden kıza bak
Nişanlımı seversek
Dönüver de bize bak

1836.
Ayva dalını ekmeli
Ayvasını yemeli
Komşuda kız dururken
Kime boyun eğmeli

1837.
Ayva günde pişer mi
Al yanakdan düşer mi
Bir sevip bir ayrılmak
Şanımıza düşer mi

1838.
Ayvalar çiçeklendi
Dalları böcekledi
Merak etme sevdiğim
Ayrılık gerçekleşti

1839.
Ayvalar çiçeklendi
Gözlerim gölgelendi
Çek bayrakçı bayrağı
Ayrılık gerçekleşti

1840.
Ayva dağda ham kaldı
Benim burda nem kaldı
Şu benim garip gönlüm
Yıkıldı viran kaldı

1841.
Ey bülbülüm zar getir
Yardan haber getir
Yar sana mektup versin
Kanadına sar getir

1842.
Ezme ile ezme ile
Ne olur garip gezme ile
Mezarım derin kazın
Altın saplı kazma ile (NÜZHET,1926:170)

1843.
Efendim özüm sensin
Sofrada mezem sensin
Yedi kitap hakkı için
Gönlümde gezen sensin

1844.
Eğmeleri eğmeleri
Beğenmez düğmeleri
Yeni kaput diktirdim
Olursan düğmeleri

1845.
Ekin işler iğneyle
Yatar sırma terlikle
Seni işle ben söyleyim
Ucu sırma yağlıkla

1846.
Elif dedim be dedim
Ben o yare ne dim
Darılmayın kardeşim
Ben sana şaka dedim

1847.
Elma armut zerdali
Dalda olur şeftali
Limon ekşi nar tatlı
İlle turuna memeli

1848.
Elma attım nar geldi
Dar sokaktan yar geldi
Bir öptüm bir ısırdım
Al yanaktan kan geldi

1849.
Elmas yüzük parmakta
Çifte benler yanakta
Benim bir sevdiğim var
Şu karşıkı konakta

1850.
Eleğ üstünde eleğ
Aman veriyor feleğ
Benimde bir yarım var
Dünyada huri meleğ

1851.
Elin elimde değıl
Kılıç belimde değıl
Yare gitmek istedim
Hüküm elimde değıl

1852.
Elimde sarı kahat
Ağlarım saat saat
İşte ben gidiyorum
Oturun rahat rahat (NÜZHET,1926:171)

1853.
Entarım var telliden
Taşa değıdi giymeden
Ayrılık yakıştı mı
Yaş on beşe değımeden

1854.
Enginarı haşladım
Doldurmaya başladım
Yar aklıma gelince
Ağlamaya başladım

1855.
Evlerinde idare
Vallah etmem medare
Benim bir sevdiğim var
Şu cihanda bir dane

1856.
Evi duvar arası
Kaşı kalem karası
Baygınlık iyi derler
Baygınlık baş belası

1857.
Eğlenenim kırıldı
İçinde su devrildi
Vallah haberim yok
Oğlum sana verildi

1858.
İraktaki siniler
El vurdukça iniler
Köyünde bir yiğit var
Haftada yar yeniler

1859.
İğdeler dolam dolam
Yarımı nerde bulam
Orduların içinde
Seni kaşından bilem

1860.
İki dalda bir kiraz
Biri al biri beyaz
Katip kolun olayım
Bir güzel de bana yaz

1861.
İnciden benim yakam
Altından düğme dikem
Daha neden korkayım
Mevladır benim arkam

1862.
İnciyim üzölmüşüm
Sedefe dizilmişim
İster al ister alma
Alnına yazılmışım

1863.
İnleyim dinle gönül
Dinleyim inle gönül
İnil inil yanayım
Senin derdinle gönül (NÜZHET,1926:172)

1864.
Uzun kavak uzun var
Dallarında üzüm var
Evde yarın dururken
Niçin elde gözün var

1865.
Ufacık iğnesine
Mailim cilvesine
Ben yarime kavuştum
Darısı cümlesine

1866.
Ufacık badem içi
Yarimin siyah saç
Yar derdinden ölürüm
Nedir bunun ilacı

1867.
Ufacık fiske taşı
Yandı yüreğimin başı
Ne yarimden haber var
Ne durdu gözüm yaşı

1868.
Oldum ben pek avare
Gidin söyleyin yare
Gençliğime acısın
Yakmasın beni nare

1869.
Uykum geldi esnerim
Yar sinemde beslerim
Yedi türlü meyveyi
Bir manide isterim

1870.
Başımda siyahım var
Bülbül kadar ahım var
Göz gördü gönül sevdi
Benim ne günahım var

1871.
Bahçe bahçe gezersin
Gerdana gül dizersin
Açma beyaz gerdanı
Hasta vardır üzersin

1872.
Bahçede ceviz dalı
Altında ipek halı
Benim yarimi sorarsan
Süzülmüş oğul balı

1873.
Bahçede gezen oğlan
Bastonu güzel oğlan
Annem sana verecek
Parayı kazan oğlan

1874.
Bahçelerde enginar
Enginarın dengi var
Ben yarimi yitirdim
Gerdanında beni var

1875.
Bahçelerde bal tatlı
Meyvelerde nar tatlı
Anam babam sağ olsun
Hepsinden yar tatlı (NÜZHET,1926:173)

1876.
Bahçelerede bal kabak
Açılır tabak tabak
Beni beğenmez iken
Aldığı metah

1877.
Bahçelerde badılcın
Ben askere yazılcam
Ben askerden gelince
Gerdan benli kız alcam

1878.
Baçelerde pırasa
Yaprağına kar yapsa
Kızlar kocasız kalsa
Oğlanlar yalvarsa

1879.
Bahçelerde kıl vari
Var git ellerin yari
Sen bana yar olmazsın
Yüzüme gülme bari

1880.
Bağa girdim üzüm yok
El yarinde gözüm yok
Ben yarimi gösterdim
Barışmaya yüzüm yok

1881.
Bağa vardım yaslandım
Yağmur yağdı ıslandım
Ben annemin koynunda
Şeker ile beslendim

1882.
Bir çift lahur sal aldım
Dağlar başına saldı
İntizar eylemem ben
Seni Mevlaya saldı

1883.
Bir dalda iki elma
Birin al birin alma
Azrail gelir ise
Canım al yarım alma (NÜZHET,1926:174)

1884.
Bir taş attım kümese
Saçın akmış keseye
Ben gurbete gidiyom
Gönül verme kimseye

1885.
Bakkaldan aldım tozu
İstemem yaban kızı
Olursa Konya kızı
Hem tadı var hem tuzu

1886.
Ben bir altın sakızım
Aç koynunda yatarım
İnci gibi dişim var
Gül memene bakarım

1887.
Ben bir sarı kamışım
Kapıya dayanmışım
İster al ister alma
Yazgıya yazılmışım

1888.
Benim güzel çiçeğim
Nasıl yardan geçeyim
Ahd ile aman ettim
Yoluna öleceğim

1889.
Bu dağlar benim olsa
Meyvesi üzüm olsa
Yarım yatmış uyumuş
Yastığı yüzüm olsa

1890.
Bugün ayın otuzu
Başındadır hutuzu
Dünyada yar sevmeyen
Ahirinde yer topuzu (NÜZHET,1926:175)

1891.
Bugün ayın onudur
Yüküm buğday unudur
Evliye gönül verme
Eve varır unudur

1892.
Bugün ayın üçüdür
Girme bostan içidir
Senin yarin gül ise
Benim fındık içidir

1893.
Bugün günlerden salı
Belinde Acem şalı
Gören çeksin maşaallah
Kimin var böyle yari

1894.
Pervaz yüzük takarım
Ben güzele bakarım
Güzel bana bakarsa
Bir temenna çıkarım

1895.
Tepside bir üzüm var
Yüreğimde sızım var
Dünya Hakk'a emanet
İçinde bir gözüm var

1896.
Tüfeğim dolu saçma
Gel yarım benden kaçma
Yedi yerde yarem var
Bir yarede sen açma

1897.
Camiler medreseler
Yarin gelir deseler
Tende bir canım kaldı
Veririm isteseler

1898.
Camiye serdim halı
İçi karanfil dalı
Herkes maşaallah desin
Kimin var böyle yarı

1899.
Çarşıya varmasınlar
Panzehir olmasınlar
Göndersinler yarımı
Beddua almasınlar

1900.
Çay içinde üç yiğit
Belinde altın divit
Yarime küçük derler
Al da kournunda büyüt

1901.
Çay içinde çağlarım
Yar yitirdim ağlarım
Yarım bulup gelenin
Yar erin bağlarım (NÜZHET,1926:176)

1902.
Çay akar çakıl akar
Yarım saraydan bakar
Giymiş mor fesi
Edası beni yakar

1903.
Çayda kumlar kaynaşır
Suda balık oynar
Sokakta sesin duysam
Evde dilim dolaşır

1904.
Çaya indim çay susuz
Ela gözler uykusuz
Ellerin yarı geldi
Nerde benim uğursuz

1905.
Çaya indim taşı yok
Yüzük boldum kaşı yok
Bir dala bülbül konmuş
Bencileyin aşş yok

1906.
Çayıra basma güzel
Bağrımı ezme güzel
Allah bizi ayırdı
Mektubun kesme güzel

1907.
Çubuğunda lüleydim
Sen söyle ben güleyim
Hakikatli yar isen
Kucağında öleyim

1908.
Çeşme başında beklerim
Vay benim emeklerim
Eller yarım dedikçe
Sızılar kemiklerim

1909.
Çekmecemi açamam
Tülden gömlek biçemem
Bana yardan geç derler
Ben yarimden geçemem

1910.
Çubuk vurdum çimene
Çimenin çiçeğine
Birkaç kurban adadım
Yarin geleceğine

1911.
Çıktım pınar başına
Sabun koydum taşına
Anası kurban olsun
Kızının oynayışına (NÜZHET,1926:177)

1912.
Havuzum dört köşeli
İçi mermer döşeli
Sararıp soluyorum
Ben bu aşka düşeli

1913.
Harman yeri süpürdüm
Bağdaş kurup oturdum
Ne yazıktır ey anne
Bekar kefen yetirdim

1914.
Dam üstünde damımız
Çifte yanar mumumuz
Sen orada ben burda
Nasıl olur halimiz

1915.
Dam başında hasırım
Nedir benim kusurum
Şu şehrin içinde
Eli bağlı esirim

1916.
Dam başında kepenek
Uçları benek benek
Ben ayrılmam der iken
Ayırdı kahpe felek

1917.
Deniz üstünde balık
Ufaklıktır ufaklık
Anne beni evlendir
Cana yetti bekarlık

1918.
Deniz üstü sarayım
Yari kimden sorayım
Yarsız geçen ömrümü
Ömürden mi sayayım

1919.
Deniz dibinde börek
Yine ah çekti yürek
Her şeylere dayandın
Buna da dayan yürek

1920.
Deniz dibi derindir
Bunu söyleyen delidir
Ben söyleyim bir de sen
Bakalım dertli kimdir (NÜZHET,1926:178)

1921.
Deniz dibi kenara
Dalga vurur kenara
Bu aşk böyle giderse
Meskenim tumarana

1922.
Deniz dibi medine
Altın saat hediye
Haydi beyim yatalım
Saat geldi yediye

1923.
Denize dalma güzel
Bağrımı ezme güzel
Mevlam bizi ayırdı
Mektubu kesme güzel

1924.
Denize dalacağım
Bir balık alacağım
Sekiz çocuklu olsa
Ben seni alacağım

1925.
Denize dalan oğlan
Bir balık alan oğlan
Bir güzelin uğruna
Dininden dönen oğlan

1926.
Denizde kara balık
Ciğerim sana yanık
Akşam sana geleceğim
Eviniz kalabalık

1927.
Deniz üstü piyade
Muhabbetler ziyade
Ölüm var ayrılık yok
Bizim için dünyada

1928.
Devrandan kimi geldi
Gönlümün gamı geldi
Anan için ağlarım
Ayrılık demi geldi

1929.
Duman bastı dağlara
Yayıldı ovalara
Ela gözlü Eminem
Geldin mi buralara

1930.
Duvar dibinde durdum
Turalı para buldum
Beni almazsan alma
Senden güzel yar buldum

1931.
Rakımda mezem sensin
Gül yüzlü nazım sensin
Her nereye gidersem
Kalbimde gezen sensin (NÜZHET,1926:179)

1932.
Reyhan ekim bitti mi
Yare haber gitti mi
Yardan haber gelince
Gözüm yaşı bitti mi

1933.
Zeytin yağı şişesi
Ak gülün mengüşesi
Oturmuş yazı yazar
Ciğerimin köşesi

1934.
Seni vefalı sandım
Yeminlere inandım
Allah'tan korkmazmısın
Senin derdinle yandım

1935.
Süpürgesi yoncadan
Gayet belin inceden
Ben seni esirgeyim
Yerdeki karıncadan

1936.
Sevdiğimin meşki var
Durumma'da aşkı var
Beni yare kavuşturan
Cennette on köşkü var

1937.
Siyah çorap giysene
Yarım bize gelsene
Seni çok seviyorum
Gözlerimden bilsene

1938.
Siyah saçın örgüsü
Yüreğimde sevgisi
Ben arayıp bulmadan
Bu da Hüda vergisi

1939.
Siyah kaput al yaka
Muti' oldum ben Hakk'a
İki gözüm dört oldu
Yoluna baka baka

1940.
Sigaramın incisi
Gel gönül eylencesi
Gel sarılam yatam
Bugün cuma gecesi (NÜZHET,1926:180)

1941.
Sille bir dağ içinde
Güllü bardak içinde
Yıkılsın viran olsun
Yarım yoktur içinde

1942.
Şeftali çiçeklendi
Ağaçlar böcekledi
Gel sarılam yatam
Ayrılık gerçekleşti

1943.
Şu pınarı boş buldum
Yüzünde kaş buldum
Sen orada yan tutuş
Ben burada eş buldum

1944.
Şu dağlar kıraç olsa
Duvarı ardıç olsa
Güzel çirkin istemem
Sevdiğim güleç olsa

1945.
Şu dağlar maviş durur
Geleni savuşdurur
Elim çekme nazlı yar
Hakk bizi kavuşdurur

1946.
Şu dağın yoluna bak
Çiçeğin moruna bak
Üzülme deli gönül
Sen şiir sonuna bak

1947.
Şu dağlar orman içi
Kitaplar ferman içi
Bir katip yazı yazmış
Derdime derman içi

1948.

Şu dağın sarına bak
Çiçeğin moruna bak
Merak etme sevdiğim
Her işin sonuna bak

1949.

Sap kağnısı devrildi
Bu yanım alta kıvrıldı
Figan etme ey bülbül
Can gönülünden ayrıldı

1950.

Sap kağnısı gidiyor
Bülbül figan ediyor
Figan etme ey bülbül
Can gönülünden gidiyor (NÜZHET,1926:181)

1951.

Sarardı sabrım benim
Ne çoktur kabrim benim
Ölüm var ayrılık yok
Böyledir benim kavlim

1952.

Sarı akşam güneşi
Yokdur yarimin eşi
Söndürür mü söyleyin
Yar yaktığı ateşi

1953.

Sarı ipi büberim
Gergefimi işlerim
Küçüklüğüme bakmayın
Ben de sevda çekerim

1954.

Sarı pabuç çuhalı
Bizde görün bu hali
Salma elindeki yarı
Şimdi yarlar pahalı

1955.

Sarı hırka giyersin
Neden boynun eğersin
Doğru söyle mekteplim
Hangimizi seversin

1956.

Sarı kavun dilimi
Kaçırdım bülbülümü
Çıkayım dağlar başına
Arayım sevgilimi

1957.

Sarı kurdela ensiz
Sarardım soldum sensiz
Ah benim nazlı yarım
Nasıl duruyor bensiz

1958.

Sandık üstü gezerim
Üstüne gül dizerim
Zengin evin kızıyım
Gurbet ili gezerim

1959.

Sandık dedim açıldı
İnci boncuk saçıldı
Annesine göz aydın
Kızın bahtı açıldı

1960.

Su akar akmak ister
Gönlümü yakmak ister
İnsan insanı yer mi
Bir kere bakmak ister

1961.

Su gelir bendi gelir
Güzeller fendi gelir
Selam edin yarime
Gelmezse kendi bilir (NÜZHET,1926:182)

1962.

Su akar merdin merdin
Su değil benim derdim
Sular mürekkep olsa
Yazılmaz benim derdim

1963.

Su bitmez akmak ile
Dereyi yıkmak ile
Yar yardan nasıl doğsun
Uzaktan bakmak ile

1964.

Sokak kapı sürgülü
Üstü yeşil bürgülü
Benim bir yarım de var
Karaman 'ın bülbülü

1965.
Su gibi akma yarım
Yadlara bakma yarım
Kaderim beni yakmış
Birde sen yakma yarım

1966.
Tabak dolusu reçel
Bu günler gelir geçer
Ağzım dilim söylemez
Kalbimden neler geçer

1967.
Tabancam dolu saçma
Güzelim benden kaçma
Yüreğimde yaram çok
Bir yarada sen açma

1968.
Dama çıkasım geldi
Çadır kurasım geldi
Çadır değil muradım
Seni göresim geldi

1969.
Top iğnem ulam ulam
Yar seni nerde bulam
Yüz bin arker içinde
Hilal kaşından bilem

1970.
Acem şalı bükeyim
Derdim kime dökeyim
Bir çiçekten üç tel ver
Ben kefenim dikeyim (NÜZHET,1926:183)

1971.
Acem şalı denir mi
Saçakları yenir mi
Koynundaki oğlanın
Biri senin değil mi

1972.
Akide şekeri misin
Kapıdan geçer misin
Dünyada yaktın beni
Ahrette gelir misin

1973.
Fanilerin kat kat
Birisini bana sat
Benden başkasını seversen
Kalkmaz döşeklere yat

1974.
Fırın üstüne fırın
Engeller geri durun
Güzel yarım geliyor
Altın sandalye kurun

1975.
Kara tavuk tepeli
Kulakları küpeli
Bana evlen diyorlar
Şİmdiki kızlar şüpheli

1976.
Karşıda kara tandır
Yandır Allah'ım yandır
Beni bir kuş edince
Yarım boynuna kondur

1977.
Karşı karşı bağımız
Çarşıda harmanımız
Sen oradan çıkınca
Patlasın düşmanımız

1978.
Karşıda gördüm seni
Ruhumla sevdim seni
Sözlerine inandım
Hain aldattın beni

1979.
Karşıda kara kedi
Ağzında leylek eti
O yar benim olmazsa
Yıkarım memleketi

1980.
Karşıda elmalıklar
Suda oynar balıklar
Ne böyle sevda olsun
Ne böyle ayrılıklar

1981.
Karşıdan gel karşıdan
Ayrılamam eşimden
Meşeli dağlar gibi
Duman kalkmaz peşinden

1982.
Karşıda gördüm seni
Gül ile derdim seni
Gözüme inanmazken
Yadlara verdim seni (NÜZHET,1926:184)

1983.
Karşıya fener geldi
Aklıma neler geldi
Yaşım küçüktür amma
Başıma neler geldi

1984.
Kar yağar saçaklara
Okunur ocaklara
Nasıl ana doğurdu
Sıgmıyor kucaklara

1985.
Kar yağar kepek gibi
Yarım var ipek gibi
Gel yarım sarılam
Ürsünler köpek gibi

1986.
Kaşları kalem güzel
Gel beni güldür güzel
Aramız uzak ama
Gönlümüz birdir güzel

1987.
Kaşların yaydan ince
Ölürüm görmeyince
Bize yar mı bulunur
Kafirler ölmeyince

1988.
Kaya diye saz olur
Gül açılır yaz olur
Ben yarime gül demem
Gülün ömrü az olur (NÜZHET,1926:185)

1989.
Karanfil uzar gider
Yaprağın düzer gider
Şu kız yolun şaşırır
İnşallah bize gider

1990.
Karanfil oyulur mu
Güzele doyulur mu
Güzel saran oğlanın
Kolları yorulur mu

1991.
Karanfil ekim taşa
Çıkmadı kaldı kışa
Ne vefasız yar imiş
Gitti emelim boşa

1992.
Karanfil bed reng olur
Aşka düşen renk olur
Gelsin senin başına
Görürsün ne renk olur

1993.
Karanfilim biterim
Tez tez yatır yatarım
Gülün ah u zarından
Boynum eğri tutarım

1994.
Karanfil oydu beni
Bir güzel sevdi beni
Sevdiğini aramam
Ortada koydu beni (NÜZHET,1926:186)

1995.
Karanfil burca burca
Açılır anca anca
Senin tüti dilinden
Sokdu beni bu borca

1996.
Karanfil destesiyim
Güzeller hastasıyım
Kız memelerin eğilmiş
Ben onun ustasıyım

1997.
Karanfil katmer olsa
Sevdiğim esmer olsa
Sevdiğimin yanağı
Akşama iftar olsa

1998.
Karanfilsin tarçınsın
Niçin böyle hırçınsın
Ne büyüksün ne küçük
Tam benim harcımsın

1999.
Karanfilsin şekersin
Niçin böyle kokarsın
Yar karşına gelirken
Ölü olsan kalkarsın

2000.
Karanfil koydum tasa
Ağzını basa basa
Güzellikte mesele yok
Azıcık boydan kısa

2001.
Kadifeden yeleğim
Kolalıdır gömleğim
Ayağımda şık potin
Daha mı evlenmeyim

2002.
Kaleden atma beni
Çamura çakma beni
Buzdur hem yağ içinde
Kavurup yakma beni (NÜZHET,1926:187)

2003.
Kaleden iniş m'olur
Ham demir gümüş m'olur
Onca vereyim kar olup
Sonradan dönüş m'olur

2004.
Kaleden inişelim
Atlara binişelim
Altı kıza bir oğlan
Hangimiz ulaşalım

2005.
Kaleden inişim iniş
Yağladım dolu yemiş
Yare verdim yememiş
Yar kendi gelsin demiş

2006.
Kalem kaşlar kaş olmuş
Humar gözler yaş olmuş
Benim bir sevdiğim var
Güzellere baş olmuş

2007.
Kuyu başında kavga
Başında zarif oya
Ben veremli olayım
İçime koya koya

2008.
Keten bezi kat be kat
Sevdim seni hakikat
Sen bana yar olmazsan
Çarpsın seni dört kitap

2009.
Kiraz koydum beşiğe
Yanıyorum ateşine
İnşallah kavuşuruz
Yeni ayın beşine

2010.
Kiraz koydum güneşe
Bakan gözler kamaşa
Dileği hallak hallak
Benimki ağa paşa

2011.
Kiraz koydum sepete
Yar oturur tepe tepe
Öyle bir yar sevdim ki
Şan verir memlekete

2012.
Gül açar sümbül açar
Sevdiğim benden kaçar
Gece gündüz ah eder
Bilmem gönlüm ne arar (NÜZHET,1926:188)

2013.
Gül kuruttum kalburda
Neler vardır sabırda
İkimiz bir ölürsek
Koysunlar bir tabuta

2014.
Kimden kum atarlar
Yağı bala katarlar
Ergen kız nedir bilmem
Dirhem ile satarlar

2015.
Kemanın dört teline
Kurban olam beline
Seni sevdiğim için
Düştüm düşman diline

2016.
Kürk kısa beden örtmez
Uzağa mektup gitmez
Bu senin ettiğini
Dini ayrı kafir etmez

2017.
Köşede altın sini
Beğendim aldım seni
Öpmeye kıyamazken
Bir derde saldım seni

2018.
Küp dibinde unum var
Allah'dan umudum var
Eğer yarım gelirse
Tekkelere mumum var

2019.
Gidiyorum yoluma
Şahin kondu koluma
Herkes ne derse desin
Öleceğim yoluma

2020.
Gidiyorum kalasın
Sarıp da solasın
Bir vefalı yar isen
Arayıp da bulasın (NÜZHET,1926:189)

2021.
Güvercinim uyur mu
Dokunsam uyanır mı
Sen orada ben burda
Buna can dayanır mı

2022.
Güvercin tekin tekin
Uçurdum elindeki
Çok yalvardım Mevla'ya
Vermedi gönlümdeki

2023.
Güvercin havadadır
Bir eşi yuvadadır
Bir elim yar koynunda
Bir elim duadadır

2024.
Güvercin vurdum kalkmaz
Kanı sel olmuş akamaz
Küçük iken yar sevdim
Şimdi yüzüme bakmaz

2025.
Leblebi koydum tasa
Ölçerdim basa basa
Ben yarimden ayrıldım
Yeni oturdum yasa

2026.
Lahur şalım beldedir
Dört ucu yerdedir
Cennette huri çıksa
Yine gözüm sendedir

2027.
Lahur şalım iki kat
Birini al birini sat
Benden başka seversen
Kalkmaz döşeklere yat

2028.
Mani benim ezberim
Kan ağlıyor gözlerim
Gece gündüz demiyor
Ben yarimi özlerim

2029.
Mani maniye kelam
Benden yare çok selam
Darılıp gücenmeyin
Kavuşuruz bir zaman

2030.
Maniyi baştan söyle
Kalemi kaştan söyle
Karnımın açlığı var
Ekmeği aştan söyle

2031.
Mavi yelek mor yelek
Yine düştün gönlüme
Hey gönlüme düştükçe
Kan damlar yüreğime (NÜZHET,1926:190)

2032.
Maniye mani atmış
Güle karanfil katmış
Gelini olmamış da
Yalnız döşekte yatmış

2033.
Mavi çember kavışdır
Kız göğsünü kavuştur
Yar karşıdan gelirken
Özün benden savuştur

2034.
Mavi idi yüzük taşı
Uzaktır çarşı başı
Yar aklıma geldikçe
Durmuyor gözüm yaşı

2035.
Maidir mai yağlık
Efendim sana layık
Otuz gün oruç tuttum
Hani bana bayramlık

2036.
Mangalım var maşam var
İçi dolu şişem var
Alacaksan al beni
Çok arkama düşen var

2037.
Mangalım var külüm yok
Bülbül oldum gülüm yok
Yarimden ayrılalı
Ah etmedik günüm yok

2038.
Mor ipekçe çâr m'olur
Hayinlerden yâr m'olur
Meyhanede gezenin
Kesesinde kâr m'olur

2039.
Mendilim olam olam
Yar seni nerde bulam
Üç yüz asker içinde
Hilal kaşından bilem

2040.
Mendilim bile bile
Düştüm gurbet ile
Yedi mendil eskittim
Göz yaşım sile sile (NÜZHET,1926:191)

2041.
Mendilim yeşil dallı
Ucunda liram bağlı
Duydum yar hasta olmuş
Acıdım vah zavallı

2042.
Mendilim daldan iyi
Bulduğum benden iyi
Buldum ama gelmedim
Seni darılır diyi

2043.
Mendilimin uçları
Çıkamam yokuşları
Yarime selam söyle
Yedi dağın kuşları

2044.
Mektubunu tez yolla
Sinemide ez yolla
Derdimden ölüyorum
Bir hayırlı söz yolla

2045.
Mektup yazdım yaz idi
Kalemim beyaz idi
Daha çok yazacaktım
benim vaktim az idi

2046.
Mektup yazdım karadan
Dağlar kalsın aradan
Yari bana kavuştur
Yeri göğü yaradan

2047.
Merhemin işlenir mi
Ucu gümüşlenir mi
Kaytan bıyıklı yarım
Öyle bağışlanır mı

2048.
Mendilim deste deste
Beni annemden iste
Annem sana verirse
Al da koynunda besle

2049.
Mercimek kile kile
Ölçerim sile sile
Yar karşıdan gelince
Çıkarım güle güle (NÜZHET,1926:192)

2050.
Merdiven ayak ayak
Ne dedim sana bak
Yarimden mektup geldi
Ne el tutar ne ayak

2051.
Meşeler de meşede
Gül yağı var şişede
Eller yarım dedikçe
Ben ağlarım köşede

2052.
Mendilim kahve rengi
Yoktur yarimin dengi
Oturmuş kitap okur
Adı Derviş Efendi

2053.
Mendil de bitmesin
Ağalar da giymesin
Ayda selamın gelmez
Paşadan büyük müsün

2054.
Mendilimin yeşili
Gaibettim eşimi
Şu mendil sende dursun
Sil gözümün yaşını

2055.
Mektup yazdım bilesin
Ağlayasın gülesin
Bu mektubun üstüne
Hiç durmayıp gelesin

2056.
Mani maniyi ekler
Maniyi gelin bekler
Mani yari getirmez
Mani bir gönül ekler

2057.
Mani demeye geldim
Kaymak yemeye geldim
Merakım kaymak gibi
Yari görmeye geldim

2058.
Mendilim mavi dallı
Ucunda lira bağlı
İşittim yar evlenmiş
Acıdım vah zavallı

2059.
Mavi buluz dalı mıdır
Cebindeki nar mıdır
Gece gündüz yanarım
Hiç haberin var mıdır (NÜZHET,1926:193)

2060.
Mani maniyi açar
Manilerden kim kaçar
Doğru söyle manici
Cennet kapısın kim açar

2061.
Mani mani nerdeyim
Hangi yola gideyim
Ellerinki pek güzel
Ben o yari nedeğim

2062.
Vardım çeşme başına
Sabun koydum taşına
Sevda nedir bilmezdim
O da geldi başıma

2063.
Hay çiftçiler çiftçiler
Kendire devrettiler
Sen gibi maniciyi
Beş pâreye ettiler

2064.
Hay kargalar kargalar
Gelip beni gagalar
Zamanenin kızları
Ellerinde çantalar

2065.
Her sabah çıkam dama
Yarım uzaktır bana
Öt bülbüller şahı öt
Bu hasrete kim dayana

2066.
Hava bozuk değil mi
Güller nazik değil mi
Bu kadar emek çektim
Bana yazık değil mi

2067.
Havada uçan kırlangıç
Kanadı ayrıç ayrıç
Beni yardan ayıran
Kan kussun avuç avuç

2068.
Yarım yar ise gelsin
Dağlar kar ise gelsin
Bana yar mı bulunmaz
Aklı var ise gelsin

2069.
Yar yüz .çevirdi benden
Bu dertli öksüzünden
Gam yardan vefalıdır
Hiç çevirmez yüz benden (NÜZHET,1926:194)

2070.
Yan pencerem yan verir
Elmas küpem şan verir
Beni gören yiğitler
Ayak üstü can verir

2071.
Yanındaki nar mıdır
Yanındaki yar mıdır
Doğru söyle sevdiğim
benden başka var mıdır

2072.
Yanımdaki nar ise
Koynumdaki yar ise
Gençliğime doyamam
Senden başka var ise

2073.
Yaseminin kuru su
Annesinin kuzu su
Can ile gönül verdim
Ayrılamam doğrusu

2074.
Yandım yandım kül oldum
Bir esmere kul oldum
Kuş dili bilmez iken
Öğrendim bülbül oldum

2075.
Yaylaların yoğurdu
Seni kimler doğurdu
Seni doğuran ana
Bal ile mi yoğurdu

2076.
Yolda yeşil ot bitmiş
Yılan yolun hem tutmuş
Güvercinler söyleyin
Beni nasıl unutmuş

2077.
Yeşil mumu yandırdım
Pencereye kondurdum
El oğlu neyim idi
Gül benzimi soldurdum

2078.
Yemen kahvesiz olmaz
Bülbül çemensiz olmaz
Ak topuk beyaz gerdan
Günde hamamsız olmaz

2079.
Yemenimin uçları
Çıkamam yokuşları
Beni baştan çıkardı
Yedi dağın kuşları

2080.
Yemenim turalıdır
Sevdiğim buralıdır
Geçme kapım önünden
Yüreğim yaralıdır

2081.
Yaz elması yaz elması
Yazıdan eve gelmesi
Her yiğidin kârı değil
Kazanıp kız alması (NÜZHET,1926:195)

2082.
Yemenim allı idi
Ortası dallı idi
Senin yar olmayacağın
Evvelden belli idi

2083.
Yüzüğüm mühür benim
Çektiğim kahr benim
Ela gözlü kız için
İçtiğim zehir benim

2084.
Yol üstünde halıyım
Halının ben dalıyım
Dokunmayın siz bana
Ben bir yiğit malıyım

2085.
Yumurtanın sarısı
Yere düştü yarısı
Koynuma sakallı girdi
Sandım eşek arısı

2086.
Yandı dil evde yandı
Od düşdü o da yandı
Ben yandığıma yanmazdım
Gönlümde yar da yandı

2087.
Yandı dal oda yandı
Od düşdü o da yandı
Su döktüm sönsün diye
Döktüğüm su da yandı

2088.
Yılan aktı gazele
Göynüm düştü güzele
Vallahi kan ederim
Yarimle çift gezene

2089.
Yılan aktı kamaşa
Su neylesin yanmışa
Allah sabırlar versin
Yarinden ayrılmışa

2090.
Yılan aklı karalı
Sinem hançer yaralı
Yar yanına sağ geldim
Nasıl gidem yaralı (NÜZHET,1926:196)

2091.
Al babası al babası
Yağlığıma sar babası
Oğlan mektebe hazırla
Kitap al da sal babası

2092.
Evler senin evler senin
İçi dolu mallar senin
Otuz iki nalbant kızı
Kıt eteği nailler senin

2093.
Uyuyalım dam yapalım
Çıkalım yola bakalım
Baban geliyor diye
Sırmalı yağlık takalım

2094.
Evler dolu kestane
Dökülür tane tane
Dünya kadar çocuk olsa
Benim oğlum bir tane

2095.
Oğlum oğlum ak oğlum
Beyaz ipek sat oğlum
Kızlar da dokusun onu
Sen üstüne yat oğlum

2096.
İndim gittim ulu çaya
Dönüp baktım doğan aya
Dayın binmiş geliyordu
Al kırmızı doru taya (NÜZHET,1926:198)

2097.
Kara koyunun kuzusu
Yürekten çıkmaz sızısı
Benim balım dahi
Bir ananın kuzusu

2098.
Kara koyun meler gider
Dağı daşı deler gider
Öksüz olan kuzuların
Gör başına neler gelir (NÜZHET,1926:200)

2099.
Gel varalım gel varalım
Çevrene pullar alalım
Anan seni büyütmezse
Bey babana yalvaralım (NÜZHET,1926:201)

2100.
Alacası dikleme
Golları ilikleme
Benden sana fayda yok
Ayazlarda bekleme

2101.
Ağaç diktim kurudu
Meyvaları çürüdü
Sen o yari sorarsan
Bu dünyada biridi

2102.
Ayva gelir nar gelir
Susa yolu dar gelir
Gız bana gelir ama
Anasına gor gelir

2103.
Ak kabak köken almış
Dibine yılan yatmış
Anam babam sağ olsun
Beni gurbete atmış

2104.
Aladağ güzel ama
Yolu yokuş olmasa
Şu Derbent'de durmam ben
Zeytin gözlü olmasa (ALİŞAR,2005:116)

2105.
Alişar'ın yolları
Yarım beyaz kolları
Yar aklıma düştü
Yari nerde bulmalı

2106.
Ak üzüm salkımı
Yarım burda saklı mı
Deyiverin saklıysa
Aldıracak aklımı

2107.
Ak tekeyi güderim
Emmimgile giderim
Emmim gızın virmezse
Şu Dernt'den giderim

2108.
Bahçedeki çiçekler
Yüklükdeki döşekler
Kaynanamdan kıymetli
Sokaktaki eşekler

2109.
Boğa girdi üzüm
Sızı girdi dizime
Yarım küsmüş gidiyor
Darıldı mı sözüm

2110.
Bademli çiftlik gibi
Şu Susa iplik gibi
Çukurçimen gızları
Gınalı keklik gibi

2111.
Çukurçimen uludur
Derbent'in yoludur
Şu zavallı yüreğim
Sevda ile doludur

2112.
Çukurçimen ıracık
Yolları daracık
Benim yarım pek güzel
Ağzı burnu ufacak

2113.
Çukurçimen çamları
Fatmam giymiş alları
Bana meyil vermiş
Derbent'in zalımları

2114.
Dereyi öğerler
Yolda nohut döğerler
Derbent'li yiğitler
Ölene dek severler

2115.
Evleri ocaksız
Kedileri bacaksız
Mahmut boynuz takınmış
Dönmüyor nacaksız

2116.
Garambık dallanır mı
Dalları sallanır mı
On beşimde yar sevdim
Gurbete yollanır mı

2117.
Gamayı çaktım daşa
Geliyor İsmet Paşa
Ordunla askerlerle
Atatürk binler yaşa

2118.
Harmana guyu gazdım
Yar okudu ben yazdım
Yar yanından gelirken
Düşüm de öleyazdım

2119.
Halı dokurum halı
Desene baka baka
Zalımın oğlu geçti
Canımı yaka yaka

2120.
Halı dokurum halı
Elim makas yarası
Kazandığım paralar
Yare mektup parası

2121.
İğdenin iğdesi yok
Dibinin gölgesi yok
Üç gardaşım var idi
Birin faydası yok

2122.
Motor geliyor motor
Arkası tenekeli
Varman kızlar şoföre
Hayatı tehlikeli

2123.
Sıra sıra ardıçlar
Dalına konar kuşlar
Benim yarı sorarsan
Gurbet yoluna işler

2124.
Saracık düzdedir
Top zülüfler yüzdedir
Deliganlı gözleri
İnce belli kızdadır (ALİŞAR,2005:118)

2125.
Üç pınar yolu taşlık
Fena şeydir sevdalık
Sen çiçek ben yaprağı
Hangi dalda açtık

2126.
Ala dağın armudu
Anan baban var mıydı
Anan baban olsaydı
Seni burda gor muydu

2127.
Ala dağın bayırı
Atlar biçer çayırı
Kaynananın gavuru
Canı candan ayırı (ALİŞAR,2005:119)

2128.
Bahçeden su gelir
Tekkelerden hu gelir
Yavrum yattı beşiğe
Şimdi uykusu gelir (ALİŞAR,2005:120)

2129.
Ey kargalar kargalar
Ceviz dalını ırgalar
Irgalamayın kargalar
Oğlum sizi kovalar (ALİŞAR,2005:122)

2130.
Ninni dedim beşiğe
Güneş doğsun eşiğe
Böyüdüğün görsem
Gül goyarım beşiğe (ALİŞAR,2005:123)

2131.
Geriden aldın çatmayı
Çağırın gelsin Fatma'yı
Kız nereden belledin
Kol kırıp göbek atmayı

2132.
Hay buharı buharı
Tütün ağzı yukarı
Bütün kuşlar içinde
Kıçı baştan yukarı (ALİŞAR,2005:128)

2133.
Zelle zelle zel olur
Zelle şeker bal olur
Varma zelle yanına
On parmağın kan olur (ALİŞAR,2005:130)

2134.
Sarı gülüm perende
İnsaf senin nerende
Kabahat sende değil
Sana gönül verende

2135.
Çağırırım gelmez yanıma
Meyil verdim çapgına
Ben gönlümü gaptırdım
Gözellerin çarkına

2136.
Maniye mani atmış
Güle garanfil gatmış
Beni bırakmış da
Yalınız gendi yatmış

2137.
Mavi yilek mor düğme
Yine geldin gönlüme
Sen gönlüme geldikçe
Gan damlar yüreğime

2138.
Yiğil ipek бүкерim
Yare dizlik dikerim
O yar orda ben burda
Hasiretlik çekirim

2139.
Şu dereden yel gelir
Deste deste gül gelir
Varman kızlar çobana
Ayda yılda bir gelir

2140.
Basmam çürük tahtaya
Ben danışmam ustaya
Davetiyeler hazır
Düğününüz haftaya

2141.
Dabancamı yağladım
Sol yanıma bağladım
Suya gelen kızların
Topuğundan avladım

2142.
İstanbul dedikleri
Şekerdir yidikleri
Hiç aklımdan gitmeyyor
Mevlidim didikleri

2143.
Gökde ıldız ellidir
Elliside bellidir
Güccükden yar sevenin
Gözlerinden bellidir
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:51)

2144.
Gökde ıldız az kaldı
Tel goptu saz galdı
Ah çekme nazlı yarım
Gış bitti yaz galdı

2145.
Sıra sıra kirazlar
Acı diyi yimezler
Şu köyün kızları
Selam vermek bilmezler

2146.
Dağdan kestim çınarı
Çınarın dalı sarı
Ağlamaktan gurudu
Gözlerimin pınarı
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:52)

2147.
Irmağın geçeleri
Gız galdır peçeleri
Mevlam bizi gaviştır
Cumayı geceleri
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:53)

2148.
Gökte ıldız on yedi
Gözümüze gün geldi
Biz gendimiz gelmedik
Okuduya mum geldi

2149.
Entarisi gutnu yar
Muhabbeti datlı yar
Geçti selam vermedi
Selamı gıymatlı yar

2150.
Su akar daşa değer
Kırpiklerin gaşa değer
Merak itme sevdiğim
Birgün baş başa değer

2151.
Maniyi baştan söyle
Galemi gaştan söyle
Garnımın açlığını
Ekmekten aştan söyle

2152.
Su akar millendirir
Çayırı çillendirir
On üç yaşında kızlar
Ahrazı dillendirir

2153.
Var git oğlan işine
Düşme benim peşime
Altından inne olsun
Alıp sokmam döşüme

2154.
Buhara yollarında
Su dolu göllerinde
Bir gol bağı olaydım
Yarımın gollarında
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:53)

2155.
Sarı kağıt ak kağıt
Ağlarım saat saat
Sen orada ben burada
Nasıl olur can rahat

2156.
Baharda guzu gördüm
Tüyü gırmızı gördüm
Su yolunda giderken
Sevdiğim gızı gördüm

2157.
Köprüden goyun geçti
Gasap tokluyu seçti
Benim sevdiğim oğlan
Şimdi buradan geçti

2158.
Derelerin ayrığı
Yarım çekmiş bayrağı
Benim yarı sorarsan
Dünkü südün gaymağı

2159.
Taş köprüden geçtiğim
Atına yonca biçtiğim
Kesesinde on para yok
Çalımına s****ğim

2160.
Deniz dibi tekneli
İçine gül ekmeli
Evlenmek kolay değil
Biraz zahmet çekmeli

2161.
Entarım var toz pembe
Göynüm sendedir sende
Annen baban vermezse
Nişan yüzüğün bende
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:54)

2162.
Bağa girdim üzüme
Çubuk değdi gözüme
Çubuk gözün kör olsun
Değmeyeydin gözüme

2163.
Bahça bahça gezerim
Gerdana gül dizerim
Vallah billah inişte
Ben bacımdan gözelim

2164.
Bahçe çakılım göçtü
Mendilim suya düştü
Gönlüm o yare düştü

2165.
Atladım girdim bağa
Başım değdi yaprağa
Gız seni almayınca
Girmem gara toprağa

2166.
Altını zarraf bilir
Göynümü Şeref bilir
İkimizin galbini
Yokarda Allah bilir

2167.
Evleri yakın yarım
Çık çık da bakın yarım
Gözelsin göz değerler
Hamali takın yarım
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:55)

2168.
Çarşıdan gelen atlı
Dört yanları tokatlı
Benim yarı sorarsan
Boğazı gırvatlı

2169.
Bahçelerde şeftali
Yarimin adı Ali
Ali benim olursa
İstemem dünya malı

2170.
Bahçelerde ham bostan
Yarimin adı Osman
Osman benim olursa
Künde giyerim fistan

2171.
Bahçelerde lahana
Gel dolana dolana
Ben yarimi yitirdim
Yüz altın var bulana

2172.
Şu tarlanın çamuru
Şu tarlayı batırı
Benim burada durduğum
Nazlı yarın hatırı

2173.
Havada gar sesi var
Başında mor fesi var
Şu gonağı yakmalı
İçinde gız sesi var

2174.
Küp içinde bulgurum
Gaşlarına vurgunum
İller ne dirse disin
Bende sana vurgunum

2175.
Güzel oğlan göç götürü
Gözellerle baka baka
Çikin oğlan çifte gider
Çarığını çeke çeke
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:56)

2176.
Çadır dağlar çadır dağlar
Üst üstüne yatır dağlar
Yavrum güleşe çıkmış
Mor menevşe bitir dağlar

2177.
Dağlar dağladı beni
Gören ağladı beni
Ağlamak hiç kâr itmez
Yavrum eyledi beni
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:59)

2178.
Çıktım çeşmesinin başına
Başımı goydum daşına
Ben yavrımı yörüdürüm
Doğan ayların başına

2179.

Çıkayım dağlara ben
Bakayım yollara ben
Bir güne dayanmazdım
Katlandım yıllara ben

2180.

Dağlar dağlar ulu dağlar
Kölgeleri sulu dağlar
Gurbette bir gelin ölmüş
Göğ güürüler bulut ağlar
(KÜÇÜKBEZİRCİ,2006:60)

2181.

Kaderimizi yazan
Söyle vuslat ne zaman
Orucumuz bir oldu
Hoş geldin ey ramazan

2182.

Haykırır herşey teki
Alem o başka ne ki
Hasretle yana yana
Orucum oldu iki

2183.

İman kula bir taçtır
Kul Allah'a muhtaçtır
Dün üç oldu orucum
İftar saati kaçtır

2184.

Dostun sözü sert olur
İçimizde dert olur
Bugün akşam olursa
Orucumuz dört olur

2185.

Kaf dağına giden yok
Hatır gönül güden yok
Orucum beş olurken
Hala davet eden yok (SAKMAN,2000:9)

2186.

Kediyi fare yedi
Bu yalanı kim dedi
Yiyen yesin banane
Benim orucum yedi

2187.

Camilerde avize
Bayılırim cevize
Rabbim şükürler olsun
Oruç çıktı sekize

2188.

Elden bize söz oldu
Dilerde sakız oldu
Orucumu sorarsan
Tas tamam dokuz oldu

2189.

Kalpte bulup izini
Hakk'a çevir yüzünü
Oruç on bir olurken
Feyiz sarsın özünü

2190.

Canımdaki can sensin
Kanımdaki kan sensin
Orucumuz on iki
İbadet iman sensin (SAKMAN,2000:10)

2191.

Yumurlalı pideler
Ak sakallı dedeler
Orucumuz on üçken
Bizim eve gideler

2192.

Yürekteki kaygıyı
Yitirmişiz duyguyu
Bilemedik on dörtte
Oruçluya saygıyı

2193.

Hakk'a aşık yürekler
İftar vaktini bekler
Orucumuz on beşte
Hazır olsun börekler

2194.

Aşıklar gelip vecde
Hakk'a ederler secde
On altıysa orucun
Kalkar gözünden perde

2195.
Zümrütanka besleyen
Canında kafesleyen
Yarın oruç on yedi
Neyleri nefesleyen (SAKMAN,2000:11)

2196.
Sırlarını aç bana
Ara sıra kaç bana
On sekizken orucum
Sevgindir ilaç bana

2197.
Ecel verir mi aman
Su gibi akar zaman
On dokuzdur orucum
Gün gibi ayan beyan

2198.
Mihraptaki nur mudur
Gönülleri yur mudur
Oruç yirmi olunca
Aşıklar uyur mudur

2199.
Hak'tan geldi bir emir
Hak emrine ne denir
Hak emrine uyanlar
Orucumuz yirmi bir

2200.
Beden dediğin kalıp
Ruh içinde sır kayıp
Yirmi ikiyken oruç
Bulamamak çok ayıp (SAKMAN,2000:12)

2201.
Hak sırrını duyuran
Seherlerde uyuyan
Oruç yirmi beş oldu
Yetmez mi artık uyan

2202.
Ey gönlümün ecesi
Sır dolu bilmecesi
Oruç yirmi altıdır
Akşam kadir gecesi

2203.
Açtı midemde yara
Bir pide elli lira
Yirmi yedi gün oldu
Yiyemedi fukara

2204.
Alemdaki nakışın
Nicedir dost yakışın
Oruç yirmi sekizken
Has kuladır bakışın

2205.
Okununca bir ezan
Çöker nefse bin hazan
Yirmi dokuz da bitti
Güle güle ramazan (SAKMAN,2000:13)

2206.
Arım balım peteğim
Kısalıyor göyneğim
Zamlar büktü belimi
Ben nasıl güleceğim

2207.
Midemde çıktı yara
Geçinmek vardı zora
Canım çeker alamam
Pastırma üç bin lira

2208.
Orta direk emekler
On bir ay seni bekler
Süte sular karıştı
Beslenemez bebekler

2209.
Vatandaşı severdi
Zamlar yapıp döverdi
Milli damat Konyalı
Kızı davulcuya verdi

2210.
Minarelerde ezan
Kimdir cebimde gezen
Bugün oruç bir oldu
Hoş geldin ey ramazan (SAKMAN,2000:17)

2211.
Salınarak gezerler
İşvelerle üzerler
Konya'nın güzelleri
Baygın baygın süzerler

2212.
Sorma bugün susuzum
Kaç gündür uykusuzum
Allah ecrini versin
Günler uzun mu uzun

2213.
Sözüme darıldılar
Gülmekten yarıldılar
Dün iftara gittiydik
Hasretle sarıldılar

2214.
Gemi çıkmaz yokuşa
Fazla açıldık dışa
Dolarla yaşayınca
Ekmek çıktı atmışa

2215.
Söylemesi güç olur
Ne söylersen suç olur
İzin verirken diyeyim
Bugün oruç üç olur (SAKMAN,2000:18)

2216.
Bal arısı sanmışız
Vaatlere kanmışız
Barajları dökseler
Söndüremez yanmışız

2217.
Otobüse binilmez
Çok sözüm var denilmez
Zabıtan ne haber
Etliemek yenilmez

2218.
Bu tekne su alıyor
Bataklığa dalıyor
Gramajı arttıkça
Ekmekler ufalıyor

2219.
Koşup gelen Hızır mı
Hanım çorba hazır mı
Berbere zam yapalı
Kör jiletle kazır mı

2220.
Bir çağrısın göklerde
Sen varsın dileklerde
Orucumuz dört oldu
Akşam olan bir yerde (SAKMAN,2000:19)

2221.
Renk cümbüşü bir halı
Kırık garibin dalı
Bugünlerde ölmeyin
Salâlar çok pahalı

2222.
Bakın şunun dişine
Çok sorma git işine
Gece gündüz zam yapar
O zalımın işi ne

2223.
Havalarda bulut yok
Ucuzluktan umut yok
Şu zamlardan kaçmaya
Hiç kimsede kanat yok

2224.
Doğruyum yılmaz erim
Kazancım alın terim
Bir akşam sofranızda
Ayrılın benim yerim

2225.
Karga tebelleş oldu
Gül bülbüle eş oldu
Bir kazasız geçerse
Orucumuz beş oldu (SAKMAN,2000:20)

2226.
Bugünkü gün perşembe
Çorbamız var işkembe
Bu gece mübarektir
Edeceğim bin tövbe

2227.
Ben istemem parayı
Sıklaştıran arayı
Konya'nın yüz akıdır
Belediye sarayı

2228.
Esirgeme parayı
Doyurun fukarayı
Bize de haber salın
Donatınca sofrayı

2229.
Doğru yola sapmadı
Bir Allah'a tapmadı
İftara çeyrek kala
Oruç keyfi yapmadı

2230.
Göğü tutarsa ahım
Bağışlanır günahım
Oruç bugün altıdır
Müjdeler olsun şahım (SAKMAN,2000:21)

2231.
Sigarası tütüyor
Lokmaları ütüyor
Bugün gelme üstüme
Beni oruç tutuyor

2232.
Arabam tıngır mıngır
Yoktur cebimde mangır
Sağır sultan duymuyor
Bağır Allah'ım bağır

2233.
Gam yükünü kim çeke
Sevgi barış tek ilke
Ramazanda savaşır
Güya müslüman ülke

2234.
Çölde geziyor deve
Piresiz gitme eve
Açlığa alışır
Oruca da kdv

2235.
Büyüsüne kanmışım
Aşk oduna yanmışım
Oruç yedi olunca
Candan içre canmışım (SAKMAN,2000:22)

2236.
Ey garip vatandaşım
Pişiyor mu evde aşın
Senin susman anlamlı
Baş yarar benim taşım

2237.
Sessiz adamken durmuş
Zamanlar başına vurmuş
Daha maaş almadan
Ay başında kudurmuş

2238.
Herkes böyle bilmeli
Söz yerini bulmalı
Su böreği yanında
Kifaye de olmalı

2239.
Evi nerde Beşir'in
Dolmaları pişirin
İftar vakti gelince
Dörder beşer aşırın

2240.
Gözlerimde tuzlu is
Ayrıldık mı şimdi biz
Orucumu sorarsan
Bugün saydım tam sekiz (SAKMAN,2000:23)

2241.
Ak sakallı nur hacım
Hani nerede güllacım
İftar vakti yaklaştı
Odur benim ilacım

2242.
Elekte un eliyor
Çullamalar geliyor
Çayır bağının suyu
Şu bağrımı deliyor

2243.
Anam börülce vurmuş
Sırada mantı varmış
Çabuk patlatın topu
Çebiç iyi kızarmış

2244.
Bir yüzlük ettim toka
Pazardan aldım toka
Sakın gerçek sanmayın
Her gün yedim sopa

2245.
Taşı gediğe kondur
Bugün gözlerim sondur
İnanmazsan say da bak
Oruç tastamam ondur (SAKMAN,2000:24)

2246.
Düşmanı koğdu Atam
Zulmünü boğdu Atam
Bir on dokuz mayısta
Samsun'dan doğdu Atam

2247.
Yedi düvel zorladı
İmanımı korladı
Cephelerin üstünde
Türk süngüsü parladı

2248.
Yarabbi bu ne ateş
Bir Türk dünyalara eş
Aydınlığı getirdi
Atam en büyük güneş

2249.
Tarihleri şan dolu
Çizildi Türk 'ün yolu
Atatürk'ün izinde
Uygardır Anadolu

2250.
Medeniyete erdim
Canı yoluna serdim
Bayrağımı düşürmem
Atatürk'e söz verdim (SAKMAN,2000:25)

2251.
Anasının yavrusu
Tükenmiyor sorusu
Komşu bizde kalmamış
Var mı balık kurusu

2252.
Erken kalktı hız aldı
Genç evlendi kız aldı
Bizi unuttu dostlar
Yine davet azaldı

2253.
Git kime sorarsan sor
Geçim dirlik çok çok zor
Zam yapma yarışında
O zalim kırdı rekor

2254.
Ördeğim iri kıyım
Avlayana ben avım
Karnımda zil çalıyor
Hani kaşkek pilavım

2255.
Bir Allah'a inandım
Ancak O'na dayandım
Oruç on bir oluyor
Aşkı ile uyandım (SAKMAN,2000:26)

2256.
Yorganımı katladım
Kaf dağından atladım
Köröğlü börek yapmış
Yiye yiye patladım

2257.
Dün gece sayıkladım
Taşını ayıkladım
İftar vakti gelince
Bulguru kaşıkladım

2258.
O zalım da biliyor
Bir kenar da gülüyor
Müşteriden daha çok
Maliyeci geliyor

2259.
Bir köşe de ben kaptım
Allah'a çok taptım
O zalımdan öğrendim
Manilere zam yaptım

2260.
Odamızda var seki
Bir kızım var çok zeki
Nerdeyse yarılacak
Orucumuz on iki (SAKMAN,2000:27)

2261.
Nerden çıktı bu fesat
Merhaba yokmu Esat
Bugünlerde sormayın
İşlerimiz çok kesat

2262.
Hey kaynana kaynana
Hani nerde gaynana
Sarı inek titremez
Damadın kim ana

2263.
Meram'da var ıspanak
Yoğurtla lezzete bak
Fukaranın aşıdır
Dün yedik tabak tabak

2264.
Gel yanıma Asaf'ım
Bugünlerde pek safım
Ciğerim çok yanıyor
Hani erik hoşafım

2265.
Mümin rahmet arıyor
Oruç kula yanıyor
On üçteyken orucum
Çubuk keyfi sarıyor (SAKMAN,2000:28)

2266.
Tabak tabak ben yerim
Canım çeker hoşmerim
Kallevi kahve olsa
Allah'a şükür derim

2267.
Kaldırımın zorbası
Boynunda at torbası
Yanarsa yansın ağzım
Gelsin bamya çorbası

2268.
Leyleğin ömrü lak lak
Ninem evde yatalak
Çok zamandır yemedik
Vur maltıza topalak

2269.
Nerdeydin sen Ali'm
Kırıldı benim dalım
Sepet sepet sıralı
Beni bekler zerdalım

2270.
Dostun sözü pek serttir
Sanmayın ki o derttir
Yiyen yesin bana ne
Benim oruç on dördttür (SAKMAN,2000:29)

2271.
Ekilmiş bostanım yok
Dikilmiş fistanım yok
Gece gündüz ağlarım
Bir çilesiz günüm yok

2272.
Yalın ayak gidiler
Kim bilir ne dediler
Güpegündüz orucu
El içinde yediler

2273.
Uğrayan bilir derde
Bir yer varmış göklerde
Bari gizli saklı ye
Oruca saygı nerde

2274.
Azmayanlar asıldır
Ömür kısa fasıldır
Apartmanda unuttuk
Saç böreği nasıldır

2275.
Gül bülbüle bir eştir
Yüreğimde ateştir
Şükürler olsun Rabbim
Orucumuz on beştir (SAKMAN,2000:30)

2276.
Dinleyin ey ahali
Nedir bunun vebali
Nohut kavurup içtim
Bozuk çıktı hep fali

2277.
Simsiyah saçım mı var
Bir kolay geçim mi var
Yine vaat ediyor
Ufukta seçim mi var

2278.
Dökülmüş herkes yola
Bu ne telaş hayrola
Oğlanlarla geziyor
Şimdi kızlar kol kola

2279.
Genç kızlar halı dokur
Dokurkan türkü okur
Topa daha çok mu ki
Nargilem fokur fokur

2280.
Kullar çekerse zahmet
Hak'tan iniyor rahmet
Orucumuz on yedi
Bize yok mu davet (SAKMAN,2000:31)

2281.
Ne sağcı ne solcuyum
Ne bekçi ne kolcuyum
Şu yalancı dünyada
Sizin gibi yolcuyum

2282.
Kafanı yorar isen
Sorular sorar isen
Ancak O'na dönüşün
Gerçeği arar isen

2283.
Sevgisini dört yana
Salmış cümle cihana
Aşk şarabı sunuyor
Benim pirim Mevlana

2284.
Yunus Emre dostumdur
Onun postu postumdur
Başka neden arama
İnsan sevmek kastımdır

2285.
Dayanamaz ki bu can
Söğrölmüşse patlıcan
Orucumuz on sekiz
Çabuk geçiyor zaman (SAKMAN,2000:32)

2286.
Sanma sakın kindeyim
Sevgisiyle zindeyim
Ne şunun ne de bunun
Atatürk'ün izindeyim

2287.
Çıkartmalar yıkıldı
Kat kat bina çakıldı
Hani Konya yeşildi
Ağaçlarım yakıldı

2288.
Ne su ne havası var
Beton kutu pek de dar
Gökyüzünü seyreder
Hapis gibi çocuklar

2289.
Efendi paran çok mu
Gözün aç karnın tok mu
Ne kadar da çok tıkındın
Bize baklava yok mu

2290.
Ne soyludur ne soysuz
Dolaşır uyuz uyuz
Oruçtan haberi yok
Bugün tamam on dokuz

2291.
Umut düştü denize
Gölmek bizim nemize
Bu arı bal yapmıyor
Kurt düştü kesemize

2292.
Kalaylı ayran tası
Midemin bitsin yası
İftara beş on kaldı
Hani ovmaç çorbası

2293.
Kendine eş arıyor
Saçlarını tarıyor
Bıçağımı görünce
Mısırgam kabarıyor

2294.
Pirzoralık etlerim
Yiye yiye çatlarım
Bayram sonu iftara
Bize buyrun dostlarım

2295.
Güvercinim havada
Yumurtalar tavada
Oruç yirmi olunca
Keramet var duada (SAKMAN,2000:34)

2296.
Ucuzluğu atladı
Zam yaptı rahatladı
O zalımın gününde
Horozlar rahatladı

2297.
Şeftalinin yarması
Kolay mıdır ermesi
Erişteyi dün yedik
Bugün yaprak sarması

2298.
Aşıkların muradı
Göge çıktı feryadı
Kalplere nur yağdırdı
Ramazanın hasadı

2299.
Cüzdanda var mı para
Yoksa git kumda ara
Bir ramazan bitiyor
Yiyemeden papara

2300.
İnsanların aslı bir
Bu dargınlık nedendir
Eğer bana sorarsan
Orucumuz yirmi bir (SAKMAN,2000:35)

2301.
Pek yamandır o zalım
Çalışkandır o zalım
Gece gündüz zam yapar
Alışkandır o zalım

2302.

Sanki arı baldılar
Oyumuzu aldılar
Dizi dizi zamları
Üstümüze saldılar

2303.

Aşıklar düşer aşka
Hepsinin aşkı başka
Toyga çorbası yerim
Ben istemem kapuska

2304.

Kalbimizi dağlattı
Anamızı ağlattı
Bizler kemer sıkarken
Göbeğini yağlattı

2305.

Dertsiz kul kaldı mı ki
Vatandaş güldü mü ki
Bugün de böyle geçti
Orucum yirmi iki (SAKMAN,2000:36)

2306.

Olgun değil ham yapar
Neşe değil gam yapar
Gece gündüz çalışır
Tatil yapmaz zam yapar

2307.

Yedin galle kapağı
Çok sallarsın göbeği
Aman fazla sallama
Düşürürsün bebeği

2308.

Mağazaya daldın mı
Fiyatlara güldün mü
Şurada ne kaldı ki
Bayramlığı aldın mı

2309.

Devran kimin devranı
Ayrıran kimin ayrıranı
Orta direk düşünür
Bayram kimin bayramı

2310.

Atacağım bin takla
Pişirse bugün mıkla
Yirmi dörtken orucum
Doğrusu yemem bakla (SAKMAN,2000:37)

2311.

Zengine dost paraymış
Eli yüzü karaymış
Domalanın kilosu
Üç bin beş yüz liraymış

2312.

Hani nerde gözleme
Hayal kurup özleme
Acele etme hanım
İyi pişsin bazlama

2313.

Oyumuzu götürdü
Derdi bine yetirdi
İşi o bitirmiş
İşimizi bitirdi

2314.

Ne gündüzüm ne gecem
Bu diyardan gidecem
İade almak için
Mani ihraç edecem

2315.

Yüreğimde bir ateş
Bilemedim neye eş
Tutanlara müjdeler
Orucumuz yirmi beş (SAKMAN,2000:38)

2316.

Zengin gönüllü erim
Ne bulursam ben yerim
Hanım top patlayacak
Hani benim katmerim

2317.

Sevene ben yar idim
Şu Konya'da bir idim
Bir ramazan geçti de
Dökülmedi tiridim

2318.

Yokmuş meğer kimsesi
Bu şişmanlık da nesi
Alaattin'den belli
Avurdunun gölgesi

2319.
Orta direk göründü
Kara yasa бүрүндү
O zalımın gününde
Gece gündüz süründü

2320.
Rahmetinin nicesi
Çözülür bilmecesi
Oruç yirmi altıdır
Akşam kadir gecesi (SAKMAN,2000:39)

2321.
Kafasında oynak mı var
Bir yerinde kaynak mı var
O zalımın gününde
Dizden aşşa göynek mi var

2322.
Yiğide şan gerektir
Yolcuya han gerektir
Dünyayı versen almaz
Canana can gerektir

2323.
Yangın mala tuzaktır
Milli servet yazıktır
Yangın sönünce gider
İtfaiye uzaktır

2324.
Kimi alıp satıyor
Kimi eksik tartıyor
Mevlana diyarında
Ahlaksızlık artırıyor

2325.
Kelle paça boş yedi
Hergün haram aş yedi
Gerisi hep yalandır
Orucum yirmi yedi (SAKMAN,2000:40)

2326.
Ebedi ruh candadır
Görene her yandadır
Yok oluş ve varoluş
Tılsımı zamandadır

2327.
Sallanır bir köşede
Ne ararsın şişede
Can içmeli şarabı
Zevk ilahi şişede

2328.
İnsan sevmek verir tat
Kötülüğü kaldır at
Gördüklerin yalandır
Ahirettir hakikat

2329.
Nefsime kötü bildim
Toprak ile eğildim
Tanrı şahidimdir ya
İnsan sevmeye geldim

2330.
Gidenlerden yok bir tek iz
Sanma çoğuz bir tekiz
Kalbimde nur var bugün
Orucum yirmi sekiz (SAKMAN,2000:41)

2331.
Garibe dal gerektir
Güzele şal gerektir
Vızıldamayla olmaz
Arıya bal gerektir

2332.
Garibe gam gerektir
Zengine nam gerektir
Boş kalmasın o zalım
Zam üstüne zam gerektir

2333.
Tencerede aşım yok
Gayri size taşım yok
Halime ağlayacak
Önderim yok başım yok

2334.
Sanmayın ki pek çokuz
O bir vardır biz yokuz
Cilaladı gönlümü
Orucum yirmi dokuz

2335.
Ölüye kaynar kazan
Durmadan kazan kazan
Orucum yarın otuz
Güle güle ramazan (SAKMAN,2000:42)

2336.
Şu Hatıp'ın üzümü
Sizde buldum özümü
Bir aydır usanmadan
Dinlediniz sözümü

2337.
Aşığın sözü çoktur
Gözü garnı toktur
Kusurumu bağışlan
Kimseye kinim yoktur

2338.
Bayramda barışalım
Sevgide yarışalım
Derviş ozan diliyor
Çok bayram görüşelim (SAKMAN,2000:43)

2339.
Ağlarım zaman zaman
Şu ayrılık ne yaman
Seninle şerefledik
Hoş geldin ey ramazan

2340.
Bal yapacak özüm var
Ucuzlukta gözüüm var
Şu zamlardan usandık
O zalıma sözüm var

2341.
Unutmadım ne dedi
Ucuzluktu vaadi
Gözüme baka baka
Kandırdın hadi hadi

2342.
Okuttuk alim ettik
Başımıza zalim ettik
Et kalktı soframızdan
Bulgura talim ettik

2343.
Gül benizler solacak
Kalpler neşe dolacak
Akşama sabredersem
Orucum bir olacak (SAKMAN,2000:47)

2344.
Dermansız tek ilaç
Kuvvet verir şu güllaç
Sahura kalkamadım
Sormayın dost karnım aç

2345.
Bamyayla başlıyorum
Ağzımı haşlıyorum
Bozuk düzen işleri
Korkmadan taşıyorum

2346.
Bilmem kime kul olmuş
Evlenmeden dul olmuş
O zalımın gününde
Türk lirası pul olmuş

2347.
Zam üstüne zam koyun
Bir gün biter bu oyun
Fukaralar aç gezer
Siz tükünün siz doyun

2348.
Hanım durma börek et
Evde olsun hareket
Orucumuz ikidir
İftara bin bereket (SAKMAN,2000:48)

2349.
Oruç açtım zeytinle
Vatandaş iyi dinle
Her gecenin sabahı
Vardır yarın seninle

2350.
Tahin kardım akşama
Cep delik çorap yama
Her gün gelen bu zamlar
Bağrımda sanki kama

2351.
Ovmaç çorbası yerim
Allah'a şükür derim
İftara çağrılırsam
Nazlanmam hiç giderim

2352.
Fırıncının küreği
Pişiyor gevreği
Hanıma çok yalvarsam
Yapsa bir saç böreği

2353.
Kuzularım koç oldu
Büyütmesi güç oldu
Bu gün de böyle geçti
Orucumuz üç oldu (SAKMAN,2000:49)

2354.
Olgun aldım ham geldi
Kristaldi cam geldi
Ben ustamdan öğrendim
Manilere zam geldi

2355.
Sözümü tutan erim
Bazen yağar eserim
Hanım bugün iftara
Toyga aşısı isterim

2356.
Arı dolu bu dünya
Isırdı bitti bu hülya
Kelle kebab yok ise
Gelsin kuru fasulye

2357.
Karanlığa dalamam
Dalsamda kalamam
Kilosu üç bin olmuş
Zeytin yağı alamam

2358.
Ümitler bir bir soldu
Gözlerimiz yaş doldu
Kazaya uğramazsa
Orucumuz dört oldu (SAKMAN,2000:50)

2359.
Hiç unutmam almayı
Pek severim elmayı
Sahurda biz tıkındık
Zeytinyağlı dolmayı

2360.
Köşeleri kim tuttu
Lokmaları kim yuttu
Henüz davet almadık
Dostlar bizi unuttu

2361.
Şeftalinin yarması
O Bursa'nın arması
İftarda pek hoş olur
Etli yaprak sarması

2362.
Çağlayan gibi aktım
Kenara durup baktım
Tekel'e inat edip
Sigarayı bıraktım

2363.
Ucuzluk mu düş oldu
Zenginlere eş oldu
Eğer bana sorarsan
Orucumuz beş oldu (SAKMAN,2000:51)

2364.
Bir yolunu bulaydım
Neşelerle dolaydım
Şu zamlardan kaçaydım
Zümrüt anka olaydım

2365.
Dün akşam gittim gara
Balık yaptım ızgara
Keyfime limon sıkma
Düşünüp kara kara

2366.
Malı mülkü çok olan
Var mı hiç söyle kalan
Nimetine aldanma
Yalandır dünya yalan

2367.
Her zaman O'nu andım
Birliğine inandım
Ölü gibi gezerken
Aşkı ile uyandım

2368.
Has kulların emeli
Allah için sevmeli
Orucumuz altıdır
Can yemeği yemeli (SAKMAN,2000:52)

2369.
Tarihi Türk'tür yazan
Şahittir Türk'e zaman
Bugün Türk'ün bayramı
Bugün yirmi üç nisan

2370.
Cebimde yok on para
Yüreğimde bin yara
Yeni zamlar geliyor
Yandı yine fukara

2371.
Her gün dünü ararım
İşte benim kararım
Söz millete düşünce
Hesabını sorarım

2372.
Namusunu arını
Faiz verdi kârını
Kime satıldı bilmem
Çocukların yarını

2373.
Borç gırtlığa dayandı
Vatandaş uyandı
O zalıma kaldıysak
Yandı fukara yandı

2374.
Besmele ile başlarım
Boşa gitmez taşlarım
Oruç yedi olunca
Patetesi haşlarım (SAKMAN,2000:53)

2375.
Ucuzluğu arasa
Fukaraya yarasa
Davette et beklerken
Çıktı geldi pırasa

2376.
Kalbim temiz alnım ak
İnanmazsan gel de bak
Mübarek Ramazan'da
ben yiyemem ıspanak

2377.
Mum yakıp adam ara
Çoğunun yüzü kara
Ramazan hürmetine
Kuzu atın tandıra

2378.
Cebimde yok parası
Hergün azar yarası
Canıma can kattı
Bedava saç arası

2379.
Yüreğimde derin iz
Neler gördük neler biz
Kazaya uğramazsa
Orucum bugün sekiz (SAKMAN,2000:54)

2380.
Kızım var adı Şule
Ne istiyorsan söyle
Leyleğin ömrü laklak
Bugünde geçti böyle

2381.
Kızım var adı Mücahide
Talihi yaver gide
Bugün paraya kıyıp
Alacağım bir pide

2382.
Dilenir salak salak
Çalış da ye asalak
Köroğlu'na yalvarsam
Yapsa bize topalak

2383.
Çatlamış kafatası
Silinmiş gönül yası
Pek de hoş oluyormuş
Patetes oturtması

2384.
Olsaydı bir kalıp buz
Bugün olmazdım susuz
Tutmayandan bana ne
Benim orucum dokuz (SAKMAN,2000:55)

2385.
Bizi bekler mutlu son
İnşallah bu sezon
Her şeye rağmen yine
Konya Spor şampiyon

2386.
Başımda bir altın taç
Cebim delik karnım aç
Hanım bugün iftara
Sütlaç pişirin sütlaç

2387.
Oyun içinde oyun
Konu komşu siz duyun
Tutmuyorsun anladık
Tutana saygı duyun

2388.
Kazandığı yetmiyor
Esnaf siftah etmiyor
O zalımın gününde
Çilesi hiç bitmiyor

2389.
Ücretleri hep dondur
Zam üstüne zam kondur
Bunca zamlara rağmen
Orucum hala ondur (SAKMAN,2000:56)

2390.
Hizmeti iyi biliyor
Başkan öksüz gülüyor
Yakın bir gelecekte
Raylı sistem geliyor

2391.
Gönül aşkla dolacak
Mümine şifa bulacak
Veyszade Cami
Altın ziynet olacak

2392.
Ben istemem parayı
Sıklaştıran aray
Konya kültür beşiği
Hani kültür sarayı

2393.
Atalardan ne dendi
Akıl akılı yendi
Üç kağıtçı hırsız herif
Meğer olmuş beyefendi

2394.
Meyve dolu dallara
Baka kaldım yollara
Orucumuz on birdir
Ne mutlu tüm kullara

2395.
Şifayı kim araya
Biber ekim yaraya
Doğrulukta eser yok
Şimdi hürmet paraya

2396.
Uzak durdum el aman
Çarparsa halim yaman
Yemediği herze yok
Sorsan sözde müslüman

2397.
Okursan o kitabı
Senin olur sevabı
Yarın Allah katında
Vereceksin hesabı

2398.
Bade içtim kanamadım
Gül dalına konamadım
Hazreti Pir aşkına
Hamdım piştirm yanamadım

2399.
Haykır her şey teki
Alem O başka ne ki
Kabulüne sunduğum
Orucumuz on iki (SAKMAN,2000:58)

2400.
Horasan'ın erleri
Gönüldür eserleri
Gök yüzünde gezerler
Titretitler yerleri

2401.
Hacı Bektaş yolundan
Yunus Emre kolundan
Aracıya ne hacet
Gül koklarım dalından

2402.
Gül aldı gülşen verdi
Can yoluna can serdi
Bir müjdeydi ruhumda
Umutlarım yeşerdi

2403.
Hey korucu korucu
Günler uzun yorucu
Kazasız tutanların
On dört oldu orucu (SAKMAN,2000:59)

2404.
Sensiz adamken durmuş
Zamlar başına vurmuş
Daha maaş almadan
Ay başında kudurmuş

2405.
Bilmem ne biliyorlar
Uçuruma gidiyorlar
Şu zamlardan usanıp
İntihar ediyorlar

2406.
Ne şan ne şöhrat ne ün
Söz vermiştin daha dün
Batık şirketi değil
İşsizleri düşünün

2407.
Yüreğimde ahtır
Etme beğim günahdır
Zamlar böyle sürerse
Diyeceğim eyvahtır

2408.
Her gün doğan güneştir
Sen zamları yerleştir
Nasıl olsa alıştık
Orucumuz on beştir (SAKMAN,2000:60)

2409.
Yaptık seni baştacı
Vatandaşa da acı
Tüten şu ocağıma
Diktin incir ağacı

2410.
Çoktandır hep unuttuk
Fukarayı uyuttuk
Başım dara gelince
Nice masal okuttuk

2411.
Gidin başımdan gidin
İn sırtımdan artık in
Tadı nasıl unuttum
Pastırmalar yedi bin

2412.
Tükenmiyor hiç sorun
Gülmeye siz buyurun
Öyle yalnız tığınma
Fukarayı doyurun

2413.
Etli ekmek börekler
Nerde kaldı çörekler
Orucumuz on altı
İftar topu ne bekler (SAKMAN,2000:61)

2414.
Oyumuzu aldı ya
Zam üste zam saldı ya
Hanım bugün iftara
Pişir kuru fasulye

2415.
Kedilerin miyavı
Boşa çıktı hep avı
Fasulyenin üstüne
Gelsin pirinç pilavı

2416.
Yapmasaydım hiç hata
Binmezdim ben şu ata
Yemeklerin yanında
Elbet ister salata

2417.
Herkes hakkını alsa
Gönül neşe ile dolsa
Yemeklerin üstüne
Buz gibi ayran olsa

2418.
Dedem yine ne dedi
Tiridimi kim yedi
Müjde olsun dostlara
Orucumuz on yedi (SAKMAN,2000:62)

2419.
Güneş buluta daldı
Yaptığından tat aldı
Çabuk olun iftara
Şuracıkta ne kaldı

2420.
Ekmeği çöpe atma
Lokmayı büyük yutma
Davet ettin iftara
Kavurmayı unutma

2421.
Makaraya iplik sarar
Doğru söz neye yarar
Tıka basa doyuracak
Kirasız ağız arar

2422.
Uğruna can serilir
Gülşenden gül derilir
Ramazanda adettir
Dış kirası verilir

2423.
Malın mülkün çok mudur
Gözün karnın tok mudur
Orucumuz on dokuz
Bize davet yok mudur (SAKMAN,2000:63)

2424.
Yemeğin çeşitlisi
İyi olur etlisi
Anama çok yalvarsam
Yapsa kıvrım tatlısı

2425.
Bu ay ibadet ayı
Doğru sür arabayı
Aman sakın unutma
Patlıcanlı ortayı

2426.
Dinmedi hiç sızımız
Ne karaymış yazımız
Ben istemem tüp gazı
Yanmalı maltızımız

2427.
İmamlara saf gerek
Mahkumlara af gerek
Bozuk malı üretip
Satana insaf gerek

2428.
İnce olmalı gayet
Topa az kaldı gayret
Yirmi oldu orucum
Yiyemedim şöbiyet (SAKMAN,2000:64)

2429.
Ötelerden seslenir
Bal kaymakla beslenir
Ramazan geceleri
Teravihle süslenir

2430.
Eyi atarsan taşı
Çabuk yararsın başı
Şu mübarek günlerde
Yiyemem arabaşı

2431.
Nargilemin marpucu
Kimlerde ipin ucu
Yanıyorum a dostlar
Sen bari yetiş suçu

2432.
Sorma bugün yeterim
Ben kendime yeterim
Kayın validem duysun
Saç böreği isterim

2433.
Bugün neler var neler
Kiremitte köfteler
Yirmi iki orucum
Tüm kullara müjdeler (SAKMAN,2000:65)

2434.
Hakka doğrudur özüm
Daima ağlar gözüm
Tantuniler çıkarsa
Gülecek benim yüzüm

2435.
Uzaklarda köyümüz
Pınarlardan suyumuz
Tantuniyi çok yeriz
İşte böyle huyumuz

2436.
Beyazları giyeceğim
Size bir şey diyeceğim
Muammer bey torpil yap
Ben tantuni yiyeceğim

2437.
Yufkası ince olsun
İçi biberle dolsun
Tantuniden yiyenin
Tüm dertleri kaybolsun

2438.
Cennetlere sende uç
Oruç tutmak değil güç
İftara tantuni var
Orucumuz yirmi üç (SAKMAN,2000:66)

2439.
Pahalıymış almadık
Borç batakmış dolmadık
Akşam iftara gittik
Sahurada kalmadık

2440.
Ben buyudum buyudum
Düşe kalka büyüdüm
Sahur vakti gelince
Kalkamadım uyudum

2441.
Hey enişte enişte
Bugün bize gel işte
Yanında hoşaf yoksa
Ben yiyemem erişte

2442.
Numaramı yutmadı
Yoğurt çaldım tutmadı
Hileyle pazar kuran
O gün hiç satmadı

2443.
İçimizde nice dert
Yorganını iyi ört
Topçu başı çabuk ol
Orucumuz yirmi dört (SAKMAN,2000:67)

2444.
Gafil oldum bir anlık
Çöktü gitti samanlık
Fiyatını duyunca
Alamadım bayramlık

2445.
Malı görelim indir
Fiyatına da bindir
Kendini alamazsan
Çocukları sevindir

2446.
Bayram gelir beyime
Benim gülmek neyime
Fiyatlar el yakıyor
Ateş düştü cebime

2447.
Fındık fıstık doldurun
Bolu darı oldurun
Nice öksüz yetim var
Çocukları güldürün

2448.
Arar durur bir ateş
Sigaranı at kardeş
Dumansız bir dünyada
Orucumuz yirmi beş (SAKMAN,2000:68)

2449.
Güller desteledim
Şarkılar besteledim
Soğuk suyu görünce
Kuzu gibi meledim

2450.
Olmalı yar olmalı
Gönül neşe dolmalı
Bugün kutlu bir gündür
Günahlar kaybolmalı

2451.
Huzuruna varalım
Saflar tutup duralım
Günahların affına
Allah'a yalvaralım

2452.
Günah sırtımda yüküdür
Affeder o büyüktür
Alem ayna misali
O'ndan başkası yoktur

2453.
Rahmetinin inicesi
Çözülür bilmecesi
Oruç yirmi altıdır
Akşam kadir gecesi (SAKMAN,2000:69)

2454.
Dilimizde tek hece
Affolduk mu dün gece
İçinde et olmazsa
Ben yiyemem börülce

2455.
Temiz temiz giyelim
Güzel laflar diyelim
Yıldız kökü yemezse
Kızartmadan yiyelim

2456.
Rüzgar gışbi eselim
Haydi durma ye Selim
Eğer daha doymazsan
Sığırları keselim

2457.
Boş çevrilmez iyi niyet
Söyletiyor samimiyet
İrmik helvası yemez
Benden ister hep şöbiyet

2458.

Besmeyleyle başlarım
Bozuk işi taşlarım
Orucum yirmi yedi
Kuzu eti haşlarım (SAKMAN,2000:70)

2459.

Kabakları oymalı
İçine et koymalı
Pideyi çok getirin
Önce gözüm doymalı

2460.

Kaşıkları daldırdık
Mideleri doldurduk
Evde yemek bitti de
Lokantadan aldirdık

2461.

İnanma sen o yalan
İnanmazsan oyalan
Bir ramazan aradım
Yiyemedim domalan

2462.

Allah vermiş nimeti
Sıhhat gibi devleti
Domalan dağda biter
Pek hoş olur lezzeti

2463.

Bazen güldüm yarıldım
Bazen kızdım darıldım
Bayram geldi insana
Yüreğimle sarıldım (SAKMAN,2000:71)

2464.

İster kızın taşlayın
Kaynar suda haşlayın
Bir ramazan okudunuz
Kusurumu bağışlayın

2465.

Yarınım yok dünüm yoktur
Şan şöhretim ünüm yoktur
Bunu böyle biliniz ki
Hiç kimseye kinim yoktur

2466.

İyi bakın nineye
Kuvvet gelsin çeneye
Allah ömür versin de
Kavuşalım seneye

2467.

Kötü sözü yitirdik
Mutluluklar getirdik
Orucum yirmi dokuz
Ramazanı bitirdik

2468.

O'ndan gelirse ferman
Neşe dolar tüm cihan
Yarın bayram günüdür
Güle güle ramazan

2469.

Evinize neşe dolsun
Dertleriniz kayıbolsun
Derviş Ozan'ım dilerim
Bayramınız kutlu olsun

2470.

Şu dağların ardından
Bir yuvarlak taş geldi
Mektubunu okurken
Gözlerimden yaş geldi (SAKMAN,2000:72)

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Anonim halk edebiyatının en yaygın ve en çok kullanılan ürünü olan mâniler söyleme kolaylığı ve fonksiyonelliği açısından hemen hemen her konuda icra edilmişlerdir. Halkın yaşayış biçimi, dünyevi ve uhrevi görüşü, gelenek-görenek ve adetleri başta olmak üzere hemen hemen her konu ve fikri düşüncelerini içtenlikle yansıtmışlardır.

Konya mânileri üzerine daha önce herhangi bir çalışma yapılmamış olması ve bu kültür hazinesinin gelenek açısından unutulmaya yüz tutmuş bir maiyette oluşu sebebiyle araştırmayı ve derlemeyi gaye edindik. Yaptığımız çalışmadan hareketle mânî türünü inceledik. Bu türün menşei ile ilgili nazariyelerin çeşitlilik arz ettiğini ve kavramsal açıdan Türkçe olup olmadığının ihtilafı bir konu olduğu kanaatine vardık. Bu mahsüllerin Anadolu dışındaki diğer Türk coğrafyalarında da var olduğunu ve bu geleneğin devam ettiğini tespit ettik. Mânilerin diğer Türk edebiyatı ürünleri ile de bağlantılı olduğunu gördük ve bu bağlantıları örnekler vererek inceledik. Konya'da mânî söyleme geleneği üzerine yaptığımız çalışmalar sonucunda, geleneğin ekseriyetle zayıfladığını, mânilerin icra edildiği ortamların kaybolduğunu ancak ramazanlarda, düğünlerde ve asker uğurlamalarında halen kısmi bir şekilde devam ettiğine şahit olduk.

Konya'da 2470 mani tespit ettik. Bu maniler, derlemeciler tarafından Selçuk Üniversitesi bünyesinde kayıt altına alınmış ve bu kayıtlar muhafaza edilmişlerdir. Bunun yanında Konya'da kalem âşığı olarak niteleyebileceğimiz bazı şairlerin taklidi maiyette, mânî formunda, tek dördlükten oluşan şiirler yazdığını da bilmekteyiz. Bunlardan bir kısmını da bu çalışmamızın içerisine aldık. Yerel folklor derleme çalışmaları yapmış araştırmacıların, yerel yayın yapan gazetelerin bir kısmında mânî metinlerine rastladık ve bunlara da çalışmamızda yer verdik. Bizim çalışmamızın metin kısmı bu derlenen manilerden oluşmaktadır.

Derlenen manileri çeşitli araştırmacılar tarafından yapılmış tasniflere göre sınıflandırdık. Şekil yönünden manileri hece sayılarına, dizelerine ve kafiye örgülerine göre üç başlık altında inceledik. Hece sayısı yediden az olan mâniler, sayısal olarak en az olanlardandır. Hece sayısı yediden az olanlar 5 adettir. Hece sayısı yediden çok olan mâniler tespitlerimize göre 77 tanedir. Hece sayısı yedi olan mâniler tespitlerimize göre adet olarak en fazladır. Yedi heceli mâniler takriben 1646 tanedir.

Kafiye şemasına göre mânileri 9 başlık altında inceledik. Bunlar; kafiye şeması a a a a olanlar, kafiye şeması a a a olanlar, kafiye şeması a a b b x b olanlar, kafiye şeması a a b b olanlar, kafiye şeması a a b x b olanlar, kafiye şeması a a x a olanlar, kafiye şeması a b a b olanlar, kafiye şeması a b a b olanlar, kafiye şeması a x a olanlar, kafiye şeması x a x a olanlardır.

Hazırlanış ve uygulanışlarına göre mânileri 5 başlıkta inceledik. Bunlar; iş yaparken söylenen mâniler, karşılıklı mâniler, katar mâniler, niyet-fal-yorum mânileri ve son olarak ise sorulu cevaplı mânilerdir. Bu tasnifte katar mânileri 18 başlığa ayırdık. Bunlar; ay doğar ile başlayan, çarşamba ile başlayan, çay içinde ile başlayan, çaya indim ile başlayan, çeşme başında ile başlayan, çil dabakda ile başlayan, deniz dibinde ile başlayan, develi ile başlayan, eyup geder ile başlayan, fırın üstünde ile başlayan, indim guyu başına ile başlayan, inne sokdum ile başlayan, kaleden indim ile başlayan, karpuz kesdim ile başlayan, penceren ile başlayan, su gelir ile başlayan, şu dağlar ile başlayan mânilerdir.

Konuları bakımından mânilerin hemen hemen her konuda söylendiğini gördük. Bu konuları 34 başlık altında inceledik. Bu tasnifte sevda konulu mânilerin en fazla içeriğe sahip olduğunu belirledik.

Mâni söyleme geleneğinin teknolojinin henüz gelişmediği devirlerde iletişim fonksiyonunu üstlendiğini, dile getirilmesi zor olan konu ve hislerin maniler aracılığıyla vücut bulduğunu gördük. Mânilerin tabiri yerindeyse duygu aktarım araçları olduğunu tespit ettik.

Son olarak, Türk toplumunun ortak yaratımları olan mânilerin birer kültür hazinesi olduğunu, bu kültürel zenginliğin gün yüzüne çıkarılmamış sırlarını ve Türk toplumunun asırlar boyu kültür ve hissiyat aktarım aracı olarak kullandığı mânilerin psikolojik altyapılarının incelenmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Mânilerin gelenek bağlamında idamesinin sağlanması ve bu kültürel mirasa sahip çıkma şuurunun yeni nesillere kazandırılması inancını gütmekteyiz.

Tezimizi Kaşgarlı Mâhmut'un Divanü Lûgat-it Türk adlı eşsiz eserinde dile getirdiği şükrü ile bitiriyoruz:

‘‘Ebedî ögüş Tanrıya, sonsuz esenlik Yalavaçına ve onun bütün âl ve evlâdına... Tanrıya ögüş, bitti.’’²⁷⁰

²⁷⁰ ATALAY, Besim, (2006), **Divanü Lûgat-it Türk Tercümesi**, Türk Dil Kurumu Yayınları, C. III, s. 451

EKLER

EK 1 MÂNİ METİNLERİ SÖZLÜĞÜ

-A-

Ağu: Zehir

Ağuc: Avuç

Aksaya: Beyaz gömlek

Alucu: Alıç. Dağda yetişen bir tür meyve

Arık: Fide veya fide dikilen yer

Astara: Bir tür kumaş

Aşşa: Aşağı

Avırt: Avurt. Yanak

Avrupası: Bir tür kumaş

Ayatça: Ey Hatice

Ayrık: Ot çeşidi

Ayvan: Bir tarafı dışarıya açık olan oda, sayvan

-B-

Bacı: Kız kardeş

Baça: Bahçe

Banmak: Katı bir şeyi sulu durumdaki maddelerin içine sokmak-çıkarmak

Batma (Betme) : Hayvan yemliği

Bayrakdar: Sadıç

Beket: Paket

Belmek: Bölmek

Bencileyin: Ben gibi

Berde: Dolgunluk

Beşme: Tabaklanmamış ham deri, her çubuğu ayrı ayrı olan yollu bir çeşit kumaş

Bezir: Keten tohumu yahut yağı

Bezirgen: Bezirgân, tüccar

Bil: Bel, sırt

Billur: Kesme cam, kristal

Bizece: Bize kadar

Bobatça: Papatya

Boça: Bohça. İçine çamaşır elbise vb. koyup sarılan dört köşe kumaş

Bostan: Kavun-karpuz tarlası

Boyak: Boyalı

Bölenmek: Uzanmak

Börüce (Böçe): Börülce, fasulye

Böyün: Bugün

Budunmuş: Budanmış

Buluvurûn: Buluverin

Buñar: Çeşme

Burcu: İtır. Güzel koku

Burçak: Taneleri hayvan yemi olarak kullanılan bir yem bitkisi

Bühtan: Karaçalma, iftira

Bük: Dönemeç. Ovada veya dere kıyısında bulunan çalı ve diken topluluğu

Bürgü: Burgu (Vurgu). Bir çeşit kilit

Bürümek: Örtmek, kaplamak, kapatmak

-C-

Cevâhir: Elmas, yakut vb. değerli taşlar. Mücevher

Cazı: Cadı

Cimşir: Bir tür ağaç

-Ç-

Çâr: Çare

Çinilemek: Kulağın çınlaması

Çilemek: Nemlendirmek ıslatmak, çiselemek

Çağlamak: Suyun köpürerek ve ses çıkararak akması

Çuha: Tüysüz, ince, sık dokunmuş yün kumaş

Çarkıfelek: Bir tür talih oyunu. Talih, kader

Çil: Yeni ve parlak

Çikin: Çirkin

Çizilmek: Sıralamak

Çul: Kıldan yapılmış kaba kumaş

Çarık: Ayakkabı

Çopur: Yüzünde çiçek hastalığından dolayı yara izleri kalan kimse

Çalımsatmak: Caka, fiyaka satmak. Büyüklük taslamak

Çiyin: Omuz başı, omuz. Çigil

Çebiç: Bir yaşındaki keçi yavrusu

-D-

Değirmi: Yuvarlak

Dermek: Toplamak

Divandurmak: Huzurda hazır olarak beklemek

Deşinmek: Eşelenmek

Didinmek: Eşelemek

Direm (Dirhem): Bir tür ölçü birimi

Domata: Domates

Domalan: Bir tür mantar çeşidi

Dü: Farsçada iki

Dürü: Gelin evine götürülen bohçaya verilen isim. Dürmek, dürülmüş

Düven: Harmanda ekinlerin sapı ve tanelerini ayırmak için kullanılan, önüne koşulan hayvanlarla çekilen, alt yüzünde keskin çakmak taşları dikine çakılı bulunan, kızak biçiminde araç.

Döşşek: İçi pamuk dolu yer yatağı

Diyim: Diyeyim

Dilbend: Tülbent

Depik: Tekme

Dağlama: Kızgın bir demirle akan kanı dindirmek veya yaralı bölümleri ortadan kaldırmak için vücudun bazı yerlerine uygulanan yakma işlemi

Dizece: Dize kadar.

Doru: Gövdesi kıvılcık ve yelesi koyu renkli olan at.

Deyus: Pezevenk.

Dübek: Dibek, cevizden yada taştan yapılan içi oyuk çeşitli hububatları ezmek yada dövmek için yapılan gereç.

-E-

Entari: Genellikle tek parçalı kadın giyeceği

Elcek: Eldiven

Ece: Prenses

Ecir: Sabır

Emlik: Henüz ot yememiş yalnız anasını emen kuzu.

Esger: Asker

-F-

Fol: Tavuğun istenilen yere yumurtlaması için konulan yumurta veya yumurtaya benzeyen şey.

Fistan: Uzun elbise

Fıskı: Hayvansal dışkı

Fötür: Fötör. Yuvarlak bir şapka türü

-G-

Ganlı: Kağnı

Gayılolmak: Rıza göstermek

Güççük: Küçük

Gücüne gitmek: Zoruna gitmek

Gaşmak: Kaçmak

Galle: Bir tür patlıcan yemeği

Gelden İnmek: Galeden inmek

Goş: Koç

Göv: Güzel

Güğüm: Yandan kulplu, boynu uzun su kabı.

Gurulmak: Övünür biçimde davranışta bulunmak, kasılmak.

Guşane: Çanak, çömlek, tencere

Göğermek: Olgunlaşmak

Gedik: Bir yüzey üstündeki yıkık, çatlak veya aralık, rahne. Çarpıklık, eğiklik

Günaşık: Ayçiçeği

Görümce: Bir kadının kocasının kız kardeşi

Güzün: Sonbaharın gelmesi ile birlikte

Gavak: Kavak

Garez: Kötülük, kin besleme

Gır: Boz

Gırılan guş: Kırlangıç

Gırapdüşen: İpekli kumaş

Gevur: Gayrimüslim, bir tür hakaret

Gat: Kat, kademe

Galkmaz: Kalkmaz

Gavuşdır: Kavuştur

Gidiyim: Gideyim

Gora: Hakaret sözü. Şekilsiz, şemalsiz

Garyola: Karyola, ayaklı yatak

Gatmer: Katmer, üst üste binmiş olan

Garkı: Bir yer adı

Goç: Koç

Gayısı: Kayısı

Göreslemek: Göresi gelmek, görmek istemek

Guguli: Tepelikli

Gayış: Kemer, kayış

Gaymak: Kaymak fiili

Gocamaz: Yaşlanmaz

Güdmek: Hayvan veya hayvan sürüsünü önüne katarak otlatıp sürmek

Ganatları: Kanatları

Gayfa: Kahve

Gergef: Üzerine kumaş gerilerek nakış işlemeye yarayan, dikdörtgen biçiminde çerçeve

Ginama: Ayıplama

Gücilece: Zor, çetin, meşakkatli

Geven: Baklagillerden, çok yıllık bazı türlerinden kitre denilen zamlık çıkarılan dikenli bir çalı

Güley: Güle benzeyen, gül kadar güzel

Gambır: Kambur

Gidişmek: Kaşınmak

Gaynata: Kayınbaba

Güzece: Güze kadar

Gulu: Kulu. Konya'nın bir ilçesi

Güveylik: Damatlık

Gidi: Azarlama sözü. Ahlaksız, pezevenk

Gavim: Kardeş

Gutnu: Pamuk veya ipekle karışık pamuktan dokunmuş, kalın ensiz kumaş

-H-**Hallak:** Berber**Hamalitakınmak:** Hamayıl takınmak, bir çeşit muska takınmak**Harhar:** Çuvalın büyüğü**Hatab :** Çene**Hatçe:** Hatice**Hedik:** Kaynatılmış buğday**Herze yemek:** Saçma söz söylemek. Yersiz davranışta bulunmak**Hıkgıcık:** Hıçkırık**Humar:** Şaşı bakışlı**Hezan:** Toprak damlarda yük taşıyıcı ağaçtan yapılmış kolon, hezen**Hökümet:** Hükümet**Hater:** Kinci**Haşlık:** Harçlık**Harman:** Biçildikten sonra tahıl demetlerinin üzerinden düven geçirilerek tanelerin başaklarından ayrılması işinin yapıldığı yer**Horman:** Orman**Hapız:** Hapislik durumu**Horata:** Şaka, latife**Hanay:** Geniş salon**Huvarı:** Hovarda**Hıtır:** Koyu yeşilrenkte yaprakları olan kokulu bir yeşil çiçek**Harım:** Sebze ya da meyve bahçesi**-İ-****İldız:** Yıldız**-İ-****İdmek:** Etmek**İleğen:** Leğen**İl:** El, yabancı**İraf:** Raf

İbrehem: İbrahim

İnne: İğne

İreçel: Reçel

İskarpın: Kundura

İtrişim: İbrişim. Kalınca bükülmüş ipek iplik

İrmenmek: (Ir- fiilinden gelmiş olsa gerek.) Yapmak, etmek

İlan: Yılan

-K-

Kasalmak: Övünür biçimde davranışta bulunmak

Kallevikahve: İri kulpsuz fincanın içerisine altı gram özüt atılarak yapılan köpüklü Türk kahvesi

Kekil: Kakül. Saçın öne düşmüş hali

Kepenek: Koyun yününden yapılmış kalın çoban giyeceği

Koka: İki çeneklilerden, çiçekleri küçük ve sarımtırak zeytine benzer meyvesi kırmızı renkte olan, yapraklarından kokain çıkarılan, en çok Peru'da yetişen bir bitki

Kaleylenecek: Kalaylanmak. Bakır kapların parlatılması için yapılan bir işlem.

Kanmak: Doymak, bir isteğini yeteri kadar karşılamak

Kile: Tahıl ölçmede kullanılan kap

Koruk: Henüz olgunlaşmamış ekşi

Kolçak: Kolluk

Kozan: Ekini biçilmiş tarla

Kare: Kara

Karambık: Dağlarda kendi kendine biten ve ilkbaharda çiçek açan üzüm biçiminde meyveleri olan dikenli bir bitki

Kadem: Ayak

Karaca: Kara gibi, siyahımsı

Kocatça: Koca Hatice

Kır: Kasabaların dışında kalan geniş tarla

Kalbır: Elek

Kesek: Tarlanın belenmesiyle birlikte oluşan toprak kütleleri

Ketvurmak: Engel olmak

Koru: Bakımlı küçük orman

Kert: Kertmek, çentik atmak

Kanevçe: El işleri için kullanılan seyrek dokunmuş keten bezi

Kepir: Çorak, çamurlu, verimsiz toprak

Kasavet: Kasvet. Kaygı, sıkıntı

-L-

Liba: Pamuklu geniş kollu kadın ceketi, hırka

Löküs: Lüks, aydınlatmaya yarayan yağlı lamba

-M-

Madımak: İlkbaharda kırlarda yetişen, ufak yeşil yapraklı, ıspanak gibi pişirilip yenilen bir bitki

Mahana: Bahane. Boş söz, lakırtı

Mahle: Mahalle

Malim: Malûm olmak, içine doğmak

Maltız: Yemek pişirmekte kullanılan, içinde ızgarası olan ayaklı ve taşınır ocak

Mangır: Para

Mânidar: Anlamalı olan. Manalı

Maraz: Hastalık. Dayanılması güç durum. Huysuzluğu ve titizliği ile can sıkı, bela

Mareli: Aydaki karanlık düzlük

Martin: Bir silah türü

Maşım: Direk. Palamut veya kayın kozalağı gibi ağaç yemişi

Maşrapa: Plastik saplı küçük su kabı

Mavucuk: Mavi gibi, mavimtırak

Mayış: Maaş

Mazı: Servigilerden, yaprakları alması ve küçük pullar biçiminde, gövdesi düz olan, dipten dallanan bir süs bitkisi

Mazıd: Mazot

Mehil: Meyil, mail

Mengüş: Küpe

Mercan: Tropik ve ılık denizlerde yaşayan hayvanın iskeletinden elde edilen ve süs eşyaları yapımında kullanılan madde

Merdin: Sert

Metelik: Para

Mevtâ: Ölü

Mezer: Mezar

Mıkla: Sarımsak, yoğurt ve yumurtayla yapılan bir tür yemek, çılıbır

Mısırğa: Mısır unundan yapılan bir çeşit yiyecek.

Mihman: Konuk, kalıcı misafir

Mil: Örgü örmek için kullanılan metal çubuk. Küçük taneli çamurlaşmış kum ve toprak

Muti' olmak: İtaat etmek

Mutu: Mutlu

Müşkül: Güç, zor, çetin

-N-

Nişledin: "Ne yaptın?" anlamında kullanılan bir söz

Nidiyim: "Ne yapayım?" anlamına gelen bir söz

Nöğördüm: "Ne yaptım? Ne ettim?" anlamına gelen bir söz

-O-

Oymak: Aşiret, öbek, topluluk

Oşamak: Okşamak, ellemek. Kınalarda gelini ağlatmak için okunan ezgili şiir

Orak: Ekin veya ot biçmeye yarayan yarım daire biçiminde bir alet

Ocana: Ocağına

Ovmaç: Bir tür çorba

-P-

Papara: Ekmek, peynir ve et suyu ile yapılan bir tür yemek

Peşkir: Pamuk ipliğinden dokunmuş ince havlu

Pile: Tüyü kuş tüyü elbisenin sarkıkları

Perçem: Başlarını tıraş edenlerin tepede bıraktıkları saç tutamı, yele, kakül

Piske: Fiske

Poşu: Kenarları saçaklı yünden yapılmış bir tür baş örtüsü

Podura: Pudra

Potin: Ayakkabı

-R-

Saraç: Zerde, zerdeçal (sarıaş)

Sayvan: Güneşten, yağmurdan korunmak için veya süs amacıyla bir şeyin üzerine çekilen eğimli örtü

Sevli: Selvi ağacı

Seki: Taraça

Selecı: Çingen

Sini: Büyük yuvarlak tepsi

Sim: Gümüş. Genellikle işlemlerde kullanılan, gümüş görünüşünde ve parlaklığında olan iplik

Sağan: Sahan. İçinde yemek ısıtılan ya da yumurta pişirilen derinliği az metal kap

Savuşdır: Savuşturmak

Sıçan: Fare

Sevi: Sevgi

Sivişmek: Kaçmak

Sarpın: İçine malzeme konulan tahta dolap

Soyka: Ölünün üstünden çıkan giysi

-Ş-

Şahan: Yırtıcı bir kuş, şahin

Şalvar: Genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan geniş bir tür pantolon

Şiyilen: Şey ile

Şikâr: Av

Şebek: Maymun. Hakaret sözü olarak da kullanılır

Şimcik: Birazdan

Şavk: Işık

-T-

Tahra: Odun kesmeye yarayan alet

Teberik: Hatıra

Tebelleş: Musallat olma durumu

Tez: Erken, çabuk

Tas: Genellikle içine sulu şeyler koyulan metalden yapılmış kap

Tekerlemek: Yuvarlamak, döndürmek

Topalak: Hamur köftesi

Toyga: Yoğurt çorbası

Tura: Paranın arka yüzü. Tuğra

Tuti: Papağan

Turfanda: Mevsimin başında ilk yetişen meyve, sebze

Tandır: Ekmek yapılan yer

Teyyare: Uçak

Tımarana: Tımarhane

Toklu: Bir yıllık kuzu

Tozak: Kavak, meşe gibi ağaçlardan uçan pamukçuk

Tomafil: Otomobil

Tar: Bir çeşit saz

Tokur: Kısa boylu kimse

-U-

Urgan: Kalın sicim, ip

Urak: Irak, uzak

-Ü-

Üğünü: Yavaş yavaş, salına salına

Ürmek: Havlamak, ses çıkarmak

-V-

Virmezse: Vermez ise

Velesbit: Bisiklet

-Y-

Yenile: Yeniden

Yemeni: Ayakkabı

Yavan: Yağı az olan, katıksız, hoş gitmeyen, tatsız

Yüğ: Tepe

Yörümek: Yürümek

Yalın ayak: Çıplak ayak

Yele: Atlarının boyunlarının üst tarafı boyunca uzanan uzun kıllar

Yazma: Çember başörtüsü

Yini: Yeni

Yalnız: Yalnız

Yitme: Yetme

Yaylı: Üstü ve yanları kapalı, dört tekerlekli, altında yayları olan, atla çekilen bir tür binek araba

Yitirmiş: Kaybetmiş

Yun: Yön

Yovurd: Yoğurt

Yük(lük): Yastık yorgan koymak için evin duvarına oyulmuş dolap

Yörü: Yürümek

Yavşan: Bir çalı çeşidi

Yumak: Yıkamak

-Z-

Zıngır zıngır: Oradan oraya koşmak için kullanılan yansıma söz

Zapditmez: Zabt eylemez, tutsak etmemek, alı koymamak

Zay(olmak): Zâyî, kayıp olmak.

Zül: Yele

Zevde: Sevda

Zelle: Ayağın kayması, hata, yanılma

EK 2: MÂNİ FİHRİSTİ

-A-

	<u>Sayfa No:</u>	<u>Mânî No:</u>
A benim bahtı yârim	173	555
A sevdiğim aşk olsun	231	1607
Acem şalı bükeyim	253	1970
Acem şalı denir mi	268	1971
Aç kapını bende gireyim	216	1043
Açıldı hep çiçekler	259	1815
Açma Fadimem açma	208	902
Açtı midemde yara	282	2203
Adalı modalı geldi	243	1524
Adam olan kuzusu	242	1519
Adana köprü başı	172	252
Adana'nın pamuğu	172	253
Adım Araptır benim	235	1394
Adını sordum Ayşe	230	1307
Adilem sen naçarsın	171	239
Ağaç diktim kurudu	275	2101
Ağaçda gök mazılar	180	405
Ağzın asmasına	219	1107
Ağlarım ben gülenim yok	161	55
Ağlarım zaman zaman	87	2339
Ah anam naçar anam	255	1748
Ah benim bahtı yârim	210	931
Ah benim mor çiçeğim	260	1833
Ah kemanım kemanım	180	398
Ah o beni o beni	163	82
Ak üzüm var parmak gibi	213	990
Ak buğdayım buğdayın	167	161
Ak burçak kara burçak	179	379
Ak daşı kaldıralım	198	719
Ak fasülye pişer mi	205	842
Ak goyun gara goyun	173	276
Ak goyun guzusuna	198	730
Ak goyun meler gelir	200	768
Ak goyun meler gelir	238	1441
Ak goyunuñ yağına	195	663
Ak goyunuñ yağına	197	698
Ak güvercin olaydım	162	73
Ak güvercin olayım	259	1821
Ak işliği geyersin	253	1720
Ak kabak köken almış	276	2103
Ak koyun guzusuna	180	408
Ak sakallı nur hacım	284	2241
Ak taşlar kara taşlar	159	25
Ak tekeyi güderim	276	2107
Ak üzüm anmıyam	188	554
Ak üzüm asmasıyım	175	319
Ak üzüm gara üzüm	182	447

Ak üzüm parmak gibi	181	424
Ak üzüm salkımı	177	351
Ak üzüm salkımı	276	2106
Ak üzümün sergisi	177	343
Ak yazma başımda	219	1099
Akan sular olaydım	245	1574
Akbağda pek az yem	259	1819
Akçabunar dedikleri	220	1116
Akide şekeri misin	268	1972
Aksayam var süt gibi	208	897
Aksayamı yuyverin	208	896
Akşam arada kaldı	170	232
Akşam orada kaldı	259	1820
Akşamlar olmasaydı	170	231
Akviran dedikleri	220	1112
Al alma gızıl alma	178	360
Al almanın dördünü	247	1612
Al almayı daldan al	177	356
Al babası al babası	275	2091
Al bayrak allanıyor	190	573
Al dedim almadın ki	162	77
Al düğme mavi düğme	178	361
Al düğme yeşil düğme	237	1418
Al eline bavulu	214	1014
Al eline galemi	224	1183
Al eline gavalı	254	1735
Al elma dişlenir mi	246	1822
Al elmanın dördünü	198	729
Al elmayı dişledim	260	1831
Al entarım nasılsın	218	1086
Al eylendi	207	877
Al gayanın ardını	201	783
Al giydim alsın diye	226	1226
Al içlik mavi düğme	259	1823
Al ilik mavi düğme	253	1713
Al kayadan at beni	201	782
Al kese mavi kese	237	1427
Al şalım yeşil şalım	185	501
Al yaka mavi yaka	260	1830
Al yazma tartılır mı	252	1695
Al yazmayı düreyim	250	1650
Al yeşil şalım	191	602
Ala dağdan indirdiler	215	1031
Ala dağın armudu	277	2126
Ala dağın bayırı	277	2126
Alacası dikleme	275	2100
Aladağ güzel ama	276	2104
Aladağdan aş Mevlit	209	928
Alamaya'nın yolları urak	207	881
Alan başı ot mudur	235	1383
Alçacık duvar üstü	260	1829
Alçak ceviz dalları	213	988
Aldım aşkın tüfeğin	171	235

Alemdeki nakışın	282	2204
Alim getme bazara	228	1268
Ali'm orak biçiyor	258	1809
Alişar'ın yolları	276	2105
Allah vermiş nimeti	297	2462
Allı basmam var benim	186	508
Allı zıbın giyip gider	211	956
Alma attım al oğlan	254	1733
Alma attım denize	239	1462
Alma attım nar geldi	239	1463
Almaya'nın kar havası	206	872
Almayı yüke goydum	208	910
Altı çiçek	198	723
Altın burmam dar benim	226	1233
Altın dişim kanadı	166	151
Altın tas altın tarak	177	340
Altın tas altın tarak	259	1826
Altın yüzük dar parmak	259	1825
Altın yüzük kafesi	259	1827
Altın yüzük kaşını	237	1419
Altın yüzük piruze	259	1824
Altın yüzük şak şak	212	981
Altın yüzük ulanmaz	216	1049
Altında halı var	191	600
Altını avuçladım	245	1570
Altını bozduracan	255	1741
Altını bozdurayım	248	1620
Altını zarraf bilir	280	2166
Altınım hater oldu	184	481
Altınım var el gibi	245	1565
Altınım var el gibi	259	1828
Altta attım katana	214	1008
Aman aman elmalı	199	751
Aman Ayşam, yaman Ayşam	178	363
Aman benim çınarım	244	1546
Aman benim gaderim	244	1547
Aman Bursa Bursa	202	803
Aman narın narın	205	844
Ana başta taç imiş	214	1003
Ana çorabın bağı	247	1606
Ana kapısı altın yapısı	175	313
Anadolu uşağı	260	1832
Analar hatun olur	258	1800
Anam ağlar döşüm diyi	238	1450
Anam anam ağlama	182	434
Anam bürölce vurmuş	284	2243
Ananinnarin yârim	241	1504
Anasının yavrusu	285	2151
Angara'nın daşına bağ	240	1479
Ankara giderken	189	559
Ankara'nın balına	169	210
Annem yemek pişirir	166	143
Antep'te biter fıstık	214	1018

Arabacı hanına	208	901
Arabalar gediıyor	198	720
Arabam tıngır mıngır	284	2232
Arabamın zembili	244	1559
Aramıza girdi kara kedi	256	1767
Arar durur bir ateş	296	2448
Ardı üstü bir garedir	243	1541
Ardıç kökten kurusun	255	1745
Ardıçdan bir dal kestim	197	710
Arı dolu bu dünya	291	2356
Arım balım peteğim	282	2206
Arka kapı açılmaz	257	1785
Arkadaşım muz yer misin	243	1530
Armıdımı dişledim	252	1702
Armıdın bacaları	197	711
Armit dalda bi sıra	182	444
Armit daldasın dalda	182	443
Armudu taşlayalım	193	642
Armudum daldan eyi	245	1575
Armut dalda asılsın	203	823
Armut dalda bir sıra	253	1704
Armut daldan düşer mi	252	1703
Armut dibinde kuyu	174	295
Armutu taşlayalım	258	1801
Arpa ekim biçemem	249	1649
Arpa ekim bir evlek	259	1816
Arpalar azık oldu	207	888
Arpalar kara kılçık	164	111
Arpaları indi mi	222	1160
Arzum yasa batmışsın	257	1777
Asker oldum piyade	225	1201
Asker oldum vatana	251	1672
Asmada kuru dal var	259	1817
Asmada şazem sensin	259	1818
Asmadan üzüm aldım	171	244
Asmadan üzüm aldım	232	1341
Asmanın arasından	254	1724
Asvat kenarında evim	222	1148
Aş bişirdim aş ider	257	1778
Aşağı ucun kepiri	187	527
Aşıklar düşer aşka	288	2303
Aşıklar gelip vecde	281	2194
Aşıkların muradı	287	2298
Âşkın yaşı dinmez	162	80
At ahırda kişniyor	168	195
Ata bindim dik durur	252	1699
Ata bindim piyade	259	1814
Ata binen ağadır	166	150
Ata binen ağadır	203	816
Ata binen ağzıdır	180	411
Ata binerim ata	208	905
Ata binmiş efendi	252	1700
Ata binmiş gidiyor	223	1176

Ata binmiş gidiyor	252	1701
Atalardan ne dendi	293	2393
Ateşim var külüm yok	160	38
Ateşim varda külüm yok	239	1456
Atım gula ben gula	223	1175
Atım var katırım var	194	645
Atımın başlığı yok	167	162
Atina hamam oldu	238	1449
Atinanın hamamı	238	1448
Atladım girdim bağa	250	1654
Atladım girdim bağa	280	2165
Atlarımın zülüvar	223	1166
Avcıyam dağ gezerem	229	1283
Avdan dedikleri	220	1113
Avrupası iki gat	173	273
Ay atlılar atlılar	174	292
Ay bulutta bulutta	229	1285
Ay çiftçiler çiftçiler	204	834
Ay dogar gidiyim ben	171	241
Ay doğar anasından	260	1834
Ay doğar ayan beyan	192	617
Ay doğar ayazlanır	212	968
Ay doğar ayvan için	213	1002
Ay doğar azmak ister	171	243
Ay doğar bedir Allah	200	755
Ay doğar elek gibi	174	288
Ay doğar elek gibi	176	333
Ay doğar ensesine	176	332
Ay doğar gediğinden	211	966
Ay doğar hindi gibi	244	1543
Ay doğar lember gibi	236	1406
Ay doğar sini gibi	171	242
Ay doğar sini gibi	187	552
Ay doğar sini gibi	200	762
Ay doğar sini sini	229	1286
Ay doğmuştur ışıktır	201	781
Ay garşidan doğup gelir	192	622
Ay gidiyor gidiyor	203	818
Ay guş uçtu guş uçtu	221	1139
Ay ışığı varamam	213	1001
Ay ışıktır ışıktır	228	1258
Ay kırlangıç kırlangıç	231	1310
Ay ne diyim ne diyim	200	767
Ay nişanlı nişanlı	249	1636
Aya bak yıldıza bak	260	1835
Ayağım yalındır	191	604
Ayağımdaki donu	219	1094
Ayağımdaki kare	191	605
Ayağında kıl şalvar	229	1284
Ayağının nalını	176	329
Ayakkabı giyerim	190	575
Ayakkabı giyerim	233	1348
Ayakkabım bağını	161	68

Ayakkabım kırmızı	176	339
Ayakkabım toz atar	241	1502
Ayakkabım var benim	190	574
Ayakkabım var benim	218	1087
Ayakkabım var benim	233	1347
Ayakkabımın bağı çözülmüş	165	138
Ayakkabımın üstü	218	1089
Ayaklarım üşüdü	239	1457
Aydın bağında yemiş	214	1020
Aygır dibi gırmalı	209	919
Ayna attım çayıra	242	1521
Ayna düştü yerlere	245	1560
Ayrani sinekliye	198	726
Ayrılık yeter oldu	165	128
Ayşamın yeşil sandığı	252	1691
Ayva dağda ham kaldı	260	1840
Ayva dalını ekmeli	260	1836
Ayva gelir nar gelir	276	2102
Ayva günde pişer mi	260	1837
Ayva sarı nar sarı	179	376
Ayvalar atılmıyor	243	1533
Ayvalar çiçeklendi	260	1838
Ayvalar çiçeklendi	260	1839
Azmayanlar asıldır	286	2274
-B-		
Baba gızın çok muyudu	240	1474
Baba gızın üç müydü	190	582
Baçalarda börüce	200	769
Baçalarda mor meni	199	748
Baçelerde pırasa	262	1878
Bade içtim kanamadım	293	2398
Bademli çiftlik gibi	276	2110
Bağa girdim budanmış	224	1200
Bağa girdim üzüm yok	263	1880
Bağa girdim üzüme	279	2162
Bağa giresim geldi	232	1342
Bağa gitti geze geze	169	200
Bağa indim üzüme	238	1442
Bağa vardım budunmuş	182	437
Bağa vardım üzüm yok	183	448
Bağa vardım yaslandım	263	1881
Bağduvarı bağduvarı	229	1273
Bağı dağ eden felek	160	49
Bağlarda üzüm var	186	504
Bahar çiçeği gibi	214	1015
Bahar geldi yaz güzel	243	1526
Bahar geldi yaz kaldı	235	1396
Baharda guzu gördüm	279	2156
Bahça bahça gezerim	279	2163
Bahçalarada bal gabak	179	740
Bahçalarda bal erik	187	521
Bahçalarda bir kuzu	253	1711
Bahçalarda börülce	205	843

Bahçalarda gök biber	219	1106
Bahçalarda gül sarı	253	1708
Bahçalarda kestane	224	1186
Bahçalarda maydunuz	224	1187
Bahçalarda menemen	229	1288
Bahçalarda pırasa	224	1185
Bahçalarda yeşil hıyar	253	1709
Bahçanızda dut var mı	212	967
Bahçaya sovan ekim	234	1364
Bahçayı bellemeli	236	1411
Bahçe bahçe gezersin	262	1871
Bahçe çakılım göçtü	279	2164
Bahçede ceviz dalı	262	1872
Bahçede gezen oğlan	262	1873
Bahçede gezen oğlan	193	637
Bahçede iğdemidir	189	558
Bahçedeki çiçekler	198	733
Bahçedeki çiçekler	276	2108
Bahçeden indim düze	193	641
Bahçeden su gelir	277	2128
Bahçeler barsın diyi	225	1206
Bahçelerde arım var	227	1248
Bahçelerde badılcan	262	1877
Bahçelerde bağ olmaz	179	389
Bahçelerde bal beni	185	492
Bahçelerde bal erik	246	1583
Bahçelerde bal kabak	164	121
Bahçelerde bal kabak	246	1581
Bahçelerde bal tatlı	262	1875
Bahçelerde börülce	158	7
Bahçelerde börülce	232	1329
Bahçelerde domata	210	939
Bahçelerde dut ağacı	215	1035
Bahçelerde enginar	262	1874
Bahçelerde gözenek	228	1264
Bahçelerde gül boşan	216	1039
Bahçelerde gül gördüm	242	1523
Bahçelerde günaşık	164	115
Bahçelerde ham bostan	280	2170
Bahçelerde hurmayım	253	1706
Bahçelerde kayısı	229	1287
Bahçelerde kıl vari	262	1879
Bahçelerde lahana	280	2171
Bahçelerde lahana	237	1428
Bahçelerde maydono	192	613
Bahçelerde mis koku	214	1009
Bahçelerde nar olur	160	47
Bahçelerde sarmaşık	220	1128
Bahçelerde saz olur	185	491
Bahçelerde şeftali	280	2169
Bahçelerde yer alma	192	616
Bahçelerede bal kabak	262	1876
Bahçemde açan gülün	213	993

Bahçemiz arık arık	184	471
Bahçenin kestanesi	168	196
Bahçeniz de gül var mı	253	1707
Bahçeye gel bahçeye	246	1579
Bahçeye guyu gazdım	185	493
Bahçeye serdim kilim	249	1634
Bahtımız bağladılar	249	1632
Bahtınız ot değil mi	249	1633
Bakgaldan koka aldım	210	934
Bakın şunun dişine	283	2222
Bakkaldan aldım tozu	263	1885
Bakkaldan koka aldım	163	97
Bakkaldan yumak aldım	233	1359
Bakkallarda toz şeker	161	64
Baklavayı balladılar	178	366
Bal arısı sanmışız	283	2216
Bal yapacak özüm var	290	2340
Balçaşar'ın gıyısı	187	532
Baldırcanı doğradım	256	1768
Baldırcanı haşladım	256	1769
Balıcanın bayırı	251	1674
Bamyayla başlıyorum	290	2345
Barakanın altı musluk	249	1645
Basmam çürük tahtaya	278	2140
Baş başa ver	177	355
Başdan oydum çanağı	200	761
Başımda bir altın taç	292	2386
Başımda gara başlık	188	541
Başımda sarı keçi	225	1202
Başımda siyahım var	262	1870
Başına bürünmüşçe pullu çemberi	192	610
Başındakiler poşular	258	1810
Başörtü başımızda	227	1246
Batlıcanı gıyacan	244	1542
Bayırdan inişi var	222	1161
Bayram gelir beyime	296	2446
Bayramda barışalım	290	2338
Bazar bazar beş bazar	221	1145
Bazen güldüm yarıldım	298	2463
Bebeğimiñ maması	196	686
Beceden bakan oğlan	251	1676
Beceleri perdeli	222	1152
Beden dediğin kalıp	282	2200
Belinde pala bıçak	180	397
Ben bir altın sakızım	263	1886
Ben bir dolma biberim	161	65
Ben bir gümüş cezveyim	177	354
Ben bir gümüş fenerim	158	13
Ben bir gümüş gutuyum	158	1
Ben bir gümüş oklavayım	194	650
Ben bir karabiberim	194	649
Ben bir küçük cezveyim	167	172
Ben bir küçük fenerim	232	1343

Ben bir küçük nohudum	190	562
Ben bir sarı kamışım	263	1887
Ben bir şehit gızıyım	231	1318
Ben bir uzun gamışım	167	166
Ben bu dağı delemem	159	31
Ben bunara vardıydım	257	1779
Ben bunara varmadım	257	1780
Ben buyudum buyudum	295	2440
Ben giderim gün biter	195	676
Ben istemem parayı	283	2227
Ben istemem parayı	293	2392
Ben seni pekmez sandım	258	1802
Benim güzel çiçeğim	263	1888
Benim motor kırmızı	217	1070
Besmele ile başlarım	292	2374
Besmele ile çıktım yola	215	1026
Besmeleyle başlarım	297	2458
Beyaz giyme toz olur	161	59
Beyaz göynek yan yaka	204	825
Beyazları giyeceğim	295	2436
Beykonaktan geçerken	234	1376
Bınarın başında üç kız yan yana	186	512
Bi cigara vir bana	223	1169
Biber ektim yollara	219	1100
Biber mi	206	874
Bilmem kime kul olmuş	290	2346
Bilmem ne biliyorlar	293	2405
Bindim atın dorusuna	182	441
Bir ah çektim derinden	207	879
Bir Allah'a inandım	285	2255
Bir ay doğdu Samsun'dan	187	531
Bir çağrısın göklerde	283	2220
Bir çift lahur sal aldım	263	1882
Bir çifte çınarsınız	214	1010
Bir dalda iki ceviz	244	1552
Bir dalda iki elma	263	1883
Bir dalda iki kiraz	226	1229
Bir dalda iki vişne	244	1550
Bir elim soğan gazar	209	913
Bir elinde gözer	236	1409
Bir hoca gelir Serez'den	230	1305
Bir köşe de ben kaptım	285	2259
Bir mendilişle yolla	171	233
Bir odada otururum	250	1651
Bir sen söyle bir de ben	175	307
Bir sevdiğim var benim	168	187
Bir taş attım alıca	253	1705
Bir taş attım kümese	263	1884
Bir taş attım zeytine	181	423
Bir yerden	206	873
Bir yıl yaşasam da hiç	176	326
Bir yolunu bulaydım	291	2364
Bir yüzlük ettim toka	284	2244

Biraz da bana gül kader	245	1576
Birinci gün altın başlı doğan	230	1304
Bisiklete binersin	196	690
Bisikleti aynalı	165	137
Bizi bekler mutlu son	292	2385
Bizim evler yüksektir	218	1090
Bizim evler yüksektir	218	1091
Bizim köyde düğün var	196	682
Bizim köyün kızları	182	435
Bizim motor kırmızı	233	1358
Bizim sıçan evlenecek	178	365
Bizim sıçan evlenecek	219	1093
Bizim yaylamızda menekşeler top biter	182	445
Boba bosdanı ekdin mi	240	1475
Boğa girdi üzüme	276	2109
Borç gırtlığa dayandı	292	2373
Bostan ektin bitti mi	236	1475
Boş çevrilmez iyi niyet	296	2457
Boynuma altın dizdim	214	1007
Bozkır dedikleri	220	1115
Böğün ayın onudur	246	1594
Böyle başında bağlar	171	237
Böyün cuma günleri	243	1538
Böyün günlerden bazar	243	1539
Böyün günlerden salı	243	1540
Bu ay ibadet ayı	295	2425
Bu çeşme ne güzelmiş	209	914
Bu dağın ardı yeşil	248	1630
Bu dağın arkasından	248	1631
Bu dağlar benim olsa	263	1889
Bu derdle gezer idim	231	1315
Bu ellerde gez gayri	201	784
Bu kavak meşe kavak	236	1413
Bu Kozan'ın dağına	207	878
Bu tekne su alıyor	283	2218
Bu yol bağdad yoludur	162	79
Budala bu dala	229	1289
Bugün ayın ondördü	160	48
Bugün ayın onudur	263	1891
Bugün ayın otuzu	263	1890
Bugün ayın üçüdür	263	1892
Bugün günlerden Pazar	225	1216
Bugün günlerden pazar	226	1223
Bugün günlerden salı	179	377
Bugün günlerden salı	208	900
Bugün günlerden Salı	263	1893
Bugün neler var neler	295	2433
Bugünkü gün perşembe	283	2226
Buhara yollarında	279	2154
Buharinden bakalım	257	1776
Bunara vardın mı	254	1725
Bunarcık dedikleri	220	1114
Bunarin başı mersin	238	1434

Buñarlar buñarlar	235	1397
Bunu yazan bir böcek	168	182
Bülbül okutan oldum	229	1290
Bülbül yuvada inler	160	36
Büyüsüne kanmışım	284	2235
-C-		
Cahil olmak istersen	235	1393
Cam cama eklenir mi	163	98
Camı parlayıp gelir	217	1069
Camiler medreseler	263	1897
Camilerde avize	281	2187
Caminin ezamı yok	185	496
Camiye serdim halı	264	1898
Canımdaki can sensin	281	2190
Cebimde yok on para	291	2370
Cebimde yok parası	292	2378
Cennetlere sende uç	295	2438
Cıgaramın dumanı	223	1170
Cici babucum cici	213	991
Cihanbey'in dokduru	225	1212
Cihanbey'in dokduru	226	1219
Cihanbeyli yurdumuz	226	1228
Cüzdanda var mı para	287	2299
-Ç-		
Çadır dağlar çadır dağlar	280	2176
Çadırının önü yonca	230	1308
Çağırın gız anasını	249	1635
Çağırırım gelmez yanıma	277	2195
Çağlayan gibi aktım	298	2362
Çakmağı çakmaya geldik	174	298
Çaldığım ot dir	255	1757
Çalı dibinde keklik	163	105
Çamaşır dürer misin	256	1756
Çamura mı düştün hay bensiz	236	1414
Çantamı aldım koluma	247	1597
Çapa kazarım çapa	217	1074
Çardak gecesinin bağırına	215	1024
Çarşamba dedikleri	172	257
Çarşamba yazıları	172	259
Çarşamba yollarında	172	256
Çarşambayı sel aldı	161	66
Çarşıda erik gaynana	200	756
Çarşıda idik kayanana	230	1303
Çarşıda otur yârim	202	790
Çarşıdan aldım kilimi	191	592
Çarşıdan fenerlere	199	739
Çarşıdan gelen atlı	280	2168
Çarşıya varmasınlar	264	1899
Çatıdaki kediler	168	179
Çatlamış kafatası	292	2383
Çay akar çakıl akar	264	1902
Çay aşağı kurt izi	174	297
Çay benim çeşme benim	176	338

Çay benim çişme benim	190	586
Çay içinde ak helke	256	1763
Çay içinde çağlarım	264	1901
Çay içinde nar ağacı	187	519
Çay içinde üç yiğit	264	1900
Çaya gider ağlarım	245	1558
Çaya girdim çizmeynen	179	382
Çaya indim çay susuz	265	1904
Çaya indim çaylarım	256	1762
Çaya indim susuzum	209	915
Çaya indim taşı yok	264	1905
Çaya inesim geldi	249	1637
Çayda kumlar kaynaşır	264	1903
Çaydanlıkta çayım var	166	157
Çaydanlıkta çayım var	252	1690
Çayın başına enmiş	237	1425
Çayır çıktı dizime	164	117
Çayıra basma güzel	264	1906
Çayırdaki gezen oğlan	234	1365
Çek düşmanın derdini	237	1424
Çekmecemi açamam	264	1909
Çekmecemi çekemem	158	3
Çekmecenin kilidi	249	1648
Çekmecenin ner kilidi	158	2
Çemberim allı idi	213	986
Çemberim nittin niyledin	232	1337
Çerçiler alır gutu	219	1108
Çeşme başında beklerim	264	1908
Çeşmeleri yan yana	163	102
Çıkartmalar yıkıldı	287	2287
Çıkayım dağlara ben	281	2179
Çıkıdım getdim kesdenenin dalına	187	520
Çıktım çeşme başına	239	1465
Çıktım çeşmesinin başına	280	2178
Çıktım gayış gırana	175	316
Çıktım iğndenin dalına	164	112
Çıktım pınar başına	264	1911
Çıraklık dolu bezir	227	1245
Çiçeğim var duvarda	253	1717
Çiçek açtı saraçtı	158	14
Çiçek sarı ben sarı	228	1270
Çil dabakda duz olsam	173	282
Çil dabakda ireçel	173	283
Çimene basma yârim	161	63
Çimene bülbül çimene	231	1309
Çini tabakta reçel	160	46
Çişteleri yan yana	251	1679
Çoban bana gar yolla	186	510
Çok bağının ağına bak	190	588
Çoktandır hep unuttuk	294	2410
Çomaklar dedikleri	220	1127
Çorabım dize gadar	205	857
Çorabımın bağına	243	1537

Çorabını ördüğüm	205	856
Çorap mil ilen olur	216	1048
Çorap milinen olur	187	534
Çorap ördüm dize gader	234	1361
Çorap yudum yaşımış	252	1698
Çorca çorak değil mi	223	1173
Çorcanın kızları	223	1174
Çölde geziyor deve	284	2234
Çubuğunda lüleydim	264	1907
Çubuk vurdum çimene	264	1910
Çukurçimen çamları	276	2113
Çukurçimen ıracık	276	2112
Çukurçimen uludur	276	2111
Çumra dedikleri	220	1111
-D-		
Dabancamı yağladım	279	2141
Dağ ayrı duman ayrı	230	1291
Dağda ceylan gezer mi	210	935
Dağda harman olur mu	195	665
Dağda kestim değnek	230	1292
Dağdan göttüm urganı	248	1619
Dağdan indim bayıra	199	747
Dağdan kesdim keresde	200	766
Dağdan kestim çınarı	279	2146
Dağdan kestim meşeyi	248	1618
Dağdan kestim okluğu	248	1617
Dağlar başı sarmaşık	204	830
Dağlar başında kar kaldı	170	230
Dağlar dağladı beni	187	553
Dağlar dağladı beni	193	635
Dağlar dağladı beni	193	643
Dağlar dağladı beni	280	2177
Dağlar dağlar ulu dağlar	281	2180
Dağlar gibi kaynar oldum	211	961
Dağlarda biter gayısı	174	290
Dağlarda gezer oldum	186	502
Dağlarda kar kalmadı	204	840
Dağlarda meşelerde	245	1561
Dağlarda olur keklik	171	250
Dağlarda olur keklik	200	760
Dağlardaki daşları	251	1685
Dalda kuş olmadın mı	160	35
Dalında gül bitmezmi	215	1021
Dalındaki yeleği	217	1072
Dallarda limon gibi	256	1764
Dam başına durma oğlan	228	1255
Dam başında aralık	175	318
Dam başında bir guzu	212	973
Dam başında duran kız	175	306
Dam başında hasırım	165	1915
Dam başında hıyarlar	228	1256
Dam başında ilana	183	452
Dam başında kepenek	265	1916

Dam başında kerdeme	199	749
Dam başında kuyu var	243	1534
Dam başında siniler	159	23
Dam başında siniler	193	614
Dam başında yakacak	243	1535
Dam içinde karambık	168	180
Dam üstünde dam beni	177	346
Dam üstünde damımız	264	1914
Dam üstünde değirmen	235	1388
Dam üstünde hezan var	177	347
Dam üstünde kediler	230	1302
Dama çıkasım geldi	268	1968
Dama çıkma baş açık	207	889
Dama çıktım dam oynar	255	1753
Dama vurdum depiği	180	402
Damdaki fareler	243	1528
Damdaki kediler	168	188
Damdan attım gabağı	217	1064
Damdan dam eklenir mi	195	677
Damdan dama atlan yar	201	785
Damdan dama ip gerdim	202	802
Damdan dama ip gerdim	202	805
Damdan dama ip gerdim	212	974
Damdan dama ip gerdim	195	678
Dan başında ilenger	183	453
Dar sokaktan geçemedim	178	362
Daş başının cimşiri	251	1673
Davulcular ekten ükten	178	367
Dayanamaz ki bu can	287	2285
Dedem köyü deyişleri	220	1126
Dedem yine ne dedi	294	2418
Değirmen sala benzer	243	1527
Demir bilek bükülmez	258	1799
Demir orak belinde	252	1689
Deniz dibi daşlı olur	207	890
Deniz dibi derindir	265	1920
Deniz dibi kenara	265	1921
Deniz dibi Medine	265	1922
Deniz dibi tekneli	279	2160
Deniz dibinde börek	265	1919
Deniz dibinde kürek	173	279
Deniz dibinde mildir	173	278
Deniz içinde balık	241	1491
Deniz üstü piyade	265	1927
Deniz üstü sarayım	265	1918
Deniz üstü sarayım	189	565
Deniz üstü tekneli	204	832
Deniz üstünde balık	265	1917
Denizde gezer oldum	256	1766
Denizde kara balık	265	1926
Denizde organım var	184	477
Denize dalacağım	265	1924
Denize dalacam	187	528

Deñize dalamadım	172	265
Denize dalan oğlan	265	1925
Denize dalayım mı	240	1471
Denize dalma güzel	265	1923
Denizler beyazdır	190	576
Denizler kadar serin	168	183
Derdim var benler gibi	242	1518
Derdim var dağlar gibi	160	51
Dere akıyor dere	190	599
Dere boyu boylama	197	707
Dere boyu saz olur	242	1517
Dere doldu taşıla	231	1311
Dere dolu daşılan	195	673
Dere geliyo dere	189	567
Dere geliyor dere	225	1211
Dere geliyor dere	225	1218
Derede gavun yerler	247	1613
Derelerde yosunlar	202	797
Derelerin armıdı	240	1473
Derelerin ayrığı	279	2158
Derelerin bükleri	164	116
Derelerin çakılı	221	1141
Derelerin ilanı	197	701
Derelerin uzununu	231	1312
Deremiz çakıl taşlı	203	812
Derenin dibi mildir	239	1469
Dereniñ dibi mildir	196	680
Derenin kavakları	214	1019
Dereyi öğerler	276	2114
Dermansıza tek ilaç	290	2344
Dertler yükü haşlar beni	245	1577
Dertsiz kul kaldı mı ki	288	2305
Destiyi doldun mu	181	427
Deve geliye deve	231	1324
Deve geliyor deve	203	809
Deve gider Mısır'a	223	1167
Develeri gatar gatar	182	446
Develi şanlım	216	1053
Develi toylak	216	1054
Deveyi dağladılar	246	1589
Deveyi tuz öldürür	177	350
Deveyi tuzda gördüm	177	349
Devran kimin devranı	287	2309
Devrandan kimi geldi	265	1928
Dikli daşın kenarı	245	1567
Dilenir salak salak	292	2382
Dilimizde tek hece	296	2454
Dinleyin ey ahali	286	2276
Dinmedi hiç sızımız	295	2426
Doğanhisar yolları	253	1714
Doğru yola sapmadı	283	2229
Doğruyum yılmaz erim	283	2224
Dolaba fincan göydüm	199	736

Dolaba kepek godum	248	1616
Dolan güzel sarılsak	245	1572
Dometesin eziği	203	806
Dostun sözü pek serttir	286	2270
Dostun sözü sert olur	281	2184
Dozer geliyor dozer	243	1531
Dökülmüş herkes yola	286	2278
Duman bastı dağlara	265	1929
Dut ağacı dut verir	241	1496
Dutun kaldırırerin	255	1740
Duvar dibinde durdum	265	1930
Duvar duvar böcekler	210	933
Duvara çaktım kazık	233	1357
Duvara mih çakayım	181	420
Duvar da böcek gezer	196	685
Dün akşam gittim gara	291	2365
Dün gece sayıkladım	285	2257
Düşeydim ensesine	247	1601
Düşmanı koğdu Atam	284	2246
Düşte gör düşte gör	255	1746
Düştüm gurbet yoluna	208	895
-E-		
Ebedi ruh candadır	289	2326
Ecel verir mi aman	282	2197
Edirne'nin Camileri	210	946
Efendi paran çok mu	287	2289
Efendim özüüm sensin	260	1843
Eğdim ceviz dalını	256	1760
Eğlenenim kırıldı	261	1857
Eğmeleri eğmeleri	260	1844
Ekilmiş bostanım yok	286	2271
Ekin ekdim ot bitdi	159	20
Ekin ekilen yere	178	359
Ekin ekim çöllere	246	1584
Ekin ekim olacak	194	652
Ekin ekim yollara	186	515
Ekin işler iğneyle	261	1845
Ekine bak ekine	240	1481
Ekine girdi biçer	222	1151
Ekinler dize kadar	250	1655
Ekinler orak ister	219	1102
Ekinler yomuz olur	230	1301
Ekmeği çöpe atma	294	2420
Ekmekek dolu mutfak	192	609
Ekmekek ekim terledim	250	1661
Ekmekek eylesen yakdı derler	173	269
Ekmekek itdim terledim	225	1205
Ekmekek yaptım terledim	181	418
Ekmekek yaptım terledim	242	1515
Ekmem bitmedik yere	213	995
El veriyor el veriyor	185	485
Elalemin tükrüklüsü	206	875
Elbisemin gülleri	166	145

Elbisemin pilesi	163	104
Elbisemiñ pilesi	217	1058
Elbisesi koyu al	166	147
Elden bize söz oldu	281	2188
Elek üstünde elek	261	1850
Elekte un eliyor	284	2242
Elif dedim be dedim	261	1846
Elifin hecesine	202	791
Elim elinde deyil	222	1156
Elimde kalem ağlıyor	168	191
Elimde sarı kahat	261	1852
Elimdeki tarak	169	197
Elime aldım kalemi	169	202
Elin elimde değil	261	1851
Elin elimde deyil	187	529
Elinde süt küreği	161	61
Elindeki basdunu	223	1162
Elindeki portakal	176	322
Elindeki tencere	224	1192
Eline almış tası	221	1143
Elinizden elinizden	185	484
Elleri elcekli gelin	166	158
Elma armut zerdali	261	1847
Elma attım alıca	245	1573
Elma attım denize	241	1487
Elma attım nar geldi	261	1848
Elma attım üzüldü	230	1294
Elma kesdim yiyen yok	158	11
Elmanıñ sarısını	200	764
Elmas inne döşümde	255	1756
Elmas yüzük parmakta	261	1849
Elmas yüzük taşını	201	771
Elmaya bak elmaya	199	746
Elmayı ata ata	200	752
Elmayı ata ata	237	1402
Elmayı bıçakladım	219	1109
Elmayı bıçakladım	234	1379
Elmayı nazik soydum	158	9
Elmayı üçe beldim	170	229
Emisine memisine	211	965
Emmileri asılır	237	1426
Engin dere beklerim	198	721
Enginarı haşladım	261	1854
Entaresi al olsun	189	571
Entaresi mor imiş	189	570
Entarım var telliden	261	1853
Entarım var toz pembe	279	2161
Entarimin aklığı	255	1754
Entarimin alına	246	1590
Entarimin gülleri	218	1092
Entarimin pilesi	210	940
Entarine peş olcam	207	892
Entarisi aktandır	246	1578

Entarisi al basma	177	345
Entarisi çit gibi	236	1404
Entarisi filfili	187	522
Entarisi gutnu yar	278	2149
Entarisi kareli	213	989
Entarisi mihraplı	255	1750
Entarisi mor meni	246	1587
Entarisi pembeden	218	1085
Entarisi rekleme	247	1596
Entarisi sim ilen	164	123
Entarisi tokadan	198	693
Erguvanım sarkarım	162	76
Erik dalı eğerim	199	750
Erken kalktı hız aldı	285	2252
Erzurum'un kalesi	169	203
Esirgeme parayı	283	2228
Eski cami direk ister	242	1507
Esmeyle süzmeyile	196	695
Eştım eştım gum çıktı	256	1759
Et aldım direminen	224	1198
Eteğimin pilesi	196	688
Etli ekmek börekler	294	2413
Evi duvar arası	261	1856
Evi nerde Beşir'in	284	2239
Evimin önü çınar	213	998
Evimin tek direği	184	468
Evimiziñ arkası	216	1056
Evimizin önü gül ile yaprak	202	800
Evimizin önü söğüt	237	1416
Evinize neşe dolsun	297	2469
Evler dolu kestane	275	2094
Evler senin evler senin	275	2092
Evleri gediktir	188	546
Evleri karşımdadır	189	572
Evleri ocaksız	276	2115
Evleri var görünür	195	674
Evleri var guyuda	255	1742
Evleri var yan duvar	245	1562
Evleri yakın yarım	280	2167
Evleri yaptım daş ister	218	1082
Evlerimiz güne bakar	242	1508
Evlerinde idare	261	1855
Evlerinin önü dübek	248	1614
Evlerinin önü iğde	231	1313
Evlerinin önü marıl	248	1615
Evlerinin önü mersin	219	1101
Evlerinin önü pare	247	1605
Evlerinin önü pınar	184	482
Evlerinin önü tepe	212	983
Evlerinin önü yazı	174	300
Evlerinin önü yonca	247	1604
Ey bülbülüm zar getir	260	1841
Ey dağlar ulu dağlar	258	1803

Ey garip vatandaşım	284	2236
Ey gönlümün ecesi	282	2202
Ey kargalar kargalar	277	2129
Ey! Giresun bülbülü	169	208
Eyi atarsan taşı	295	2430
Eymeli yar eymeli	254	1736
Eyup geder Eyup geder	227	1252
Eyup geder Eyup geder	227	1253
Ezme ile ezme ile	260	1842
-F-		
Fakılar dedikleri	220	1122
Fanilerin kat kat	268	1973
Fasilyeyi pişirdim	196	689
Fasulye patıl olur	189	563
Fasulyeyi kuruttum	252	1694
Felek külülen budadı	171	238
Felek vurdu daş ile	161	57
Fenerine fenerine	200	753
Fındık fıstık doldurun	297	2447
Fındık fıstık olur mu	225	1210
Fındık fıstık olur mu?	225	1217
Fırın üstünde fırın	174	303
Fırın üstünde kürek	175	304
Fırın üstüne fırın	268	1974
Fırıncının küreği	290	2352
Firahane kerim dalım vurula	190	589
-G-		
Gabirini seller aldı	238	1452
Gabrimi gazın da toprağı bol olsun	250	1664
Gadifem gatlı matlı	216	1045
Gafil oldum bir anlık	296	2444
Gahve Yemen'den gelir	237	1433
Gak gidelim dağlara	254	1719
Gale gale yüzünde	183	451
Gale galeyeye bakar	212	980
Gale galeyeye bakar	247	1611
Gale galeyeye garşı	182	442
Galeden indim iniş	177	352
Galeden indir beni	216	1044
Galemin ardındayım	183	450
Galenin ardı mantar	216	1046
Galenin ardı pınar	247	1610
Galenin ardı yavşan	240	1484
Galenin ardu pınar	183	449
Galenin ortasında	212	979
Gam yükünü kim çeke	284	2233
Gamayı çaktım daşa	276	2117
Gamayı çektim gından	235	1380
Gamzeli yârim	245	1563
Gapımızın önü iğde	242	1513
Gapın gapımıza bakar	180	410
Gar yağar düğüm düğüm	244	1544
Gara çadırlar guruldu	252	1692

Gara çorap ördüğüm	218	1079
Gara çorap yaşımış	207	887
Gara dağ garalır galır	239	1454
Gara daş boyanır mı	243	1536
Gara deniz dalga dalga	182	440
Gara dut parmak gibi	242	1520
Gara gara tavıklar	223	1168
Gara gavak uzamasın	250	1653
Gara gayfa olubda bişemedim	182	439
Gara goyun etli olur	223	1177
Gara goyun güderim	180	404
Gara ilan oldumda akıb gederim	186	517
Gara poşuna gurban	201	773
Gara tavuk gaz gibi	181	425
Garambık dalda galdı	209	924
Garambık dallanır mı	211	952
Garambık üzüğüyle	209	925
Garambıkdan aştığım	209	930
Garamık suya değer	198	697
Garanfil deste beni	255	1743
Garanfil olacaksın	174	
Garanfil oydu beni	238	1435
Garanfil oymak oymak	158	5
Garanfil suyu neyler	201	774
Garanfilim ez beni	158	8
Garanfilim gatmeri	174	287
Garanfilim moruna	245	1566
Garanfilin gutusu	225	1204
Garanfiliñ moruna	197	706
Garanfilin sarkarın	193	633
Garañfilsin darçıñsın	158	4
Garanlık gapı aştım	253	1718
Garayım gaşım ağırır	222	1159
Garibe dal gerektir	289	2331
Garibe gam gerektir	289	2332
Garpuz kesdim suyumuş	199	737
Garşı garşı hanımız	254	1739
Garşıda durup duru	254	1738
Garşıda gavi yiller	240	1485
Garşıda geven olsa	188	538
Garşıda gezen oğlan	254	1737
Garşıda gördüm seni	180	395
Garşıda tavuk	181	426
Garşıdan gel garşıdan	178	370
Garşılarda düğün var	254	1721
Garyolamın demiri	236	1401
Gaşların garasına	202	792
Gaşların gaşlar beni	224	1181
Gaşların kara kara	201	780
Gaşların milder yarım	223	1182
Gaşların var çatık matık	212	976
Gavak gavaktan uzun	245	1564
Gavak gazeli yarım	227	1249

Gavak sende üzüm yok	179	388
Gavakdan gazel endi	227	1250
Gavaklar bağlandı	244	1548
Gayalar bitişiyor	195	666
Gayalar kertilmesin	180	399
Gayalardan gayarım	222	1153
Gayfenin kellelisi	215	1029
Gayfeyi gavururlar	215	1027
Gayınnam hamama girse	234	1373
Gayınnam kümese girse	234	1374
Gayınnanın domuzu	206	861
Gayınnayı netmeli	206	860
Gaynana gazan garası	206	866
Gaynana gazan garası	234	1378
Gaynanam gabak gibi	199	742
Gaynanam gara tazı	250	1656
Gaynanam garazağar	200	757
Gaynanam oluverse	206	865
Gaynananın dili var	206	864
Gaynananın gevuru	173	272
Gaynaneyi netmeli	206	862
Gaynatamın odası	257	1782
Gayrolanın demiri	199	741
Geceler arada kaldı	159	34
Geceler ayaz yârim	201	786
Gel gönlümün sultanı	205	851
Gel gülüm sarılalım	187	525
Gel güzelim güzelim	214	1004
Gel varalım gel varalım	275	2099
Gel yanıma Asaf'ım	285	2264
Gelden indim bugün	158	6
Gele gele geldiler	258	1805
Gelin geldi kapımıza	238	1436
Gelmeden topun sesi	184	467
Gemi çıkmaz yokuşa	283	2214
Gemi geldi durdu mu	163	91
Gemi gelir Bartın'dan	178	368
Gemi gelir yanaşır	163	96
Gemi geliyor yan verir	204	827
Gemideyim gemide	163	93
Geminin üçtür direği	204	826
Genç kızlar halı dokur	286	2279
Ger pelit meşeleri	195	664
Gerez dedikleri	220	1123
Geriden aldın çatmayı	277	2131
Gez manavı kasabı	183	464
Gezlevü dedikleri	220	1124
Gıneyi getir ana	241	1497
Gırlangıcım uçtu mu	187	526
Gırlangıç kaçırverdi	200	758
Gız anası gız anası	190	581
Gide gide yoruldum	197	700
Gidelim zevkom gidelim	184	476

Giden ay tutulur mu	241	1505
Giden eşekli oğlan	235	1386
Giden oğlan beri bak	236	1403
Giden oğlan dursane	233	1360
Giden olsa	205	845
Gidenlerden yok bir tek iz	289	2330
Gider gelirin deyi	253	1715
Giderim belde belde	194	660
Giderim bende bende	254	1732
Giderim bende bende	170	227
Giderim dur diyen yok	180	407
Giderim giderim	170	224
Gidin başımdan gidin	294	2411
Gidin bulutlar gidin	234	1370
Gidin bulutlar gidin	246	1580
Gidiyodum vurdular	188	540
Gidiyom deme bana	253	1712
Gidiyom gidemiyom	170	223
Gidiyorum ağla beni	161	53
Gidiyorum elmasa	246	1595
Gidiyorum işte gör	222	1155
Gidiyorum kalasın	271	2020
Gidiyorum özlere	224	1196
Gidiyorum yoluma	271	2019
Gine doğdu ülker ile terezi	172	263
Girdim yarin bağçasına	254	1728
Git kime sorarsan sor	285	2253
Gitme gidenlerinen	187	530
Gitme gidenlerinen	251	1682
Gitme yarım ağlarım	226	1236
Gittim arpa biçmeye	213	996
Gittim gelirim diyi	192	620
Gittim kamış biçmeye	221	1136
Goca dağda gar galmadı	250	1660
Golundaki gol sati	212	977
Gonağı yaktınız mı	195	670
Gonya'dan geldim yayan	195	669
Goyu güller galbırda	188	547
Goyun gelir gaşlardan	231	1325
Goyun gelirherinden	231	1323
Gozağacı yakarım	227	1244
Göger bostanım göyer	183	455
Göğde uçan akbaba	256	1771
Göğden dönen kırlangıç	239	1458
Göğder bostanım göğder	161	58
Göğercin aylelendi	198	717
Göğü tutarsa ahım	284	2230
Gök güvercin olayım	168	193
Gök üstünde gerinler	172	264
Gökde ıldız az kaldı	278	2144
Gökde ıldız ellidir	278	2143
Gökde uçan teyare	180	401
Gökte ıldız on yedi	278	2148

Gökte uçan akbaba	233	1355
Gökte uçan teyyare	241	1498
Gökte uçan teyyare	182	430
Gökte yıldız bir sıra	228	1257
Gökte yıldız çit gibi	228	1259
Gökte yıldız yüz atmış	160	45
Gölde balık öz olur	213	999
Gölde uçan teyare	216	1041
Gönül aşkla dolacak	293	2391
Göplünün altı diken	198	722
Göprünün altı çiçek	198	723
Görugotu yanmış	192	624
Gövemgim yollarında	254	1729
Gövercin uçuverdi	232	1338
Gözleri vurdu beni	241	1490
Gözlerimde tuzlu is	284	2240
Gözüm görmez oldu	172	251
Guguli tavucağım	175	311
Gulu'nun dağlarında	202	793
Gurban oluyum sana	252	1686
Gurbete giden olsa	205	845
Guru gabak kökeni	197	704
Guş gayadan el ider	223	1179
Guş guş guvada	194	658
Guyu dibi gar imiş	179	380
Guyu dibi yaşlı olur	235	1387
Guyu gibi bakır	234	1367
Guyunun gapakları	210	932
Guyunun gapakları	194	657
Gül açar sümbül açar	270	2012
Gül aldı gülşen verdi	293	2402
Gül benizler solacak	290	2343
Gül bülbüle bir eştir	286	2275
Gül dalından kuş uçu	202	799
Gül dalını eğermi	164	118
Gül düğümü gül düğümü	164	109
Gül ekdim hardal oldu	178	371
Gül guruttum sebette	211	953
Gül kuruttum kalburda	270	2013
Gül olur mu dikensiz	176	323
Güle çıktım gülmedim	188	542
Güley saçın yaş durur	188	539
Güller desteledim	296	2449
Güller suya düşdü	195	668
Güllü güllü gül dalları	165	125
Gülüm gurutamam seni	201	770
Gülüm gurutmam seni	188	543
Gülüm kurutmam seni	202	796
Gümbürdesin ortası	164	107
Gümüşhane gümüşü	214	1016
Gümüşhane gümüşü,	169	207
Günah sırtımda yüküdür	185	498
Güneş buluta daldı	294	2419

Güneş doğdu evine	222	1150
Güneş kalkar gülerler	171	236
Güneşin sıcaklığında	175	315
Güvercin bıçakladım	162	84
Güvercin havadadır	271	2023
Güvercin tekin tekin	271	2022
Güvercin vurdum gakmaz	228	1262
Güvercin vurdum kalkmaz	271	2024
Güvercinim havada	287	2295
Güvercinim uyur mu	272	2021
Güzel oğlan göç götürü	280	2175
Güzel olur alması	183	465
Güzellerin damı ırak	237	1421
Güzelsin esmersin	227	1241
Hacı Bektaş yolundan	293	2401
Hacının cebi dardır	164	122
Hak sırrını duyuran	283	2201
Hakdan gelir guyruğu	221	1142
Hakk'a aşık yürekler	281	2193
Hakka doğrudur özüm	295	2434
Hak'tan geldi bir emir	282	2199
Halı dokurum halı	209	926
Halı dokurum halı	211	954
Halı dokurum halı	277	2119
Halı dokurum halı	277	2120
Halıları değir mi	232	1330
Halıyım ben halıyım	192	618
Halini sormaya geldim	249	1646
Hana vardım han değil	244	1553
Hanayda dolu desti	198	725
Hanım durma börek et	290	2348
Hanımlınıñ uşağı	219	1098
Hani nerde gözleme	288	2312
Haparımda haparım	182	433
Harımlarda gök bakla	252	1688
Harman yeri süpürdüm	265	1913
Harman yeri yarıldı	193	630
Harman yeri yaş yeri	215	1028
Harmana guyu gazdım	276	2118
Harmandan gel harmandan	245	1568
Has kulların emeli	291	2368
Hasdayım nar isderim	201	772
Hasdayım nar isterim	178	373
Hastanede sarı gül	192	623
Hava bozuk değil mi	273	2066
Hava havalanıyor	217	1061
Havada gar sesi var	280	2173
Havada uçan kırlangıç	274	2067
Havadaki gırılan guş	223	1178
Havalar da bulut yok	283	2223
Havalar da teyyare	189	566
Havlular büyüktür	185	498
Havuçlunun gazları	237	1429

Havuzum dört köşeli	264	1912
Hay adam narsız adam	237	1422
Hay buharı buharı	277	2132
Hay çiftçiler çiftçiler	273	2063
Hay gakinca gakinca	188	545
Hay gıhralı gıhralı	209	927
Hay habaktan habaktan	227	1238
Hay hamdolsun hamdolsun	236	1412
Hay hirinci hirinci	238	1446
Hay kargalar kargalar	273	2064
Hay kediler kediler	232	1336
Hay meçenler meçenler	222	1149
Hay Muntaza Muntaza	224	1184
Hay muştuluk muştuluk	257	1781
Hay nargüle nargüle	222	1157
Hay nolaydım nolaydım	227	1237
Hay Osmanlar Osmanlar	224	1189
Hay su yolu su yolu	188	537
Hay susuzum susuzum	187	536
Hayat bir gemi	168	184
Hayat bir yaprak	168	185
Hayatları değirmi	159	21
Haydi gel dolaş da gel	178	372
Haydi yavrum hoş olsun	224	1194
Haykır her şey teki	293	2399
Haykırır her şey teki	281	2182
Hayrınız bulur bizi	183	460
Hece dağ başında da goyun güderim	187	518
Helke cısdım kapıya	185	499
Her gün doğan güneştir	294	2408
Her gün dünü ararım	292	2371
Her gün ezan okur hoca	231	1321
Her sabah çıkam dama	273	2065
Her zaman O'nu andım	291	2367
Herkes böyle bilmeli	284	2238
Herkes hakkını alsa	294	2417
Hey boz ilan boz ilan	208	904
Hey enişte enişte	296	2441
Hey gargalar gargalar	256	1761
Hey huvar da huvar da	204	824
Hey kaynana kaynana	285	2262
Hey kaynana kaynana	285	2262
Hey korucu korucu	293	2403
Hey mindere mindere	193	638
Hey muzulu muzulu	236	1407
Hey Rize gözüm Rize	169	205
Hey serçeler serçeler	237	1423
Hezmiyle hezmiyle	236	1400
Hıçkırık tuttu beni	186	505
Hıkgıcık duttu beni	166	154
Hiceleri niceleri	250	1665
Hiç unutmam almayı	291	2359
Hizmeti iyi biliyor	293	2390

Hopla gözelim hopla	217	1060
Horasan'ın erleri	293	2400
Hoş sahurun neşesi	183	462
Huzuruna varalım	296	2451
-İ-		
Irafa fincan goydum	221	1140
Iraktaki siniler	261	1858
Irmağın geçeleri	278	2147
Irmağın geçeleri	191	598
Irmak çaya yakındır	191	597
-İ-		
İçerim sağlığınan	224	1188
İçimizde nice dert	296	2443
İçinde bulguru	177	357
İftarda üzüm keki	183	461
İğdeler dolam dolam	261	1859
İğdenin iğdesi yok	277	2121
İğne attım şişeye	173	274
İğneye fişşek eğmedi	172	268
İki bağın arası	236	1410
İki dalda bir kiraz	261	1860
İki gönül bir oldumu	212	969
İki kayak yanyanım	228	1265
İlan aktı kamyşa	232	1339
İlan uçtu gayadan	208	908
İlana bak ilana	208	906
İlanı akıp gidiyor	208	909
İleğen de duz olsam	226	1232
İlimanın çiçeği	183	456
İlkbahara yaz derler	256	1770
İmam sesemi geldin	171	234
İmamlara saf gerek	291	2427
İman kula bir taçtır	281	2183
İnanma sen o yalan	297	1461
İnce çayır biçilir mi	186	511
İnce çayır biçilir mi	199	745
İnce giyerim ince	190	578
İnce innem suya sızdı	226	1231
İnce olmalı gayet	295	2428
İncecik inli gibi	226	1230
İnciden benim yakam	261	1861
İnciyim üzülmüşüm	261	1862
İndim buñar başına	217	1063
İndim çeşme başına	176	337
İndim çeşme başına	197	705
İndim gittim dipsize	197	699
İndim gittim ırmağa	191	596
İndim gittim ulu çaya	275	2096
İndim guyu dibine	179	393
İndim guyu dibine	180	394
İndim guyu dibine	234	1368
İndim guyu gazmaya	240	1482
İndim guyu yanına	176	324

İnleyim dinle gönül	262	1863
İnne sokdum firmaya	173	280
İnne soktum söğüde	232	1333
İnsan sevmek verir tat	289	2328
İnsanların aslı bir	287	2300
İpek kuşak beldedir	240	1470
İpek mendil dane dane	247	1603
İpek mendil destesi	247	1598
İpek mendil ekletme	247	1599
İrafta oklavayım	208	907
İraftaki ziniler	233	1344
İskarpınım toz atar	201	778
İstanbul dedikleri	278	2142
İstanbul'um yolu uzun	169	209
İstanbul'un bir çeşmesinin başında	190	590
İstanbuluñ guyuları	173	277
İstasyonun altı atsız	230	1306
İster kızın taşlayın	297	2464
İşamiñ dorusuna	197	708
İşte geldim kapınıza	204	836
İyi bakın nineye	297	2466
-K-		
Kabağacı garıncalı	217	1066
Kabağı oyamadım	213	994
Kabakları oymalı	297	2459
Kabirimi yol üstüne gazsınlar	250	1662
Kaderimizi yazan	281	2181
Kadife yastık yüzü	174	302
Kadifeden katmeri	184	479
Kadifeden yeleşim	270	2001
Kadifesi morumuş	184	483
Kaf dağına giden yok	281	2185
Kafanı yorar isen	286	2282
Kafasında oynak mı var	289	2321
Kahve göydüm cezveye	181	413
Kahve piştiği yerde	230	1293
Kahve Yemen'den gelir	186	503
Kalaylı ayran tası	287	2292
Kalbim temiz alnım ak	292	2376
Kalbimizi dağlattı	288	2304
Kaldırımın zorbası	286	2267
Kale bayrağın çekmiş	162	83
Kale kaleye bakar	258	1808
Kale kaleye karşı	176	336
Kaleden atma beni	270	2002
Kaleden indirdiler	159	28
Kaleden iniş m'olur	270	2003
Kaleden inişelim	270	2004
Kaleden inişim iniş	270	2005
Kalem kaşlar kaş olmuş	270	2006
Kalenin altı tandır	176	335
Kalenin ardı bostan	253	1710
Kalenin ardı çarşı	159	27

Kalenin ardındayım	159	26
Kalk gidelim bizece	194	654
Kalpte bulup izini	281	2189
Kapıları kalındır	230	1297
Kapıları ördüler	162	74
Kapımız kapınıza bakar	160	44
Kapımızın önü asma	251	1671
Kapının önünde kayılı fışkı	211	958
Kapıyı açtım	191	603
Kar yağar burun burun	159	33
Kar yağar kepek gibi	269	1985
Kar yağar saçaklara	269	1984
Kar yağar sular akar	204	839
Kar yağıyor yağıyor	256	1773
Kara bulut olayım	169	201
Kara çamı oyarlar	162	72
Kara dağın odunu	256	1774
Kara dut parmak gibi	215	1038
Kara duta yaslandım	164	124
Kara dutun dalını	162	87
Kara kabak kök attı	165	135
Kara kara kartallar	225	1213
Kara kara kartallar	226	1220
Kara kara kazanlar	205	852
Kara koyun kara koyun	229	1280
Kara koyun kuzusuna	242	1510
Kara koyun kuzuyulan	242	1511
Kara koyun meler gider	275	2098
Kara koyunun kuzusu	275	2097
Kara tavuk tepeli	268	1975
Kara tren gay da gel	175	317
Kara tren gelmez ola	259	
Kara tren ötmez mi	233	1350
Kara üzüm asması	171	246
Karabüğün özleri	242	1514
Karadağda kar kalmadı	229	1282
Karadut parmak gibi	166	144
Karamık boyun eğer	196	692
Karanfil bed reng olur	269	1992
Karanfil biter oldu	165	128
Karanfil burca burca	269	1995
Karanfil dedikleri	178	369
Karanfil deste gider	160	43
Karanfil deste gider	237	1417
Karanfil destesiyim	269	1996
Karanfil dü renk olur	164	110
Karanfil eker misin	178	375
Karanfil ektim taş	269	1991
Karanfil ektim taş	165	132
Karanfil goydum tasa	238	1444
Karanfil katmer olsa	269	1997
Karanfil koydum tasa	270	2000
Karanfil nasıl olur	229	1277

Karanfil oydu beni	269	1994
Karanfil oylum oylum	159	17
Karanfil oyulur mu	269	1990
Karanfil suyu neyler	165	136
Karanfil uzar gider	269	1989
Karanfili budama	228	1267
Karanfilim biterim	269	1993
Karanfilim budama	229	1276
Karanfilim koydum tasa	212	970
Karanfilim mor açtı	230	1278
Karanfilim sarkarım	178	374
Karanfilim süt beyaz	158	16
Karanfilin filizi	180	392
Karanfilsin kararın yok	211	963
Karanfilsin şekersin	270	1999
Karanfilsin tarçınsın	270	1998
Karanlığa dalamam	291	2357
Karanlıkta evi var	230	1296
Karasar karşısında	215	1036
Karenfil ekeceğim oğlan	175	321
Karga bağa girmesin	241	1492
Karga tebelleş oldu	283	2225
Karlar yağar bembeyaz	257	1786
Karpuz kesdim yiyen yok	199	738
Karpuz kestim suyumuş	244	1549
Karpuzu kesdimkan çıktı	205	848
Karşı dağa kar yağar	257	1788
Karşı karşı bağımız	268	1977
Karşı karşı evimiz	202	804
Karşı karşı hanımız	188	551
Karşıda çatal gapı	201	777
Karşıda duran sensin	160	39
Karşıda elmalıklar	268	1980
Karşıda gördüm seni	269	1982
Karşıda gördüm seni	268	1978
Karşıda kara harhar	217	1059
Karşıda kara kedi	268	1979
Karşıda kara tandır	268	1976
Karşıda Türk evleri	247	1609
Karşıdan arar durur	247	1608
Karşıdan atlı geçti	160	42
Karşıdan gel göreyim	218	1077
Karşıdan gel göreyim	246	1586
Karşıdan gel karşıdan	269	1981
Karşıdan gelen atlı	233	1354
Karşıdan gelen Hakan	170	219
Karşıdan gelenlere	246	1585
Karşıdan gelir atlı	193	639
Karşıdan görünüyor	241	1503
Karşıkı dağlar karlı karsız	242	1509
Karşılıklı yaptırılın hanları	191	591
Karşıdaki siniler	249	1642
Karşının çıraları	176	331

Karşıya fener geldi	269	1983
Karyolada yatıyor	181	415
Karyoladan indirdiler	212	982
Karyolam engine olsa	236	1405
Karyolamın demiri	196	687
Karyolamın yayları	221	1138
Karyolana basayım	203	815
Karyolanın yayları	210	937
Kaşın üstünde fesi var	161	54
Kaşları kalem güzel	269	1986
Kaşları ok sevdiğim	162	86
Kaşları sık yârim	161	60
Kaşların kaşlar beni	227	1240
Kaşların keman senin	161	56
Kaşların yaydan ince	269	1987
Kavak senden uzun yok	212	971
Kavaktan aldım dalı	170	215
Kavanoz dolu reçel	179	378
Kavurmayı doğradım	257	1789
Kaya dibi garımış	255	1727
Kaya diye saz olur	269	1988
Kayadan inişelim	203	814
Kayalar merdin merdin	159	24
Kayalar tuz bağladı	227	1243
Kayalardan gayarım	179	390
Kaynana kazan karası	194	644
Kaynanam geliverse	221	1132
Kaynanam şebek gibi	188	550
Kaynananın elini	235	1391
Kaynatanın karısı ölmüş yüreği dağlı	211	959
Kaynatanın odası	240	1472
Kazandığı yetmiyor	292	2388
Kedilerin miyavı	294	2415
Kediyi fare yedi	281	2186
Keklik boyalı yerde	200	759
Keklik gelir seke seke	174	301
Keklik idim vurdular	239	1464
Keklik kumda deşinir	228	1261
Kelle paça boş yedi	289	2325
Kemanımın teline	179	391
Kemanın dört teline	271	2015
Kendine eş arıyor	287	2293
Kepezin tahtaları	240	1483
Keryeden havlumuz	232	1326
Kestane tahtaları	191	594
Kestaneyi budama	191	593
Keten bezi kat be kat	270	2008
Keten gömlek dize dek	249	1639
Kınayı getir ana	174	296
Kırdan geldim yorgunum	171	249
Kırlangıç	207	883
Kırmızı gül alsın hor olamazsın	245	1569
Kırmızı iplik bükerim	192	612

Kışlanın önü pınar	172	267
Kız adın Güllü mü	170	220
Kız Aliye Aliye	170	217
Kız anası gelmemiş	175	312
Kızım kız kişi	207	886
Kızım var adı Mücahide	292	2381
Kızım var adı Şule	292	2380
Kızın adı Fahriye	170	218
Kilimin nakışları	176	330
Kimden kum atarlar	270	2014
Kimi alıp satıyor	289	2324
Kiraz aldım dikmeden	216	1047
Kiraz koydum beşiğe	270	2009
Kiraz koydum güneşe	270	2010
Kiraz koydum sepete	270	2011
Kirazlar çabuk olur	235	1390
Kiremitden su damlar	180	406
Kiremitlik üstünde kedi gezer	178	364
Kiremitte buz olsam	257	1787
Kolum soktum astara	173	285
Kolundaki saati	165	142
Komşunun adı Kadir	169	213
Konuşlar dedikleri	220	1121
Konya'dır dedikleri	219	1110
Koptuğu yerden bağladım	231	1320
Koru güzün olmaz mı	179	386
Koşup gelen Hızır mı	283	2219
Köfte yaptık sahura	184	474
Köprüden dudu geçti	234	1371
Köprüden goyun geçer	219	1105
Köprüden goyun geçti	279	2157
Köprünün altı bakır	212	984
Köprünün altı daldız	185	494
Köprünün altı diken	185	495
Köprünün altı yaldız	200	765
Köşe başı beklerim	233	1345
Köşe başında minder	252	1697
Köşe başında musluk	182	431
Köşede altın sini	271	2017
Köşeleri kim tuttu	291	2360
Köşelerin taşıyım	198	731
Köşgün köşgüme garşı	254	1726
Kötü sözü yitirdik	297	2467
Köylü ovalı geldi	160	52
Kuleden	248	1629
Kullar çekerse zahmet	286	2280
Kuru kabak dilimi	239	1460
Kuru nene yaz nene	239	1461
Kuşların ildir yârim	215	1017
Kuyu başında kavga	270	2007
Kuz ben sana vuruldum	214	1011
Kuzularım koç oldu	290	2353
Küçük iğne misin?	210	945

Kümesin ağzı açık	256	1775
Küp dibinde bulgurum	184	480
Küp dibinde unum var	271	2018
Küp içinde bulgurum	280	2174
Kürk kısa beden örtmez	271	2016
-L-		
Lahanayı haşladım	167	178
Lahanayı haşladım	221	1131
Lahur şalım beldedir	271	2026
Lahur şalım iki kat	271	2027
Lambam izin vermiyor	241	1501
Leblebi koydum tasa	271	2025
Leblebi koydum tasa	188	548
Leğene sabun goydum	205	854
Leyleğe bak leyleğe	203	813
Leyleğin ömrü lak lak	286	2268
Limon ekim taş	194	647
-M-		
Madımak kurutmadım	215	1033
Mağazaya daldın mı	288	2308
Maidir mai yağlık	272	2035
Makarada ipliğim	210	948
Makaraya iplik sarar	294	2421
Makinemin sesini	189	561
Makinemin sesini	218	1083
Malatyanın camisi	205	846
Malı görelim indir	296	2445
Malı mülkü çok olan	291	2366
Malın mülkün çok mudur	294	2423
Mandaları garaman	198	718
Mangalım var külüm yok	272	2037
Mangalım var maşam var	272	2036
Mani benim ezberim	271	2028
Mani bilmem ezelden	179	381
Mani bilmem ne diyim	174	286
Mani bilmem nediym	167	174
Mani bilmem nideyim	232	1332
Mani demeye geldim	273	2057
Mani mani manim yok	167	170
Mani mani nerdeyim	273	2061
Mâni mânidar ola	165	134
Mani maniye kelam	271	2029
Mani maniye açar	273	2060
Mâni mânîyi açar	165	127
Mani maniye ekler	273	2056
Mâni mânîyi eyler	165	133
Manici başımısın	170	226
Maniciyim ellerde	240	1476
Maniciyim maniciyim	232	1334
Maniden mareliyim	167	175
Maniden mastım oğlan	167	173
Maniden mestim oğlan	230	1295
Manisa'nın mesiri	215	1022

Manisa'ya nar geldi	169	204
Maniye mani atmış	272	2032
Maniye mani atmış	277	2136
Maniye maraz derler	240	1478
Mâniye maraz derler	165	130
Mâniye melez derler	165	131
Maniye mesdim oğlan	193	636
Maniyi bağırayım	229	1279
Maniyi başdan söyle	200	754
Maniyi baştan söyle	271	2030
Maniyi baştan söyle	279	2151
Maniyi tekerledim	167	171
Maraş'ın bağlarına	169	211
Martinim dolu saçma	190	587
Masa üstünde bekmez	203	821
Masa üstünde bıçak	211	964
Masa üstünde biber	194	648
Masa üstünde erik	226	1235
Masa üstünde kaymak	203	807
Masa üstünde kutu	203	819
Masa üstünde pekmez	203	808
Masa üstünde roman	233	1353
Masa üstünde roman	174	294
Masa üstünde testi	210	936
Masa üstünde yılan	166	148
Masa üstündeki pekmez	249	1640
Masaris motor yârim	226	1224
Maşrapanın kalayı	166	328
Mavi buluz dalı mıdır	273	2059
Mavi çember başında	159	19
Mavi çember kavışdır	272	2033
Mavi çemberim senden	227	1239
Mavi entarim soldu	218	1088
Mavi idi yüzük taşı	272	2034
Mavi iplik бүkerim	228	1272
Mavi keten beden dar	218	1080
Mavi mavi mor çiçek	245	1571
Mavi taksi geliyor	242	1506
Mavi yeleğin oğlan	202	789
Mavi yelek beden dar	249	1643
Mavi yelek mor yelek	271	2031
Mavi yelek örmezler	218	1084
Mavi yilek mor düğme	278	2137
Mavi yorganım kaplı	214	1013
Mavu yeşel gök düğme	207	880
Mavucuk ben mavuştur	167	168
Maydonoz demet demet	221	1137
Maydonoz ot değil mi	211	950
Maydonoz ot değilmi	205	850
Maydonoz tane tane	166	149
Maydunuz demet demet	199	734
Medeniyete erdim	285	2250
Mehmet Çavuş Ağabeyim	231	1317

Mektebin bacaları	209	918
Mektubunu tez yolla	272	2044
Mektup attım acele	228	1269
Mektup yazdım acele	243	1529
Mektup yazdım bilesin	273	2055
Mektup yazdım garadan	238	1443
Mektup yazdım karadan	272	2046
Mektup yazdım kış idi	168	181
Mektup yazdım postaya	229	1281
Mektup yazdım ulaş	169	199
Mektup yazdım yaz idi	272	2045
Mektup yazdım yaz yolla	174	291
Memet memet melemiş	249	1647
Mendil aldım beleşe	215	1037
Mendil aldım kırkbeşe	192	619
Mendil de bitmesin	273	2053
Mendil serdim şu daşa	208	911
Mendilim aldan eyi	209	922
Mendilim allanıyor	162	88
Mendilim benek benek	181	419
Mendilim bile bile	272	2040
Mendilim dağda kaldı	170	225
Mendilim dalda kaldı	236	1398
Mendilim daldan iyi	272	2042
Mendilim deste deste	273	2048
Mendilim kahve rengi	273	2052
Mendilim kahverengi	158	12
Mendilim mavi dallı	273	2058
Mendilim olam olam	272	2039
Mendilim turalıdır	228	1266
Mendilim yele yele	170	221
Mendilim yeşil dallı	272	2041
Mendilimde gara var	192	625
Mendilimiñ ak yanı	200	763
Mendilimin ucu	170	228
Mendilimin ucuna	170	222
Mendilimin uçları	193	626
Mendilimin uçları	272	2043
Mendilimin yeşili	273	2054
Meram'da var ıspanak	285	2263
Mercimek aş	239	1455
Mercimek kile kile	210	942
Mercimek kile kile	272	2049
Mercimeyi gıyarlar	223	1172
Merdivanım gırk ayak	209	916
Merdivanım kırk ayak	177	342
Merdiven altında sini	259	1812
Merdiven ayak ayak	273	2050
Merdiven basak basak	198	732
Merdiven başak başak	223	1171
Merdivenden yürürüm	167	169
Merdivenden yürürüm	179	385
Merdivenim gırk ayak	179	383

Merhemın işlenir mi	272	2047
Meşeler de meşede	273	2051
Mey havalı havalı	231	1314
Meyve dolu dallara	293	2394
Mezarımı kazın derin idin	160	50
Mezarlıkta ot bitmiş	242	1522
Midemde çıktı yara	282	2207
Mihrapdaki nur mudur	282	2198
Milinen oya yaptım	167	163
Minarede bir guş var	197	713
Minarede ebe var	186	514
Minarede ezan var	230	1298
Minareden at beni	230	1300
Minareden sesin aldım	181	422
Minarelerde ezan	282	2210
Minarenin alemi	230	1299
Minârenin ucuda	175	320
Minder içinde para	251	1678
Mor goyun meler gelir	225	1208
Mor ipekçe çâr m'olur	272	2038
Mor koyun meşelerde	171	245
Motor geliyor motor	277	2122
Motor harlayıp gelir	179	384
Motorun kırmızısı	251	1668
Motur geliyor motor	235	1385
Motur geliyor motor	243	1532
Motur harlayıp gelir	217	1057
Mum yakıp adam ara	292	2377
Musakkanın etlisi	184	472
Mümin rahmet arıyor	285	2265
-N-		
Namusunu arını	292	2372
Nar ağacı nar ağacı	237	1431
Nargilemin marpucu	295	2431
Narin narın narın	216	1055
Ne bakarsın delikden	193	632
Ne bakarsın gapıdan	180	409
Ne gündüzüm ne gecem	288	2314
Ne mavıdır	248	1628
Ne sağcı ne solcuyum	286	2281
Ne soyludur ne soysuz	287	2290
Ne su ne havası var	287	2288
Ne şan ne şöhet ne ün	294	2406
Ne uyursun ne uyursun	204	837
Nefesin gül kokuyor	171	240
Nefsimi kötü bildim	289	2329
Nerde harman	204	835
Nerden çıktı bu fesat	285	2261
Nerdeydin sen Ali'm	286	2269
Nider kadın anam nider	232	1322
Ninni dedim beşiğe	277	2130
Nisan mayıs ayları	235	1392
Numaramı yutmadı	296	244

-O-

O zalım da biliyor	285	2258
Ocağa goydum güğümü	181	429
Ocağımız tütecek	231	1319
Ocak başı beklerim	185	489
Ocak başı kirlenmiş	198	724
Ocak başında galdım	185	490
Ocak başında kutu	249	1644
Ocak başında minder	167	165
Ocaktaki guşane	159	18
Odaları köşeli	203	811
Odam kireç dutmuyor	225	1203
Odam kireçtir benim	191	601
Odamın kireciyken	225	1207
Odamızda var seki	285	2260
Odanı kireç eyle	160	41
Odunun kütüklüsü	234	1366
Oğlan adı Alidir	169	214
Oğlan adın Alidir	227	1247
Oğlan oğlan ot bizde	251	1684
Oğlan oyunlu oğlan	224	1195
Oğlanın adı Bekir	169	212
Oğlum oğlum ak oğlum	275	2095
Oklamanın bazıyım	241	1488
Okununca bir ezan	282	2205
Okursan o kitabı	293	2397
Oldum ben pek avare	262	1868
Olgun aldım ham geldi	291	2354
Olgun değil ham yapar	288	2306
Olmalı yar olmalı	296	2450
Olsaydı bir kalıp buz	292	2384
Omuzumda yancılar	223	1164
On bir ayın sultanı	183	457
O'ndan gelirse ferman	297	2468
Ormanda çalı mıyım	258	1797
Orta direk emekler	282	2208
Orta direk göründü	289	2319
orta gapı perdeli	251	1670
Ot gaynar ocağında	240	1486
Otobüse binilmez	283	2217
Oturdum mektup yazarım	236	1399
Ovadan gel ovadan	227	1254
Ovmaç çorbası yerim	290	2351
Oy neslerim neslerim	219	1096
Oyalı yazma başında	194	653
Oyumuzu aldı ya	294	2414
Oyumuzu götürdü	288	2313
Oyun içinde oyun	292	2387

-Ö-

Öküzüm yüzüm gülmez	202	798
Ölüye kaynar kazan	289	2335
Öpmelere yazık	226	1227
Ördeğim iri kıyım	285	2254

Ördeğisen göle gel	210	941
Ördeğiseñ göle gel	166	160
Ördek göle dal da gel	166	159
Ördek göllerde olur	181	421
Ördek suya dalda gel	258	1811
Örtün pencereyi esmesin yeller	241	1494
Ötelerden seslenir	295	2429
Ötme garip bülbül	227	1242
-P-		
Pamuğu dize çeker	172	255
Pamuk içinde yiğit	172	254
Pancarın sırasına	189	568
Pancarsın sırasına	234	1377
Parmağımdaki yüzüğü	165	141
Parmağımdaki yüzüğüm	166	153
Patetesi aşladım	257	1784
Patlıcanı haşladım	177	341
Patlıcanı haşladım	205	847
Patlıcanın uğruna	210	943
Pek yamandır o zalım	287	2301
Pembe güle benzersin	214	1005
Pencerde gül buldum	250	1652
Pencerde küpeli	233	1349
Pencerde on kuruş	257	1791
Pencerde pul buldum	242	1516
Pencerde tül perde	181	417
Pencerde tül perde	202	788
Pencerde tül perde	219	1097
Pencereden bak yârim	165	140
Pencereden bakan kız	180	403
Pencereden bakıyo	204	833
Pencereden bakıyor	208	898
Pencereden bakıyor	202	794
Pencereden bakıyor	197	709
Pencereden bakıyor	185	486
Pencereden baksana	208	899
Pencereden el eder	185	487
Pencereden gara perde	212	978
Pencereden guş uşdu	185	488
Pencereden kelebek uçacak	211	957
Penceremde küpeli	252	1693
Penceresi gök boya	198	727
Penceresi perdeli	224	1197
Penceresi perdeli	163	95
Pencereye oturmuş	251	1669
Pencirede çiçek var	253	1716
Pencirede hıtırım	247	1602
Peñçeresi mavi boya	212	975
Perçemin biçim biçim	201	776
Pervaz yüzük takarım	263	1894
Peşkir peşkir üstüne	162	81
Peştanbal uçtan beri	251	1677
Peştemali yamadım	204	828

Pınar başı ben olsam	209	929
Pınara bostan ekeller	190	579
Pınarda yayılan atlar	190	580
Pınarın başı bulanık	207	885
Pınarın başı kara	214	1006
Pilav bişirdim yavan	225	1209
Pilavı pişirdim yavan	163	106
Pilavı sen zerde ben	214	1012
Pirinç pilavı burda	184	470
Pirzolalık etlerim	287	2294
Pisikleti aynalı	188	549
Piynir ekmek yimeyin	224	1190
Portakal aldım handan	210	947
Portakal attım denize	215	1025
Portakal dilim dilim	246	1592
Portakalın sarısı	204	829
Postaya bineceğim	195	675
Püsküllüdür bıçağım	225	1215
Püsküllüdür bıçağım	226	1222
-R-		
Raflardaki siniler	163	92
Rahmetinin inicesi	296	2453
Rahmetinin nicesi	289	2320
Rakımda mezem sensin	266	1931
Ramazan geldi dayandı	215	1023
Renk cümbüşü bir halı	283	2221
Reyhan ekim bitti mi	266	1932
Rüzgar gışbi eselim	296	2456
-S-		
Saat gibi kuruldum	255	1752
Saatidim guruldum	228	1271
Saatimin bağısın	173	284
Saatimin zenciri	255	1755
Saatini satsene	255	1751
Sabahtan galktım	250	1666
Sabın goydum leğene	256	1758
Saç üstünde kavurma	257	1793
Saçımda siyahım var	184	478
Saçımda siyahım var	189	556
Saçımda siyahım var	199	735
Saçımın siyahı var	164	120
Saçımın teli ince	180	396
Saçlara bak saçlara	241	1499
Saçlarımı ör anne	210	938
Sadece seni görür gözüm	191	608
Sağan sağan kavurma	166	155
Sağlıkla çıktım yola	191	606
Sahura süt çorbası	183	459
Salınarak gezerler	282	2211
Sallanır bir köşede	289	2327
Saman yeri yarıldı	163	99
Samanlık dala saman	196	694
Samanlık dolu saman	219	1103

Sandık dedim açıldı	267	1959
Sandık sandık üstüne	193	640
Sandık üstü gezerim	267	1958
Sandık üstünde sandık	196	696
Sanki arı baldılar	288	2302
Sanma sakın kindeyim	286	2286
Sanmayın ki pek çokuz	289	2334
Sap kağnısı devrildi	267	1949
Sap kağnısı gidiyor	267	1950
Saracık düzdedir	277	2124
Sarardı sabrım benim	267	1951
Sarardım ben sarardım	182	438
Sarı akşam güneşi	267	1952
Sarı çiçek hezan olur	232	1327
Sarı gavun dileyim	244	1554
Sarı gız allı gız	177	348
Sarı gurdelem sarı	195	679
Sarı gülüm perende	277	2134
Sarı hırka giyersin	267	1955
Sarı ipi büberim	267	1953
Sarı kabak kökeni	181	414
Sarı kağıt ak kağıt	279	2155
Sarı kavun dilimi	267	1956
Sarı kurdela ensiz	267	1957
Sarı kurdelem sarı	219	1093
Sarı motor al yârim	234	1363
Sarı pabuç çuhali	267	1954
Sarı şalvar dikerim	221	1135
Sarı yazma başında	213	985
Sarı yazma sarısı	255	1744
Sarımsak kafa kafa	161	67
Sarımsak soydum bir kafa	165	139
Sarısın seçemiyom	201	779
Sarpın sarpın üstüne	235	1381
Sen bana tac idin	168	194
Sen bir padişahsın	241	1493
Seni vefalı sandım	266	1934
Sensiz adamken durmuş	293	2404
Sepet dolu kelebek	243	1525
Sepet sepet yumurta	167	176
Serçe seker izi yok	211	960
Sergilerde halıyım	222	1147
Sessiz adamken durmuş	284	2237
Sevdağlı gönlümün pınarı aksın	233	1346
Sevdiğimin meşki var	266	1936
Sevene ben yar idim	288	2317
Severim al giyeni	226	1225
Sevgisini dört yana	286	2283
Seviyorum ama kimi	168	186
Sık sık kaşların çatar	213	997
Sıra sıra ardıçlar	277	2123
Sıra sıra kirazlar	278	2145
Sıra sıra tavıklar	252	1687

Sıra yastık dayarım	158	15
Sırlarını aç bana	282	2196
Sigaramın dumanı	193	631
Sigaramın incisi	266	1940
Sigarası tütüyor	284	2231
Sille bir dağ içinde	266	1941
Simsiyah saçım mı var	286	2277
Sivas'ın kalası var	215	1032
Sivri sivri böcekler	196	683
Siyah çorap giysene	267	1937
Siyah kaput al yaka	266	1939
Siyah saç örmezler	164	119
Siyah saçın örgüsü	266	1938
Soframız bereketli	183	458
Soframızın hoş düzeni	184	473
Soğan ile sarımsak	235	1389
Soğucak dedikleri	221	1118
Sokak kapı sürgülü	267	1964
Sopa yanar kütüler	186	509
Sorma bugün betterim	295	2432
Sorma bugün susuzum	283	2212
Söğüdün dilimleri	206	859
Söğüt dedikleri	220	1120
Söylemesi güç olur	283	2215
Söze mâni katmalı	165	126
Sözümle darıldılar	283	2213
Sözümü tutan erim	291	2355
Su akar akmak ister	267	1960
Su akar bulanarak	228	1260
Su akar daşa değer	278	2150
Su akar ince ince	162	75
Su akar kütüğünden	163	90
Su akar merdin merdin	267	1962
Su akar millendirir	279	2152
Su akar şırıl şırıl	258	1796
Su bahçaya akacak	221	1146
Su bitmez akmak ile	267	1963
Su desdisi elinde	206	869
Su gelir akar gider	240	1480
Su gelir akmayınan	199	744
Su gelir akmayla	189	564
Su gelir bendi gelir	267	1961
Su gelir bulanalak	198	714
Su gelir bulanarak	177	344
Su gelir dere çağlar	163	101
Su gelir desti gider	161	40
Su gelir dinlendirir	256	1772
Su gelir eşil eşil	239	1468
Su gelir ezveynen	255	1749
Su gelir gül dibinden	162	78
Su gelir kütüğünden	215	1030
Su gelir merdin merdin	206	871
Su gibi akma yarım	268	1965

Su goydum su tasına	167	164
Su goydum su tasına	217	1065
Su goydum su taşına	244	1556
Su yolu susa yolu	206	868
Sular ince akarmı	175	308
Susadım su isderim	206	867
Susadım su isterim	166	152
Susadım su isterim	244	1545
Susuz derelerde gavaklar bitmez	190	585
Suya düşdü gülümüz	206	870
Suya ener ağlarım	227	1251
Suya giderin suya	173	271
Suyumu goydular da boylu boyunca	250	1663
Suyun başında ördek	257	1790
Suyunu çeşmeden olur	204	831
Süpürgesi yoncadan	266	1935
Süpürgeyi boyadım	217	1062
Sür gayfeyi goyulsun	246	1591
Sürme beni sürme beni	255	1747
Sürme çekmiş kaşına	194	646
Sürü sürü sürmeli kızlar	209	920
Sütlü kahve pişti mi	161	62
Sütün piştiği yere	161	70
-Ş-		
Şapkayı eğdirmişsin	159	32
Şeftali çiçeklendi	266	1942
Şeftalinin yarması	287	2297
Şeftalinin yarması	291	2361
Şeker aldım ezilecek	216	1050
Şeker aldım yiyelim	250	1667
Şifayı kim araya	293	2395
Şimşek olur çakarım	205	849
Şu ayrılık olmasaydı	168	190
Şu câminin çeşmesi	163	103
Şu câmiyi ben yaptım	158	10
Şu çaylarını selini	237	1420
Şu dağdan aşan gelin	228	1263
Şu dağın ardı tandır	197	715
Şu dağın arkasında	221	1133
Şu dağın arkasında	221	1134
Şu dağın başı yanar	213	987
Şu dağın sarına bak	267	1948
Şu dağın yoluna bak	266	1946
Şu dağlar bizim olsa	226	1234
Şu dağlar gürgen meşe	254	1734
Şu dağlar kıraç olsa	266	1944
Şu dağlar kireç olsa	193	627
Şu dağlar mavişdın	193	634
Şu dağlar maviş durur	202	801
Şu dağlar maviş durur	266	1945
Şu dağlar nedir Allah	218	1076
Şu dağlar olmasaydı	159	29
Şu dağlar orman içi	266	1947

Şu dağlar ulu dağlar	159	30
Şu dağlar ulu dağlar	198	716
Şu dağlar ulu dağlar	237	1432
Şu dağlardan aşağı	180	400
Şu dağları aşmalı	235	1384
Şu dağları delmeli	195	671
Şu dağları delmeli	218	1075
Şu dağların ardından	297	2470
Şu dağların başını	213	1000
Şu dağların yüzünde	209	917
Şu dere derin dere	246	1593
Şu dereden yel gelir	278	2139
Şu derenin alıcı	241	1495
Şu derenin alucu	182	436
Şu derenin armıdı	250	1659
Şu derenin ilanı	211	955
Şu derenin uzununu	219	1104
Şu evin yapısına	181	428
Şu garşı meşelerde	198	728
Şu gavak meşe gavak	209	921
Şu gecede öter gukguk	250	1657
Şu gecenin uzununu	251	1683
Şu gelen kimdir kimdir	254	1723
Şu gelen kimin kızı	162	85
Şu gelen kimin kızı	239	1459
Şu gelen üçe benzer	229	1274
Şu Hatıp'ın üzümü	289	2336
Şu pancar çapa ister	217	1073
Şu pınarı boş buldum	266	1943
Şu sivrinin taşları	244	1557
Şu tarlada çölmek var	234	1375
Şu tarlanın çamırı	197	712
Şu tarlanın çamuru	280	2172
Şu tarlanın çamuru	194	651
-T-		
Tabak dolusu reçel	268	1966
Tabak tabak ben yerim	286	2266
Tabakımın demiri	208	912
Tabancam dolu saçma	268	1967
Tahin kardım akşama	290	2350
Taksi geliyor taksi	234	1362
Taksi geliyor taksi	241	1500
Taksiler yan yana	166	156
Tam üçgünün ardından	184	466
Tanburu düzen bilir	164	113
Tarihi Türk'tür yazan	291	2369
Tarihleri şan dolu	285	2249
Tarladan gel tarladan	222	1158
Tarladan gel tarladan	225	1214
Tarladan gel tarladan	226	1221
Tarlam tezek değil mi	217	1071
Tarlanın keseklişi	208	891
Tarlanın ortasında	217	1068

Tarlası ayrıklıya	182	432
Taş doldurdum el arabasına	191	607
Taş köprüden geçtiğim	279	2159
Taşı gediğe kondur	284	2245
Taşkent dedikleri	220	1125
Tavada bir yumurta	258	1798
Tavada bişen aşım	244	1555
Tavada yağ erittim	164	114
Tayyareler kanatlı	203	810
Telden olur kalbırı	178	358
Telgrafın telleri	169	198
Temiz temiz giyelim	296	2455
Tencerede aşım yok	289	2333
Tepsi üstünde börekler	249	1641
Tepside bir üzüm var	263	1895
Tepside duz olsam	199	743
Terliğimin tepesi	218	1081
Terziden kumaş çaldım	172	260
Tesbihinde mercanım	171	247
Tesbihinde mercanım	233	1356
Testiyi doldurdun mu	235	1382
Teyyare kalkar gider	174	299
Tiremit tiremit gezerim	234	1372
Tiren gelir öterek	159	22
Tiren geliyor tiren	173	275
Tiyarenin uçları	251	1675
Tokat'ın taşı bende	172	261
Top iğnem ulam ulam	268	1969
Tren kalktı yelerek	239	1467
Tren gelir boy boya	203	820
Tren gelir gışladan	193	628
Tren gelir hızınan	181	412
Tren gelir kakacak	203	822
Tren gelir karadan	203	817
Tren gelir ötmemi	193	629
Tren gelir yan dirsek	252	1696
Tren geliyor tren	163	100
Tren kalktı gonyadan	239	1466
Tren yolu çamur mu	221	1130
Tren yolu mor çiçek	221	1129
Tüfeğim ateş almaz	172	262
Tüfeğim dolu saçma	263	1896
Tükenmiyor hiç sorun	294	2412
-U-		
Ucuzluğu arasa	292	2375
Ucuzluğu atladı	287	2296
Ucuzluk mu düş oldu	291	2363
Uça uça hava yüzü yol oldu	194	656
Uçtu uçtu kuş uçtu	167	177
Ufacık badem içi	262	1866
Ufacık fiske taşı	262	1867
Ufacık iğnesine	262	1865
Uğrayan bilir derde	286	2273

Uğruna can serilir	294	2422
Umut düştü denize	287	2291
Unutmadım ne dedi	291	2341
Uykum geldi esnerim	174	293
Uykum geldi esnerim	262	1896
Uyuyalım dam yapalım	275	2093
Uzak durdum el aman	293	2396
Uzaklar seçilmiyor	168	192
Uzaklar seçilmiyo	189	557
Uzaklarda köyümüz	295	2435
Uzun gavak bu muydun	194	661
Uzun gavak uzamasın	192	621
Uzun kavak uzun var	262	1864
Uzun uzun çarşılar	257	1783
Uzun uzun gamışlar	195	662
Uzunsun sırık gibi	165	129
-Ü-		
Ücretleri hep dondur	292	2389
Üç pınar yolu taşlık	277	2125
Ümitler bir bir soldu	291	2358
-V-		
Var gamış kes oğlan	167	167
Var git oğlan işine	279	2153
Vardım çeşme başına	273	2062
Varın söylen benim Eşe bacıma	224	1193
Varın söylen yârime	175	309
Vatandaşı severdi	282	2209
Velesbiti sarıca	222	1163
Velesbitler gezeyor	234	1369
Verme annem verme	175	314
Vur talbayı inlesin	186	513
Vurdum çimene	191	595
Vurdum kırk ayak	207	882
-Y-		
Yad eller aldı beni	231	1316
Yağa yağa yaş oldum	244	1551
Yağa yağa yaş oldum	209	923
Yağmır yağar deniz oldur	239	1453
Yalığıçca dedikleri	221	1117
Yalın ayak gidiler	286	2272
Yan pencere yan verir	274	2070
Yandı dal oda yandı	275	2087
Yandı dil evde yandı	275	2086
Yandım yandım kül oldum	274	2074
Yangın mala tuzaktır	289	2323
Yanımdaki nar ise	274	2072
Yanımdaki nar mıdır	274	2071
Yanıyorum yanıyorum	238	1451
Yapmasaydım hiç hata	294	2416
Yaptık seni baştac	294	2409
Yar içerden	248	1621
Yar oğlan yolun pek mi uzak	187	535

Yar sana	258	1804
Yâr vuruldum vuruldum	163	89
Yar yüz .çevirdi benden	274	2069
Yara benden	248	1622
Yara benden	248	1623
Yarabbi bu ne ateş	285	2248
Yaradan	248	1624
Yaradan	248	1626
Yaradana	248	1625
Yarasızlar	248	1627
Yaraşlının camisi	251	1680
Yarınım yok dünüm yoktur	297	2465
Yarım yar ise gelsin	274	2068
Yarım yatma çayıra	254	1731
Yârimin adı Ayşe	170	216
Yarimin adı sevda	258	1794
Yarimin kaşı kara	257	1792
Yarin yar ise gelsin	225	1199
Yaseminin kuruşu	274	2073
Yaş nane kurutmadım	189	560
Yaş üzüm barnak gibi	258	1806
Yatma çayır üstüne	189	569
Yatma çayır üstüne	202	795
Yatma yeşil çimene	205	841
Yavru senin çekilirmi nazların	192	611
Yayladan geliyordum	188	544
Yaylalarımız düz gibi	216	1042
Yaylaların yoğurdu	274	2075
Yaylaların yolunda da	186	516
Yaylı yaylı havada	175	310
Yaz elması yaz elması	274	2081
Yazı yazana varın	186	506
Yazı yazana varın	223	1165
Yazı yazarım yazı	236	1408
Yazı yazdım gış idi	187	523
Yazı yazdım kış idi	235	1395
Yazı yazdım sahana	216	1040
Yazı yazdım satıra	176	327
Yazı yazdım yaz idi	185	500
Yazı yazdım yaz imiş	194	655
Yazılar saz olur	168	189
Yazılarda şalgam var	192	615
Yazın açan seller ile	217	1067
Yazıya yaban dirler	223	1180
Yedi düvel zorladı	284	2247
Yedi lüleli pınar	179	387
Yedin galle kapağı	288	2307
Yeğdenemiñ yeşili	197	703
Yel eser gum savrılır	242	1512
Yeleğini ördüğüm	164	108
Yeller eser yelele	237	1430
Yemeğin çeşitlisi	295	2424
Yemeğin en hoşudur	184	469

Yemen kahvesiz olmaz	274	2078
Yemenim allı idi	274	2082
Yemenim turalıdır	274	2080
Yemenimin uçları	274	2079
Yemenimin yeşili	251	1681
Yer doyarsa yağmurdan	241	1489
Yerine gül dikseler	163	94
Yeşil çemberi senden	254	1730
Yeşil gadife topu	254	1722
Yeşil giy yeşil guşan	201	787
Yeşil iplik bükürüm	196	684
Yeşil iplik bükürin	195	667
Yeşil mumu yandırdım	274	2077
Yeşil sandık kilidi	246	1582
Yılan aklı karalı	275	2090
Yılan aktı gazele	275	2088
Yılan aktı kamyşa	275	2089
Yılana bak yılana	161	69
Yılana bak yılana	211	962
Yiğide şan gerektir	289	2322
Yıl eser kum savrulur	232	1335
Yile yile geldim	250	1658
Yişer ekinim yişer	224	1191
Yişil ipek bükürüm	278	2138
Yişil sandık kilidi	258	1807
Yokmuş meğer kimsesi	288	2318
Yokuşta yoruldun mu	171	248
Yol boyunda iki kaz	238	1439
Yol içinde gezersin	212	972
Yol üstünde böcekler	246	1588
Yol üstünde durdun mu	258	1795
Yol üstünde halıyım	274	2084
Yol üstünde tek mezer	221	1144
Yola bekçi koydum	238	1440
Yolda buldum on gurus	205	853
Yolda yeşil ot bitmiş	274	2076
Yorganım yeşil kaplı	249	1638
Yorganımı katladım	285	2256
Yörü elmasım yörü	232	1340
Yörü kekliğim yörü	195	672
Yörüsün yavaş yavaş	187	524
Yufkaları aç dedik	183	463
Yufkası ince olsun	295	2437
Yumak yumak elin	188	553
Yumurlalı pideler	281	2191
Yumurta portakalsın	247	1600
Yumurtanın gulpu yok	238	1438
Yumurtanın sarısı	238	1437
Yumurtanın sarısı	275	2085
Yumurtanın yarısı	183	454
Yumurtayı yağladım	238	1445
Yunus Emre dostumdur	287	2284
Yüce dağ başında servi değilim	190	583

Yüce dağ başında yaktım oturdum	211	949
Yüce dağ başında yayılır taylar	190	584
Yüğe çayır ekmişler	166	146
Yük üstünde ganım var	190	577
Yük üstünde ziniler	240	1477
Yükseklerin karı erir	204	838
Yüreğimde ahtır	294	2407
Yüreğimde bir ateş	288	2315
Yüreğimde derin iz	292	2379
Yürekteki kaygıyı	281	2192
Yüsek gayadan uçtum	238	1447
Yüzüğüm mühür benim	274	2083
-Z-		
Zam üstüne zam koyun	290	2347
Zelle zelle zel olur	277	2133
Zengin gönüllü erim	288	2316
Zengine dost paraymış	288	2311
Zeytin kara ben kara	162	71
Zeytin yağı şişesi	266	1933
Zindan cihan gözüme	160	37
Zülûf dökülmüş yüze	201	775
Zümrütanka besleyen	282	2195

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- AKALIN, Sami, (1962), **Türk Mânileri**, C:I, Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Kültür Yayınları, İstanbul, s. XIII.
- ALPTEKİN, Ali Berat, (2013), **Türk Manilerinden Seçmeler**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ALPTEKİN, Ali Berat, (2013), **Türk Ninnilerinden Seçmeler**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ALPTEKİN, Ali Berat, (2005), **Halk Hikâyelerinin Motif Yapısı**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ARIK, Fetullah- ÖZTÜRK, Alican, (2011), “Konya’nın Yeraltı Kaynakları ve Potansiyeli”, **1.Konya Kent Sempozyumu**, Konya.
- ARTUN, Erman, (2006), “Türk Halk Kültüründe Mani Söyleme Geleneği, Manilerin İletişim Boyutu ve İşlevselliği”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-7 Kasım, Fethiye.
- ARTUN, Erman, (2008), **Türk Halkbilimi**, Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- ATALAY, Besim, (1985), **Divanü Lügat-it Türk Tercümesi**, TDK Yayınları, Ankara.
- AYTEKİN, Feride, (2003), **Yâr Diye Diye Çorumlu Mâniler**, Kültür Ajans Yayınları, Ankara.
- BAKIRCIOĞLU, Ziya, (2007), **Halk Şiirimiz**, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- BANARLI, Nihat Sâmî, (1971), **Resimli Türk Edebiyatı Tarihi**,C.1, M. E. Basımevi, Ankara.
- BAŞGÖZ İlhan - TİETZE, Andreas, (1999), **Türk Halkının Bilmeceleeri**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

- BAYAR, Muharrem, (2006), “Bolvadin Manileri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.
- BAYRAKTAR, Fatma Sibel, (2014), “Kutadgu Bilig’de Üçlemeler, Dörtlemeler ve Beşlemeler”, **Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi**, S. 3/2, s. 29, Türkiye.
- BECER, Mahmut, (2006), “Türk Halk Bilimi İçinde Erzurum Mânilerinin Yeri”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Sakarya.
- BLAŞKOVIÇ, Joseph, (1961), “Dobruca Tatarları Folkloru Hakkında”, **Türk Folklor Araştırmaları**, İstanbul.
- BORATAV, Pertev Naili, (2000), **100 Soruda Türk Halk Edebiyatı**, GerçekYayınevi, İstanbul.
- BORATAV, Pertev Naili, (1955), “Mani”, **İslam Ansiklopedisi**, C.VI, İstanbul.
- CAFEROĞLU, Ahmet, (1942), **Doğu İlleri Ağzlarından Toplamalar**, İstanbul.
- CAFEROĞLU, Ahmet, (1948), “Halay Manileri”, **Orta Anadolu Ağzlarından Derlemeler**, İstanbul.
- CAFEROĞLU, Ahmet, (1951), **Anadolu İlleri Ağzlarından Derlemeler**, İstanbul.
- CUMAKUNOVA, Gülzura, (2006), “Yapı ve Konu Bakımından Kırgız Aşk Şiirleri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.
- ÇELİK, Ali, (2005), **Mânilerimiz ve Trabzon Mânileri**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- ÇETİNKAYA, Haydar, (1967), “Çıldır’lı Âşık Şenlik-Milliyetçi Cephesi ve İki Koçaklaması”, **Türk Kültürü**, Haziran, S. 56.
- DEMİR, Necati, (2013), **Türk Mânileri**, İlksanMatbaası, Ankara.
- DİLÇİN, Cem, (2004), **Örneklerle Türk Şiir Bilgisi**, TDK Yayınları, Ankara.

- DİZDAROĞLU, Hikmet, (1968), “Halk Şiirinde Türler”, **Türk Dili**, Türk Halk Edebiyatı Özel Sayısı, Ankara.
- DÖNMEZ, Kemal, ‘‘Ramazan Okşaması’’, (1996), **Doğanhisar Gazetesi**, Tezerler Matbaası, Doğanhisar.
- DURBİLMEZ, Bayram, (2006), “Kazakistan’da Mani Söyleme Geleneği”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.
- DUYMAZ, Ali, (2002), **İrfanı Arzulayan Sözler Tekerlemeler**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- DUYMAZ, Ali, (2006), “Türk Halk Anlatılarında Mani Tarzı Şiirlerin Kullanımı Üzerine”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.
- EKİCİ, Necdet, (2000), **Arzu İle Kamber**, Timaş Yayınları, İstanbul.
- ELÇİN, Şükrü, (1977), **Halk Edebiyatı Araştırmaları**, DSİ Basım ve Foto Film İşletme Müdürlüğü Matbaası, Ankara.
- ELÇİN, Şükrü, (1986), **Halk Edebiyatına Giriş**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara
- ELÇİN, Şükrü, (1983), **Türk Bilmeceleri**, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- ELİTOK, Nevin, (2006), “Muş İlinden Derlenen Mâniler Üzerine Bir İnceleme’’, **Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi**, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- EMEKSİZ, Abdülkadir, (2003), “İstanbul Mânileri’’, **Yayınlanmamış Doktora Tezi**, **İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, İstanbul.
- ERGUN, Sadettin Nüzhet, (1927), **Konya Vilayeti Halkiyat ve Harsiyatı**, Vilayet Matbaası, Konya.
- ESEN, Ahmet Şükrü, (1997), **Anadolu Ağıtları**, İletişim Yayınları, İstanbul.

ESET, Niyazi, (1944), **Mukayeseli ve Neşredilmemiş Maniler**, Ankara.

Evliya Çelebi, (1986); **Seyahatnâme**, Özaydın Matbaası, İstanbul.

GARİBOĞLU, Celil, (2006), “Azerbaycan Bayatları (Manileri)”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.

GEDİK, Emine, ‘‘Konya İli Derebucak İlçesi ve Çevresi Halk Edebiyatı Folkloru Üzerine Bir İnceleme’’, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Konya.

GÖKÇEOĞLU, Mustafa, (2002), **Manilerimiz**, Ultra Basımevi, Lefkoşa.

GÖRKEM, İsmail, (2001), **Türk Edebiyatında Ağtlar**, Akçağ Yayınları, Ankara.

GÖZAYDIN, Nevzat, (1989), “Anonim Halk Şiiri Üzerine”, **Türk Dili**, Türk Şiiri Özel Sayısı III -Halk Şiiri, C. LVII, sa. 445-450.

GÜLER, Abdülkadir, (2006), “Türk Halk Edebiyatında Maniler ve Konularına Göre Yansımaları”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.

GÜZEL, Abdurrahman, (2012), **Dini-Tasavvufi Türk Edebiyatı El Kitabı**, Akçağ Yayınları, Ankara.

GÜZEL, Abdurrahman - TORUN, Ali, (2008), **Türk Halk Edebiyatı El Kitabı**, Akçağ Yayınları, Ankara.

HALICI, Feyzi, (1992), **Âşıklık Geleneği ve Günümüz Halk Şâirleri/Güldeste**, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.

HASAN, Hamdi, (2007), **Makedonya Türklerince Söylenen Maniler**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.

KADRI, Hüseyin Kazım, (1944), **Büyük Türk Lügatı**, C. 4, İstanbul.

KARA, Ruhi, (1994), **Erzincan Manileri**, Erzincan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Yayınları, Ankara.

- KARA, Ruhi, (1994), **Erzincan Mânileri**, Erzincan Sosyal Dayanışma ve Yardımlaşma Vakfı Yayınları, Ankara.
- KARABAŞ, Seyfi, (1981), **Bütüncül Türk Budunbilimine Doğru**, Yapı Kredi Yayınları, Ankara.
- KARAAĞAÇ, Günay – AÇIKGÖZ, Halil, (1998), **Azerbaycan Bayatıları**, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KAYA, Doğan, (2007), **Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Terimleri Sözlüğü**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KAYA, Doğan, (2004), **Anonim Halk Şiiri**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KAYACAN, İsa, (2006), “Mânilerimizin Genel Değerlendirilmesi Işığında Ramazan Manileri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.
- KINALIBAŞ, Mehtap, (2012), “Kütahya Manileri Üzerine Bir İnceleme”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Kütahya.
- KOCATÜRK, Vasfi Mahir, (1933), **En Güzel Türk Manileri**, İstanbul.
- KOÇER, Nurseher, (2006), “İlgın (Konya) ve Köylerindeki Halk Edebiyatı Ürünleri Üzerine Bir İnceleme”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, **Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Konya.
- KÖPRÜLÜ, Fuat, (1976), **Edebiyat Araştırmaları 1-2**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- KÖPRÜLÜ, Fuat, (2004), **Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar**, Diyanet Yayınları, Ankara.
- KÖPRÜLÜ, Fuat, (1980), **Türk Edebiyatı Tarihi**, İstanbul.
- KUNOS, Ignacz, (2013), **Kazan Tatar Mânileri** (Çev. Mustafa S. Kaçalın) Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- KÜÇÜKBEZİRCİ, Seyit, (2006), **Konya Halk Bilimi**, İl Kültür Turizm Müdürlüğü Yayınları, Konya.

- KÜÇÜKBEZİRCİ, Seyit, (2006), **Konya Merkez Türküleri**, İl Kültür Turizm Müdürlüğü Yayınları, Konya
- NUTKU, Özdemir, (1997), **Meddahlık ve Meddah Hikâyeleri**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- OFLAZ, Kenan, (2006), “Eski Romanya Toprağı Olan Dobruca’da Mani Söyleme Geleneği ve Dobruca Manileri”, **Bulgaristan Türklerinde Mani Söyleme Geleneği**, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.
- OKTÜRK, Şerif, (1998), **Türk Manileri Antolojisi**, Kastaş Yayınevi, İstanbul.
- ÖCAL, Ahmet,(1993), “Boğazlıyan’da Mani Geleneği ve Boğazlıyan İle Yöresi Manileri”, Yayımlanmamış Lüksek Lisans Tezi, **Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü**, Kayseri.
- ÖZBEK, Mehmet, (1975), **Folklor ve Türkülerimiz**, Ötüken Yayınları, Ankara.
- ÖZKAN, İbrahim, (2006), “Bulgaristan Türklerinde Mani Söyleme Geleneği”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım 2006, Fethiye.
- ÖZTÜRK, Ali, (1985), **Türk Anonim Edebiyatı**, Bayrak Yayıncılık, İstanbul.
- REİCHL, Karl, (2014), **Türk Boylarının Destanları**, (Çev. Metin Ekici), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- SAATÇI, Suphi, (2006), “İrak Türkmen Halk Edebiyatında Manilerin Yeri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.
- SAKAOĞLU, Saim - ALPTEKİN, Ali Berat, (2007), **Halk Şiirinden Seçmeler**, Akçağ Yayınları, Ankara.
- SAKMAN, Mehmet Tahir, (2000), **Ramazan Manileri**, Karatay Belediyesi Yayınları, Konya

SARAÇOĞLU, Burhan, (1942), “Gelin Okşaması”, **İnanç**, C.5, Denizli.

SEYİDOĞLU, Halil, (2009), **Bilimsel Araştırma ve Yazma El Kitabı**, Kurtiş Matbaacılık, İstanbul

SİBGATULİNA, Elfine, (2006), “Kazan Tatar Manilerinde Hediye”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.

SÜLÇEVSKİ, Refike, (2006), “Dobırçan’da Ramazan Manileri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye

Şeyh Süleyman Efendi, (H.1298), **Lûgat-i Çağatâyî ve Türki-î Osmânî**, İstanbul.

T.C. Konya Valiliği, (2014), **Eğitim Sektörü Raporu**, Sektör Çalışmaları No: 2.

T.C. Konya Valiliği, (1990), **KONYA**, Dönmez Ofset, Ankara.

T.C. Konya Valiliği, (2007), **Konya**, T.C. Konya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.

Yazım Kılavuzu, (2000), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.

TERZİBAŞI, Ata, (1961), “Türk Edebiyatında Mânî Biçiminin Doğuşu ve Gelişmesi”, **Türk Yurdu**, C.III, Ankara.

TORUN, Ali, (1989), “Mânî Tarzı ve Bu Tarzın Menşei Hakkında Bazı Düşünceler”, **Milli Folklor**, C.I, S. 2, s.24, Haziran, Ankara.

TÜRKMEN, Fikret, (1998), **Tahir ile Zühre**, Atatürk Kültür Merkezi Yayını, Ankara.

ÜÇER, Müjgan - PEKŞEN, Fatma - TÜRKYILMAZ, Murat, (2009), **Mânî Benim Ezberim**, Bayrak Matbaası, İstanbul.

YARDIMCI, Mehmet, (2013), **Başlangıcından Günümüze Türk Halk Şiiri**, Kanyılmaz Matbaacılık, İzmir.

YILDIRIM, Dursun, (1985), “Türk Folklor Araştırmalarının Problemleri”, **Erdem**, Mayıs 1985, S. 2.

YILDIZ, Naciye, (2001), **Hemra ve Hurlika Hikâyesinin Üç Eş-Metni Üzerinde Bir Değerlendirme**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara

YILDIZ, Naciye, (2006), “Kırım Türklerinin Mane, Çın ve Beyitleri”, **IV. Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği (Türk Dünyasında Maniler) Sempozyumu**, Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği Yayınları, 6-8 Kasım, Fethiye.

Elektronik Kaynaklar

<http://konya.gov.tr/goster.asp?baslik=N%C3%BCfus%20ve%20Da%C4%9f%C4%B1I%C4%B1m%C4%B1>, (10.02.2016).

www.Konyakutuphanesi.gov.tr/konya/42-konyanin-coğrafi-konumu.html, (15.03.2016).

www.Konyakutuphanesi.gov.tr/konya/42-konyanin-coğrafi-konumu.html, (22.01.2016).

www.Konyakutuphanesi.gov.tr/konya/42-konyanin-coğrafi-konumu.html, (01.03.2016).

www.cografya.gen.tr/tr/konya/iklim.html, (12.04.2016).

Sözlü Kaynaklar

K.K-1:Adı-Soyadı: İmine ÖZDEDE

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Ayşe ÖZERTAŞ

K.K-2: Adı-Soyadı: İbrahim PEHLİVAN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Altınekin

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Nurten PEHLİVAN

K.K-3: Adı-Soyadı: Münevver PEHLİVAN

Yaşı: 71

Doğum Yeri: Konya-Altınekin

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Nurten PEHLİVAN

K.K-4: Adı-Soyadı: Nezahat TOPALOĞLU

Yaşı: 56

Doğum Yeri: Konya-Altınekin

Öğrenim Durumu: Ortaokul Mezunu

Derleyen: Nurten PEHLİVAN

K.K-5: Adı-Soyadı: Mustafa APAN

Yaşı: 85

Doğum Yeri: Konya-Altınekin

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Murat ŞEN

K.K-6: Adı-Soyadı: Şerife ÖZESEN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Hatice ÇELEBİLİK

K.K-7: Adı-Soyadı: İlhan ÜNLÜ

Yaşı: 70

Doğum Yeri: Konya-Sarayönü

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Şebnem ARICIOĞLU

K.K-8: Adı-Soyadı: Ali Rıza ARICIOĞLU

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Kadınhanı

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Şebnem ARICIOĞLU

K.K-9: Adı-Soyadı: Yaşar TOKAY

Yaşı: 68

Doğum Yeri: Kars-Arpaçay

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Şebnem ARICIOĞLU

K.K-10: Adı-Soyadı: Hayriye KİRTİŞ

Yaşı: 60

Doğum Yeri: Karaman-Bardas

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Sevgi BİLGAY

K.K-11: Adı-Soyadı: Durdane ÖZDEMİR

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Garadiğın

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Aliye ÇETİN

K.K-12: Adı-Soyadı: Sevim ÇUBUKÇU

Yaşı: 105

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Semra CENGİZ

K.K-13: Adı-Soyadı: Kazım ACAR

Yaşı: 22

Doğum Yeri: Yağlıbayat

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Ayşe ÖZDEMİR

K.K-14: Adı-Soyadı: Fatma NEZAKET

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Ayşe ÖZDEMİR

K.K-15: Adı-Soyadı: Hatice ÖZÜBAL

Yaşı: 38

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: Ortaokul Mezunu

Derleyen: Hasan ÖZÜCAN

K.K-16: Adı-Soyadı: Huriye GÜLOĞLU

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Çumra

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Selçuk TÜREYEN

K.K-17: Adı-Soyadı: Hatice ÇINAR

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Beyşehir-Huğlu

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Atike BAYAT

K.K-18: Adı-Soyadı: Şerife AKDAN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Garkın

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Tuba Şerife AKDAN

K.K-19:Adı-Soyadı: Huriye GÜMÜŞ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Zehra PİROĞLU

K.K-20:Adı-Soyadı: Mehmet GÜL

Yaşı: 83

Doğum Yeri: Konya-Çumra

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Yusuf TEKİN

K.K-21: Adı-Soyadı: Mediha ALADENİZ

Yaşı: 45

Doğum Yeri: Balıkesir

Öğrenim Durumu: Üniversite Mezunu

Derleyen: Nazlıhan GÜZEL

K.K-22: Adı-Soyadı: Süheyla ALTINBAY

Yaşı: 63

Doğum Yeri: Akşehir

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: KAYA Özden

K.K-23: Adı-Soyadı: Yahya BAYRAKÇI

Yaşı: 45

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: Üniversite Mezunu

Derleyen: Arzu BAYRAKÇI

K.K-24: Adı-Soyadı: Ahmet ÖZDEMİR

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: ZEYNEP Gönül

K.K-25: Adı-Soyadı: Fatma SABIRLI

Yaşı: 90

Doğum Yeri: Yukarı Çiğil

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Ayşe KOFAL

K.K-26: Adı-Soyadı: Rahime KUŞ

Yaşı: 109

Doğum Yeri: Romanya

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Ayşe KOFAL

K.K-27: Adı-Soyadı: Ayşe TEKİN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Dere

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Hatice ERKAN

K.K-28: Adı-Soyadı: Osman ÖZTÜRK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Ulumusla

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Saliha VURAL

K.K-29: Adı-Soyadı: Huriye YILMAZ

Yaşı: 73

Doğum Yeri: Konya-Ereğli

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Gülperi YAYGIR

K.K-30: Adı-Soyadı: Hatice AYDEMİR

Yaşı: 83

Doğum Yeri: Akviran

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Ayşe BÜYÜKKAPLAN

K.K-31: Adı-Soyadı: Zehre BÜYÜKKAPLAN

Yaşı: 59

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Ayşe BÜYÜKKAPLAN

K.K-32: Adı-Soyadı: Nazmi ERYÖNER

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Sille

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Yurdagül YAYLALI

K.K-33: Adı-Soyadı: Hafize AKDOĞAN

Yaşı: 80

Doğum Yeri: Ladik

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Mehmet ÖZER

K.K-34: Adı-Soyadı: Şeriye ÖZ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Fatma KARAMAN

K.K-35: Adı-Soyadı: Fatma YAYLA

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Osmaniye

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Gülbahar BUKSUR

K.K-36: Adı-Soyadı: Ahmet YILDIRIM

Yaşı: 47

Doğum Yeri: Ağrı-Eleşkirt

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Kenan TÜRKMEN

K.K-37: Adı-Soyadı: Aysel ÇİMEN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Cihanbeyli

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Yıldız ERDAL

K.K-38: Adı-Soyadı: Miyase GÜVENÇ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Tuba DİKİLİTAŞ

K.K-39: Adı-Soyadı: Refika VURAL

Yaşı: 75

Doğum Yeri: Sarayönü

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Saliha VURAL

K.K-40: Adı-Soyadı: Kezban HANLI

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Kızılviran

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Ertan ÖRGEN

K.K-41: Adı-Soyadı: Abdullah BUKSUR

Yaşı: 53

Doğum Yeri: Saçıkara

Öğrenim Durumu: Üniversite mezunu

Derleyen: Gülbahar BUKSUR

K.K-42: Adı-Soyadı: Zülfü KILIÇ

Yaşı: 88

Doğum Yeri: Kozanlı

Öğrenim durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Suzan FİLİK

K.K-43: Adı-Soyadı: Gülizar YILDIZ

Yaşı: 75

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: İbrahim DALKILIÇ

K.K-44: Adı-Soyadı: Zeliha YILMAZ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Yorazlar

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Huriye TOPÇUOĞLU

K.K-45: Adı-Soyadı: Fatma SARITAŞ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Yenidoğan

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Saniye KAPLAN

K.K-46: Adı-Soyadı: Ümmü YİLLİ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Kızılveran

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Münevver SÖZER

K.K-47: Adı-Soyadı: Fadimana DİNLER

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Ekrem APAÇIK

K.K-48: Adı-Soyadı: Halime AKTAŞ

Yaşı: 82

Doğum Yeri: Elazığ

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Osman ARSAKAY

K.K-49: Adı-Soyadı: Fatma KARA

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Cihanbeyli

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Yıldız ERDAL

K.K-50: Adı-Soyadı: Şaziye TAŞKIN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Giresun

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı

Derleyen: Naide TOKLUCU

K.K-51: Adı-Soyadı: Erdal EROL

Yaşı: 46

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: Lise Mezunu

Derleyen: Yakup KESİCİ

K.K-52: Adı-Soyadı: Ali SANCAR

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Hüyük

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Hüseyin Nevruz

K.K-53: Adı-Soyadı: Cihangir UÇAK

Yaşı: 57

Doğum Yeri: Hadım

Öğrenim Durumu: Üniversite mezunu

Derleyen: Sümeyya YANAR

K.K-54: Adı-Soyadı: Hafize HİMEK

Yaşı: 61

Doğum Yeri: Sarayönü

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Semra KİRDİŞ

K.K-55: Adı-Soyadı: Hava AYTÜN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Semra KİRDİŞ

K.K-56: Adı-Soyadı: Navruz ALTINEL

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Duzlukçu

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Fadime ŞAHİN

K.K-57: Adı-Soyadı: Naciye SEVİNÇ

Yaşı: 79

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Ayşegül ÇINAR

K.K-58: Adı-Soyadı: Songül ŞENTÜRK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Ereğli

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Nuran ARAÇ

K.K-59: Adı-Soyadı: Latife ARAÇ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Ereğli

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: ARAÇ Nuran

K.K-60: Adı-Soyadı: Mehmet GÖLPINAR

Yaşı: 53

Doğum Yeri: Ermenek

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Muammer GÜMÜŞ

K.K-61: Adı-Soyadı: Kürşat YILMAZ

Yaşı: 50

Doğum Yeri: Ermenek

Öğrenim Durumu: Ortaokul mezunu

Derleyen: Muammer GÜMÜŞ

K.K-62: Adı-Soyadı: Türkan ZALADINLI

Yaşı: 69

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: İsmet ZALADINLI

K.K-63: Adı-Soyadı: Şerife ÖZBAYRAK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Güvenç

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: İsmet ZALADINLI

K.K-64: Adı-Soyadı: Fatma AKTAY

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Kulu

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Fikriye AÇIL

K.K-65: Adı-Soyadı: Emine DURSUN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Seydişehir

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Emine KÜÇÜK

K.K-66: Adı-Soyadı: Fatma Gülsüm KUTLU

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Çamlık

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Emine KÜÇÜK

K.K-67: Adı-Soyadı: Fatmana KUTLU

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Çamlık

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Emine KÜÇÜK

K.K-68: Adı-Soyadı: Gülsüm YAZAR

Yaşı: 65

Doğum Yeri: Çamlık

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Emine KÜÇÜK

K.K-69: Adı-Soyadı: Mustafa YARAŞ

Yaşı: 87

Doğum Yeri: Konya-Dikmenli

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: İlknur CERAN

K.K-70: Adı-Soyadı: Ayşe KILIÇ

Yaşı: 64

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Mehmet Akif ALICI

K.K-71: Adı-Soyadı: Tınmaz ELMAS

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Tuba DİKİLİTAŞ

K.K-72: Adı-Soyadı: Mazhar SAKMAN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Tuba DİKİLİTAŞ

K.K-73: Adı-Soyadı: Figen GÜLEŞ

Yaşı: 47

Doğum Yeri: Afyon

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Tahire ŞEBNEM

K.K-74: Adı-Soyadı: Ümmü SAYGIN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Ereğli

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Erdiñ EGE

K.K-75: Adı-Soyadı: Mevlüde CAN

Yaşı: 85

Doğum Yeri: Konya-Ereğli

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Raife AKSU

K.K-76:Adı-Soyadı: Nazike AKARSU

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Akşehir

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Filiz MÜNÜKLÜ

K.K-77: Adı-Soyadı: Emine TURAN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Hadım-Gevne

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Rukiye ÖZDEMİR

K.K-78: Adı-Soyadı: Elmas YÜCE

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Çumra

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Rukiye ÖZDEMİR

K.K-79: Adı-Soyadı: Ayşe KORKMAZ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Sarayönü-Özkent

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Rukiye ÖZDEMİR

K.K-80: Adı-Soyadı: Zeynep DERECE

Yaşı: 43

Doğum Yeri: Elazığ

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Süleyman ÇELİK

K.K-81: Adı-Soyadı: Nuriye DAĞISTAN

Yaşı: 77

Doğum Yeri: Çavış

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Fadime DAĞISTAN

K.K-82: Adı-Soyadı: Habibe GÜLEŞ

Yaşı: 77

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Şebnem ARICIOĞLU

K.K-83: Adı-Soyadı: Ayşe KOCAGÜZEL

Yaşı: 72

Doğum Yeri: Göynem

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Ayşe TURGUT

K.K-84: Adı-Soyadı: Seher ZAMANOĞLU

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Füsün AKARSU

K.K-85: Adı-Soyadı: Havva KOÇ

Yaşı: 65

Doğum Yeri: Beyşehir-Sadıkhan

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Sabahat KOÇ

K.K-86: Adı-Soyadı: Fadime TÜRK

Yaşı: 77

Doğum Yeri: Ağızboğaz

ğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Havva BYKNCE

K.K-87: Adı-Soyadı: Fadime TOPÇU

Yaşı: ?

Doğum Yeri: at

ğrenim Durumu: Okur Yazar Değil

Derleyen: Ayşe AKDAM

K.K-88: Adı-Soyadı: Fatma AKDAM

Yaşı: 67

Doğum Yeri: at

ğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Ayşe AKDAM

K.K-89: Adı-Soyadı: Türkan ÜNLÜ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: at

ğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Ayşe AKDAM

K.K-90: Adı-Soyadı: Hatice BLGE

Yaşı: 88

Doğum Yeri: Derbent

ğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Mustafa KARAÇAM

K.K-91: Adı-Soyadı: Ümmü ILGIN

Yaşı: 83

Doğum Yeri: Fart

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Hatice ERKAN

K.K-92: Adı-Soyadı: Fatma AKGÜL

Yaşı: 90

Doğum Yeri: Konya-Bozkır

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Nazire ÇAKIR

K.K-93: Adı-Soyadı: Kezban ARIKAN

Yaşı: 68

Doğum Yeri: Derbent

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Ertan ÖRGEN

K.K-94: Adı-Soyadı: Lütfiye AKUĞUR

Yaşı: 80

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Ayşe AKDOĞANLI

K.K-95: Adı-Soyadı: Mustafa KARA

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Ilgın-Aşağı Çiğil

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Sadettin AKMAN

K.K-96: Adı-Soyadı: Ayşe YILMAZ

Yaşı: 55

Doğum Yeri: Kadınhanı

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Özlem ATEŞ

K.K-97: Adı-Soyadı: Zeynep TAŞDİKEN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Çavuş

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Ayfer AYDOĞAN

K.K-98: Adı-Soyadı: Emine SAKİNEL

Yaşı: 51

Doğum Yeri: Nazilli

Öğrenim Durumu: Lise mezunu

Derleyen: Ayfer AYDOĞAN

K.K-99: Adı-Soyadı: Ziya ORTA

Yaşı: 54

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: Ortaokul mezunu

Derleyen: Ayfer AYDOĞAN

K.K-100: Adı-Soyadı: Selamet VAROL

Yaşı: 40

Doğum Yeri: Bozkır

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Kamil VAROL

K.K-101: Adı-Soyadı: Ayşe ONAT

Yaşı: 74

Doğum Yeri: Akseki

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Ümmühan ONAY

K.K-102: Adı-Soyadı: Rabiye ÜSTÜNDAĞ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Ganne

Öğrenim Durumu: Okur Yazarlığı Yok

Derleyen: Rabia ÜSTÜNDAĞ

K.K-103: Adı-Soyadı: Yusuf KOÇ

Yaşı: 60

Doğum Yeri: Sivas

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Nail ER

K.K-104: Adı-Soyadı: Emine ?

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Ekram APAÇIK

K.K-105: Adı-Soyadı: Ayşana OĞUZ

Yaşı: 53

Doğum Yeri: Boyalı

Öğrenim Durumu: Okul Okumamış

Derleyen: Hümeysra OĞUZ

K.K-106: Adı-Soyadı: Fatma KIZILCATAMAM

Yaşı: 46

Doğum Yeri: Konya-Bozkır-Çağlayan Kasabası

Öğrenim Durumu: Okul Okumamış

Derleyen: Ayşe KIZILCATAMAM

K.K-107: Adı-Soyadı: Hanife KAYNAK

Yaşı: 65

Doğum Yeri: Konya-Akören

Öğrenim Durumu: Okul okumamış

Derleyen: Semra KARAKAYA

K.K-108: Adı-Soyadı: Emine ATEŞ

Yaşı: 103

Doğum Yeri: Konya-Beyşehir

Öğrenim Durumu: Tahsil görmemiş

Derleyen: Esmâ AY

K.K-109:Adı-Soyadı: Mustafa KILIÇ

Yaşı: 69

Doğum Yeri: Konya-Hadım-Konualan Kasabası

Öğrenim Durumu: Lise mezunu

Derleyen: Harun YILDIZ

K.K-110:Adı Soyadı: Safiye GÖKÇE

Yaşı: 25

Doğum Yeri: Konya-Kaşınhanı

Öğrenim durumu: Lise mezunu

Derleyen: Zeliha BÜYÜKBAKKALBAŞI

K.K-111: Adı-Soyadı: Hatice ERDAL

Yaşı: 78

Doğum Yeri: Cihanbeyli

Öğrenim Durumu: Tahsili Yok

Derleyen: Şule TORUN

K.K-112: Adı-Soyadı: Ayşe ERBEK

Yaşı: 70

Doğum Yeri: Konya-Cihanbeyli

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Evrim ERDAL

K.K-113: Adı-Soyadı: Makbule ŞAHİN

Yaşı: 65

Doğum Yeri: Konya-Meram

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Aydan TUZLA

K.K-114: Adı-Soyadı: Melihe MERAL

Yaşı: 45

Doğum Yeri: Konya-Kulu

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Bayram TANIK

K.K-115: Adı-Soyadı: Ayşe TEKİN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Neşe DOĞRU

K.K-116: Adı-Soyadı: Hatice ŞENGÜL

Yaşı: 85

Doğum Yeri: Taşkent

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Mehmet Reşat KOPARAN

K.K-117: Adı-Soyadı: Ercan TOPAL

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Karaman-Kazımkarabekir

Öğrenim Durumu: Yüksek Okul Mezunu

Derleyen: Mehmet BERK

K.K-118: Adı-Soyadı: Ahmet PALMANAK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Elazığ

Öğrenim Durumu: Yüksek öğrenim görmüş

Derleyen: Cihan ÖNALAN

K.K-119: Adı-Soyadı: Ahmet ÖZDEMİR

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Güvenç Köyü

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Çiğdem KARA

K.K-120: Adı-Soyadı: Namık Ömer ÖKESLİ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Akşehir

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Erman Erşan YORGANCILAR

K.K-121: Adı-Soyadı: Hasan KELEŞ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Akviran

Öğrenim Durumu: Ortaöğretim mezunu

Derleyen: Hamdiye KOÇAŞ

K.K-122: Adı-Soyadı: MEHMET PARLAKKAYA

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Beyşehir

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Abdullah ERTEN

K.K-123: Adı-Soyadı: Fatma ÖNCEL

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Ereğli

Öğrenim Durumu: Tahsil görmemiş

Derleyen: Gülsün BÜLBÜL

K.K-124: Adı-Soyadı: Sultan KÜTÜK

Yaşı: 85

Doğum Yeri: Konya-Ermenek

Öğrenim Durumu: Tahsil görmemiş

Derleyen: Bahadır ERKAL

K.K-125: Adı-Soyadı: Keziban ULUTAŞ

Yaşı: 55

Doğum Yeri: Konya-Cihanbeyli

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Selma ÇELİK

K.K-126: Adı-Soyadı: Ayış DALAK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Ladik

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Ayşe KÜÇÜKHENEK

K.K-127: Adı-Soyadı: Ayşe TEKİN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-İlgın-Beykonak

Öğrenim Durumu: Tahsil görmüş

Derleyen: Işıl EZ

K.K-128: Adı-Soyadı: Arife KARADENİZ

Yaşı: 48

Doğum Yeri: Konya-Akşehir-Yazla Köyü

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Asiye AK

K.K-129: Adı-Soyadı: Nursel SARI

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-İlgın-Balkı

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Şifanur SARI

K.K-130: Adı-Soyadı: Rukiye KAYNAVUT

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Sarayönü

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Ayşegül BABACAN

K.K-131: Adı-Soyadı: Fahrettin ÜNLÜ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-İslık

Öğrenim Durumu: Ortaokul mezunu

Derleyen: Fahrettin ÜNLÜ

K.K-132: Adı-Soyadı: Zeliha GÖK

Yaşı: 70

Doğum Yeri: Konya-Uzunkuyu

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Fadime BÜYÜKEKEN

K.K-133: Adı-Soyadı: Hatice YAZAR

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Beyşehir

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Abdurrahman USLU

K.K-134: Adı-Soyadı: Fadime DEMİRBAŞ

Yaşı: 50

Doğum Yeri: Çavdar Köyü

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Perihan ARICAN

K.K-135: Adı-Soyadı: Esmâ SÖĞÜTLÜ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Yukarı Piribeyli

Öğrenim Durumu: Okuryazar

Derleyen: Leyla SÖĞÜTLÜ

K.K-136: Adı-Soyadı: Hatice ERDEM

Yaşı: 66

Doğum Yeri: Silile-Bilecik

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Nesra AYDIN

K.K-137: Adı-Soyadı: Medine IŞIK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: İlkokul

Derleyen: Hacı KARAKURT

K.K-138: Adı-Soyadı: Türkan KAZAKLI

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Kars-Göle

Öğrenim Durumu: İlkokul

Derleyen: Ülkü AYDAR

K.K-139: Adı-Soyadı: Fatma BİLGİ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Çumra

Öğrenim Durumu: Ortaokul

Derleyen: Derya KESKİN

K.K-140: Adı-Soyadı: Kezban BERBER

Yaşı: 75

Doğum Yeri: Yeşilköy

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Emine EVREN

K.K-141: Adı-Soyadı: Emine KARACA

Yaşı: 66

Doğum Yeri: Akçalar

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Uğur PINAR

K.K-142: Adı-Soyadı: Şükran KAPÇIK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Meram

Öğrenim Durumu: İlkokul

Derleyen: Mustafa ÖZKAN

K.K-143: Adı-Soyadı: Rukiye TÜRKER

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Çumra-Kuzucu

Öğrenim Durumu: Okuryazar

Derleyen: Özlem TOP

K.K-144: Adı-Soyadı: Fatma GÜZEL

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Harmanpınar

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Mehmet GÜVEN

K.K-145: Adı-Soyadı: Fatma KARAGÖZ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Bozkır

Öğrenim Durumu: İlkokul

Derleyen: Selma KARAGÖZ

K.K-146: Adı-Soyadı: Şerife DİZLEK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Karatay-Ziyyecik

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Saliha GÖRÜK

K.K-147: Adı-Soyadı: Safinaz POLAT

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Bucakköyü

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Çiğdem BAL

K.K-148: Adı-Soyadı: Mustafa ERTAŞ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Sarıveliler

Öğrenim Durumu: Öğretmen okulu mezunu

Derleyen: Ömer DÜZENLİ

K.K-149: Adı-Soyadı: Ferale KAYA

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Hüseyin ARSLAN

K.K-150: Adı-Soyadı: Mustafa KAVŞAK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Mehmet ŞİRİN

K.K-151: Adı-Soyadı: Kazım YÜCE

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Çumra-Garkın

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Ayşe BİNAR

K.K-152: Adı-Soyadı: Mustafa ÇİÇEK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Bozkır-Koçaş

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Hacer ÇİÇEK

K.K-153: Adı-Soyadı: Gülistan KARALI

Yaşı: ?

Doğum Yeri: ?

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Ali KARALI

K.K-154: Adı-Soyadı: Mevlide DALGIÇ

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Kulu-Yaraşlı

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Hüseyin DALGIÇ

K.K-155: Adı-Soyadı: Canan ÇAVDAR

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Ilgın

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Yıldırım ÇAVDAR

K.K-156: Adı-Soyadı: Şükriye AZILI

Yaşı: 70

Doğum Yeri: Konya

Öğrenim Durumu: İlkokul Mezunu

Derleyen: Emel YÜZER

K.K-157: Adı-Soyadı: Raziye KÜÇÜKDALAK

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Sarayönü

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Yasemin MAVİ

K.K-158: Adı-Soyadı: Ümmühan ÇİFTÇİ

Yaşı: 57

Doğum Yeri: Konya-Doğanhisar-Başköy

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Ayşe ÇİFTÇİ

K.K-159: Adı-Soyadı: Kamer ARIKAN

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Cihanbeyli

Öğrenim Durumu: İlkokul mezunu

Derleyen: Ercan YİĞİT

K.K-160: Adı-Soyadı: Sevim EŞMEKAYA

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Selçuklu

Öğrenim Durumu: İlkokul

Derleyen: Banu BAKIM

K.K-161: Adı-Soyadı: Fatma ÜNAL

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Karapınar-Kayalı

Öğrenim Durumu: Tahsili yok

Derleyen: Özlem AKBAŞI

K.K-162: Adı-Soyadı: Zarf DÜNDAR

Yaşı: ?

Doğum Yeri: Konya-Ereğli

Öğrenim Durumu: ?

Derleyen: Ceren DÜNDAR

DİZİN

-A-

Acem, 23, 260, 265, 311
 Adak, viii, 91, 114
 Akışta, 23
 Alagözlü, 23
 Alkış, viii, ix, 83, 93, 135
 Arandak, 24
 Atasözü, viii, 85

-B-

Bayatı, 24
 Berete, 24
 Bilmece, vii, 79

-C-

Cır, 24

-Ç-

Çatalhöyük, 5

-D-

Destan, vii, 80, 173, 214
 Deyim, viii, 85
 Dönderme, 24
 Dörtleme, 24
 Durak, vii, 42, 43

-E-

Edebiyat, 5, 28, 37, 359, 362
 Efsun, ix, 93, 139

-F-

Felek, ix, 47, 93, 140, 158, 168, 329
 Fıkra, vii, 82

-G-

Gencer, 24

-H-

Halk, v, vii, 21, 22, 23, 31, 32, 33, 36,
 38, 39, 41, 42, 43, 50, 56, 60, 61, 65,
 70, 74, 88, 107, 109, 116, 136, 144,
 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364
 Hece ölçüsü, 58
 Hıdırellez, 24, 25, 64
 Horasan, 8, 16, 83, 148, 290, 336

Hoyrat, 25

-İ-

İvriz, 2, 7

-K-

Kader, ix, 92, 122
 Kanaat, ix, 92, 123
 Kargış, viii, x, 84, 94, 146
 Karşı-Beri, 25
 Katar, viii, 91, 109
 Kıskançlık, ix, 92, 124
 Konya, 3, 4, 5, v, vi, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8,
 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18,
 19, 24, 38, 39, 41, 42, 43, 51, 52, 53,
 54, 89, 90, 95, 96, 98, 99, 101, 102,
 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109,
 114, 133, 134, 135, 139, 144, 151,
 152, 153, 154, 166, 187, 216, 227,
 238, 260, 279, 280, 284, 285, 289,
 290, 295, 303, 341, 358, 360, 363,
 364, 366, 367, 368, 369, 370, 371,
 372, 374, 376, 377, 378, 379, 380,
 381, 384, 385, 387, 388, 389, 390,
 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397,
 398

Kömür gözlüm, 194

Kütahya, 2

-M-

Mana, 169
 Mani, vi, 26, 31, 37, 38, 41, 45, 55, 56,
 57, 71, 74, 80, 88, 127, 164, 171, 176,
 229, 268, 270, 285, 342, 358, 359,
 360, 363
 Martaval, 25
 Masal, vii, 82
 Mısra, vii, 44, 58
 Mutluluk, ix, 92, 125

-N-

Ninni, vii, 66, 198, 274, 346

-Ö-

Örgü, 307
 Övgü, ix, 92, 126

-P-

Peşrevi, 25

-R-

Ramazan, x, 38, 50, 53, 56, 64, 94, 152,
180, 212, 289, 292, 348, 362, 364

-S-

Sille, 2, 6, 13, 263, 350, 372, 393
Söz, 25, 109, 114, 281, 288, 291

-Ş-

Şekil, v, vii, viii, 38, 58, 59, 61, 62, 90,
95, 295
Şın, 25
Şikest, 26

-T-

Tasavvuf, 148, 153

Telmih, ix, 92, 130

Türk, 2, 5, v, vii, 14, 17, 21, 22, 23, 24,
25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 35,
36, 37, 38, 41, 42, 45, 50, 55, 56, 57,
58, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70,
71, 74, 79, 80, 81, 85, 88, 101, 107,
109, 114, 116, 123, 135, 136, 138,
144, 147, 148, 149, 150, 151, 152,
153, 237, 244, 281, 282, 287, 288,
295, 296, 297, 305, 339, 352, 358,
359, 360, 361, 362, 363, 364, 365

Türkmen, 54, 56, 60, 363

Türkü, vii, 56, 67, 68

